

Szabó József

DEVIZAHITEL

Koncepciós per és az Alkotmánybíróság

„a koncepciós per olyan per,
melyet egy előre megtervezett
(általában politikai)
koncepció szerint folytatnak le.”
(Wikipédia)

ISBN 978-615-6453-06-8

Felhasználási és hivatkozási korlátozás. Creative Commons licence:

Ezt művet szabadon megoszthatod, másolhatod és terjesztheted bármilyen módon vagy formában az alábbi feltételekkel.

A megosztás során a szerzőt megfelelően fel kell tüntetned, hivatkozást kell létrehoznod az eredeti teljes mű elérhetőségére. Ezt bármilyen ésszerű módon megteheted, kivéve oly módon, ami azt sugallná, hogy a szerző támogat téged vagy a felhasználásod körülményeit. Nem használhatod a művet üzleti célokra.

Megosztás előtt a szövegrészeket nem változtathatod meg, nem írhatod át, nem egészítheted ki a szöveget, és nem keverheted meg úgy az egyes részeket, hogy azok más értelmezésre adjanak lehetőséget, mint a szerző célja.

A címlapfotó forrása:

<https://www.facebook.com/alkotmanybirosag/>

Kapcsolat a szerzővel:

devizahiteligazsag@gmail.com

Első kiadás – 2023.augusztus

Tartalom

Tartalom.....	3
Könyv bevezető.....	5
I. Az ügy előzményei és bevezetés	6
1. alkotmányjogi kérdés.....	8
2. alkotmányjogi kérdés.....	11
II. Általános elvek, követelmények	12
3. alkotmányjogi kérdés.....	17
4. alkotmányjogi kérdés.....	21
A tisztességes bírói eljárás láncolatának elemei	24
5. alkotmányjogi kérdés.....	26
III. Tisztességtelen és elfogult bírói eljárás bizonyítása.....	27
„A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás” című indoklás rész megállapításaiból.....	29
„A kereseti kérelem és az alperesek védekezése” című indoklás rész megállapításaiból	35
„Az első- és másodfokú ítélet” című indoklás rész megállapításaiból	38
1. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	41
2. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	59
6. alkotmányjogi kérdés.....	59
3. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	60
7. alkotmányjogi kérdés.....	69
„A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem” című indoklás rész megállapításaiból	79
4. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	85
8. alkotmányjogi kérdés.....	89
5. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	92
9. alkotmányjogi kérdés.....	93
10. alkotmányjogi kérdés.....	102
11. alkotmányjogi kérdés.....	111
„A Kúria döntése és jogi indokai” című indoklás rész megállapításaiból	114
Az Alkotmánybíróság a 8/2014. (III. 20.) határozatában így ismertette:	121
12. alkotmányjogi kérdés.....	123
Az Alkotmánybíróság a 3147/2015. (VII. 24.) határozatában így ismertette:.....	123
A 8/2014. (III. 20.) AB határozatban szintén:	123
13. alkotmányjogi kérdés.....	127

6. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés.....	131
„Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat” című indoklás rész megállapításaiból.....	131
Ügyszám: IV/1328-1/2014.....	131
Ügyszám: IV/1566-1/2014.....	134
Ügyszám: IV/1985-1/2014.....	137
Ügyszám: IV/810-0/2015.....	143
Ügyszám: IV/1764-1/2016.....	144
14. alkotmányjogi kérdés.....	157
IV. Nyilatkozatok.....	159
Zárszó és ajánló.....	162

Könyv bevezető

A Kúria mindenben megerősítette a korábban eljáró Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla döntését. Így aztán közel 12 év után minden(?) perbe vitt kérdésben győzött az Erste Bank. Már évekkel ezelőtt a perben kifejtettük az aggályainkat: nem biztosítottak a tisztességes bírói eljárás feltételei.

Az alkotmányjogi panaszom kapcsán próbáltam mélyebben utánajárni, hogy mit is jelent az, hogy "tisztességes bírói eljárás"? Mert szép-szép, hogy alkotmányos alapelv, meg hogy mindenki (a Kúria vezetése, IM stb.) állítja hivatalosan és hangosan, hogy teljes mértékben érvényesül, ám mit kell pontosan érteni alatta?

Ahol csak eszembe jutott, utána néztem.

Jött az első meglepetés, ami az Alaptörvényben van rögzítve, azt nem lehet jogszabályba foglalni. Jogszabály helyett értelmezés lehet csak...

A másik meglepetés, hogy eltér(het) a Kúria és az Alkotmánybíróság értelmezése a tisztességes bírói eljárásról.

A harmadik meglepetés, hogy a bíróságok feladata nem az igazságszolgáltatás, hanem a jogszolgáltatás. Ezt próbálom megvilágítani: ha a bíró az igazságot keresi, akkor a perbe vitt állításokat és bizonyítékokat összeveti, ha nem ért az adott témához, szakértőt von be. A jogszolgáltatás esetén elég ha van egy-két jogegységi határozat (PJE), és már nem is vizsgálja a bíró az elé tártakat, hanem automatikusa (mérlegelés és gondolkodás nélkül) hivatkozik a PJE-k tartalmára. Azt pedig, hogy a PJE-k tartalma igaz, vagy sem, egyáltalán nem lehet megvizsgáltatni. Nekem legalábbis nem sikerült elérni. Mindenki aki perel, annak szerintem meg kell ismerkedni olyan elvekkkel, mint pl: a rendelkezési elv, a kérelemhez kötöttség elve, a kereseti kérelem kimerítésének kötelezettsége, indoklási kötelezettség... stb. Kellő ügyességgel létrehozott devizahiteles PJE-kkel már el is jutottunk a XXI. századi koncepció perhez. A bankok pernyertességéhez biztosított a „jogszerűség”.

Alaposan elemeztem a Kúria ítéletét, figyelembe véve az Alkotmánybíróság elvárásait. Így aztán a panaszom arra nézve bizonyíték halmaz, hogy a bankok miként csapják be a bíróságot, illetve a bíróság miként "lapoz át" egy-egy kereseti kérelmen, bizonyítékon, törvényi előíráson, ami kedvezőtlen lehet (sőt biztos) a banknak. Sajnos arra is van példa, hogy a bíró hamisít a bank érdekében. Ami ugyebár a független, pártatlan bíráskodás egyértelmű feladása.

A tények, a megtörténtek önmagukért beszélnek.

Ez a könyv hiánytalanul tartalmazza a 2023 augusztus 15.-én benyújtott alkotmányjogi panaszomat. A könnyebb feldolgozás érdekében illesztettem hozzá tartalomjegyzéket.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék (1027 Budapest, Varsányi Irén u. 38-40.) által benyújtva.

Tárgy: alkotmányjogi panasz indítvány a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 ítéletével kapcsolatban

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Szabó József (..) és Szabóné (...)

együttesen, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § (1) bekezdése alapján az alábbi

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjesztjük elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján („ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti”) semmisítse meg a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 számú, 2023. június 21.-én meghozott ítéletét.

Kérjük az Alkotmánybíróság állapítsa meg hogy a lefolytatott bírósági eljárásban alaptörvényben biztosított jogaink (tisztességes bírói eljárás) sérelme következett be, valamint téves jogalkalmazás miatt alaptörvény ellenes bírói döntés született.

Kérjük az Alkotmánybíróságot vizsgálja meg a panaszban ismertetett alkotmányjogi kérdéseket.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, forduljon előzetes döntéshozatali eljárással az Európai Unió Bíróságához a panaszban ismertetettek szerint.

Panaszosok nem kérik az Alkotmánybíróságot, hogy a kölcsönszerződés létrejöttével, tisztességével, jogszerűségével és teljesítésével kapcsolatban állást foglaljon, nem kérik, hogy a bírói szervezet feletti „szuperbíró” szerepébe lépjen, és nem kérik, hogy hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.

I. Az ügy előzményei és bevezetés

A legmagasabb szintű jogszabály az Alaptörvény teszi lehetővé, hogy meg lehessen vizsgálatni a bírói döntéseket: „alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját” (24. cikk). A törvényhozás úgy rendelkezett, hogy panasz benyújtására a legközvetlenebb módon kerülhessen sor. A panaszos közvetlenül, akár ügyvédi közreműködés nélkül is, nyújthat be panaszt az Alkotmánybíróságra. Nyilván a sérelmeit a saját szavaival tudja elmesélni, a saját tapasztalatait, meglátását tudja leírni. Az Alaptörvény rendelkezéseit, az Alkotmánybíróság korábbi döntéseit a saját képességei alapján tudja megítélni. Nyilvánvalóan nem várható el a panaszostól hogy jogi nyelven fogalmazzon, jogi érvrendszert használjon. Nem véletlenül választotta azt a megoldást a törvényhozás, hogy ügyvéd nélkül fordulhasson állampolgár a legmagasabb szinthez, hiszen csak így fordulhat elő, hogy a panasz torzítás, cenzúra, csonkolás nélkül kerüljön vizsgálat alá.

Panaszos törekszik arra, hogy közérthető megfogalmazással, olyan részletességgel mutassa be az őt ért sérelmet, hogy az Alkotmánybíróság el tudja kezdeni a vizsgálatot. Amennyiben az Alkotmánybíróság szerint a panasz felépítése nem megfelelő, a tartalma hiányos, az érvelés pontatlan, akkor panaszos lehetőséget kér a panasz át dolgozására. Panaszos kéri, hogy ez esetben az Alkotmánybíróság a panasz hiányosságait részletesen ismertesse és ne csupán egy sablon elutasító választ küldjön. Panaszos kéri, hogy az Alkotmánybíróság legyen tekintettel az ügy társadalmi súlyosságára és segítse panaszost, hogy megfelelő panaszt tudjon benyújtani.

A panaszosok a per során ismertetettek szerint, konkrét elképzelésekkel 2004 nyarán és 2007 februárjában érdeklődtek az Erste Banknál a devizahitelek után, 2007 február 19.-én már megkötötték a (később megkötendő kölcsönszerződéshez kapcsolódó) Fundamenta Lakástakarékpénztár szerződést. 2007 március 22.-én kötöttek arra az ingatlanra adásvételi szerződést, melynek megvásárlásához 17.000.000 forint kölcsönre volt szükségük, majd 2007. április 16.-án nyújtották be jövedelem igazolással a hitelkérelmüket személyesen az Erste Bank fiókjában. Az előírt dokumentumok és a hitelkérelem banki elbírálása után a panaszosok és az Erste Bank 2007. április 26.-án kötötték meg a „Kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással türelmi idővel 6 hónapos kamatperiódussal” című devizahitel-szerződésüket. A szerződés száma: 20112330. Panaszosok már 2008 óta írásban kértek az Erste Banktól tájékoztatásokat több szerződési ponttal, illetve ezek teljesítésével kapcsolatban. Mivel nem kaptak kielégítő válaszokat 2011 szeptember 19.-én pert kezdeményeztek a bank ellen. Az első tárgyalás 2012. február 2.-án volt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon.

2011-ben a devizahitel veszélyéről, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatban kimondták a kormánypárti politikai vezetők, hogy „a bankok becsapták és megtévesztették a családokat”, majd létrehoztak egy törvényt, mely az érintettek szűk körének lehetővé tette a kedvezményes árfolyamú végtörlesztést. Ezzel a lehetőséggel panaszosok nem tudtak élni, mivel az Erste Bank olyan feltételeket szabott, melyeknek panaszosok nem feleltek meg.

Panaszosok a megnövekedett havi fizetési kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, az Erste Bank minden megkeresés esetén teljes mértékben elzárkózott az elől, hogy tárgyalások során a tisztességtelen elemeket kivegyék a szerződésből és új, módosított szerződést kössenek. Az Erste Bank az egyeztetés és együttműködés helyett 2014. február 21.-i értéknappal azonnali hatállyal felmondta egyoldalúan a szerződést, majd 2015. május 29.-én végrehajtást kezdeményezett a panaszosok ellen a végrehajtási záradékolási folyamat elindításával.

2013-ban több olyan bírósági ítélet, Polgári Jogegységi Határozat (PJE) született, melyek tisztességtelennek, és ezáltal érvénytelennek nyilvánították panaszosok szerződésének több pontját. Ezek a pontok: a vételi és eladási árfolyam használata a szerződés teljesítése során; az egyoldalú kamatemelés lehetősége a bank részéről; és az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelensége. Ezt követően ismét törvények (az ún. devizahiteles törvények) születtek, melyek jól-rosszul, részben-egészében rendezték a tisztességtelen szerződési pontokat. A PJE-k nagyon jelentős mértékben korlátozták, hogy egyáltalán milyen kérdésben lehet a károsult fogyasztóknak bírósághoz fordulni, a perben mit kérhetnek illetve az eljáró bíróságoknak miként kell a döntéseiket meghozni egy-egy felvetett kérdésben.

A PJE-k fogyasztó ellenes megállapításai és előírásai miatt, valamit a bankokat előnyben részesítő törvények miatt nagyon sokan fordultak az Alkotmánybírósághoz az elmúlt tíz évben. Mivel nagyon

széles és mély társadalmi problémáról volt szó, az Alkotmánybíróság a honlapján külön oldalt hozott létre: „Áttekintés az Alkotmánybíróság által befejezett devizahiteles ügyekről. (2021. december 1-i állapot. A felsorolás 2016-tól kezdődően csak az érdemi döntéssel befejezett ügyeket tartalmazza.)”
<https://alkotmanybirosag.hu/devizahiteles-ugyek/>

A panaszosok alábbi négy alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróság nem fogadta be.

IV/1328-1/2014 2014. július 23.

IV/1566-1/2014 2014. szeptember 4.

IV/1985-1/2014 2014. december 1.

IV/1764-1/2016 2016. október 19.

Gyakran visszatérő indoklás volt az elutasítások során: „Mindazonáltal tájékoztatom Önöket, hogy alkotmányjogi panasz indítvány benyújtásának lehetősége továbbra is fennáll, amennyiben a bíróság jogerős ítéletében alkalmazza a jogegységi határozatot.”

Mivel megszületett már (közel 12 év pereskedés elteltével) a jogerős ítélet, befejeződött a felülvizsgálati eljárás a Kúrián, panaszosok jelen panaszukban kérik majd a 2014-2016-os években benyújtott panaszuk elbírálásait is. (Ezt az elbírálást panaszosok jelen kérelmükben a későbbiekben részletesen kifejtik.)

Az alábbi panaszunkat (az Alkotmánybíróság által hozzá csatolva több tucat alkotmányjogi panaszt) viszont érdemben tárgyalta az Alkotmánybíróság:

IV/810-0/2015 2015. március 16.

A devizahiteles törvények által előírt újraszámolás 2,3 millió deviza elszámolású szerződést érintett, majd az új (tisztességtelen elemektől már megtisztított) banki deviza követelést piaci árfolyamon forint követelésre számolták át. Panaszosok ellenőrizték és kifogásolták az újraszámolás pontosságát és eredményét. Mivel az Erste Bank az MNB rendelkezéseit és a PBT döntését nem hajtotta végre, panaszosok két alkalommal is végrehajtást indítottak az Erste Bank ellen. Tisztességtelen bírói eljárások eredményezték a bankok győzelmét ezekben a perekben, így a bank elleni végrehajtások megszűntek. A bírói eljárásokkal kapcsolatban panaszosok két alkotmányjogi panaszt nyújtottak be:

IV/825-8/2023 2023.07.03

IV/2804-19/2021 2022.11.15

Mindkét panaszt az Alkotmánybíróság visszautasította. Az elutasítás indokai közül:

”....az Alaptörvény M) cikkében, R) cikkében és 28. cikkében foglaltakra nézve – melyek egyébként sem tartalmaznak alaptörvényben rögzített jogot és amelyekre ezért alkotmányjogi panasz sem alapítható – csakúgy, mint a XXV. cikk sérelmére tekintettel az indítványozók nem kérték a támadott döntések alaptörvény ellenessége megállapítását és megsemmisítését, illet azok sérelme kapcsán alkotmány jogilag értékelhető érvelést sem terjesztettek elő.” (IV/2804-19/2021 – 6. oldal)”

A fenti általános megállapítással kapcsolatos panaszosok első alkotmányjogi kérdése:

1. alkotmányjogi kérdés

A bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük (28. cikk), az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, összhangban kell értelmezni mindenkinek. (R. cikk). Magyarország fellép az

erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait (M. cikk). A cél tehát egyértelmű, a bíróságoknak (is) fel kell lépniük a pénzüintézetek erőfölénnyel való visszaélésével szemben, valamint a bíróságoknak (is) védeniük kell a fogyasztók, az adósok jogait. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a 28. cikk, az R cikk valamint az M cikk megsértése nem ad alapot arra, hogy magánszemély alkotmányjogi panaszt nyújtson be. Ha a „védendő fogyasztó” nem fordulhat az Alkotmánybírósághoz, akkor melyik állami szerv, hogyan, milyen eljárás keretében kényszeríti ki a bíróságoktól, hogy az Alaptörvényben lefektetett célok elérése érdekében végezze a tevékenységét? Hogyan lehet elérni, hogy a bíróságok ne az erőfölényükkel visszaélő pénzüintézeteket védjék, ahelyett hogy fellépnek ellenük? Hogyan lehet elérni, hogy a fogyasztók törvényekben és más módon megjelenő fogyasztóvédelmi joga ne sérüljön?

Az Alkotmánybíróság visszautalva korábbi döntéseire megállapította még:

„Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belüli jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” (3107/2016. (V.24.) AB végzés, Indoklás (35)).” „...Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a szervezet feletti „szuperbíró” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el (3325/2012. (XI.12.) AB végzés, Indoklás (14)-(15)).” (IV/2804-19/2021 – 8. oldal)

„.... A bíróságok indoklási kötelezettségéből ugyanis nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (30/2014. (IX.30.) AB határozat, Indoklás (89); 3107/2016. (V.24.) AB határozat, Indoklás (38)). „Az indoklási kötelezett azt az elvárást támasztja a bíróságokkal szemben, hogy a döntés indoklásának nem minden egyes részletre, hanem az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie (lásd: 3159/2018. (V.16.) AB határozat, Indoklás (31), megerősített pl.: 18/2018. (VI.12.) AB határozat.

Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést megalapozatlannak, tévesnek, vagy éppen hiányosnak és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető az eljárás tisztességessége (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés) követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek,” (IV/2804-19/2021 – 10. oldal)

Figyelembe véve ezeket a jelen panasz befogadhatósága szempontjából megkerülhetetlen elvárásokat, panaszosok a legnagyobb körültekintéssel fognak eljárni, hogy az Alkotmánybíróság minden ismert igényét kielégítsék. Ez azonban azzal a következménnyel jár, hogy jelen panasz a megszokottnál kissé tartalmasabb, hosszabb lesz.

Az Alkotmánybíróság szerint a „jogállamiság” egy elvont elv. Mivel panaszosok nem találták meg a „tisztességes bírói eljárás” teljeskörű megfogalmazását, jelen panaszukban kívánják ez pontosítani, természetesen az Alkotmánybíróság gyakorlatára is hivatkozva. Panaszosok célja, hogy a „tisztességes bírói eljárás” nem legyen egy elvont elv.

A 2011-ben indult per évekig fel lett függesztette, mivel a már ismertetett módon a panaszosok vitatták a kölcsönszerződés újra számolásának az adatait, eredményét. Amikor a per a Fővárosi

Törvényszéken újra indult, panaszosok 2021.10.21.-én összesítették a kereseti kérelmüket. Azért hogy az eljáró bíróság megalapozott döntést tudjon hozni, többek között az alábbi mellékleteket csatolták:

- elemzés és kártérítési igény (2020.11.17. – 82 oldal)
- a per során eddig tett állítások, nyilatkozatok, érvelések (2021.09.29. – 37 oldal)

Később bírói felszólításra, panaszosok benyújtottak egy „összegzést”, mely tartalmazza a PSZÁF elnökének a Kúria számára írt válaszlevelének elemzését (2021.11.08. – 90 oldal)

Ez utóbbi jelentőségét kívánja panaszos az alábbi idézettel megmutatni:

„A Kúria döntéséhez nagyban hozzájárultak azok a válaszok, melyeket a PSZÁF elnöke írt a Kúria kérdéseire: „a Felügyelet válaszai a Kúria egyes, a devizaalapú hitelezéssel összefüggő kérdéseire” (továbbiakban: PSZÁF válasz) iktatószám: 72811-4/2013, kelte: 2013. május 31.

A PSZÁF elnöke oly mértékben írt valótlanságokat a levelében, hogy az állításainak egy részét a Kúria teljes mértékben figyelmen kívül hagyta. Vannak azonban olyan állítások is, melyek valótlanságát a Kúria 2013-ban nem észlelte. Sajnálatos módon ezek így meghatározóak voltak arra nézve, hogy a Kúria milyen döntést hozott a jogegységi határozataiban. Az elszámolási törvények pedig, mint közismert, a Kúria megállapításain alapulnak.” – 3. oldal

A Fővárosi Törvényszék 2022.01.20.-án hozta meg 10.G.41.219/2021/18-I számú elsőfokú ítéletét.

Panaszosok 2022. március 22.-én nyújtották be 48 oldalas fellebbezésüket, melyre az Erste Bank egyáltalán nem reagált. A tárgyaláson sem jelent meg a bank jogi képviselője.

A Fővárosi Ítéltábla 2022.05.18.-án hozta meg a 20.Gf.40.132/2022/3-II. számú másodfokú ítéletét.

Panaszosok 2022. augusztus 23.-án nyújtották be felülvizsgálati kérelmüket a Kúriára, a 100 oldalas kérelemben nagyon részletesen ismertették, hogy miért volt jogsértő illetve tisztességtelen a másodfokú ítélet. Panaszosok a kérelmüket úgy szerkesztették, hogy megkönnyítsék a Kúria munkáját (panaszosok a felülvizsgálati kérelemből származó részeket külön jelölik a < > jelekkel, majd feltüntetik az idézett rész helyét a felülvizsgálati kérelemben):

<A felperes az indokolását két részre bontotta: általános részre, amelyben elsősorban az eddigi érveit új megközelítéssel adja elő, és részletes indokolásra, amelyben a bíróságok ítéleteinek egyes téves állításait veszi sorra, idézve korábbi nyilatkozataiból, amelyeket továbbra is megalapozottnak tekint. A részletes indokolás így elsősorban idézetekből áll, aminek az a célja, hogy a Kúriának ne legyen szükséges az egész peranyagot áttekintenie egy-egy felperesi hivatkozáshoz, hanem az legyen azonnal olvasható – ez sajnos terjedelmes kérelmet eredményez, de talán segíti a Kúria munkáját.>

Felülvizsgálati kérelem 2. oldal

<Felperes jelen felülvizsgálati eljárásban tételesen fogja ismertetni és bizonyítani, hogy az Ítéltábla ítélete:

- nem rögzítette a lefolytatott bizonyítási eljárást;
- nem ennek eredményeként állapított meg tényállást;
- a megállapított tények több esetben nem felelnek meg a valóságnak
- nem tartalmazza mindig az ítélet a felek nyilatkozatait;
- nem terjed ki minden keresetre.

Felperes figyelmet fordít annak igazolására is, hogy kérelmében nem „szubjektív elvárásait” fogalmazta meg, hanem minden esetben „lényegi” kérdésről van szó.> Felülvizsgálati kérelem 30. oldal

Erste Bank 2023. május 4.-én készítette el a felülvizsgálati ellenkérelmét (43. oldal).

Az ellenkérelem valótlan megtévesztő állításaira válaszul panaszosok 25 pontra koncentrálnak a cáfolataikat 2022.08.26.-án.

A Kúria 2023.06.21.-én hozta meg ítéletét a felülvizsgálati eljárásban.

Jelen alkotmányjogi panasz írása közben került panaszos elé egy 2021-ben készült, figyelemre méltó doktori értekezés. Ez az alábbi megállapítást tartalmazza:

„A jogalkotó szerint új polgári perrendtartást azért volt szükséges megalkotni, mivel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: régi Pp.) ugyan már nem azt a szocialista perjogot és az abba belefoglalt célt – nevezetesen az anyagi igazság kiderítését – tartalmazta, amely érdekében létrejött a törvény, hanem az eljárás jogszerűsége volt a cél, azonban a törvény többszöri és jelentős módosításai oda vezettek, hogy a törvény már nem alkotott egy egységes eljárásjogi szabályozást.” Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskolája - A polgári jog és a polgári eljárásjog alapelveinek kapcsolódása illetve azok alkalmazása a polgári peres és nemperes eljárásokban - dr. Mészáros Pál Emil doktori (PhD) értekezése – 8. oldal.

Panaszosok közel 12 évvel ezelőtt abban bízva indítottak pert, hogy a bíróság az igazságnak megfelelően (általuk előzetesen azt feltárva és ismertetve) hozzon döntést. Panaszosok azért nyújtottak be folyamatosan a bíróság elé tényeket, mutattak rá összefüggésekre, hivatkoztak egyetemi jegyzetekre, közgazdasági és jogi tanulmányokra, hogy képes legyen a bíróság igazságos döntést hozni. Panaszosok azért cáfolták a tisztességtelen Erste Bank hamis állításait, azért elemezték a PJE-k (nem jogi) tartalmát, azért vizsgálták a PSZÁF Kúriának írt válaszlevelét, hogy a bíróság képes legyen igazságos döntést hozni.

Elkeserítő most azzal szembesülnie panaszosoknak, hogy lehet, nem is a feladata a magyar bíróságoknak az igazság felderítése, mivel elég ha találunk valamilyen-bármilyen jogi hivatkozási alapot, mely alapján könnyedén tudnak a pénzintézeteknek kedvező döntést hozni.

Panaszosok bíznak az Alkotmánybíróságban, sikerül tisztázni jelen panasz során azt is, hogy végül is mi a bírói eljárások Alaptörvénynek megfogalmazott szerepe.

2. alkotmányjogi kérdés

Az Alaptörvény megfogalmazza a bíróságok feladatát:

Polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése (Nemzeti hitvallás), a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el (A bíróság 25. cikk). Több jogirodalmi elemzésben szerepel, hogy már nem feladata a bíróságoknak az anyagi igazság kiderítése, mivel már a bíróságok a jogszerűség megállapítása a feladata. Azért, hogy több ezer, vagy tízezer állampolgár ne indítson hamis tévképzetek alapján (drága és idegőrlő) pereket, szükséges tisztázni, hogy pontosan mi a bíróságok feladata? Feladatuk-e még az igazság megismerésére való törekvés?

II. Általános elvek, követelmények

A panaszosok hivatkoznak a pártatlan és független bírósági eljárás, hazai és nemzetközileg előírt, követelményére.

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

Tekintettel arra, hogy az emberiség családja minden egyes tagja méltóságának, valamint egyenlő és elidegeníthetetlen jogainak elismerése alkotja a szabadság, az igazság és a béke alapját a világon, Tekintettel arra, hogy az emberi jogok el nem ismerése és semmibevevése az emberiség lelkiismeretét fellázító barbár cselekményekhez vezetett, és hogy az ember leghőbb vágya egy olyan világ eljövetele, amelyben a félelemtől és nyomortól megszabadult emberi lények szava és meggyőződése szabad lesz... Tekintettel annak fontosságára, hogy az emberi jogokat a jog uralma védelmezze, nehogy az ember végső szükségében a zsarnokság és az elnyomás elleni lázadásra kényszerüljön (Bevezető)

Minden személynek joga van az alkotmányban vagy a törvényben részére biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen az illetékes hazai bíróságokhoz tényleges jogorvoslatért folyamodni. (8. cikk)

Minden személynek teljesen egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozzon egyrészt jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden ellene emelt bűnügyi vád megalapozottsága felől. (10. cikk)

Az Európai Unió Alapjogi Chartája

Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. (Preambulum)

A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van. (47. cikk)

Alaptörvény

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.” (Nemzeti hitvallás)

„XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

24. cikk

(1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.

(2) Az Alkotmánybíróság

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;

26. cikk

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az ÁROP-2.2.16-2012-2012-0005 számú, "A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása az ítélezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében" című tananyag egyik fejezete „A tisztességes eljáráshoz való jog („fair trial”)" címet viseli. Ebből idézünk részleteket:

„Az Alaptörvény a tisztességes eljáráshoz való jogot a XXIV. cikkben – a közigazgatással és bírósági eljárásokkal összefüggésben – szabályozza. A XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. A XXVIII. cikk. (1) bekezdése pedig kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

A tisztességes eljáráshoz való jog tehát tágan értelmezendő, mert egyrészt e körbe vonja az Alaptörvény a megfelelő ügyintézéshez való jogot (azaz nemcsak a bírósági eljárásokra vonatkozik), másrészt az eljárás(ok) egészében érvényesülnie kell. Ezzel lényegében általános, s nem is csak a bírósági eljárásokra szorítkozó érvennyel fogalmazza meg a tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve a tisztességes eljárás követelményét és annak egyes elemeit. A tisztességes eljáráshoz való jog alaptörvényi szabályán egyértelműen kimutathatók az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatása.”

„Az Alapjogi Charta 41. cikkének (1) bekezdésének utolsó fordulata (részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belüli ügyintézés), valamint (2) bekezdésének c) pontja (indokolási kötelezettség) szövegszerűen megjelenik. Tartalmi egyezőség mutatható ki a hatóságok által feladatuk teljesítése során jogellenesen okozott kár megtérítésére vonatkozó, az Alaptörvény (2) bekezdésében rögzített kötelezettség, és az Alapjogi Charta 41. cikk (3) bekezdése között.”

„Az Alaptörvény (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alaptörvény az Alkotmány szövegét alapvetően megtartotta, mellőzte viszont jogorvoslati jog – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvénnyel való korlátozhatóságára vonatkozó rendelkezést.”

„A jogorvoslathoz való jog mindenkit megillet. Ennek azonban többféle formája lehet. A jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog immanens tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy ugyanazon szervben belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti, abból tehát nem feltétlenül következik a bírósághoz fordulás joga. (5/1992. (I. 30.) AB határozat) A jogorvoslathoz való jog akkor érvényesül, ha a szabályozás a sérelem orvoslására valódi lehetőséget biztosít. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a jogorvoslathoz való jog – főszabály szerint – csak a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, a rendkívüli jogorvoslati lehetőségek nem vonhatók ezen alapjog alá. Fontos szempont, hogy a jogorvoslat igénybevétele költségeinek mértéke (a jogorvoslati illeték nagysága) önmagában nem hozható összefüggésbe a jogorvoslathoz való joggal.”

„Az Alaptörvény XXVIII. (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.... (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. (1) bekezdéséből ered a bírósághoz fordulás joga. E jogból az államra az a kötelezettség hárul, hogy a jogviták elbírálására bírói utat biztosítson. (59/1993. (XI. 29.) AB határozat).”

„A bírósághoz fordulás jogánál fontos szempont, hogy megállapítható e jog sérelme akkor is, ha a jogi szabályozás ugyan biztosít bírói utat, de valójában nincs tere a bírói mérlegelésnek. A bírói mérlegelés törvényi szabályainak hiánya kiüresíti a bírósághoz fordulás jogát. A szabályozásnak megfelelő szempontot és mércét kell tartalmaznia, hogy a bíróság döntés jogszerűségét ez alapján vizsgálhassa. (39/1997. (VII. 1.) AB határozat)”

A Fővárosi Törvényszéken folyó elsőfokú eljárásban panaszok így foglalták össze a tisztességes bírói eljárás szempontjait, hivatkozva benne az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára:

„A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) - bár e perben nem alkalmazható, de a jogfejlődés következtében- három olyan alapelvet rögzít, melyek a tisztességes bírói eljárás alapjai.

1. Rendelkezési elv: a bíróság az előterjesztett kérelmekhez és a jognyilatkozatokhoz kötve van (2.§ (2)).

2. Perkoncentráció elve: a bíróságnak és a feleknek törekedniük kell arra, hogy valamennyi tény és bizonyíték a bíróság rendelkezésére álljon a döntéshozatalhoz (3.§).

3. A felek eljárástámogatási és igazmondási kötelezettsége: a feleknek az állításukat alátámasztó bizonyítékokat a bíróság rendelkezésére kell bocsátani, a felek a nyilatkozataikat, állításukat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni (4.§ (2) és (3)).

A tisztességes eljáráshoz tartozik az is, hogy „a döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre” (341.§ (1)).

További feltétel, hogy a bíróságnak a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kell vetnie, majd egyenként és összességében kell értékelnie ezeket a döntése során (279.§ (1)).

A régi Pp (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról) megfogalmazása:

A bíróság feladatai a polgári perben

2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

3. § (1) A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(3) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

(5) Ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni.

(6) A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül - nyilatkozhassanak.

Az Alkotmánybíróság folyamatosan meghatározza, hogy milyen szempontoknak kell megfelelnie a tisztességes bírósági eljárásoknak. Pl. a 7/2013. (III. 1.) AB határozat kifejti:

„...a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.”

„a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrésztől erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét.”

„a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be.”

„feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.”

„kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.”

(Felperes 10. – 2. melléklet – 3. oldal)

A már hivatkozott doktori értekezés (szerző dr. Mészáros Pál) így összesítette az elvárásokat:

„A polgári peres eljárás alapelveinek másik nagy csoportját a polgári perjog sajátos alapelvei alkotják. Ezek az alapelvek a Pp.-ben „Alapelvek” cím alatt szerepelnek és a per folyamán végig érvényesülniük kell:

- rendelkezési elv,
- perkoncentráció elve,
- a felek eljárástámogatási kötelezettségének elve,
- a felek peranyag-szolgáltatási kötelezettségének elve,
- a felek igazmondási kötelezettségének elve,
- jóhiszeműség elve,
- a bíróság közrehatásának elve.” – 11. oldal

„A polgári perjog legfontosabb alapelve a rendelkezési elv. A magánautonómiából következően a felek maguk döntenek el, hogy élnek-e a törvényben biztosított jogaikkal (pl.: perindítás, perbe bocsátkozás, fellebbezés). A rendelkezési elvnek számos megnyilvánulási formája lehetséges az eljárás során:

- a felperes a keresetlevélben határozza meg az általa érvényesíteni kívánt jogot az anyagi jogi jogalap megjelölése útján [Pp. 170. § (2) bek. b) pont],
- a felperes a keresetlevélben a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet terjeszt elő [Pp. 170. § (2) bek. a) pont],
- a per eldöntése szempontjából releváns tényeket a feleknek kell meghatározniuk (keresetlevél, ellenkérelem),
- a felperes megváltoztathatja keresetét (Pp. 185. § és 215. §),
- az alperes megváltoztathatja ellenkérelmét (Pp. 185. § és 216. §),
- a fél megváltoztathatja perfelvételi nyilatkozatait a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig [Pp. 183. § (4) bek.],
- a felperes a keresettől elállhat [Pp. 241. § (1) bek. a) pont],
- a felek az eljárás megszüntetését közösen kérhetik [Pp. 241. § (1) bek. b) pont],
- a fél rendelkező cselekményt tehet: jogot ismerhet el, jogról mondhat le és egyezséget köthet.” – 12. oldal

„Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a rendelkezési elv fogalmának a meghatározásával.¹⁹⁰ Ezek szerint az eljárásjogi értelemben vett rendelkezési jog az alkotmányos önrendelkezési jog egyik aspektusa, eljárásjogi vonatkozása, amely az egyén autonómiáját érinti, illetve azzal kapcsolatos. A jogvitában érdekelt félnek alkotmányos joga van arra, hogy ügyét bíróság elé vigye.¹⁹¹ A fél rendelkezési joga tartalmazza azt a jogosultságot is, hogy a fél a perbe vitt anyagi és eljárásjogi jogaival szabadon rendelkezzen. A félnek szabadságában áll a peranyag „szolgáltatásában” való döntés jogosultsága is. Ugyanakkor a rendelkezési elv egyben azt is jelenti, hogy a bíróság egyes perbeli cselekményeket a felek - vagy az egyik fél - rendelkezése alapján köteles elvégezni.¹⁹² - 41. oldal

190 8/1990. (IV. 23.) AB határozat, 9/1992. (I. 30.) AB határozat, 1/1994. (I. 7.) AB határozat

191 1952. évi III. törvény 3. § kommentár

192 Magyary Géza: i.m. 1924., 218. oldal”

„Fontos követelmény a bírósággal kapcsolatban az, hogy amennyiben hivatalból észlel a perrel kapcsolatos körülményt, akkor erről a feleket tájékoztatnia kell és lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a felek jognyilatkozataikat megtegyék. Ha ezt nem teszi meg a bíróság, akkor a felek rendelkezési jogát sérti és ez megalapozza a bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.²¹⁵

215 BH2006.219” – 50. oldal

Felperesek idézik a hivatkozott BH-ból:

„A Pp. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. Ennek megfelelően rendelkezik akként a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése, hogy a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.”

További részek a doktori értekezésből:

„A régi polgári perrendtartásunk 1999. évi novellája módosította a törvény alapvető elveit. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznünk azt, hogy a törvény egyértelművé teszi, hogy az ügy urai a

peres felek ők határozzák meg a per tárgyát, és ezáltal a bírósági eljárási mozgásterét is. A bíróság azonban köteles megakadályozni azt, hogy a felek a jogaikkal a jóhiszemű per vitellel ellentétesen tevékenykedjenek. Ebből a szempontból azt mondhatjuk, hogy a felek rendelkezési joga nem korlátlan, csak egy másik alapelv, nevezetesen a jóhiszemű joggyakorlás elve keretei között érvényesülhet.” – 52. oldal

„A tárgyalási elv – amely a peranyagszolgáltatást jelenti – szerint a felek kötelezettsége az, hogy az eljárás során indítványait, bizonyítékaikat a bíróság elé terjesszék. Ezzel szemben a vizsgálati elv szerint a bíróság feladata az, hogy a felek állításait azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja. Mindkét felfogás és elv, egyben is alkalmazható, hiszen azok valójában a bírói hatalom céljával, azaz az igazságszolgáltatással alátámaszthatóak.” – 53. oldal

„Az igazmondási kötelezettséggel összefüggésben továbbá azt mondhatjuk, hogy a magyar perjogi hagyományok alapján a felek igazmondási kötelezettsége tartalmi változtatások nélkül fennállt. Az igazmondási kötelezettséggel kapcsolatban fontos arra rámutatnom, hogy az igazmondási kötelezettséget korábbiakban – a régi Pp. - a jóhiszemű pervitel részének tekintette, tehát nem egy különálló alapelv volt, hanem egy alapelv része.” – 59. oldal

„A bíróság közrehatási kötelezettségét az Európa Tanács proaktív bírósági magatartásnak nevezi. A bíróság közrehatási kötelezettsége, amely valójában az anyagi pervezetés, az meghatározza azokat az eszközöket, bírói cselekményeket, amellyel a bíróság közvetlen vagy közvetett hatást gyakorolhat a peranyagra. A felek perfelvételi nyilatkozatai ellentmondásosságának, hiányosságának vagy következtetlenségének bírói észlelését, és ennek tisztázására irányuló bírói cselekvést jelenti a bírósági közrehatás. A jogirodalomban is egyező az álláspont azzal kapcsolatban, hogy a bírói aktivitásának – közrehatásnak – célja a felek érdekérvényesítésének elősegítése.” – 73. oldal

„A témakört vizsgáló szerzők kiemelték, hogy „a bírói pártatlanságnak” nem a közömbösségben és a passzivitásban kell megnyilvánulnia, hanem a felek előnyben részesítésének és hátrányba hozásának tilalmában. E feladat megvalósításának eszközei a felekkel való együttműködés (közreműködés) keretében például: a fél jogérvényesítési szándékának befolyásmentes feltárása, a fél szükséges tájékoztatással ellátása (a bírói gondoskodás kereteihez igazodóan), a feleket egymással szemben is terhelő perjogi kötelezettségek (például időszerűség, jóhiszeműség) érvényesítése, elmulasztásuk szankcionálása.” – 74. oldal

„A tisztességes eljárásról, mint a demokratikus jogállamokban működő igazságszolgáltatás alappilléreiről felesleges rendelkezni a Pp.-ben, hiszen Magyarország Alaptörvénye ezt már megteszi, így valójában ha rendelkezni róluk egy duplikálást valósítanánk meg, úgy hogy egy magasabb szintű jogforrás is rendelkezik ezen követelményről.” – 103. oldal

3. alkotmányjogi kérdés

Egy 2021-ben készült doktori értekezés alapján „a tisztességes eljárásról, mint a demokratikus jogállamokban működő igazságszolgáltatás alappilléreiről felesleges rendelkezni a Pp.-ben, hiszen Magyarország Alaptörvénye ezt már megteszi, így valójában ha rendelkezni róluk egy duplikálást valósítanánk meg, úgy hogy egy magasabb szintű jogforrás is rendelkezik ezen követelményről.”

Az Alkotmánybíróság a több évtizedes gyakorlata alapján miként foglal állást ebben a kérdésben? Valóban nem szükséges a tisztességes bírói eljárást jogszabályban pontosítani? Egy ilyen pontosítás valóban „duplikálást” jelentene? Miért pont a tisztességes bírói eljárás jogszabályi kifejtése lenne „duplikálás”, hiszen a törvényeink jelentős része hivatkozik az Alaptörvény egy-egy megállapítására?

Valóban elegendő a XXVIII. cikk és a 28. cikk az Alaptörvényben ahhoz, hogy az állampolgárok tisztességes bírói eljárásban részesüljenek?

A Kúria Polgári Kollégiumának Joggyakorlat-Elemző Csoportja 2013-ban készített egy összefoglaló véleményt „A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata” címmel. A tisztességes bírói eljáráshoz kapcsolódóan a panaszosok az alábbiakat tartják fontosnak idézni:

„Jogszabálysértést jelent a megalapozatlanság is, ha az eljáró bíróságok a tényállást kellően nem tárták fel, noha a felek a szükséges bizonyítást felajánlották... A felülvizsgálat alapjául szolgálhat, tehát jogszabálysértést eredményez a megalapozatlanság abban az esetben is, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás a lefolytatott bizonyítás anyagától eltér, iratellenes, illetőleg ha a bíróság a bizonyítékok egybevetése és értékelése során kirívóan okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.” (24. oldal)

„...köti a felülvizsgálati bíróságot a felek által nem vitatott, vagy helytállóan és okszerűen megállapított tényállás, mivel a rendkívüli perorvoslati eljárásban a bizonyítékok mérlegelésének felülbírálatára, ismételt egybevetésére, felülmérlegelésére általában nincs lehetőség. Felülbírálató azonban a bizonyítékok mérlegelése abban a kivételes esetben, ha az iratellenes, ellentmondó, vagy a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást tartalmaz.” (71. oldal)

Az alkotmányjogi panaszhoz kapcsolódóan:

„A Pp. 3. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

A Pp. 213. § (1) bekezdése előírja, hogy az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben, illetőleg a 149. § alapján egyesített perekben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

A Pp. 215. § (1) bekezdése értelmében pedig a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen.

A törvény idézett rendelkezései egymással olyan összefüggésben állnak, miszerint a Pp. 3. § (2) bekezdése a törvény bevezető rendelkezései között, alapelvi szinten rögzíti a kérelemhez kötöttség elvét (rendelkezési elvet). Ebből indulnak ki és ehhez kapcsolódnak a Pp. 213. § (1) és 215. § (1) bekezdései, amelyek az említett alapelv érvényesülését biztosítják, a bírói ítéletek tartalmi kereteinek kialakítása terén.

A kereseti kérelem kimerítésének kötelezettsége (az ítélet teljességének elve) azt a követelményt támasztja a bírói ítélettel szemben, hogy rendelkezzen valamennyi kereseti és viszontkereseti kérelemről, valamint hozzon döntést az ellenkérelemben és beszámítási, vagy egyéb kifogásban foglaltakról. Az előbbi kettőnek kötelezően az ítélet rendelkező részében kell megjelennie, tehát a bíróságnak az ítélet rendelkező részében kell pontosan megjelölnie, hogy a keresetnek és viszontkeresetnek mennyiben ad helyt és azoknak mely részét utasítja el. Az ellenkérelemre, vagy beszámítási és egyéb kifogásra elegendő az ítélet indokolásában kitérni és ismertetni, hogy az milyen okok miatt és milyen mértékben hatott, vagy nem hatott ki a rendelkező rész tartalmára. A jogszabály előírásainak nem felel meg az a határozat, amelynek az indokolásából kell feltételezni azt a döntést, amelyet pontos és félreérthetetlen megfogalmazásban a rendelkező résznek kellene tartalmaznia. [EBH2005. 1318.] A rendelkező rész esetleges hiányosságait ugyanis nem pótolja az ítélet indokolásában rögzített okfejtés. [BH1986. 21.] A kereseti kérelmen való túlterjeszkedés tilalma magába foglalja, hogy a bíróság a kereseti kérelemben foglaltakhoz képest nem ítélt többet sem összecszerűségében, sem időtartamában, sem a szolgáltatás minőségében, vagy tartalmában. E szabály a jogalkítást tartalmazó döntésekre, valamint az ítélet indokolására is megfelelően irányadó. A bíróság az alperesi jogszabálysértést illetően sem hivatkozhat olyan tényre, vagy körülményre, amelyre a felperes keresete nem terjed ki. Nem érvényesül azonban a kérelemhez kötöttség elve a kereset

jogalapját és a felek jogviszonyának minősítését illetően. [BH2003. 279. és 2004. 471.] A kereseti kérelem kimerítése hiányának, valamint az azon való túlterjeszkedésnek az orvoslása körében, a másodfokú bíróság számára – az eset körülményeitől és a rendelkezésre álló, valamint esetlegesen hiányzó peradatoktól függően – felmerülhet a szabálysértésnek a másodfokú eljárásban való kiküszöbölése, valamint a hatályon kívül helyezésnek a lehetősége is. Amikor a másodfokú eljárásban a Pp. 247. §-ra figyelemmel a felperes a keresetét felemelheti, a kérelmen való túlterjeszkedés keresetfelemeléssel történő orvoslásának minősül, ha a felperes az ilyen tartalmú ítélet helyben hagyását kéri. Perújítási kérelem azonban ilyen ok miatt nem terjeszthető elő. A kereseti kérelem kimerítésének hiánya, valamint az azon való túlterjeszkedés általában jelentős kihatással van az érdemi döntés terjedelmének alakulására, amelynek következtében az esetek többségében a hatályon kívül helyezést megalapozó lényeges eljárási szabálysértésnek minősül. A gyakorlati tapasztalatok szerint az elkerülésére legalkalmasabb módszerként az ajánlható, ha a bíró a tárgyalás berekesztése és a felek vagy képviselőik érdemi felszólalása előtt felhívja őket a végső soron fenntartott, virulens és elbírálásra váró kereseti kérelme és ellenkérelmek ismertetésére.” – 34. oldal

Panaszosok álláspontja szerint, amennyiben a fenti elvárt gyakorlat sérül, nem beszélhetünk tisztességes bírói eljárásról a Kúria 10 évvel ezelőtti megállapításai alapján.

Felperesek jelen panaszukban már hivatkoztak rá, hogy több alkotmányjogi panaszt nyújtottak be 7-8 évvel ezelőtt a PJE-kel és a devizahiteles törvényekkel kapcsolatban. Ezeknek az AB panaszoknak a kivonatait (fontosabb részeit) a jelen panasz peranyaga tartalmazza.

Felperesek kifejtették ezekben, hogy sérül a „rendelkezési joguk”:

„a Törvény megsemmisíteni kért rendelkezései csorbítják a peres eljárásban résztvevők és peres eljárást kezdeményezők tisztességes eljáráshoz való jogát (ezen belül különösen az önrendelkezéshez való jogot).”

„Amennyiben a bíróságok nem tudnak a törvény alapján dönteni, mert köti őket a PJE, akkor csorbul az Alaptörvényben biztosított jog a tisztességes perhez és a jogállamisághoz.”

„A rendelkezési jog évtizedek óta alapjognak számít az Alkotmánybíróság döntései alapján is.

2016. évi CXXX. törvény 2.§ (1) alapján a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal, a (2) alapján a bíróság ... a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van”

„Felperesek szerint semmilyen törvény, PJE sem csorbíthatja, korlátozhatja a rendelkezési jogukat.”

„Az Alkotmánybíróság következetesen hivatkozik ezzel kapcsolatban a közel 30 évvel ezelőtti 1/1994 (I.7) AB határozatra:

„Az önrendelkezési jog fontos tartalmi eleme - egyebek között - az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e vagy attól tartózkodik”. ”

„Az Alkotmánybíróság a 3403/2021. (X. 15.) határozatában így fogalmazta meg:

A Felperes „nem elszenvedője, hanem cselekvő résztvevője a jogait és kötelezettségeit elbíráló eljárásnak, ezért alkalmat kell számára biztosítani, hogy az eljárás során elbírálandó, rá vonatkozó tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson....” (30)

Mindezt az AB az emberi méltóságból, az általános személyiségi jogból és az egyén cselekvési és önrendelkezési szabadságából vezette le.”

„Az Alkotmánybíróság a 3157/2020. (V. 21.) határozatában kifejtette:

„Vitás kérdések racionális eldöntésének általánosságban is lényeges eleme az egymással versengő álláspontok figyelembevétele. Ennek megfelelően az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából

a bírósági eljárásban is kulcsfontosságú, hogy lehetőség nyíljon az egymással ellentétes álláspontok (állítások, vélemények) ütköztetésére”.

„...egy adott ügyben eljáró bíróság a peres felektől függetlenül sem idézheti elő azt a helyzetet, hogy olyan kérdésben hoz döntést, amelyben a feleknek a bírósági eljárás során nem volt lehetőségük megnyilatkozni, az álláspontjukat ütköztetni.” (46)

A TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0008 jelű projekt részeként készült Elek Balázs „Az igazság és a jogerő összefüggései” című tanulmány. Ebben az anyagi igazság elvéről is tesz megállapítást:

„Az anyagi igazság elve az a követelmény, hogy a bírót kötelezni kell, hogy minden hozzáférhető eszközt és utat felhasználjon arra, hogy az anyagi igazságot, azaz valamennyi a perre nézve döntő körülmény valós tényállását megállapítsa, és hogy sem a bíró sem a felek ebben semmiféle módon és semmilyen tekintetben nem akadályoztathatják meg.” (2. oldal)

Dr. Novák Zoltán Sebestyén „A tényállás megállapítása az új polgári perrendtartásban” című, jogász honlapon megjelent elemzésében megállapítja, hogy a perek során külön kell választani a „tényeket, melyekben nincs vita a felek között” valamint a „vitatott tényeket” (aztán a bíróságnak ez utóbbiakban kell döntenie).

„...melyek azok a tények, melyekkel kapcsolatban nincs vita a felek között, és melyek azok, melyek vitatottak. A pernek ezeket a ténybeli kereteit a felek a perfelvétel során megtett „tényre (...) vonatkozó állítással, tagadással [vagy be]ismeréssel” határozzák meg. Ha a felek között ténybeli vita nincs, a bíróság a tényállást már a perfelvételi nyilatkozatokból megállapíthatja, és az érdemi tárgyalási szakra csak a vitatott jogkérdés elbírálása marad. Amennyiben vannak a felek között vitatott tények, a bíróság a perfelvétel lezárását követően bizonyítási eljárás keretében állapítja meg a tényállást, és az alapján dönti el a pert.”

„A régi perrendtartás gyakorlatában is megszokott volt, hogy a felek ténykérdésekben nyilatkozattételre szólították fel – illetve kérték kötelezni – egymást. Ha a másik fél a „felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt”, azt a bíróság „a per adataival egybevetett mérlegelés alapján (...) meggyőződése szerint íté[het]te meg”.

Az Igazságügyi Minisztérium 2021-ben adta ki az Emberi jogi kézikönyvet. Ez a panaszosok meglátása szerint nagyon konkrétan fogalmaz:

„A tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, tehát nincs olyan alkotmányos jog vagy érték, amely miatt korlátozni lehetne” (83. oldal)

„Az Alaptörvény és az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján korlátozhatatlan jogok esetében nincs mérlegelhető korlátozási indok...” „Az államnak készen kell állnia arra, hogy bírói úton (hézagmentesen) kiküszöbölje a jogsérelmet.” (38. oldal)

Panaszosok szeretnék kiemelni, hogy amennyiben a Kúria nem észleli és nem teszi szóvá, hogy ezen elvek sérültek jelen per elsőfokú és másodfokú eljárása során, akkor a Kúria szemet huny az évek óta tartó tisztességtelen bírói eljárás felett és ezáltal maga is részesévé válik a tisztességtelen bírói eljárásnak.

Felmerül a kérdés, kétség esetén mi lehet akkor a megoldás, mely megfelel a nemzetközi jognak, megfelel az Európai Unió Bírósága (EUB) valamint az Alkotmánybíróság következetes ítélkezési gyakorlatának és megfelel az Emberi jogi kézikönyvben megfogalmazottoknak?

Az Alkotmánybíróság a 2020. június 30.-i, V/00732/2019 számú ügyében az előadó alkotmánybíró devizahiteles ügyben, a „társadalmi jelentőségére tekintettel”, az EUB döntésére hivatkozva azt a megoldást fejtette ki, hogy nem szükséges az Alkotmánybíróságtól kérni pl. jelen esetben a devizahiteles törvény vagy PJE megsemmisítését, mivel az adott jogszabályt a bíróság „félre teheti”: „...az esetlegesen az uniós joggal ellentétesnek bizonyuló tagi (jelen esetben magyar) jogszabály félretételére az első jog elsőbbségéből következően az Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet, sőt arra az egyedi ügyben eljáró bíróságok nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is.” [14] „Amennyiben úgy ítélik meg, hogy az uniós jog teljesen egyértelmű, azonban a magyar jog valamely szabálya ellentétes az új jogból fakadóan kötelesek a hatályos joggal ellentétes szervek (magyar) jogszabályi rendelkezéseinek automatikus félretételére. Ez esetben az ügyet oly módon kell eldönteni, mintha a kérdéses magyar jogszabályi rendelkezés egyáltalán nem létezne.” [17] Panaszosok szeretnék kiemelni, hogy „nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is”.

Előfordulhat, hogy magyar jogszabály értelmezésével van problémája egy bíróságnak, ebben az esetben:

„az ügyet a magyar jog szabályai alapján kell eldönteni, azonban a közvetett hatályú elvéből következően az eljáró bíróságok a magyar jogot kötelesek oly módon értelmezni, hogy az összhangban álljon az uniós jog irányadó rendelkezéseivel. Mindez azt jelenti, hogy nem tulajdonítható a magyar jogszabályi rendelkezéseknek olyan értelmezés, amely az új joggal ellentétes eredményre vezet.” [18] A fentiekre tekintettel panaszosok elvárták volna a Kúriától, hogy felülvizsgálati kérelem során a devizahiteles jogegységi határozatok és a devizahiteles törvények korlátozó pontjait tegye félre, mert csak így folytathat tisztességes és pártatlan bírósági eljárást.

4. alkotmányjogi kérdés

A 2020. június 30.-i, V/00732/2019 számú (devizahiteles) ügyben az előadó alkotmánybíró, a „társadalmi jelentőségére tekintettel” a párhuzamos indoklásában kifejtette: „...az esetlegesen az uniós joggal ellentétesnek bizonyuló tagi (jelen esetben magyar) jogszabály félretételére az első jog elsőbbségéből következően az Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet, sőt arra az egyedi ügyben eljáró bíróságok nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is”.

Ismert és jelen panaszban is ismertetésre kerül, hogy ellentmondás van a DH törvény több rendelkezése és a EUB ítélezési gyakorlata között. Panaszosok kérik jelen ügy kapcsán az Alkotmánybíróság által kifejtetni, hogy az eljáró bíróságnak miként kell ilyen esetben pontosan eljárnia.

A tisztességes bírói eljárás fontossága kiemelten megjelent egy magas rangú nemzetközi konferencián is. A Kúria Werbőczy Intézetének 2023. március 23-án megrendezett „A bírói függetlenség intézményes garanciái” című összehasonlító jogtörténeti konferenciáján a Kúria elnöke, Prof. Dr. Varga Zs. András mondott köszöntőt.

https://www.youtube.com/watch?v=Qd5XbZ_ZXCo

Panaszosok az alábbi megállapításokat tartják fontosnak a Kúria elnökétől:

„... a különböző hazai, de méginkább nemzetközi bíróságok elkezdtek értelmezni a tisztességes eljáráshoz való jogot és a tisztességes eljáráshoz való jog részeként a bírói függetlenséget.”

7:20

„Most az lett a fő kérdés, ki uralja a bíróságot, mert aki uralja a bíróságot, azé a jog, az uralja a jogot. Aki pedig uralja a jogot az teljes hatalommal bír.”

11:28

„...a függetlenségnek az egyetlen célja az, hogy a felek és a potenciális felek megbíz hassanak bennünk, tehát ide hozzák az ügyeiket és higgyék el, hogy az előzetesen megállapított szabályok alapján a legjobb tudásunk szerint független és pártatlan ítéletet fogunk hozni. Ez az egésznek a lényege.”

13:58

Dr. Simonné Prof. Dr. Gombos Katalin (aki jelen panaszban a kúriai tanács elnöke volt), „A bírói függetlenség uniós jogi kérdései – az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata tükrében” címmel tartott előadást.

<https://www.youtube.com/watch?v=shTY6f4g7gs>

Ebből az előadásból panaszosok az alábbi megállapításokat tartják fontosnak:

„Az én tisztem az, hogy az uniós jog szemszögéből vizsgáljam meg ezeket a kérdéseket.”

0:26

„A bírói függetlenség azt hivatott biztosítani, hogy sem a bírói szervezetet, mint hatalmi ágat, sem pedig az egyedi ügyben eljáró bírót semmiféle befolyás ne érhesse döntésének meghozatalában.”

1.07

„A bírói függetlenséghez alapjogi megközelítésben a fair eljárás elemeinek vizsgálata körében juthatunk el. A tisztes eljárás az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló 1950 november 4-én Rómában aláírt egyezmény, az Emberi Jogok Európai intézménye 6. cikkében foglaltakra valamint az ennek értelmezése körében született Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára is figyelemmel, azt foglalja magában, hogy a jogsérelem esetén a bírói út megnyitásával, a törvényes bíróhoz való hozzájutással, a fegyveregyenlőség elvének tiszteletben tartásával, és emellett a felek eljárásjogait garantálva kell az eljárást lefolytatni.”

1:47

„A hatékony jogorvoslat autonom uniós jogértelemben használatos, minden olyan jogi eszközt érteni kell alatta, ami a sérelmes helyzet uniós jogi eszközökkel való orvoslására ad lehetőséget.”

3:27

„A pártatlanság... egyenlő távolságtartást ír elő a jogvitában részt vevő felektől, illetve e felek azon érdekeitől, amelyek a jogvita tárgyát képezik.”

5:40

„Ahogy azt a 4/2014 AB határozat is megfogalmazza a független igazságszolgáltatás a jogállami működés fundamentuma. A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja. Független és pártatlan bírászkodás hiányában ugyanis az egyéni jogok érvényesítése sérül, illetve végső soron ellehetlenülhet.”

12:02

„Az uniós polgárok hatékony jogvédelme, a demokratikus jogok érvényesülése kritérium rendszerében közös garanciális elemeként jelent meg...

Az Európai Unió olyan jogközösséggé, jogi unióvá vált, amely saját elsődleges jogforrású rangú alapjogi védelmi rendszerrel rendelkezik, amelynek egyik alapkőve a bírák függetlensége.”

13:35

„A tagállami és uniós bírák közötti párbeszédre kiépített komplex együttműködési mechanizmus és annak hatékonyságát a bíróság fokozottan védi.”

15.33

A dr. Virág Csaba által készített, a Mailáth György Tudományos Pályázaton 2014-ben első helyezett „Féluralom vagy hivatalbóliség – a Cél határozza meg az eszközt” című pályázat megállapításaiból panaszosok az alábbiakat tartják fontosnak:

„A kereseti kérelemhez és a kereseti kérelemben megjelölt joghoz (jogcímhez) kötöttség a polgári peres eljárás igazságossága körében a felek önrendelkezési jogához kapcsolódik rendszertanilag. A felek önrendelkezési jogának elvi, alkotmányos (alapjogi) tartalmát a 26/1990. (XI.8.) és az 1/1994. (I.7.) AB határozatok fejtik ki. Az Alkotmánybíróság ezen határozataiban a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 14. cikkére, az Alkotmány 54.§ (1) és 57.§ (1) bekezdésére alapítottnak mondta ki, hogy az önrendelkezési jog korlátozhatatlan alapjog, a bíróság a felek döntési-rendelkezési szabadságát nem vonhatja el. A bíróság a fél kérelmétől nem térhet el: azon túl nem terjeszkedhet. Ugyanakkor a bíróság döntésének a kérelem egészére ki kell terjednie, azt ki kell mérítenie (az ítélet teljességének elve Pp. 213. § (1) bek.).

A polgári perben a rendelkezési jog a „ne eat iudex ultra petita partium” elve alapján tartalmilag az jelenti, hogy

- a bíró nem terjeszkedhet túl a felek kérelmein (ultra petitum);
- a perbeli cselekmények foganatosítására és a perbeli döntések meghozatalára csak a felek kérelme alapján és azok kifejezett keretei (rendelkezései) között kerülhet sor.

A felek által megjelölt jogtól (jogcímtől) eltérő perbeli cselekmények, és a jogcímhez nem kötött ítéleti rendelkezés a fair eljárás követelményeibe ütközik, az a jogalkotó által deklarált polgári per céljával nem egyeztethető össze. Az anyagi, objektív igazság kiderítése a felek erre irányuló eljárásjogi rendelkezéseinek hiányában csak a tisztességes peres eljárás-, és a felek perbeli egyenlőségének sérelmével valósítható meg. Az anyagi- és az eljárásjogi igazságosság ütközése, érvényre jutása, valamint a felek rendelkezési joga és a bírói aktivitás (a hivatalbóliség) dichotóm, és szükségszerűen együtt járó fogalmak. Az autonómia, az önrendelkezés szabadságának ára az anyagi igazságosság korlátozott érvényesülését is jelenti.” (16. oldal)

„A formális, perbeli igazság szélső értéke lehet az a helyzet, hogy két valótlan tényállítás (vagy hamis, ténybelileg valótlan beismerés) közül a kisebb mértékben valótlant, a kevésbé hamisnak látszót lehet és egyben kell kiválasztani a bírónak. Az ilyen bírósági döntés nyilvánvalóan nem nevezhető a szocialista perjog tudomány által előtérbe helyezett anyagi igazság ugyanis tényleges tartalma objektíve valótlan. A jogerő, a perbeli jogvita végső lezárása szempontjából az így nyert alaki és formális szempontból igaz ítélet semmiben nem különbözik a hivatalból anyagi igazságon alapuló illetve arra törekvő ítélettől. Mindkettőt igaznak kell elfogadni, és hozzá az állami végrehajtás, a kikényszeríthetőség tapad.” (17. oldal) „A bíróság jogi indoklási kötelezettségének nem tesz eleget a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján, ha az alkalmazott jogot (és az alkalmazásának okait) nem jelöli meg. Tehát a bíróságnak legkésőbb ítélete indokolásában elsődlegesen meg kell jelölnie a felperes nyilatkozatától függetlenül, hogy a perbeli igény, a kereset jogalapja mi volt. Másodsorban a megnevezett és az elbírált jog alapján a releváns tényállást fel kell tüntetni és indokát kell adni annak, hogy az érvényesített igény jogalapját mennyiben és miért találta alaposnak a bíróság vagy azt miért utasította el.” (21. oldal)

„A meghatározott tartalmú és adekvát jognyilatkozatok alapján tudja a bíróság a feleket tájékoztatni a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a perben bizonyításra szoruló tényekről és tud rendelkezni a bizonyítási teher telepítéséről. Ennek alapján lehet egyértelmű és meghatározott, hogy a bizonyítás sikertelenség melyik félre, milyen következményekkel fog járni. Ezen tartalmi követelményeknek megfelelő, meghatározott tárgyú polgári perben biztosítható a felek ún. fegyveregyenlősége és a fair eljárás követelménye. (23. oldal)

A Pp. 215. §-alapján az ítélet teljességének elve, a kereset kimerítése csak a meghatározott módon kifejezett érvényesített jog alapján hozott ítélet alapján lehetséges. A Pp. 3. § (2) bekezdés 2.

mondatának kiterjesztő értelmezése az egzaktitás hiányát okozza a másodfokú eljárásban: abszolút eljárásjogi szabálysértés és az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezi, ha a bíróság kiterjesztően vagy szűkítően értelmezte a keresetet. Ez a problematika fel sem merül, ha a kérelemhez-, az érvényesített joghoz kötöttség elve alapján jár el a bíróság.” (23. oldal)

A 14/2012. számú polgári elvi határozat kimondja, hogy nem lehet ugyanazt a kérdést többször bíróság elé vinni.

„...az „ítélt dolog” azt zárja ki, hogy ugyanazon felek ugyanazon tényalapból származó, ugyanolyan jog iránt egymással szemben újabb pert indítsanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tegyék.”

„Az anyagi jogerő azt jelenti, hogy az ugyanabból a tényalapból származó, ítélettel már elbírált jogot az eljárásban részt vett felek egymás közti viszonyukban nem tehetik vitássá”.

Az Alkotmánybíróság is visszautasítja azt a panaszt, melyben már döntés született. Részlet az Alkotmánybíróság honlapjáról (Alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint – című oldal): „Visszautasítja az Alkotmánybíróság a panaszt akkor is, ha az abban felvetett problémát korábban már elbírált (ítélt dolog; res iudicata). Mindezek alapján nincs helye alkotmánybírói eljárásnak, ha alkotmányjogi panasz alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, és az indítványozó ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozik, és a körülmények alapvetően nem változtak meg.”

A részletesen ismertetett követelmények, elvek és szempontok a bírói eljárás folyamatát tekintve egymásra épülnek, láncolatot alkotnak. Panaszosok álláspontja szerint ez a megbonthatatlan láncolat biztosítja a tisztességes bírói eljárást. Ha nincs tisztességes bírói eljárás, akkor nem beszélhetünk független és pártatlan bíróságtól. Nem beszélhetünk visszaélés nélküli, részrehajlás nélküli bírói eljárásról.

A tisztességes bírói eljárás láncolatának elemei

1. jogállamiság elve
2. hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz („fair trial”) való jog
3. bírósághoz fordulás joga – kereset indítási jog
4. rendelkezési elv
5. megfelelő ügyintézéshez való jog
6. az ügyet független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja
7. a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak
8. sérül a jog, ha valójában nincs tere a bírói mérlegelésnek
9. elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami elejét veszi az önkényes hatósági és bírói döntéshozatalnak
10. a tárgyalási elv a felek peranyag-szolgáltatási kötelezettségének elve, az indítványok, a bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli
11. bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről a feleket előzetesen tájékoztatni
12. fegyveregyenlőség elve
13. igazmondási kötelezettség

14. a felek eljárástámogatási kötelezettségének elve
15. jóhiszeműség elve
16. perkoncentráció elve
17. a kérelemhez kötöttség elve
18. a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van
19. a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas
20. a közrehatási kötelezettség a felek perfelvételi nyilatkozatai ellentmondásosságának, hiányosságának vagy következetlenségének bírói észlelése, és ennek tisztázására irányuló bírói cselekvés
21. a vizsgálati elv szerint a bíróság feladata az, hogy a felek állításait azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja
22. a bíróságnak a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kell vetnie, majd egyenként és összességében kell értékelnie ezeket a döntése során
23. az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából kulcsfontosságú, az egymással ellentétes álláspontok (állítások, vélemények) ütköztetése
24. anyagi igazság, valamennyi a perre nézve döntő körülmény valós tényállásának a megállapítása
25. a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg
26. a döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre
27. a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben döntsön
28. indoklási kötelezettség
29. a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be
30. a kereseti kérelem kimerítésének kötelezettsége (az ítélet teljességének elve) azt a követelményt támasztja a bírói ítélettel szemben, hogy rendelkezzen valamennyi kereseti és viszontkereseti kérelemről az ítélet rendelkező részében kell pontosan megjelölnie, hogy a keresetnek és viszontkeresetnek mennyiben ad helyt és azoknak mely részét utasítja el
31. az ellenkérelemre elegendő az ítélet indokolásában kitérni és ismertetni, hogy az milyen okok miatt és milyen mértékben hatott, vagy nem hatott ki a rendelkező rész tartalmára
32. jogszabálysértő a megalapozatlan, az iratellenes döntés
33. az anyagi jogerőhatás („ítélt dolog”) elve
34. jogorvoslathoz való jog (rendes és rendkívüli) mindenkit megillet (magasabb fórumhoz fordulás lehetősége)
35. ha jogorvoslat valódi lehetőséget biztosít, akkor érvényesül

Dr. Varga Zs. András a Kúria elnöke elismeri, hogy eltérés lehet a tisztességes bírói eljárás értelmezése tekintetében az Alkotmánybíróság és a Kúria között, elfogadja, hogy ebben az esetben a „bíróági döntés megsemmisítése elkerülhetetlen”. Részlet „A tisztességes eljáráshoz való jog bíróági aspektusból” című elemzésből:

„Nem véletlen, hogy a rendes bíróságok, különösen a Kúria egyre nagyobb figyelmet szentel az Alaptörvény 28. cikkének és ennek közbejöttével az Alaptörvénynek és az Alkotmánybíróság jogértelmezésének. A 28. és a XXVIII. cikk összekapcsolása tehát felerősítette az Alaptörvény érvényesülését a rendes bírói gyakorlatban. Persze ez együtt járt azzal is, hogy abban az esetben, ha egy adott jogszabály alkotmánykonform tartalmára vonatkozóan nincs konkrét vagy legalábbis közvetve figyelembe vehető alkotmánybírói értelmezés (vagy azt a bíróság nem fedezi fel), akkor maga kényszerül az Alaptörvény értelmezésére – immár nem a 28. cikk, hanem az R) cikk (3)

bekezdésének alkalmazásával. Erre viszonylag ritkábban kerül sor, és az sem mondható, hogy az Alkotmánybíróság különösebben megértő lenne a bírósági – esetenként a kúriai – alkotmányértelmezéssel.

Nem ok nélkül: a decentralizált alkotmányértelmezés fakítja az Alkotmánybíróság exkluzivitását. Ez a rendes bíróságok kockázata: ha értelmezik az Alaptörvényt, de ez nem egyezik az Alkotmánybíróság későbbi megfontolásaival, pusztán emiatt – az összekapcsolás eredményeként – a bírósági jogértelmezést hordozó döntés megsemmisítése elkerülhetetlen. A kockázat ellenére más megoldás nincs, a tisztességes eljárás érdekében a jogszabályokat minden ügyben az Alaptörvénnyel összhangban értelmezni kell, ha pedig ehhez elkerülhetetlen, akkor az Alaptörvényt is.”

5. alkotmányjogi kérdés

A Kúria elnöke, a tisztességes bírói eljárással kapcsolatban megállapította „A tisztességes eljáráshoz való jog bírósági aspektusból” című elemzésében: „abban az esetben, ha egy adott jogszabály alkotmánykonform tartalmára vonatkozóan nincs konkrét vagy legalábbis közvetve figyelembe vehető alkotmánybírósági értelmezés (vagy azt a bíróság nem fedezi fel), akkor maga kényszerül az Alaptörvény értelmezésére.” Majd egy kicsivel később: „Ez a rendes bíróságok kockázata: ha értelmezik az Alaptörvényt, de ez nem egyezik az Alkotmánybíróság későbbi megfontolásaival, pusztán emiatt – az összekapcsolás eredményeként – a bírósági jogértelmezést hordozó döntés megsemmisítése elkerülhetetlen.”

Egy per hosszú évekig elhúzódhat és a fogyasztónak adott esetben több millió forintjába kerül a számára vesztes per. A per vesztes oka lehet az is, hogy a bíróságok a perben másként értelmezik tisztességes bírói eljárást, mint ahogy az adott perben az Alkotmánybíróság értelmezné. Amennyiben a fogyasztónak nincs már pénze alkotmányjogászra, szakügyvédre és nincs sem ideje, sem képessége, hogy saját maga írjon alkotmányjogi panaszt, akkor miként tud érvényesülni számára az Alaptörvényben rögzített tisztességes bírói eljáráshoz való alapjog? A Kúria elnökének a soraiból kiolvasható, hogy hiányolja a „konkrét vagy legalábbis közvetve figyelembe vehető alkotmánybírósági értelmezést”, panaszosok úgy vélik az

Alkotmánybíróságnak (akár jelen ügy kapcsán, akár más módon) meg kell határoznia, hogyan kell a bíróságoknak eljárniuk, hogy az állampolgár mindenképpen tisztességes bírói eljárásban részesüljön. Arra is választ kell találnia az Alkotmánybíróságnak, hogy a több száz év alatt kialakult jogelveket milyen módon hagyhatja figyelmen kívül az eljáró bíróság, úgy hogy közben semmiképpen se sérülhessen az állampolgár tisztességes eljáráshoz való joga.

Az általános elvek fejezet végén panaszosok idéznek a „Tükörkép a bírói függetlenségről és pártatlanságról az Alkotmánybíróság gyakorlatában” című tanulmányból. (Szerző: Czine Ágnes alkotmánybíró; PhD, egyetemi docens, intézetvezető-helyettes, KRE ÁJK)

„A bírói hatalom függetlensége és a pártatlanság követelménye [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] egymással szorosan összefügg, mert kizárólag egy független bíróság képes az egyedi ügyekben pártatlanul eljárni. A függetlenség követelményéhez képest a pártatlanság az ügyben eljáró bíróval szemben egyfelől azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezék előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult. A pártatlanság vizsgálata során az Alkotmánybíróság az objektív és a szubjektív tesztrendszer alkalmazza.” (Absztrakt)

„Az Alkotmánybíróság már számtalan döntésében egyértelművé tette, hogy a bírói függetlenség az igazságszolgáltatás függetlenségének a legfontosabb garanciája. „A független igazságszolgáltatás pedig a jogállami működés fundamentuma. A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja.” {4/2014. (I. 30.) AB határozat, Indokolás [43]}.

„Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy „a bírói hatalom, amelyhez a bírói függetlenség kapcsolódik, döntően az ítélezésben ölt testet”. A státusbeli és szervezeti garanciák is a független ítélezéshez szükségesek. Ezért „[a] bírói függetlenség egyedi aspektusában [...] a bíró szervezeti és státusbeli szabadságának garanciáját jelenti, annak érdekében, hogy az egyedi ügyekben a jogviták eldöntése és a jogsérelmek orvoslása tárgyában hozott kötelező erejű és végrehajtható döntését mindenféle befolyástól mentesen, a törvények, illetve általában a jogszabályok alapján, belső meggyőződése szerint hozza meg”.

„Döntően az ítélezésben ölt testet” – következzen tehát az alkotmányjogi panaszban a Kúriai ítélet alapos elemzése, annak vizsgálata, hogy az ismertetett nemes és szép eszmék mily módon érvényesülnek a gyakorlatban?

III. Tisztességtelen és elfogult bírói eljárás bizonyítása

Panaszosok a továbbiakban kiemelten figyelnek annak igazolására, amit az Alkotmánybíróság előírt az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával kapcsolatban:

„Alkotmányjogi panasz csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be” – 3325/2012 AB határozat [12]

„Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak... az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” – 3325/2012 AB határozat [13]

„a bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” - 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés [13]–[15]

„Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapítására, hogy az indítványozó sem az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel, ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.” - 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés [17]

„az Abtv. 27. §-a csak bírói döntések alkotmányossági vizsgálatára biztosít hatáskört az Alkotmánybíróságnak, ennél fogva alkotmányjogi panasz tárgya is csak bírói döntés lehet. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek is az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja.” - 3231/2014. (XI. 12.) AB végzés [6]

„Mivel alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja alapján az indítványban meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének, illetve az Alaptörvény 28. cikkének címetjei a bíróságok, ezek a rendelkezések nem fogalmaznak meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a „jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon

a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. - 3231/2014. (XI. 12.) AB végzés [7]

A bírói tévedés tehát az Alkotmánybíróság szerint önmagában nem elegendő ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság panaszvizsgálatot folytasson le. A tévedés azonban csak addig tévedés amíg azt az elkövető elismeri, majd korigálja a tévedését. Ha nincs elismerés, akkor szándékosságról kell beszélni. Ezt nevezik hazugságnak, csalásnak, a fogyasztóvédelmi jogban megtévesztésnek. A bírói gyakorlatban tisztességtelen eljárásnak, speciális esetekben irat ellenességnek.

Amennyiben egy szerződés írója tévedett, és valótlan adatot írt a szerződésbe, akkor a szerződő partnere kérhet tőle szerződésmódosítást. Ha erre nem hajlandó a szerződés írója, nem beszélhetünk tévedésről, önmaga bizonyítja a szándékosságot. Egy megoldás marad, bíróságon meg kell támadni a szerződést. Ha kötelező elemet nem tartalmaz a szerződés, akkor a bíróságnak észlelnie kell a semmiséget, és ezáltal lesz érvénytelen a szerződés - részben vagy teljesen.

Amennyiben a szolgáltatás, termék forgalmazója tévedett és valótlan állításokat ismertetett a tulajdonságokról, kockázatokról akkor tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott. Ezt törvény határozottan tiltja. A szerződő partner kérhet szerződésmódosítást ez esetben is. Ha erre nem hajlandó a szerződés írója, nem beszélhetünk tévedésről, önmaga bizonyítja a szándékosságot. Ez esetben is a bírói utat választhatja megoldásként a károsult.

Amennyiben a bíró tévedett a per folyamán, akkor van lehetőség másodfokon korigálni a tévedést. Ha ezt nem sikerül elérni, akkor nem tévedésről, hanem szándékosságról kell beszélni. Kúriai rendkívüli felülvizsgálattal lehet a legtöbb esetben korigáltatni az ügyben eljáró bíróságok „tévedéseit”. Amennyiben ez is sikertelen marad, akkor már rendszerszintű szándékosságról van szó. Főként ha a Kúria leginkább a saját maga által kialakított „bírói gyakorlatra”, netán valótlanosságokat tartalmazó PJE-kre hivatkozik. Ilyen esetekben egyértelműen sérül a tisztességes bírói eljáráshoz való alapjog. Nem tévedés folytán, hanem szándékosan.

Ezeknek a lehetőségeknek, eseteknek a megítélése egyértelműen az Alkotmánybíróságra tartozik.

Panaszos megerősíti, hogy nem célja, hogy az összes bírói tévedésre, csúsztatásra, figyelmetlenségre felhívja az Alkotmánybíróság figyelmét. Viszont arra, törekszik, hogy kellő számú példát mutassanak be, mert álláspontja szerint csak így állapítható meg a tisztességtelen bírói eljárás, a bírói függetlenség feladása. Értelmszerűen panaszos nem kéri, hogy az ismertetésre kerülő kérdésekben (szerződési pont, tájékoztatás megfelelősége stb.) döntsön az Alkotmánybíróság. Ez egyáltalán nem a feladata. Az viszont az Alkotmánybíróság feladata, hogy megállapítsa a példák alapján, tisztességes bírói eljárásban volt-e részük panaszosnak

Panaszos a Kúria ítéletének számozott pontjai alapján, ezek sorrendjében fejti ki álláspontját. Ez reményei szerint segíti a tisztázandó kérdések megismerését, még ha egy-két helyen ez a sorrend nem is tűnik logikusnak.

„A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás” című indoklás rész megállapításaiból

A tényállásból olyan, a felek által nem vitatott tények is kimaradtak, melyeket a döntés során a Kúria nem vett figyelembe, vagy nem a súlyának megfelelően vett figyelembe.

A tényállásba olyan állítások is bekerültek, melyekben a peres felek nem értettek egyet. A vitatott kérdésekben a bíróságnak kellett volna döntenie és nem „tényállásban” szerepeltetni. Ezt panaszosok tisztességtelen bírósági eljárásnak tartják, melynek a célja, az Erste Bank pernyertessége biztosított legyen.

1.

„alperes mint hitelező 2007. április 26-án deviza alapú, lakásvásárlási célú fogyasztási kölcsönszerződést kötöttek” - Kúria indoklás [1]

Iratellenesen kimaradt a tényállás ismertetéséből az előzetes banki tájékoztódás, a bank által biztosított törlesztési táblázat, a hitelkérelem panaszosi benyújtása a jövedelem igazolással együtt, majd a hitelkérelem elbírálása (stb.). Nem úgy történt, hogy panaszos besétált a bankba és aláírta az eléje tett szerződést.

A tényeket tartalmazza a felülvizsgálati kérelem:

<Az első 2004 évi tájékoztódást követően, amikor is felmerült a devizahitel felvételének a lehetősége, felperes figyelte a sajtóban megjelenő információkat, figyelték az árfolyam alakulását. 2004 és 2007 között a CHF árfolyama stabil volt. Kisebb árfolyam mozgások voltak ugyan föl-le irányban, azonban ezek sem időtartamukat, sem a nagyságukat tekintve nem voltak jelentősek. Az alperestől kapott tájékoztatás és a sajtóban megjelenő információk valósnak, igaznak, hitelesnek tűntek felperes számára.

Elfogadták alperestől, hogy a futamidő alatt várható kisebb árfolyam ingadozások nem befolyásolják jelentősen a havi törlesztő részlet összegét, arra lehet számítani, hogy a hosszú futamidejű deviza kölcsönök esetében az árfolyamváltozás okozta hatások kiegyenlítik egymást. Felperes azzal számolt szerződéskötéskor, hogy a CHF elszámolású kölcsön a futamidő teljes időszakában sokkal kedvezőbb lesz, mint egy azonos összegű forintkölcsön. (Felperes 6. – 7. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 33. oldal

<Felperes a 2021. december 2.-i nyilvános tárgyaláson:

„2007. februárjában pedig forint igénylésre kaptunk konkrét tájékoztatást. 17.000.000,-Ft összegnek megfelelő svájci frank alapú kölcsön összegre kaptunk tájékoztatást. Ez egy excel táblázat volt a főbb adatait tartalmazta a szerződésnek, de ekkor nem kaptunk sem szerződéstervezetet, sem pedig írásbeli tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Mindig kérdeztük, hogy lehet-e ebből nekünk problémánk, hogy nem tudjuk majd fizetni a törlesztőrészeket, de azt a tájékoztatást kaptuk minden alkalommal, hogy nyugodjunk meg, nem lesz ebből probléma.” (Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 4. oldal) (Felperesi nyilatkozat 32. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 34. oldal

<A felperesek szerződéskötést megelőző 9 hónapban folyamatosan olyan információkat kaptak, amelyek azt a benyomást erősítették bennük, hogy az árfolyam középparitása stabil marad (bankszövetségi, weboldalon elérhető árfolyam adatok, hitel igényléskor kapott törlesztési terv, TV reklámok, szóbeli tájékoztatás, hitelközvetítő, hiteltanácsadó, a köztudatban is az volt, hogy a devizahitel olcsóbb, kedvezőbb, stb, stb).

A szerződés megkötése napján kapott banki tájékoztató nem tartalmazott olyan konkrét tájékoztatást, ami ellentmondott volna a fentieknek.

E körben hivatkozni kell a 2/2014 PJE III/1. pontjában írtakra ("[...] konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott ..." a felperes.) Felülvizsgálati kérelem 5. oldal

2.

„alperes mint hitelező 2007. április 26-án deviza alapú, lakásvásárlási célú fogyasztási kölcsönszerződést kötöttek ... amelyben az alperes 133.660 CHF kölcsön rendelkezésre bocsátását vállalta” - Kúria indoklás [1] - A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

Iratellenes megállapítás, mert alperes ilyen vállalást a szerződésben egyáltalán nem tett. Nem vállalta, hogy 133.660 CHF összeget bocsát panaszosok rendelkezésére.

Az eltérő álláspontok egyértelműen szerepelnek a felülvizsgálati kérelemben:

<Megjegyzí az ítéltábla, hogy nem a 15%-kal felszámított CHF összegben tartotta nyilván az alperes a felperesek kölcsönét, hanem a szerződés II.1. pontja szerint meghatározott folyósításkor számított összegben. Ítéltábla [58]

Ezzel a megállapításával az Ítéltábla valójában elfogadta a felperes kereseti kérelmét!!!

Nem igaz tehát az az állítás, hogy az ítéltábla felperes keresetét teljes mértékben elutasította és minden megerősítette a Fővárosi Ítéltábla döntését!

Az ítéltábla ismerteti a Fővárosi Törvényszék korábbi, megfellebbezett ítéletét:

„[4] Ítéletének indoklásában tényként rögzítette, hogy a felperesek mint adósok és az alperes mint hitelező 2007. április 26-án deviza alapú lakásvásárlási célú fogyasztási kölcsönszerződést kötöttek türelmi idővel, hat hónapos kamatperiódussal, melyben az alperes 133.660 CHF kölcsön rendelkezésre bocsátását vállalta (I.1. pont)....” (20.Gf.40.132/2022/3-II.)

Ezt a döntést írta felül az ítéltábla azzal, hogy elismerte, nem a szerződésben meghatározott összeg, hanem a folyósításkor meghatározott összeg a kölcsönösszeg!

Felperes évek óta várta már ezt a valóságnak megfelelő döntést:

„Nem világos, nem érhető, hogy miért kellett 15%-kal megnövelni a devizában nyilvántartott összeget a szerződésben. A homályos megfogalmazás azt a téves képzetet kelti mindenkiben, hogy a kölcsön összege 133.666 CHF.” (Fellebbezés 42. oldal)

Az ítéltábla helyes döntéséből következik, hogy helyes felperesnek az az állítása, hogy a 133.666 CHF összeg egy hitelkeret:

„A kölcsönszerződéseknek tehát nélkülözhetetlen eleme a kölcsönösszeg meghatározása, márpedig a Kölcsönszerződésben a kölcsön összege – sem forintban megjelölve, sem az állítólagos deviza alapra tekintettel CHF-ben kifejezve – nincs meghatározva, abban csupán a hitelfelvevő finanszírozási igénye (17.000.000,- Ft), és egy, a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt mértékben nyilvántartásba vett, devizában megjelölt összeg, ténylegesen egy hitelkeret (133.666,- CHF) szerepel. A kölcsönszerződés tehát valójában egy, a Ptk. 522.§-a alapján minősülő bankhitelszerződés.

A kölcsön devizában meghatározott összegét tehát a szerződés nem tartalmazza, és az a szerződési rendelkezések alapján, az 1/2016 PJE határozat 1. pontjának megfelelően ki sem számítható.

....

A kölcsön devizában meghatározott összegét tehát a szerződés nem tartalmazza, és az a szerződési rendelkezések alapján, az 1/2016 PJE határozat 1. pontjának megfelelően ki sem számítható. A jövőbeni, folyósításkori árfolyam alkalmazása álláspontom szerint mindenképp érvénytelen, de

amennyiben lehetne is folyósításkori árfolyamot alapul venni, a törvény szerint az alperes által alkalmazni rendelt vételi árfolyam nem alkalmazható, így a kölcsön devizaösszege a szerződéses rendelkezésekből ki sem számítható.

(Fellebbezés 41 és 42.. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 82. oldal

A Kúria tisztességtelen módon a tényállások közt szerepeltet olyan adatot, melyet a felek vitattak, volt „egymással versengő álláspont”. A másodfokon eljáró Ítéltábla döntését a Kúria tisztességtelen módon figyelmen kívül hagyta. Ezt a valóságnak megfelelő jogerős döntést a Kúria iratellenesen meg sem említette.

A Kúriának az alábbi kérdésekben a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kellett volna vetnie:

<Az ítéltábla döntésének egyenes, közvetlen következménye, hogy alperes nem bocsátott felperes részére semmilyen svájci frank összeget.”

„A bíróság azonban végül teljesen hamis, valótlan állítást tett: „a bank az adósok részére svájci frank összegű kölcsönt bocsát rendelkezésre”.>

(Fellebbezés 42. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 83. oldal

<Minden olyan állítás a szerződésekben, az ítéletekben és különféle dokumentumokban, hogy alperes deviza összeget bocsátott rendelkezésre, valótlan!>

Elsőként is valótlan a kölcsönszerződés I/1 pontja: „A Bank az Adós(ok) részére 133.666 CHF összegű kölcsönt bocsát rendelkezésre”

Alperes egyértelműen valótlan állítást tett, mivel sem devizaforrást, sem devizát nem bocsátott semmilyen módon a felperes rendelkezésére.

Amikor a felperes forint folyószámlán 2007. május 25.-én megjelent 17 millió forint, akkor az alperes mérlegében passzívaként létrejött 17 millió forint kereskedelmi számlapénz...

A bíróság ebben a kérdésben a tényeket, állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alaposan nem vizsgálta meg, ami az ítélet szövegéből derül ki: „a bank az adósok részére svájci frank összegű kölcsönt bocsát rendelkezésre”, „CHF devizaforrással kellett rendelkeznie”, „CHF árfolyam erősödés esetén nem tudott volna teljesülni” (Fellebbezés 41. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 83. oldal

A Kúriának, a felek által nem vitatott dokumentum alapján meg kellett volna állapítania, hogy Erste Bank nem folyósított panaszos részére semmilyen CHF összeget 2007.05.25.-én:

<A homályos megfogalmazás azt a téves képzetet kelti mindenkiben, hogy a kölcsön összege 133.666 CHF. Ezen szerződési pont alapján lett kiállítva a „Jelzálogszerződés ingatlanra”, ez alapján történt a földhivatali bejegyzés, ez szerepel a Tartozás elismerő nyilatkozatban. (Felperes 6. – 45. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 20. oldal)

„A folyósítási értesítőben szereplő összeg nem tekinthető kölcsön összegének, mivel a folyósítási értesítőben ez szerepel:

„114.017,44 CHF összeget ... CHF Piaci Lakásvásárlási kölcsönt ... aszámlájára 2007.05.25.-i napon folyósítottunk.”

Felperes szeretné megerősíteni korábbi álláspontjukat, hogy alperes semmilyen módon nem bocsátott rendelkezésére CHF összeget. Ez valótlan állítás, ezért tisztességtelen. Mivel tisztességtelen, nem lehet része a szerződésnek. (Felperes 6. – 46. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 127. oldal)

A Fővárosi Törvényszék alábbi megállapítása is valótlanság:

„Az alperes 2007. május 25-i napon folyósította a kölcsönszerződés alapján a 114.017,44 CHF összeget.” (Fővárosi Törvényszék 18-I – 5. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 127. oldal) Az alperes soha nem folyósított CHF összeget, csak Ft-összeget. >

Felülvizsgálati kérelem 86. oldal

Az ügy érdeme szempontjából rendkívül releváns, hogy a szerződésben mekkora összeg rendelkezésre bocsátását vállalta az Erste Bank. Azért releváns, mert ha nem szerepel a szerződésben a kölcsön összege, akkor a kölcsönszerződés semmisség által érvénytelen. A Kúriának a semmiséget észlelnie kellett volna. Mivel a bank érdekében nem észlelte, bizonyította a bank iránti elfogultságát.

3.

„A türelmi idő alatt a kamat és a kezelési költség képezi a havi törlesztést, míg azt követően a kölcsön, kamat és kezelési költség együttesen képezi a havi törlesztőrészletet...

A késedelmi kamat mértékét a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződés megkötésének időpontjában évi 6%-ban, míg minden egyéb lejárt követelés esetében a szerződéskötés időpontjában évi 20%-ban határozták meg. - Kúria indoklás [3]

Ez esetben nem beszélhetünk olyan tényekről, tény adatokról melyeket panaszos nem vitatott volna. Vitatta a 20%-os késedelmi kamat tisztességességét, annak eltúlzott mértéke miatt. Vitatta, hogy ez a 20%-os késedelmi kamat csak a „minden egyéb követelésre” vonatkozna (a kölcsönszerződés egyértelműen és világosan megállapítja, hogy nem így van).

Jogerős bírói ítélet mondja ki, hogy a DH törvények alapján készült elszámolás hibátlan. Ebben az elszámolásban az Erste Bank alkalmazta a 20%-os késedelmi kamatot, miközben természetesen nem volt semmilyen „egyéb követelés”. Azért, hogy számára kedvező bírói döntés szülessen, az Erste Bank a perben félrevezette a bíróságot, így a Kúriát is. A Kúria részrehajlását, tisztességtelenségét bizonyítja, hogy nem olvasta el a szerződés szövegét, nem vizsgálta meg panaszos állításait – hanem automatikusan elfogadta az Erste Bank félrevezetését.

4.

„...felek megállapodtak, hogy a kölcsön nyilvántartása és elszámolása CHF-ben történik, a kamat és kezelési költség a türelmi konstrukció ideje alatt 422,16 CHF, amely a napi kamatszámításra tekintettel változhat. A tőke, kamat és kezelési költség havonta fizetendő együttes összege 1.057,54 CHF.

- Kúria indoklás [3]

Ez esetben sem beszélhetünk olyan tényekről, tény adatokról melyeket panaszos nem vitatott volna. Vitatta ennek a két összegnek a nagyságát. Közölte, hogy kimaradt az előtörlesztés összege a szerződésből, valamint kimaradt hogy a kezelési költség miatt évente változik a törlesztő részlet CHF összege. Így több, havonta fizetendő összegnek kellett volna szerepelnie a szerződésben.

5.

„egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés az adósnak előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat.” - Kúria indoklás [6]

Nem beszélhetünk ténymegállapításról, mivel panaszosok következetesen cáfolták a perben ezt a hamis megállapítást.

A cáfolat egyik példája a felülvizsgálati kérelemből:

<Ezzel kapcsolatban felperes kifejtette az álláspontját:

„Alperes nem tett eleget igazmondási kötelezettségének, hiszen egyértelműen valótlan-ságot állított: „egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat” – ezzel szemben kiszámolható, hogy egy törlesztő részlet miként változik, ha pl. a CHF árfolyam 150 forintról 300 forintra (duplájára) emelkedik. Ennek a számításnak az ismertetése az, amit „árfolyamkockázat ismertetésnek” neveznek. Az már egy összetettebb számítást igényel, hogy türelmi idő, lakáskasszás kombinált kölcsön esetén, az előtörlesztést követően miként alakul a törlesztő részlet, ha duplájára emelkedne a forint árfolyama. Ez lett volna a „mechanizmus konkrét működésének” ismertetése, hogy felperes „értékelhesse a számára eredő gazdasági következményeket”.

A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alapos-sággal nem vizsgálta meg. A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben nem objektíven döntött, a döntésének alapja nem átlátható, mivel nincs mögötte részletes indoklás.” (Felperesi nyilatkozat 38. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 41. oldal

6.

„az adósnak kevesebb forintra van szüksége a törlesztőrészleteket fedező deviza megvásárlásához”
- Kúria indoklás [6]

Már tíz éve köztudomású tény, hogy nincs semmilyen deviza vásárlás! Erre a panaszos nagyon részletesen hivatkozott a per során. Azonban a Kúria iratellenesen és jogszabály ellenesen a tényeket figyelmen kívül hagyta. Láthatóan semmi olyat nem kívánt a Kúria az ítéletében rögzíteni, mely az Erste Bankra nézve elmarasztaló, terhelő lenne. Ezzel és ilyen esetekben mutatja meg a Kúria, hogy nem független.

7.

„Kitért a tájékoztatás arra is, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkor-i piaci viszonyaihoz igazodóan.” - Kúria indoklás [6]

Ebben a kérdésben sem beszélhetünk a felek által elfogadott egyetértésről. A Kúria egyáltalán nem döntött a panaszos felvetéséről, amely így jelenik meg a felülvizsgálati kérelemben:

<A "TÁJÉKOZTATÁS A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól" elnevezésű dokumentum első oldalán, az ötödik bekezdésben olvasható egy kijelentő módon írt mondat a kamatokról: "A kamatláb rendszeres időközönként - a megállapított kamatperiódusoknak megfelelően - változik és a kiválasztott devizanem mindenkor-i piaci viszonyaihoz fog igazodni."

Mint tudjuk, az ügyleti kamat referencia kamatból és kamatfelárból áll. Referencia kamat esetünkben a hathavi CHF LIBOR. A kamatfelár bármennyi is legyen, a futamidő alatt azonos, fix arány a kamaton belül, a forintosítási törvény számítási módszere is ezen alapul. Ha a kamatfelár fix, akkor a kamatfelárból és referencia kamatból (6MCHFLIBOR) összetevődő ügyleti kamat és a 6MCHFLIBOR trendje azonos kell, hogy legyen, hiszen az előbbi az utóbbihoz igazodik, csak az előbbiben van kamatfelár is. A tájékoztatás ugyanis ezt állítja.> Felülvizsgálati kérelem 7. oldal

8.

„Az alperes a kölcsönszerződés alapján 2007. május 25-én teljesítette folyósítási kötelezettségét (114.017,44 CHF nyilvántartott összegben).” - Kúria indoklás [8]

A Kúria iratellenesen átírta a banki dokumentumának a szövegét, ugyanis az a „114.017,44 CHF összeget folyósítottunk” szöveget tartalmazza, ami valótlanság, hiszen a bank pontosan 17.000.000 forintot folyósított, ekkora összeget bocsátott panaszosok rendelkezésére. A folyósítási értesítő nem említi „nyilvántartási összeget”, hiszen ekkor még azt a hazugságot képviselte az Erste Bank is, hogy ténylegesen devizát szerez be és azt adja kölcsön panaszosnak.

Ez a kérdés a felülvizsgálati kérelemben így jelenik meg:

<A folyósítási értesítőben szereplő összeg nem tekinthető kölcsön összegének, mivel a folyósítási értesítőben ez szerepel: „114.017,44 CHF összeget ... CHF Piaci Lakásvásárlási kölcsönt ... a ...számlájára 2007.05.25.-i napon folyósítottunk.”

Felperes szeretné megerősíteni korábbi álláspontjukat, hogy alperes semmilyen módon nem bocsátott rendelkezésére CHF összeget. Ez valótlan állítás, ezért tisztességtelen. Mivel tisztességtelen, nem lehet része a szerződésnek. (Felperes 6. – 46. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 127. oldal)

A Fővárosi Törvényszék alábbi megállapítása is valótlanság: „Az alperes 2007. május 25-i napon folyósította a kölcsönszerződés alapján a 114.017,44 CHF összeget.” (Fővárosi Törvényszék 18-I – 5. oldal) (Felperesi nyilatkozat 127. oldal) Az alperes soha nem folyósított CHF összeget, csak Ft-összeget.> Felülvizsgálati kérelem 86. oldal

A folyósítási értesítő ide vonatkozó részlete:

ÉRTESÍTÉS KÖLCSÖNÖSSZEG FOLYÓSÍTÁSÁRÓL

Szabó József

Budapest, Nagyenyed utca 62.
1180

Bankfiók:	1073 Budapest, Erzsébet krt 17.
Ügyfél neve:	Szabó József
Adószám/adóazonosító:	8338492426
Székhely/Lakcím:	1180 Budapest, Nagyenyed utca 62.
Ügyletazonosító:	C43511
Ügylettípus:	Piaci Lakásvásárlási kölcsön
Devizanem:	CHF
Lejárat:	2027.05.15

Tisztelt Ügyfelünk!

Az ERSTE Bank Nyrt-vel 2007.04.26-án kötött kölcsönszerződése alapján 114.017,44 CHF összeget a 2112330 szerződés számú CHF Piaci Lakásvásárlási kölcsönt a 11991119-96205556-00000000 sz. Erste Bank Hungary Nyrt-nél vezetett számlájára 2007.05.25-i napon folyósítottunk.

Az igénybevett kölcsönösszeg után az alábbiak szerint alakulnak a kondíciós feltételek, illetve a fizetendő törlesztő részletek és az egyéb díjak, költségek összege:

Kamat mértéke: évi 4,10 % (6 hónapos kamatperiódus)
Kezelési költség mértéke: évi 1,50 %

Fizetendő törlesztő részlet havi összege: 374,06 CHF (folyósítás napjától az első 6 havi kamatperiódusban)

További törlesztő részlet havi összege: 523,06 CHF

Összesen
eggyezik

A Kúria megmutatta elfogultságát, amikor iratellenesen módosította a folyósítási értesítő szövegét, azért, hogy a nem vitatott kérdések között szerepeljen a „folyósított deviza összeg”.

9.

„A folyósítási értesítő szerint 6 hónapos kamatperiódusra a kamat mértéke évi 4,4%” - Kúria indoklás [8]

Arra sem vette a fáradságot a bíróság, így a Kúria sem, hogy megnézzék a per alapidokumentumait. A folyósítási értesítő szerint a kamat mértéke 4,10%. Az előző, 8-as pontban látható a dokumentum részlete. A Kúria iratellenesen valótlan értéket tüntet fel az ítéletében: 4,4%.

Panaszosok a felülvizsgálati kérelmükben egyértelműen megadták a valós adatot:

<Alperes „Értesítés kölcsönösszeg folyósításáról” című tájékoztatása (2007.09.17.) tartalmazza a kamatlábakat és a fizetendő összegeket:

Kamat mértéke évi 4,1%> -- Felülvizsgálati kérelem 65. oldal

<A Hpt.-vel kapcsolatosan a 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjaiban foglaltakat emeli ki a kamat mértékét, illetve a törlesztőrészlet összegét, e körben pedig utal arra, hogy a folyósítási értesítő a szerződéses 2,29%-hoz képest már alig egy hónappal később 4,1%-os kamatmértéket tüntetett fel, amivel így megduplázódott a kamat mértéke. (Tárgyalás 2. oldal)> - Felülvizsgálati kérelem 73. oldal

Összefoglalva: az ítélet tényállás részében csak úgy lehetett volna ismertetni a szerződés lényeges adatait, ha a Kúria minden egyes tételnél hozzá teszi, hogy vita van ebben a felek között. Így, ezzel a megoldással olyan adatokat is tényként tüntet fel az ítéletében a Kúria, melyek hiánya, vagy részben hiánya a szerződés érvénytelenségét jelenti semmisség által.

„A kereseti kérelem és az alperesek védekezése” című indoklás rész megállapításaiból

Ebben a részben a felek által nem vitatottak (tényállás) után, a Kúria már azt ismerteti az ítélet indoklásában, hogy miben volt vita a felek között

10.

„Jogkövetkezményként az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték annak megállapításával, hogy a tartozásuk 14.176.854 forint...” - Kúria indoklás [9]

Ez a kereseti kérelem szerepel a másodfokon eljárás ítéletében:

„Jogkövetkezményi keresetükben az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték 14.176.854 forint felperesi tartozás fennállásával...” - Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.132/2022/3-II. [1]

Természetesen szerepel az elsőfokú eljárás ítéletében is:

„Elsődleges jogkövetkezményként a felperesek kijelentették, hogy az EUB C-932/19. számú ítélet rendelkező részében is megjelenő, a 47., 48. pontokban kifejtett álláspontjuk alapján a felperesek, mint fogyasztók nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdés által biztosított, az irányelv rendelkezéseihez képest kivételes védelemre, mivel az számukra kifejezetten hátrányos, ellentétes az érdekeikkel, a tisztességtelen vételi és eladási árfolyam helyettesítése az MNB árfolyamával, ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a teljesítéseiket forintban figyelembe vevő, a tartozásukat a jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásuk összegét 14.176.581,- Ft-ban jelölik meg.” – Fővárosi Törvényszék 10.G.41.219/2021/18-I. (6. oldal)

Panaszos nem tudja most idézni, hogy a Kúriai tárgyaláson miként hívták fel erre a Kúria figyelmét, mert még nem kapták kézhez a 2023. június 7.-i tárgyalás jegyzőkönyvét. A tárgyalásról készült videó felvételére nem kívánnak hivatkozni, mivel nem biztosak abban, hogy az Alkotmánybíróság ezeket az elhangzott idézeteket figyelembe veszi-e?

A Fővárosi Törvényszék jegyzőkönyve azonban a panaszos rendelkezésére áll. A felülvizsgálati kérelmében ismertette az általa elhangzottakat:

<Felperes a 2021. december 2.-i nyilvános tárgyaláson:

„Jogkövetkezményként pedig elsődlegesen az EUB C-932/19 számú ítéletére hivatkozással is. Kijelentik, hogy nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése által biztosított védelemre, ez kifejezetten hátrányos számukra, és elsődlegesen a teljesítéseket forintban figyelembe vevő tartozásokat jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásukban jelölik meg, amely 14.176.581,-Ft.” (Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 2. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 174. oldal)

„Az EUB a C-932/19 számú ítéletében 2021.szeptember 2.-án hozott ítéletet.”

„47 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a fogyasztó hatékony védelemhez való joga magában foglalja azt a jogosultságát is, hogy lemondjon azon jogok érvényesítéséről, amelyek a 93/13 irányelv által – a tisztességtelen kikötések eladók vagy szolgáltatók általi használatával szemben – a fogyasztók javára bevezetett védelmi rendszerből erednek. Ily módon a nemzeti bíróság feladata tehát, hogy adott esetben figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot, amikor a tisztességtelen kikötés kötelező ereje hiányának tudatában ez utóbbi mégis kijelenti, hogy tiltakozik ennek mellőzése ellen, ezáltal szabad és tájékozott hozzájárulását adja a kérdéses kikötéshez (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 53. és 54. pont; 2021. április 29 i Bank BPH ítélet, C 19/20, EU:C:2021:341, 46. és 47. pont; 2021. június 1 jei Banco Santander végzés, C 268/19, nem tették közzé, EU:C:2021:423, 30. és 31. pont).> Felülvizsgálati kérelem 96. oldal

Panaszosok kiemelik az EUB ítéletből, hogy „a nemzeti bíróság feladata tehát, hogy adott esetben figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot”. A Kúria elfogult módon teljesen figyelmen kívül hagyta a panaszosok által idézett EUB döntést. Figyelmen kívül hagyta, mert nem kívánt olyan döntést hozni, ami hátrányos az Erste Banknak. Mint látható a per előzményeiből, panaszosok következetesen, mindhárom bírói eljárásban kérték a „jogvédelem figyelmen kívül hagyását”.

A felülvizsgálati kérelmük benyújtása után hozott több devizahiteles ügyben is döntést az EUB. Ezekre a döntésekre csak az Erste Bank ellenkérelmére adott észrevételében tudta felhívni a Kúria figyelmét panaszos. A Kúria azonban mind az észrevételeket, mind az EUB döntéseit figyelmen kívül hagyta.

Panaszos a 2023. április 27-én, a C-705/21 ügyben meghozott döntésből az alábbi részeket emeli ki:

40 Ugyanis, amint arra a Bíróság rámutatott, ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt, amely az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányul. E lehetőség ugyanis hozzájárulna annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek (lásd ebben az értelemben: 2020. március 3. iGómez del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Ennek keretében arra is rá kell mutatni, hogy amennyiben a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy a szóban forgó kölcsönszerződés semmissé nyilvánítása folytán a jelen ítélet 42. pontjában említett ítélkezési gyakorlat értelmében a fogyasztó rosszabbul járna, az érintett tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog diszpozitív rendelkezéseivel való helyettesítése nem az egyetlen olyan következmény, amely összeegyeztethető a 93/13 irányelvvel (lásd ebben az értelemben: 2020. november 25. iBanca B. ítélet, C 269/19, EU:C:2020:954, 39. és 40. pont).

49 Ugyanakkor rá kell mutatni arra, hogy a bíróság hatásköre nem terjeszkedhet túl azon a mértéken, amely feltétlenül szükséges a szerződő felek közötti szerződéses egyensúly helyreállításához, és így módon a fogyasztónak azon különösen hátrányos következményektől való védelméhez, amelyeket a szóban forgó kölcsönszerződés semmissé nyilvánítása válthat ki (2022. március 31.-i Lombard Lizing ítélet, C 472/20, EU:C:2022:242, 59. pont).

56 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezéssel ellentétes, hogy a devizában nyilvántartott, de nemzeti pénznemben törlesztett kölcsönszerződést – ha az abban szereplő, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő kikötés tisztességtelen jellege e szerződés érvénytelenségét eredményezi – a megkötésétől a devizában nyilvántartott kölcsönszerződések nemzeti pénznemre történő átváltásának a nemzeti jogszabály által előírt időpontjáig terjedő időszakban fenntartják hatályában, és az említett kikötést a nemzeti jog általános jellegű rendelkezéseivel helyettesítik, amennyiben a nemzeti jog ilyen rendelkezései nem léphetnek hatékonyan ugyanezen kikötés helyébe a nemzeti bíróság által oly módon végzett pusztán behelyettesítés útján, amely nem tesz szükségessé e bíróság részéről az említett szerződésben foglalt tisztességtelen kikötés tartalmi módosításának minősülő beavatkozást.

„Az első- és másodfokú ítélet” című indoklás rész megállapításaiból

Ebben a részben a Kúria az indoklásában ismerteti a korábbi döntéseket.

11.

„Az egyedi kölcsönszerződésben szerepel, hogy a kölcsönszerződés deviza alapú, változó kamatozású.” - Kúria indoklás [12] – első és másodfokú ítélet

„egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperesek ezirányú keresete már nem volt elbírálható” - Kúria indoklás [16] – első és másodfokú ítélet

Nem állt szándékában panaszosnak fix kamatozású szerződést kötni, vagy ilyenre átalakítani a szerződésüket, ezért panaszosok kérték a DH törvény mellőzését. A felülvizsgálati kérelmükben így hívták fel erre a Kúria figyelmét:

<Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.” (Fellebbezés 44. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 73. oldal

<Az Ítélet tábla „a fél szubjektív elvárásának” tekintette felperes erre vonatkozó előadását, mivel egyáltalán nem tárgyalta és az ítéletben sem említette. Felperes álláspontja szerint a referencia kamatozás kapcsán „az ügy lényegi részéről” van szó:

...

„A felperes jelezte, hogy a CHF LIBOR-hoz kötött kamatmódosulás számára nem csak tisztességes, hanem előnyös is, ezért nyújtott be olyan számítást még 2012-ben, mely 2,0%-os kamatfelárat állapít meg a 3 havi CHF LIBOR felett.

A Kúria iránymutatásai alapján a törvényhozás a tisztességtelen kamatemelési lehetőségeket kivette a szerződésekből és a korábban változó kamatozású kölcsönöket fix kamatozásúvá alakította majd a forintosítás után az élő szerződéseket ismét átalakította változó kamatozású kölcsönökké.

Ez a megoldás viszont hátrányos felperes számára, mivel a szerződéskötés és az elszámolás közti időpontban korlátlanul terhelte a CHF árfolyam folyamatos emelkedése, ami növelte a törlesztés és törlesztő részlet forint összegét, azonban elesett a ténylegesen bekövetkezett svájci kamatcsökkentés kedvező hatásától. Alperes a szerződésben egyértelműen arra vállalt kötelezettséget, hogy a CHF kamatszintjét fogja követni az ügyleti kamat.

...

Felperes rögtön fellépett, amikor észlelte, hogy alperes nem a szerződés szerint járt el. Bírói felszólításra még 2012-ben levezette, hogy milyen a szerződésnek megfelelő kamatösszeg számolás. Így egyértelműen megállapítható, hogy számára ez a szerződési pont világos, érthető és átlátható volt. (Fellebbezés 43. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 92. oldal

A Kúria nem vizsgálta meg kellő alapossággal ezt a kérdést, a döntésének az indokait nem mutatta be. A Kúria nem vizsgálta meg, hogy a referencia kamatozás milyen okból számít tisztességtelennek. Ez azért is fontos, mert a törvényhozás is referencia kamatozású kölcsönre alakította a tisztességtelen devizahiteleket – amelyekben önkényes volt a kamatláb emelése. Azért is fontos, mert bő tíz éve már

csak (fix kamatozású vagy) referencia alapon számolt változó kamatozású szerződéseket szerződéseket lehet hazánkban kötni.

12.

„A felperesek az alperestől kapott egyértelmű és világos tájékoztatására tekintettel nem gondolhatták alappal úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli.” - Kúria indoklás [12] – első és másodfokú ítélet

„Utaltak arra, hogy mérlegelés tárgya csak az észszerűen előre látható kockázat lehet, a korlátlan kockázatviselés nem.” - Kúria indoklás [34] – felülvizsgálati anyag

A Kúria figyelmen kívül hagyta a panaszosok felülvizsgálati kérelemben kifejtett szempontjait:

<...a szerződéskötéskor a felperesek részére rendelkezésre álló, nem csak az alperestől, de más forrásokból kapott, a deviza elszámolású ügyletet érintő minden információt figyelembe kell venni, amint arra a C-26/13 számú ítélet rámutat, még a reklámokat, egyéb tájékoztatókat, tehát a társadalmi köztudat befolyásolására alkalmas minden információt mérlegre kell tenni, így pl. a Bankszövetség 2006 januári nyilatkozatát is figyelembe kellett volna venni, amely szerint nem várható jelentős Ft-gyengülés, és nem kell félni a deviza elszámolású kölcsönöktől, sőt, a Ft további felértékelődése várható a jövőben. Ezt a vizsgálatot mind az elsőfok, mind a másodfok elmulasztott megtenni.> Felülvizsgálati kérelem 4. oldal

A banki szóbeli tájékoztatás megegyezett a sajtóban szereplő megnyugtatóval:

<Nem kell félni a devizahitelektől [origo]| 2006. 01. 31., 19:43| Utolsó módosítás: 2006. 02. 01., 9:50| A Magyar Bankszövetség szerint ugyanis az euró árfolyama két éven belül várhatóan nem közelíti meg a 270-275 forintot, ahol a devizahitelek kamatelőnye megszűnik a forintbitelekéhez képest. A bankszövetség szerint két éven belül az euró árfolyama várhatóan nem közelíti meg a 270 forintot. Mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú hitel, a néhány napos nagyobb árfolyamingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg. Nem kell tehát attól félni, hogy az árfolyamkockázat miatt a devizában hitelt felvevő háztartásokat súlyos veszteségek érhetik.” „A bankszövetség szerint hosszabb távon egyértelműen azzal kell számolni, hogy a forint árfolyama - legalábbis reálértékben - folyamatosan felértékelődik.” Elemzés a banki félrevezetésekről, megtévesztésekről – 2020.11.17. (Felperes 6. – 33. melléklet – 48. oldal)

„A PSZÁF álláspontja a stabil árfolyamról

A jelentős kamatkülönbség mellett a forint árfolyama hosszú időn keresztül csak igen szűk sávban ingadozott: a forint/ svájci frank árfolyamának értékei alapján (a kölcsönök döntő többsége ebben a devizanemben lett kihelyezve) láthatjuk, hogy 2003-tól 2008 októberéig (vagyis a kölcsönök kihelyezésének időszakában) az árfolyam a 150-170 Ft /CHF sávon belül mozgott (azaz az árfolyamingadozás mértéke jellemzően bőven 10%-on belül volt).” (Felperesi nyilatkozat 32-33. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 34. oldal

<Az árfolyamsáv eltörlésével kapcsolatban sem volt az alperesi banknak tájékoztatási kötelezettsége annál is inkább, mivel az árfolyamsáv nem a CHF valutánemre vonatkozott, az euró és a CHF pedig a felperesek hivatkozásával szemben nem mozgott együtt, nem igazították ezeket a devizanemeket egymáshoz.” Ítélet tábla [44]

Felperes nem az „árfolyamsáv eltörlésével kapcsolatban” hiányolta az alperesi tájékoztatást!

Nem is hiányolhat ilyen tájékoztatást, hiszen a szerződéskötés időpontjában volt árfolyamsáv. Felperes azt állította, hogy nem gondolt korlátlan árfolyam kockázatra, hiszen volt árfolyamsáv!

„...hangsúlyozom azt is, hogy a 15%-os árfolyamsáv léte eleve kizárja a korlátlan kockázatvállalást, bár ez az euró/forint viszonylatára vonatkozott, azonban a CHF (svájci frank) és az euró összefüggései a két devizát együtt mozgóvá tették, így a felperesek is ebben a 15%-os mértékben gondolkodhattak az árfolyamváltozás tekintetében.” (Tárgyalás 2. oldal)

Felperes tisztában volt azzal, hogy van árfolyamsáv.> Felülvizsgálati kérelem 87. oldal

A Kúria ítéletéből teljes mértékben kimaradt a sajtóban megjelenő megnyugtató, „nem kell félni” üzenetű cikkek szerepe, valamint az árfolyamsáv megléte jelentette biztonságérzés ügyleti döntést befolyásoló szerepe is. A Kúria felek által előtárt tényeket, állításokat egyáltalán nem vetette össze! Sem egyenként, sem összességében nem értékelte ezeket a döntése során. A Kúria elzárkózott az elől, hogy az egymással versengő álláspontok megismerje, és a vitás kérdést racionálisan eldöntse.

13.

„A szerződés szövegéből és a hitelező által nyújtott tájékoztatásból az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt felperesek számára egyértelműen felismerhető, illetve világosan érthető volt az, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őket terheli, és hogy az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.” - Kúria indoklás [12] – első és másodfokú ítélet
„Az átlagos fogyasztó felmérheti annak veszélyét, hogy az árfolyamromlás lehetősége valós, a futamidő alatt bármikor, akár jelentős mértékben is bekövetkezhet, így gazdasági helyzetét súlyosan elnehezítheti.” - Kúria indoklás [56] – Kúria döntése

„A 2021. december 28-án közzétett JPE határozat értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja” - Kúria indoklás – [57] – Kúria döntése

„Az ügyféltájékoztató a felperes fizetési kötelezettségét együttesen befolyásoló tényezők kumulatív hatását is figyelembe véve kellő részletességű volt. Abból a felperesek felmérhették és megérthették, hogy a fizetési kötelezettségi alakulását az árfolyamváltozás mellett, illetve attól függetlenül is más tényezők is befolyásolják, illetve befolyásolhatják.” - Kúria indoklás [60] – Kúria döntése

Valójában sem szóban nem hangzott el, sem írásban nem szerepel egyik dokumentumban sem olyan kifejezés, hogy a devizahitel a panaszosok „gazdasági helyzetét súlyosan elnehezítheti”.

Az EUB következetes ítélkezési gyakorlata, hogy a bankoknak, így alperes Erste Banknak kellett volna átadni minden szükséges információt ahhoz, hogy panaszosok (mint egyben fogyasztók is) felelős döntést tudjanak hozni. Panaszosok szerint nem felel meg az uniós irányelveknek az a sajnálatos módon kialakult kúriai gyakorlat, hogy „fel kell ismerni a veszélyt”, vagy „fel kellett volna ismerni a veszélyt” vagy „fel kellett volna mérni a veszélyt”, „az adós tudja értékelni” a tájékoztatást.

Az uniós irányelvek egyértelmű tájékoztatást írnak elő a pénzintézetek számára. Panaszosok meglátása szerint jogegységi határozatban mentesíti a Kúria a bankokat a felelősségük alól, és a fogyasztók szemére vetik, hogy miért nem ismerték fel a banki tájékoztatásból azt, ami nem volt semmilyen módon sem odaírva. Panaszosok kezdeményezik, hogy az Alkotmánybíróság forduljon előzetes döntéshozatali kérdéssel az Európai Unió Bíróságához.

Több mint öt éve, 2018. február 22,-én hozta meg az EUB az ítéletét a C-126/17. számú ügyben. Ebben éppen az Erste Bank volt az érintett pénzüintézet.

34 E tekintetben még azt is hangsúlyozni kell, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztassák őt a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között e tájékoztatás alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Vagyis a tájékoztatást a pénzüintézetnek kell oly módon átadni, hogy az adós felelős döntést tudjon hozni. Az adósnak a banki tájékoztatás alapján kell megismernie a devizahitel veszélyét.

A Budapesti Értéktőzsde „A devizahitelezés kockázati tényezői, és ezek csökkentése tőzsdei származékos termékekkel” című 2004 októberi elemzésében, egyrészt 10 évre előre 100 forintnyi várható forint leértékelődést számolt ki a CHF árfolyam esetén (156-ról 256-ra, ami 64%-os emelkedés), másrészt az elemzés utolsó sorában figyelmeztet: „a körülmények romlása esetén könnyen fizetéképtelenné válhat” aki nem számol a devizahitel kockázataival.

Jelen perben a bíróságok szerint a fogyasztó részéről „egyértelműen felismerhetőnek” kellett lennie az árfolyamkockázatnak abból a tájékoztatásból, mely szerint „az árfolyamváltozás kihatással van a törlesztőrészletekre”, valamint „egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés az adósnak előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”, valamint „jelentős árfolyamkockázata keletkezhet”. A bírói gyakorlat szerint az ilyen tájékoztatás megfelelő, az „átlagos fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit”. Az elmúlt évek tapasztalata alapján, nem volt elégséges ez a kockázattájékoztatás, mert több százezer család vált fizetéképtelenné, vált a behajtók és végrehajtók kezei közé.

Panaszosok szerint olyan egyértelműnek kellett volna lennie a tájékoztatásnak, mint ahogyan a Budapesti Értéktőzsde fogalmazott: „a körülmények romlása esetén könnyen fizetéképtelenné válhat” a devizahiteles. A romlás mértéke az előrejelzés alapján 2014 októberére 256 forintos CHF árfolyam.

Ime, itt van egy egyértelmű, könnyen megérthető kifejezése a veszélynek, a „könnyen fizetéképtelenné válhat”. Ezt hivatkozást a bíróság a C-186/16 sérelme nélkül nem hagyhatja figyelmen kívül. A Kúria súlyosan megsértve a tisztességes bírói eljárás szabályait figyelmen kívül hagyta a panaszos által hivatkozott és csatolt bizonyítékot. Több százezer „átlagos fogyasztóban” és panaszosban a jelentős szó láttán egyáltalán nem tudatosult, hogy könnyen fizetéképtelenné válhat a jelentős árfolyamkockázat miatt. Nem is tudatosulhatott a 2004-2008-as években, mert ezt az „értelmezést” csak a Kúria találta ki, hogy mentse a bankokat, köztük az Erste Bankot.

1. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

Az EUB C-126/17 döntése szerint „a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztassák őt a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között e tájékoztatás alapján dönti el a

fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát.” A Budapesti Értéktőzsde a „a körülmények romlása esetén könnyen fizetéseképtelenné válhat” kifejezést használta 2004. októberi elemzésében. Panaszos álláspontja szerint ez pontosan és érzékletesen leírja a devizahitel szerződés lehetséges következményét. Az ilyen konkrét, a veszélyt pontosan leíró tájékoztatás lett volna az EUB döntésének megfelelő. A bírói ítélkezési gyakorlat azonban nem támaszt ilyen konkrét figyelmeztetési igényt a bankok tájékoztatásával kapcsolatban. A Kúria a fogyasztóra hárítja a felelősséget, ha az olyan tájékoztatásból „nem ismerte fel” a veszélyt, mint pl. „előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”, illetve „jelentős árfolyamkockázata keletkezhet”.

A 93/13/EGK irányelvet jelen esetben miként kell értelmezni? Ha van egyértelmű, könnyen megérthető kifejezése a veszélynek, a „könnyen fizetéseképtelenné válhat”, akkor az a tájékoztatás megfelelő, hogy erre a veszélyre úgy kell a fogyasztónak rájönnie, hogy nem közlik vele semmilyen formában sem? Melyik változat felel meg a fogyasztók fokozott védelme követelményének?

Panaszos az Alkotmánybíróság 26/2015. (VII. 21.) számú határozata alapján úgy látja, hogy az Alkotmánybíróságnak nem csak joga, hanem kötelessége is az EUB-hez fordulnia:

[14] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt a közösségi jog vonatkozó rendelkezéseit tekintette át, mivel az indítvány vizsgálata – tekintettel annak tárgyára – nem végezhető el azok ismertetése nélkül. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutat, hogy Magyarország 2004. május 1-je óta tagja az Európai Uniónak, és ezzel együtt részese az Unió alapját képező szerződéseknek (beleértve azok módosításait és kiegészítéseit). A csatlakozás időpontjától tehát a fenti szerződések közvetlenül alkalmazandóak Magyarországon, így az EUMSZ-nek az előzetes döntéshozatalra vonatkozó rendelkezései is. A közvetlen hatály elvéből fakadóan a szerződéseket nem kell átültetni (implementálni) a hazai jogba, így a magyar bíróságok közvetlenül az EUMSZ alapján, abból fakadóan kezdeményezhetnek előzetes döntéshozatali eljárást.

[15] Más oldalról megközelítve ez Magyarország, és végső soron a magyar bíróság kötelezettsége is, amely egyrészt az Európai Unióról szóló Szerződés 5. cikkéből, másrészt az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből fakad. Az uniós szerződés 5. cikke rendelkezik az Unión belüli hatáskör-átruházásról, illetve a hatáskörök közös gyakorlásáról, amelyek az arányosság és szubszidiaritás talaján állnak. Az Alaptörvény E) cikke pedig kimondja, hogy Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Mindezek alapján az előzetes döntéshozatali eljárás során a magyar bíróság köteles ellátni az EUMSZ 267. cikke által ráruházott feladatokat.

Ha feltesszük a kérdést, hogy létezik-e olyan módszer, ami teljesen egyértelműen megmutatja a banki ügyfeleknek a devizahitel veszélyét, akkor erre a kérdésre a válasz egy hatalmas és erőteljes igen!

Panaszosok így ismertették álláspontjukat a felülvizsgálati kérelmükben:

<...a CHF klauzulában az árfolyamváltozáshoz kapcsolódóan a pótfedezet nyújtásának szükségességét szabályozza (VII.1. pont). A VII.2. pontban a svájci frank/forint árfolyamának nagymértékű változására

utalva a jelentős árfolyamkockázat bekövetkezését is előrevetíti. Önmagában az a körülmény, hogy a nagymértékű változást 5%-ban határozza meg, a felperesek hivatkozásával szemben nem teszi korlátoossá az árfolyamkockázatot, ellenkezőleg már az 5%-os változást is jelentősnek minősíti.”

Ítélet tábla [44]

Felperes állítása szerint nem önmagában kell nézni a szerződés veszélyéről szóló tájékoztatásait, hanem összességében:

„Szükséges, hogy ne csak a szerződést vizsgálja – mintegy tényállási mikroszkópon keresztül - a bíróság, hanem azt a társadalmi közeget jelző további információkat is figyelembe vegye, amire vonatkozóan a felperes terjesztette elő bizonyítékokat, melyek bankemberek, közgazdászok, elemzők, politikusok nyilatkozataiból rajzolja ki azt a képet, amelyről akkor, a szerződéskötés idején egyáltalán fogalma lehetett az átlagos fogyasztónak, aminek alapján aztán meghozta szerződési döntését.” (Fellebbezés 26. oldal)

Rámutat továbbá arra, hogy a konkrét esetben nem csak mikroszkopikusan kell vizsgálni a tényállást, hanem a társadalmi környezetet is figyelembe kell venni, azt a köztudomást ami abban az időszakban fennállt. Mindezek alapján pedig az a következtetés vonható le, hogy a hivatkozott tájékoztató nem volt megfelelő. (Tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal)

„Alperes csatolta a 230 oldalas részletes elszámolását, melynek 1. oldalán az első sorban szerepel:

A folyósításkor alkalmazott (tisztességtelen vételi) árfolyam: 149,10 Ft/CHF

A folyósításkori tisztességes árfolyam: 151,73 Ft/CHF” (Felperesi nyilatkozat 15. oldal)

A folyósítás során a bank 149-150 árfolyammal számolta ki a rendelkezésre bocsátott 17.000.000 Ft kölcsön összeg CHF nyilvántartási értékét. 15 év elteltével, 2022 júliusában a CHF árfolyama már több mint 400 Ft!!!

Milyen logika alapján kellett volna feltételezni felperesnek, az 5% „nagymértékű változásból”, vonatkozó utalásból, hogy a CHF árfolyama több mint 2,5-esére emelkedik a futamidő alatt???

Felülvizsgálati kérelem 36. oldal

<Ismét részlet a Fővárosi Törvényszék indoklásából, majd felperes reakciója a fellebbezésben:

„A külön okiratba foglalt tájékoztató szövege kiegészítette a szerződés CHF pontjának tartalmát úgy, hogy a két hivatkozás egységesen világos és érthető tájékoztatást nyújtott az árfolyamkockázatra vonatkozóan. A szerződés szövegéből és annak elválaszthatatlan mellékletét képező hirdetményből és üzletszabályzatból, valamint a tájékoztatóból kiolvasható az árfolyamkockázatról való tájékoztatása a felperesnek, bár a kockázatviseléssel kapcsolatban a korlátlan kifejezést a nyilatkozat nem tartalmazza, de az előre nem látható, és előre ki nem számítható megfogalmazás egyértelműen a korlátlanságra utal, az másképpen nem értelmezhető csak úgy, hogy annak nincs felső határa.

(Fővárosi Törvényszék 18-I – 26. oldal)

Alperes nem tett eleget igazmondási kötelezettségének, hiszen egyértelműen valótlanságot állított: „A szerződés szövegéből és annak elválaszthatatlan mellékletét képező hirdetményből és üzletszabályzatból, valamint a tájékoztatóból kiolvasható az árfolyamkockázatról való tájékoztatása”, hiszen sem a hirdetmény, sem az üzletszabályzat, sem a tájékoztató nem tartalmaz semmiféle árfolyamkockázat tájékoztatást. A bíróság nem törekedett arra, hogy valamennyi bizonyíték rendelkezésre álljon, hiszen alperes ezen állításához nem kért semmilyen alátámasztást, bizonyítást, a felperesek által benyújtott tárgyi dokumentumokat pedig nem vette figyelembe.

A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alaposággal nem vizsgálta meg. A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben nem objektíven döntött, a döntésének alapja nem átlátható, mivel nincs mögötte részletes indoklás. Nincs kifejtve, hogy mi alapján állapította meg, hogy kellő időben történt a tájékoztatás, és hogy mi alapján állapította meg, hogy megfelelő, ha több helyen van szétszórva tájékoztatás az árfolyamkockázatról.

A bíróság tisztességtelen figyelmen kívül hagyja az EUB ítéleteket, valamint az ezekre épülő kúriai gyakorlatot. Ráadásul még felperest hibáztatja „elvárható a fogyasztótól hogy tájékozódjon a szerződés megkötése előtt”, „ha a felperes kellően körültekintő és érdeklődő, akkor már a szerződéskötést megelőzően is tisztába kerülhetett volna a deviza alapú hitel kockázataival”. Miközben felperes részletesen beszámolt arról, hogy éveken keresztül tájékozódott pl. alperesnél is. (Felperesi nyilatkozat 41-42. oldal)”> Felülvizsgálati kérelem 49. oldal

A Fővárosi Ítéltábla után a Kúria sem tartotta revelánsnak, hogy ezzel az alapvető kérdéssel foglalkozzon úgy, hogy betartja a tisztességes bírói eljárás szempontjait. Ráadásul iratellenes döntés született, mert az említett banki dokumentumok nem tartalmaztak az árfolyamkockázatról egy szót sem! A vizsgálati elv szerint a bíróság (így a Kúria) feladata az, hogy a felek állításait azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja. Az, hogy ennek a követelménynek a Kúria (ez esetben sem) tett eleget, mutatja a Kúria elfogultságát a pénzintézetek javára.

Ha feltesszük a kérdést, hogy létezik-e olyan módszer, ami teljesen egyértelműen megmutatja a banki ügyfeleknek a devizahitel veszélyét, akkor erre a kérdésre a válasz egy hatalmas és erőteljes igen! A közérthető megfogalmazásról a felülvizsgálati kérelemben:

<Felperes nem tartja szükségesnek, hogy hosszú oldalakon idézze azt, ami már a peranyag része évek óta.

Azonban a devizahitel tulajdonságával kapcsolatban az alábbi, teljesen közérthetően megfogalmazott állításokra felhívja a Kúria figyelmét:

„Kovács Levente 2013-ban a Parlament Fogyasztóvédelmi bizottságában 2013. február 25-én egyértelműen kifejtette, hogy a devizahiteles adósoknak devizaárfolyam növekedéssel kell számolniuk. Részlet a jegyzőkönyvből:

„Dr. Kovács Levente főtitkár (Magyar Bankszövetség):

... Korondi képviselő úr felé szeretném jelezni, hogy hibás termék felvetés kapcsán, nyilvánvalóan a devizahitelnek más a törlesztési karakterisztikája, mint a forint hitelnek, hiszen a roppant alacsony kamatokért cserébe normál esetben egy árfolyam-növekedés bekövetkeztével kell számolni.”

Ugyanebben az évben Kovács Levente:

„A devizahitel kapcsán érdemes elméletileg összehasonlítani a törlesztési karakterisztikákat: eszerint az alacsonyabb kamatozású (pl. CHF) hitelek esetében jelentősen mérsékeltebb a kamattörlesztési teher is.

Ezt a mérsékeltebb kamatfizetési terhet viszont ellensúlyozhatja a fennálló tőketartozás folyamatosan változó árfolyama.

Végeredményben a teljes futamidőt tekintve reálértéken a forint és a svájcifrank-alapú hitelek törlesztési terhe hozzávetőleg megegyezik.

A különbség az, hogy amíg a forint hitel törlesztési terhe (a magasabb kamatszint miatt) az első időszakban relatíve magasabb, a végső időszakban (a fixált forint törlesztőrészlet elinflálódása miatt) viszont alacsonyabb.”

Kovács Levente: A devizahitelek háttere – Hitelintézeti Szemle 2013. 3. szám” > Felülvizsgálati kérelem 78. oldal

A Kúria nem foglalkozott azzal az elmúlt években bekövetkezett sajnálatos árfolyamemelkedéssel, ami valójában nem meglepetés, hiszen „normál esetben árfolyam-növekedéssel” kell számolni.

Elmaradt ezen állítás valóság-, igazságtartalmának az elemzése (vizsgálati elv) és a Kúria a felek által előtárt tényeket, állításokat nem vetette össze és nem értékelte. Kimaradt így az ítéletből annak a ténynek a rögzítése, hogy olyan árfolyamemelkedés következett be, amire számítása lapján a BÉT 2004-ben felhívta a figyelmet, a Bankszövetség főtitkára pedig szakszerűen és érthetően

megmagyarázott. Azonban ezen tények megállapítása ellentétes a bankszektor, így az Erste Bank érdekével. Ezért a Kúria ezzel nem foglalkozott. Ez a tény bizonyítja, hogy a Kúria nemfüggetlen, az Alaptörvény követelményével szemben az erőfölénnyel visszaélőt védi a fogyasztó helyett.

14.

„A tájékoztatás aláírásával... a bank felhívta a figyelmet .. az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás gazdasági következményeire”. - Kúria indoklás [12] – első és másodfokú ítélet

Ez egyértelműen iratellenes megállapítás, mivel nem volt ilyen figyelemfelhívás. Panaszosok így foglalták össze felülvizsgálati kérelmükben:

<A három szerződési feltételekben együtt (tehát az árfolyamrés, az egyoldalú módosítási jog, az árfolyamkockázat korlátlan viselése) nem volt átlátható a szerződéskötéskor annak gazdasági következménye, és ezeknek a mechanizmusoknak az egymásra gyakorolt hatása sem. Felperes az említett három szerződési feltétel mellett nem tudta megállapítani és ellenőrizni, hogy az aktuális törlesztőrészlet fizetési kötelezettsége összességében melyik feltétele visszavezethetően, és hogyan változik, és nem tudta ellenőrizni, hogy a három szerződési feltételből eredően konkrétan melyik fizetési kötelezettség milyen mértékű törlesztőrészlet emelkedést jelent az adott hónapban.>

Felülvizsgálati kérelem 19. oldal

<Az azonban nem derül ki a szövegből, hogy az árfolyamváltozás mi módon, és milyen hatással lesz a törlesztőrészletre, egyéb költségekre, azaz a gazdasági hatás nem tűnik ki a tájékoztatásból. Az EuB döntései alapján az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Az alperes árfolyamkockázati tájékoztatója meg sem említi azt, hogy a kölcsöntőke forintban kifejezett összege is emelkedhet az árfolyam emelkedése kapcsán, csak azt említi, hogy a „törlesztőrészletek forintban kifejezett ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet>

Felülvizsgálati kérelem 19. oldal

A Kúria (és korábban az Ítéltábla) meg sem próbálta megismerni, hogy miben tér el a felek álláspontja, milyen indoklással támasztja alá egyik ill. a másik fél az álláspontját. Így sor sem került a felek által előtárt tények, állítások összevetésére.

Panaszosok EUB döntésre hivatkozva mutatták meg felülvizsgálati kérelmükben, hogy milyen lett volna a megfelelő tájékoztatás:

<...jogszabály szerint a „szerződéses ügyletre” vonatkozó, az „ügyfelet érintő” konkrét kockázatot kellett volna ismertetni, „feltárni” az alperesnek. Mégpedig úgy, hogy ismerteti az árfolyamkockázat „hatását a törlesztő részletre”.

Alperes azonban saját állítása szerint sem végzett semmilyen ilyen szerződéses ügyletre vonatkozó, az árfolyamváltozásból eredő törlesztő részlet emelkedést bemutató tájékoztatást, ami viszont követelmény lett volna annak tisztességességéhez, a C-776/19 és C-782/19 számú egyesített ügyek ítélete 72. pontja követelményének, amely szerint a fogyasztó rendelkezésére bocsátott, számszerűsített szimulációk hasznos információnak minősülhetnek, ha kellő mennyiségű és pontos

adatokon alapulnak, továbbá objektív értékeléseket tartalmaznak, amelyeket világosan és érthetően közöltek a fogyasztóval, mert csak így tehetik lehetővé a szolgáltató számára, hogy felhívja e fogyasztó figyelmét a szerződési feltételek esetlegesen jelentős negatív gazdasági következményeinek kockázatára.> Felülvizsgálati kérelem 43. oldal

<Alperes az egész, kötelezően előírt tájékoztatást elintézte az alábbi nyilatkozattal:

„egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés az adósnak előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”- ez a "mélységű" tájékoztatás nem felel meg a hivatkozott EUB ítélet 74. pontja szerinti követelménynek, mely szerint, ha a szerződésben, kapcsolódó dokumentumokban nem szerepel a kölcsönfelvevőt kifejezetten arról tájékoztató magyarázat, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés különös kockázatokkal jár, megerősítheti, hogy az átláthatóság követelménye nem teljesül.”

(Felperesi nyilatkozat 106. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 44. oldal

A Kúria figyelmen kívül hagyta az EUB „számszerűsített szimulációra” vonatkozó rendelkezését is. Ez nem lett volna más, mint a teljes törlesztési táblázat a szerződés napján (vagy korábbi időpontban az érdeklődés napján, vagy esetleg a hitelkérelem benyújtásának a napján) kiegészítve azzal, hogy konkrét árfolyamváltozások esetén miként változik a havi fizetési kötelezettség, az előtörlesztés összege és hatása, valamint a teljes futamidő alatt fizetendő kamatösszeg. A Kúria tisztességtelen módon nem indokolta meg, hogy miért nem tartja fontosnak és betartandónak az EUB számszerűsített szimulációra” vonatkozó rendelkezését.

<Az Ítélet tábla figyelmen kívül hagyta a PSZÁF felperesek által ismertetett ajánlásait is:

„A pénzügyi intézmények az ügyfelek érdekeit, kockázatviselési képességét fokozottabban vegyék figyelembe, egyúttal javuljon az ügyfelek tájékozottsága és érdekérvényesítő képessége.”

„A pénzügyi intézmény fordítson kiemelt figyelmet azon kockázatok bemutatására, amelyek a hitel törlesztőrészletének növekedését eredményezhetik (például kamatkockázat) és hívja fel ügyfele figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése esetleg megélhetési gondokat is okozhat.”

„Egyre inkább fennáll a veszélye annak, hogy a pénzügyi intézmények ügyfelei – a megfelelő tájékoztatás hiányában – olyan hosszú távú kötelezettségeket vállalnak, melyek előnyeit, hátrányait, lehetséges hatásait nem ismerik kellően.”

„Biztosítani szükséges, hogy az ügyfelek megismerjék és megértsék a részletes termékfeltételeket és a valós kockázatokat.”

Elemzés a banki félrevezetésekről, megtévesztésekről – 2020.11.17. (Felperes 6. – 33. melléklet – 65. oldal) (Felperesi nyilatkozat 94. oldal)

Alperes semmilyen módon sem „hívta fel ügyfele figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése esetleg megélhetési gondokat is okozhat”. Ilyen tartalmú állítást alperes a per folyamán egyáltalán nem tett, ilyen jellegű dokumentumot nem mutatott be. Alperes figyelmen kívül hagyta a PSZÁF fogyasztóvédelmi ajánlását. Az Ítélet tábla egyáltalán nem vizsgálta, hogy az alperes milyen mértékben tett eleget a PSZÁF ajánlásának> Felülvizsgálati kérelem 50. oldal

A Kúria, ugyanúgy mint korábban az Ítélet tábla figyelmen kívül hagyta annak vizsgálatát, hogy az Erste Bank mennyire vette figyelembe a PSZÁF ajánlását. Amikor egymást követően az Ítélet tábla is és a Kúria is ugyanabban a kérdésben „téved”, akkor nem lehet semmiféle tévedésből beszélni. Az „esetleg megélhetési gondokat is okozhat” kifejezés elég szemléltetően hívja fel a devizahitel veszélyére a figyelmet. Arra a veszélyre, ami panaszosok esetében be is következett, hiszen a devizahitel számukra

ténylegesen megélhetési gondokat okozott. Valamint a jövőben is fog okozni, mivel tisztességtelen bírósági eljárások által elvesztették a perüket. Az anyagi igazság vizsgálata ebben a kérdésben is elmaradt.

15.

„Nincs a szerződésnek olyan rendelkezése, amely bármilyen módon félrevezethette volna a felpereseket.” - Kúria indoklás [12] – első és másodfokú ítélet

Már tíz éve közismert, hogy a szerződésekben az árfolyamrész okozta költség elhallgatása, már maga az árfolyamrész (vagyis vételi és eladási árfolyamok alkalmazása a számolás során), az önkényes kamatemelés lehetősége valamint a nem megfelelő árfolyamkockázat ismertetés ténylegesen félrevezette a fogyasztókat. Súlyosan hiányos volt a tájékoztatás a devizahitel veszélyével kapcsolatban. Ezt így fogalmazták meg panaszosok a felülvizsgálati kérelmükben:

<Az alperesi félrevezetés, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat lényege a következő:

A PSZÁF azt állította, hogy „a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát” mégis látható, hogy az alperes napi szinten, rutinszerűen számol határidős árfolyammal, melyről utóbb kiderült, hogy az árfolyamváltozás legvalószínűbb irányát és ütemét fejezi ki, más szóval az árfolyam trendet mutatja.

A Kúria 6/2013 PJE-ben azt írja, hogy „A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.” A Kúria vélhetően a PSZÁF által adott téves tájékoztatást tovább görgetve szűkítette a kockázatfeltárással szembeni átláthatósági követelményeket, holott a 93/13 irányelv a fogyasztók magas szintű védelmét tűzte ki célul, és az EUB már a C-26/13 számú ügy 72. pontjában kimondta, hogy „az átláthatóság e követelményét kiterjesztően kell értelmezni”> Felülvizsgálati kérelem 6. oldal

A Kúria ebben a kérdésben sem vette figyelembe az EUB döntését. Többszöri határozott kérdés ellenére sem volt hajlandó megvizsgálni a Kúria, hogy a PSZÁF milyen módon vezette félre. A PSZÁF és a panaszosok állításait kellett volna, mint egymással versengő álláspontok, összevetni, majd a vitatott állításokat vitás racionálisan eldönteni, hogy az anyagi igazság kiderüljön, az Alaptörvényben megfogalmazott igazság, mint cél, elérhető legyen. Ezt a munkát azonban a Kúria semmiképpen sem akarta elvégezni. Ezzel a szándékos passzivitással megmutatta, hogy nem pártatlan, a pénzintézetek javára elfogult. Sérült panaszosok rendelkezési joga is, mivel perbe vitt ügyükkel a Kúria (és korábban a másik két bírósági szint) nem foglalkozott.

Panaszosok hamis, valótlan, tehát iratellenes bírói döntésre is felhívták a Kúria figyelmét a felülvizsgálati kérelmükben:

<Alperes észrevétele:

„Egyebekben pedig: Az alperes álláspontja szerint a szerződésből és annak az elválaszthatatlan mellékletét képező Hirdetményből és Üzletszabályzatból, valamint a Tájékoztatóból kiolvasható az árfolyamkockázatról való tájékoztatása a felperesnek.”

(Alperes 11. – 11. oldal)

Felperes a viszontválaszában

„Alperes megállapítása valótlan az ellenkérelem 11. oldalán:

„Egyebekben pedig: Az alperes álláspontja szerint a szerződésből és annak az elválaszthatatlan mellékletét képező Hirdetményből és Üzletszabályzatból, valamint a Tájékoztatóból kiolvasható az árfolyamkockázatról való tájékoztatása a felperesnek.”

Sem a Hirdetmény, sem az Üzletszabályzat, sem pedig termék tájékoztató nem tartalmaz konkrét árfolyamkockázati tájékoztatást.

Az alperes által csatolt 10 oldalas Hirdetményben csupán ennyi található:

„... a THM mutató értéke nem tükrözi az egyes hitelek árfolyamkockázatát...”

A 22 oldalas Üzletszabályzat nem tartalmazza árfolyamkockázat kifejezést, és semmiféle ügyfélkockázatról sem ír. A devizahitel, a deviza alapú és a deviza elszámolású szavak sem szerepelnek benne.” (Felperes 14 - 9. oldal), (Felperesi nyilatkozat 118. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 49. oldal

Egyszerű lett volna a Kúriának ebben az esetben az anyagi igazság kiderítése. Volt két konkrét, egymással homlokegyenest ellentétes állítás. Van-e bármi az árfolyamkockázatról a Hirdetményben és az Üzletszabályzatban, vagy nincs? Az Erste Bank szerint van, a panaszosok szerint nincs. Felszólította a Kúria az Erste Bankot, hogy pontosan idézze, hogy a Hirdetmény illetve az Üzletszabályzat melyik oldalán, szó szerint mi szerepel? Nem! A perre nézve döntő körülményről van szó? Egyértelműen igen! A Kúria pártosságát, bank iránti elfogultságát bizonyítja az a kérdés, amit nagyon egyszerű lett volna tisztázni. Tévedett az Erste Bank ezzel a hamis állításával? Egyértelműen nem, hiszen akkor pl. a felülvizsgálati ellenkérelmében korrigálhatta volna a korábbi tévedését. Panaszosok határozottan állítják, hogy ez és több tucat ilyen eset mutatja meg, hogy nem volt részük tisztességes bírói eljárásban. A tisztességes bírói eljárás láncolata folyamatosan és többszörösen is sérült. Ezáltal sérült az alkotmányos alapjoguk is. A tisztességes bírói eljárás.

16.

„... a kezelési költség a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével a törlesztőrészek nyilvántartásával, az éves elszámolások elkészítésével, a változások átvezetésével, az adósok írásbeli tájékoztatásával, a tartozás kezelésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket foglalja magába, amelynek érdekében a bank komoly technikai és személyi apparátust működtet, amely jelentős ügyviteli költséget generál, és ezen ügyviteli költséget a kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő kamat nem fedezi.” - Kúria indoklás [13] – első és másodfokú ítélet

„...nem szükséges, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást a szerződés részletesen tartalmazza.” - Kúria indoklás [20] – első és másodfokú ítélet

„A kezelési költség tekintetében állították, hogy annak ellenében nem nyújtott beazonosítható szolgáltatást az alperes. A fellebbezésüket idézve állították, hogy nem derül ki a szerződésből, hogy a kezelési költség milyen szolgáltatást tartalmaz.” - Kúria indoklás [37] – felülvizsgálati anyag

„Osztotta a Kúria a másodfokú bíróság kezelési költséggel kapcsolatban kifejtett álláspontját. A kezelési költség az adott esetben a folyósítás után, a teljes futamidő alatt, rendszeresen (időszakonként visszatérően) felmerülő, a tartozás nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével kapcsolatban felmerülő intézkedések (tevékenységek) ellenértéke, amelyek az alperes mint pénzügyi intézmény oldalán folyamatos tevékenység ellátását – és ehhez állandó apparátus fenntartását – igényli, ami a pénzügyi intézménynek a főkötelezettségéhez (a kölcsön folyósításához) szorosan kapcsolódó, de nem önálló, ebben a körben azonosítható mellékszolgáltatása (Kúria Gfv.VI.30.413/2021/7.) Ahogy arra a másodfokú bíróság is utalt: a szerződés több rendelkezéséből következik az alperes adminisztratív tevékenysége a felperesek kölcsönszerződésével kapcsolatban. A Kúria – annak megismétlése nélkül – egyetért a másodfokú bíróság kezelési költséggel összefüggésben részletesen kifejtett jogi álláspontjával {jogerős ítélet [50]-[51] pontok} a kezelési költség ellenében nyújtott

szolgáltatások felismerhető és beazonosítható volta, és ezen költségelem arányos mértéke tekintetében is.” - Kúria indoklás [64] – Kúria döntése

„A kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű beazonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben. - Kúria indoklás [68]– a döntés elvi tartalma

<Felperes:

„A kezelési költség kapcsán hivatkozott arra, hogy a szerződésből nem derül ki, hogy az milyen szolgáltatást tartalmaz, csupán egy utalás van arra, hogy a hitelbírálati díjat ebbe számítják bele, a kezelési költség összege nem csekély 2013-ban 1607 CHF volt, ami több mint 380.000,-Ft, a felperes több mint egymillió forintot fizetett ki ezen a jogcímen az elmúlt években, a szerződés nem tartalmaz semmiféle szolgáltatást a kezelési költséggel kapcsolatban, tisztességtelen hogy egy nem érthető és nem világos szerződési pontot amely jelentős bevételt jelentett alperesnek és jelentős költséget a felperesnek az alperes aláíratott felperesekkel azzal, hogy megismerték, megértették és tudomásul vették. ... (Fővárosi Törvényszék 18-I – 12. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 140. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 51. oldal

A „hitelbírálati díjat” a Kúria (és korábban az Ítéltábla sem) vizsgálta. Annak ellenére nem vizsgálta, hogy ez az egyetlen egy „nevesített szolgáltatás” a szerződésben a kezelési költséggel kapcsolatban. A Kúria megsértette a közrehatási kötelezettséget: a felek perfelvételi nyilatkozatainak ellentmondásosságát, hiányosságát illetve következetlenségét nem vizsgálta. Elmaradt a Kúria részéről a tisztázására irányuló bírói cselekvés. Ezáltal nem volt tisztességes a bírói eljárás.

<Az EUB C-621/17. számú ítélete és a Kúria BH2020. 180. számon közzétett eseti döntése értelmében nem szükséges, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást a szerződés részletesen tartalmazza.

Elegendő, hogyha a szerződés egészéből kiderül a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatás és az, hogy nincsen átfedésben más szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos költség felszámításával. Ítéltábla [50]

„A C-621/17 számú ítélet alapján azonban a bíróságnak a következő körülményeket kellett volna vizsgálnia, amit elmulasztott:

„43 ...Tekintettel azonban arra a védelemre, amelyet a 93/13 irányelvben kívántak a fogyasztónak biztosítani amiatt, hogy az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van mind a tárgyalási lehetőségei, mind pedig a tájékozottsági szintje tekintetében, fontos, hogy a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege a teljes egészében tekintett szerződésből észszerűen érthető vagy levezethető legyen. Ezenkívül a fogyasztónak képesnek kell lennie annak ellenőrzésére, hogy nincs-e átfedés a különböző költségek, vagy az azok ellenében nyújtott szolgáltatások között.

54 E tekintetben, amint arra a Bíróság a jelen ítélet 43. pontjában emlékeztetett, az, hogy a kezelési költség és a folyósítási jutalék ellenében nyújtott szolgáltatásokat nem részletezik, nem jelenti azt, hogy az azokhoz kapcsolódó feltételek nem felelnek meg a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében előírt átláthatósági követelménynek, amennyiben a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a teljes egészében tekintett szerződésből.” Ez utóbbi megállapítás a lényeges, a kölcsönszerződésből nem levezethetőek bíróság által megkonstruált szolgáltatások.” (Fellebbezés 37. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 52. oldal

A Kúria figyelmen kívül hagyta az EUB panaszosok által hivatkozott döntését. Nem került sor a felek által előtárt tényeket, állításokat összevetésére. Így a korrekt értékelés is elmaradt Kúria részéről.

<Az EUB C-415/11. számú Aziz ügyben kifejtette, hogy a 93/13/EGK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség abban az esetben állapítható meg, ha szerződési feltétel a hátrányos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A kezelési költség nem díj, hanem költség, ami a fogalmából adódóan az alperes oldalán a felperes érdekében felmerült indokolt kiadás.

Költségként tehát a fogyasztó érdekében felmerült valóságos kiadások számíthatók fel, annak a kiadásnak a fogyasztó általi megtérítése viszont nem követelhető, ami kizárólag a hitelező érdekében álló tevékenységgel áll összefüggésben, illetve ami a hitelező alapvető szerződéses kötelezettségének és az ehhez tartozó törvényi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos. Az rPtk. 201. § (1) bekezdéséből és 523. §-ából következően kölcsönszerződés esetén a szolgáltatás ellenértéke az ügyleti kamat, ezen túlmenően költség csak az abban az esetben számítható fel a fogyasztóval szemben, ha a bank a fogyasztónak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó szolgáltatást nyújt.

Ilyen többletszolgáltatás azonban a perbeli szerződésből és az alperes előadásából sem következik. Az rHpt. 2. számú melléklet 10.2.a. pontjában, valamint a 10.3. pontjában foglaltak szerint a kamat, mint ellenszolgáltatás ellenében, és kizárólag ennek az ellenében végzett pénzkölcsön nyújtás magában foglalja a hitelképesség vizsgálatával, a hitel- és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelembe kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is. Az rHpt. említett értelmező rendelkezéseiből tehát az következik, hogy a 10.3. pontban megjelölt és az alperes által a kezelési költség alapjául állított szolgáltatásokat a pénzkölcsön nyújtás magában foglalja, aminek ellenszolgáltatása az ügyleti kamat.” – 59”

....

„A tisztességtelenség uniós jogi jogkövetkezménye, miszerint a felperest a kezelési költség fizetését előíró szerződési feltétel nem köti, magából az érvénytelenség megállapításából fakad.” – 63 (Felperesi nyilatkozat 147-150. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 55. oldal

Rendkívül fontos kérdés, hogy külön kell választani az EUB iránymutatása alapján a díjat a költségtől. A „felperes érdekében felmerült indokolt kiadás” megfelel az Erste Bank Üzletszabályzatában (10. pont) leírtaknak. Ez alapján a kezelési költség esetén „az ügyfél teljesítése során... igénybe vett közreműködők által végzett ... szolgáltatásokért ... fizet”. Vagyis azokról az esetekről van szó, amikor alperes valamilyen harmadik felet, „közreműködőt” kér meg konkrét munka elvégzésére. Az Erste Bank a saját maga által elvégzett munkáért nem számíthat fel kezelési költséget. Ezt a kérdést tisztességes bírói eljárás keretében a Kúriának kellett volna tisztáznia. Azonban díj és a költség EUB által meghatározott különbségével a Kúria nem foglalkozott.

<Felperes a 2012.02.15.-i PKKB 19.P.92.533/2011/10 számú kereseti kérelem-kiegészítésben megállapította a kezelési költséggel kapcsolatban:

„A Bank nem tudta eddig igazolni, hogy végez olyan tevékenységet, mely után havi rendszerességgel fizetnünk kellene.” (1.1.4 pont)

Figyelemre méltó, hogy közel 10 év elteltével jut az alperes eszébe, hogy a kezelési költséggel szemben milyen szolgáltatást is nyújt. Mindezzel 2012-ben még nem volt tisztában.

Felperes hivatkozva a szerződés szövegére kérte:

„Kérjük, mutassa be a Bank a havonta elvégzett hitelbírálati számításokat, mely indokolja a CHF árfolyamához kötött, 20 éven keresztül havonta, rendszeresen fizetendő összeget.” (1.2.1 pont)

Alperes nem tette lehetővé, hogy felperes ellenőrizze, hogy egyáltalán elvégzi-e a kezelési költség fizetésével szemben vállalt szolgáltatást.> Felülvizsgálati kérelem 56. oldal

A Kúria elmulasztotta megvizsgálni azt tény, hogy panaszosok éveken keresztül próbálták elérni, hogy legalább azt a szolgáltatást teljesítse az Erste Bank, (illetve bizonyítsa be, hogy teljesítette) amit a kölcsönszerződésben rögzít. A vizsgálati elv szerint a bíróság feladata az, hogy a felek állításait azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja – ez a vizsgálat elmaradt.

Erre a teljesítés-vizsgálatra panaszosok még hivatkoztak a felülvizsgálati kérelmükben:

<Felperes a 2013.05.06-i, Fővárosi Törvényszék 10.G.42.386/2012/8 számú beadványában így foglalta össze kezelési költséggel kapcsolatos álláspontját:

„Azt, hogy a kezelési költség milyen szolgáltatást tartalmaz, egy félmondatból ismerhető meg:

„Adós kijelenti, hogy a hitelbírálati díjnak a kezelési költségbe számítás módját megismerték, megértették és tudomásul vették” (12. oldal 12. pont)

A felperes úgy értelmezte a szerződéskötés során megismert szerződési pontot, hogy azért fizet 20 éven keresztül „hitelbírálati díjat” alperesnek, hogy az alperes folyamatosan vizsgálja azt, hogy a felperesek fizetőképese-e. Vagyis azt vizsgálják 20 éven keresztül, hogy a felperesek jövedelmi viszonyai lehetővé teszik-e a kölcsön havi törlesztését. Ez csak úgy képzelhető el, ha a várható kockázatok (kamat és árfolyamkockázat) figyelembevételével kiszámított törlesztő részletet összehasonlítja alperes a felperes jövedelmével. (Felperesi nyilatkozat 145-146. oldal)

„A szerződés nem tartalmaz más szolgáltatást a kezelési költséggel kapcsolatban.”

„Az alperes a szerződéskötés óta egyszer sem adott tájékoztatást arról, hogy felperes esetleg nem tudja a későbbiekben fizetni a törlesztő részleteket.”

„Tisztességtelennek tartjuk, hogy egy nem érthető és nem világos szerződési pontot, mely nagyon jelentős bevételt jelent alperesnek és nagyon jelentős költséget jelent felperesnek, az alperes aláíratott felperesekkel azzal, hogy „megismerték, megértették és tudomásul vették”. ”

(9. oldal felső harmad – III.4 pont)

A szerződéskötés idején hatályban lévő régi Ptk. így rendelkezik:

198. § (1) A szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

Felperes már 10 éve próbálja megtudni, hogy milyen szolgáltatást követelhet azért alperestől, hogy éveken keresztül nagyon jelentős havi díjat fizet (gyakorlatilag) CHF-ben. Eddig még alperes dokumentummal nem igazolta, hogy bármilyen szolgáltatást is teljesített volna.> Felülvizsgálati kérelem 56. oldal

Azt, hogy a kezelési költség milyen szolgáltatást tartalmaz, nem derül ki a szerződésből, egy utalás van csak arra, hogy a hitelbírálati díjat ebbe számítják bele. A felperes úgy értelmezte a szerződéskötés során megismert szerződési pontot, hogy azért fizet 20 éven keresztül „hitelbírálati díjat” alperesnek, hogy az alperes folyamatosan vizsgálja azt, hogy a felperesek fizetőképese-e.

Vagyis azt vizsgálják 20 éven keresztül, hogy a felperesek jövedelmi viszonyai lehetővé teszik-e a kölcsön havi törlesztését. Ez csak úgy képzelhető el, ha a várható kockázatok (kamat és árfolyamkockázat) figyelembevételével kiszámított törlesztő részletet összehasonlítja alperes a felperes jövedelmével. (Fellebbezés 37. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 57. oldal

A Kúria azt is elmulasztotta megvizsgálni, hogy a szerződés kezelési költség szolgáltatási leírása tisztességes-e, vagy sem? Lehet-e tisztességes egy olyan szolgáltatás, melynek teljesítése nem

ellenőrizhető, mely nem kérhető számon? Az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából kulcsfontosságú, az egymással ellentétes álláspontok (állítások, vélemények) ütköztetése. Azonban ilyen álláspont gyűjtésre-elemzésre a Kúria nem volt hajlandó.

<„A szerződés több rendelkezéséből következik, hogy a bankok, így az alperes is folyamatos adminisztratív tevékenységet folytat a felperesek kölcsönének nyújtásával, valamint annak futamidő során történő kezelésével, nyilvántartásával összefüggésben, aminek ellentételezésére szolgál a kezelési költség. A szerződés III. fejezete az együttműködési és a tájékoztatási kötelezettség, míg a VIII. fejezet az alperest terhelő értesítések körében tartalmaz ehhez kapcsolódó rendelkezéseket. Ezen túl jogszabályi kötelezettsége az alperesnek az évenkénti tájékoztatás küldése az adósok részére. Ítélet tábla [50]

A kölcsönszerződés III. fejezetének a címe: „A kölcsön kamata, egyéb díjak, költségek, jutalékok”. Az Ítélet tábla szerint ez a fejezet tartalmaz „tájékoztatási kötelezettséget”. Négy helyen van tájékoztatás ebben a fejezetben, mindegyik közvetett tájékoztatás: „Hirdetmény útján értesíti”; „Hirdetményben értesíti”; „Hirdetmény szerint kerül megállapításra”; „a Hirdetmény tartalmazza.” Az Ítélet tábla megállapításával ellentétben a kölcsönszerződéssel kapcsolatban, a felperes felé nem vállalt semmilyen közvetlen adminisztrációs, tájékoztatási kötelezettséget alperes a szerződés III. fejezetében.

A VIII. fejezet címe: „Egyéb rendelkezések”.

Eben a fejezetben nagyon sok mindenről szó esik, viszont egyáltalán nincs semmi olyan, ami „az alperest terhelő értesítések körében tartalmaz (tájékoztatási) rendelkezéseket.” Pontosan fordítva, azt írja elő, hogy felperesnek mikor milyen tájékoztatást kell nyújtani alperes felé (pl: az ingatlant nem adhatja bérbe a bank hozzájárulása nélkül, felszólításra az adósnak kell munkáltatói igazolást benyújtani, előtörlesztési szándékról írásbeli értesítés stb.)

„A szerződésben foglalt feltételek kifejezetten egy szót sem tartalmaznak arról, hogy a kezelési költség az bizonyos adminisztrációs szolgáltatásokért fizetendő díj, hogy ezek az adminisztrációs szolgáltatások miatt a kölcsönszerződéssel kapcsolatosak. A szerződés arról sem szól, hogy a kezelési költség egy általánydíj, amit az adminisztrációs szolgáltatásokért kell fizetni. Emiatt az átláthatóság okán is tisztességtelenek a kezelési költséggel kapcsolatos feltételek, hiszen nem derül ki, hogy a kamatban már esetleg érvényesített díjakat még egyszer felszámítja és megfizetteti-e az alperes a felperes fogyasztóval.” (Fellebbezés 37. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 57. oldal

A Kúria azt sem vizsgálta meg, hogy az Ítélet tábla iratellenesen hivatkozott-e valójában a szerződés két pontjára. Talán ez a kezelési költség kérdés jó példa arra, hogy mi a különbség az „igazságszolgáltatás” és a „jogszolgáltatás” között. Az anyagi igazság az, hogy valamennyi, a perre nézve döntő körülmény valós tényállásának meg kell állapítani. A megállapítás azt jelenti, hogy amire hivatkozik, azt ellenőrzi a hivatkozó, hogy tényleg úgy van-e. Panaszosok a mostani példában pontosan megmutatták hogy nincs úgy, ahogyan a bíróság hivatkozott rá. Ily módon a Kúriának meg kellett volna állapítani, hogy az Ítélet tábla „tévedett”. A „jogszolgáltatás” során, úgy tűnik, nem szükséges ellenőrizni a „tényállást”, elegendő csak a hivatkozás. A Kúriának elegendő, ha az Ítélet tábla hivatkozik valamire, ezáltal meg van a „jogalap” – az hogy az egész csupán egy megtévesztés a bank pernyertessége szempontjából nem számít. A panaszos hiába ellenőriz, hiába bizonyít – egyáltalán nem számít. A kérdés jelen esetben is az, hogy miként vélekedik erről az Alkotmánybíróság? Összeegyeztethető az ilyen bírói eljárás a tisztességes bírói eljárás nemes szempontjaival?

17.

„A mértékét sem találta eltúlzottnak, az elsőfokú bíróság indokolása szerint az a részletezett szolgáltatásokkal arányban áll.” - Kúria indoklás [13] – első és másodfokú ítélet

„Utalt arra is, hogy a szerződéses konstrukcióból fakadóan a kezelési költségnek a szerződés devizanemében történő százalékos meghatározása sem tekinthető tisztességtelennek figyelemmel arra, hogy az alperes többezer hasonló kölcsönjogviszony tekintetében építette fel és működteti rendszerét, amely számára a fogyasztók, valamint az adósok felé áthárított költséget eredményez.” - Kúria indoklás [20] – első és másodfokú ítélet

„Az általános működési költségek egy-egy szerződés tekintetében pontos összegekre nem bonthatók le, ezért a százalékos mértékben, a szerződés devizaneméhez kötődő meghatározás nem minősül tisztességtelennek.” - Kúria indoklás [20] – első és másodfokú ítélet

<„Hangsúlyozta, hogy az alperes állítása szerinti, a futamidő alatt felmerülő banki adminisztrációs szolgáltatás akkor sem alkalmas a kezelési költséggel kapcsolatos feltétel világosságának és érthetőségének megalapozására, ha a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeket meghaladó adminisztratív szolgáltatás. Egyrésztől semmi nem indokolja, hogy ezen adminisztrációs szolgáltatások ellenértéke a kölcsönösszeg százalékos mértékében és devizában terhelje a felperes fogyasztót. Az adminisztrációs szolgáltatások költségei függetlenek a kölcsön összegétől, így a kezelési költség százalékos meghatározása eleve sérti az átláthatóság követelményét. Másrésztől az átláthatóság sérelmét okozza, hogy a kezelési költséget a szerződés devizában állapítja meg, mert így a felperes fogyasztó a forint gyengülése esetén annak ellenére köteles magasabb összegű kezelési költség megfizetésére, hogy az alperes költségei ténylegesen emelkednének, vagyis az alperes az állított költségei változása nélkül is árfolyamnyereségre tehet szert a fogyasztó hátrányára. A szerződésben foglalt feltételek kifejezetten egy szót sem tartalmaznak arról, hogy a kezelési költség az bizonyos adminisztrációs szolgáltatásokért fizetendő díj, hogy ezek az adminisztrációs szolgáltatások miért a kölcsönszerződéssel kapcsolatosak. A szerződés arról sem szól, hogy a kezelési költség egy átalánydíj, amit az adminisztrációs szolgáltatásokért kell fizetni. Emiatt az átláthatóság okán is tisztességtelenek a kezelési költséggel kapcsolatos feltételek, hiszen nem derül ki, hogy a kamatban már esetleg érvényesített díjakat még egyszer felszámítja és megfizetteti-e az alperes a felperes fogyasztóval.” – 37” > Felülvizsgálati kérelem 53. oldal

<A szerződéses konstrukcióból fakadóan a kezelési költségnek a szerződés devizanemében történő százalékos meghatározása sem tekinthető tisztességtelennek, figyelemmel arra, hogy az alperes többezer hasonló kölcsönjogviszony tekintetében építette fel és működteti rendszerét, mely számára a fogyasztó, az adósok felé áthárított költséget eredményez.

Az általános működési költségek egy-egy szerződés tekintetében pontos összegekre nem bonthatók le, ezért a százalékos mértékben, a szerződés devizaneméhez kötődő meghatározás nem minősül tisztességtelennek. Ítéletábra [51]

„Semmi nem indokolja, hogy ezen adminisztrációs szolgáltatások ellenértéke a kölcsönösszeg százalékos mértékében és devizában terhelje a felperes fogyasztót. Az adminisztrációs szolgáltatások költségei függetlenek a kölcsön összegétől, így a kezelési költség százalékos meghatározása eleve sérti az átláthatóság követelményét. Másrésztől az átláthatóság sérelmét okozza, hogy a kezelési költséget a szerződés devizában állapítja meg, mert így a felperes fogyasztó a forint gyengülése esetén annak ellenére köteles magasabb összegű kezelési költség megfizetésére, hogy az alperes költségei ténylegesen emelkednének, vagyis az alperes az állított költségei változása nélkül is árfolyamnyereségre tehet szert a fogyasztó hátrányára.” (Fellebbezés 38. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 58. oldal

<A Hpt. szerinti fogyasztóval kötött deviza alapú hitel-, vagy kölcsönszerződések esetében a Bank kizárólag azokat a költségeket számíthatja fel devizában, amelyek az adott szerződés teljesítésének és fenntartásának érdekében a deviza forrás megszerzésével közvetlenül kapcsolatban állnak, ide értve a kamatot és a kamat jellegű kezelési költséget.”

(6. számú melléklet, P-2011-00011195 iktatószámú levél, 2012.január 13. 6.pont, Kezelési költség)

A szerződéssel kapcsolatban (mint már ismertettük) alperes nem szerzett be CHF-et, a kölcsönnek nem CHF a „forrása”. Alperes bank mérlegében a forrás oldalon forint összeg szerepel.

Ezáltal mind a CHF-ben felszámított kamat és mind a CHF-ben felszámított kezelési költség jogszerűtlen.

(Felperesi nyilatkozat 145. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 59. oldal

A Kúria teljes mértékben kihagyta annak vizsgálatát, hogy a kezelési költség egyáltalán számolható-e devizában a hatályos jogszabályok alapján? A kérelemhez kötöttség elve alapján ezzel a kérdéssel a Kúriának foglalkozni kellett volna. A vizsgálati elv szerint, a Kúriának meg kellett volna vizsgálnia, hogy panaszos érvelése igaz vagy hamis? Azonban a Kúria nem járt el tisztességesen, mert ezt a kérdést egyáltalán nem vizsgálta.

<A PSZÁF álláspontja a költségek devizában történő felszámításáról

„A Hpt. 2011. november 15-én hatályba lépett 210. § (5a) bekezdése az alábbiakat állapította meg:...

„Nem számolható fel a fogyasztó számára devizában a szerződéskötéssel, a levelezéssel, a kimutatások és igazolások előállításával, az ügyfelek látogatásával, a hitel monitoringgal, a felmondással, a fedezet értékbecslésével és cseréjével, a szerződés módosításával, a nem a deviza alapú hitel- vagy kölcsöntartozás mindenkori összegéhez igazodó hitelfedezeti biztosítási szolgáltatással, továbbá a hitelszerződés ügyintézésével és a kapcsolódó hitelszámla lezárásával kapcsolatos díj és költség.” >

Felülvizsgálati kérelem 59. oldal

A döntésében a Kúria nem tért ki a hivatkozott PSZÁF álláspont értékelésére sem. A Kúria a felek által előtárt tényeket, állításokat nem vetette össze. Azt mindenképpen reveláns kérdésnek kell tekinteni, hogy egy költséget számíthat-e fel az Erste Bank CHF-ben, vagy sem.

18.

„A türelmi idő alatt a kamat és a kezelési költség képezi a havi törlesztést, míg azt követően a kölcsön, kamat és kezelési költség együttesen képezi a havi törlesztőrészletet...”

„A késedelmi kamat mértékét a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződés megkötésének időpontjában évi 6%-ban, míg minden egyéb lejárt követelés esetében a szerződéskötés időpontjában évi 20%-ban határozták meg.” - Kúria indoklás [3] - tényállás

„....szerződés főtárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó, amely nem tisztességtelen.” - Kúria indoklás [14] – első és másodfokú ítélet

„A másodfokú bíróság a felperesek által kifogásolt késedelmi kamat tekintetében rámutatott arra, hogy valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata.” - Kúria indoklás [21] – első és másodfokú ítélet

„Hangsúlyozták, hogy az ügyleti kamat mértékéhez képest ez jelentősen eltűzött, amely már önmagában tisztességtelenné teszi a 20%-os késedelmi kamatkikötést. Állításuk szerint a késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a forint késedelmi kamatához igazodik.” - Kúria indoklás [38] – felülvizsgálati anyag

„A Kúria is hangsúlyozza, hogy a 20%-os mértékű kamat nem a tőke, kamat és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlethez kapcsolódó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámolható összeg, hanem a szerződésben foglaltak szerint az ezeken kívüli fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére valójában ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ami a felperesek hivatkozásával szemben mértékénél fogva nem tisztességtelen, egyéb alapon pedig ennek a tisztességtelenségét nem állították. A nem a kölcsönszerződés jellegadó szolgáltatásaihoz kapcsolódó késedelem jogkövetkezményeként előírt kamattal kapcsolatosan pedig helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a régi Ptk. 301. §-a a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését lehetővé teszi, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető. - Kúria indoklás [65] – Kúria döntése

Panaszos fel kívánja hívni arra az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. április 9.-én hozta meg a 45.Pkf.631.370/2021/3 számú végzését, melyben a banki elszámolást, benne a késedelmi kamatok kiszámítását is, megfelelőnek tartotta. Részletek:

„Az elsőfokú bíróság... kérelmet elutasító és eljárást megszüntető határozata nem sért jogszabályt, az megfelel a DH2. tv. 5-22.§. rendelkezéseinek. A PBT a hiányosságokat feltárta és kellő részletességgel alátámasztotta azt az álláspontját, hogy a kérelmezők által felvetett hibák nem voltak alkalmasak arra, miszerint a Pénzügyi szolgáltató elszámolásában annak számszaki végeredményében hibát igazoltak volna, vagy azt legalább valószínűsítették volna.”

„Kérelmezők... Sérelmezték... A kezelési költség, a tévesen felszámított késedelmi kamat... vonatkozásában a döntés hiányát.”

„Kérelmezett észrevételében... Megismételte a PBT előtti eljárásban kifejtett álláspontját a késedelmi kamat, és díj elszámolása vonatkozásában. A bank a PBT H-PBT-H-159/2017. számú határozatának eleget tett, részletes elszámolást végzett, annak tartalma teljes és helyes volt...”

Erste Bank természetesen a szerződésben leírt módon számolta a késedelmi kamatokat a „részletes elszámolásban”, így számolt a 20%-os késedelmi kamattal is.

„A PBT nem követett el semmilyen eljárási szabálysértést azzal, hogy a kérelmezők terjedelmes és helyenként nehezen követhető és értelmezhető kérelmét tartalmuk szerint csoportosította és eszerint vizsgálta a kérelem alaposságát, a releváns tényeket helytállón rögzítette és vizsgálta. Az elsőfokú bíróság e körben helytállón állapította meg, hogy a PBT határozata nem jogsértő és az abban felhozott indokokkal a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett.”

Az, hogy miként kell számolni a késedelmi kamatot helyesen, az ítélt dolog, jelen perben a Kúria újratárgyalta ezt a kérdést (panaszosnak nem is volt ilyen kereseti kérelme) és teljesen más döntést hozott, mint amilyen jogerős ítélet korábban már szerepelt.

Ezáltal jelenleg van panaszosnak két jogerős ítélete, mely egymásnak ellentmond.

Panaszos kéri, hogy az Alkotmánybíróság fejtse ki arról az álláspontját, hogy a Kúria újra tárgyalhat-e egy jogerősen megítélt kérdést? Panaszos szerint az lett volna a megfelelő eljárás, ha a Kúria ellenőrzi az Erste Bank állítását úgy, hogy elolvassa a per tárgyát képező kölcsönszerződés késedelmi kamattal foglalkozó pontjait. Egyedül ez lett volna a tisztességes bírói eljárás.

Panaszosok így fejtették ki álláspontjukat a felülvizsgálati kérelemben:

<A felperesek a kifogásolt késedelmi kamat tekintetében is tévesen hivatkoztak arra, hogy a szerződéses szolgáltatás késedelmes fizetése esetére a 20%-os mértékű késedelmi kamat felszámítása tisztességtelen. Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette a felperes hivatkozása szerint már mértékénél is fogva tisztességtelennek. Megjegyzi az ítélet, hogy az r.Ptk. 301. §-a egyébként is lehetővé teszi a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető. Ítélet [44]> Felülvizsgálati kérelem 60. oldal

<A kölcsönszerződés IV.8. pontja szerint valójában:

„A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után a jelen szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül... jelenleg 6%. Minden egyéb lejárt követelés esetében ... jelenleg évi 20%.”

Felperes havonta jelentkező fizetési kötelezettsége a kölcsönszerződés IV.2. pontja szerint: „.... türelmi idő alatt a kamat, a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztést, a türelmi idő leteltét követően a kölcsön, valamint a kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő részletet.”

Felperesnek havi rendszerességgel kizárólag csak az alábbi három tételt kell fizetnie:

- a, kamat összeg
- b, kezelési költség összeg
- c, kölcsön-tőke összeg

A kölcsönszerződés IV.3. pontja szerint:

„A kamat és kezelési költség (törlesztés)... együttes összege: 422,16 CHF”

„A tőke, kamat és kezelési költség... együttes összege: 1.57,54 CHF”

A szerződés rendelkezései teljes mértékben egyértelműek, ez alapján a késedelmi kamat:

- a, késedelmes kamat összegre: 20%
- b, késedelmes kezelési költség összegre: 20%
- c, késedelmes kölcsön-tőke összeg: ügyleti kamat +6%

Az alperes tájékoztatása:

„Alperes csatolta a Hirdetményt (hivatalos tájékoztató a lakossági hitelek esetén alkalmazott kondíciókról, díjakról, jutalékokról és ezek teljesítési rendjéről). Ennek 10. oldalán lévő adataiból megállapítható, hogy a késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy forint- vagy devizahitelről van szó, egységesen 6% (tőke) illetve 20% (kamatra és minden díjra, költségre).”

(Alperes 11. – Hirdetmény melléklet 10. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 162. oldal)

Az ítélet állítása nem egyezik a valósággal, a szerződés egyértelmű (ám felperes szerint tisztességtelen) meghatározásával.

Mivel az ítélet kizárólag csak a „felperes téves hivatkozásának” tartotta a 20%-os mértékű késedelmi kamat tisztességtelennek állítását, nincs valós indoklás az ítéletben.>- Felülvizsgálati kérelem 61. oldal

A Kúria teljes mértékben iratellenes döntést hozott. Egyáltalán nem nagy feladat megállapítani, hogy ha van három fizetendő tétel és van két késedelmi kamatláb, akkor melyik tétel késedelmes fizetése esetén melyik késedelmi kamatlábat kell használni. Ha ez nincs egyértelműen leírva a kölcsönszerződésben, akkor az nem világos, nem érthető a fogyasztó számára, így tisztességtelen. Ha

le van pontosan írva, akkor a Kúria feladata azt megállapítani, hogy az Erste Bank vagy a panaszos állítása az igaz. A tisztességes bírói eljárás szerint a bíróságnak az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal kell megvizsgálnia. Ez esetben az alaposság az lett volna, ha elolvassa a Kúria a kölcsönszerződést.

Azért, hogy számára kedvező döntés szülessen, az Erste Bank a perben félrevezette a bíróságot, így a Kúriát is. A Kúria részrehajlását, tisztességtelenségét bizonyítja, hogy nem olvasta el a szerződés szövegét, nem vizsgálta meg panaszos állításait – hanem automatikusan elfogadta az Erste Bank hazugságát.

Eddig arról volt szó, hogy milyen késedelmes tételekre vonatkozik a 20%-os késedelmi kamat, most jön annak a vizsgálata, hogy magasnak, így tisztességesnek tekinthető-e? Panaszos álláspontja a felülvizsgálati kérelemben:

<Az ítélet tábla a felperes érvelését teljesen figyelmen kívül hagyta:

„A szerződésben az ügyleti kamat 2,29%-os. Ehhez képest a 20% kb. kilencszeres kamatmérték. Ft kölcsönök esetében az ügyleti kamat és a késedelmi kamat közti különbség lényegesen kisebb. Ez már önmagában is tisztességtelenné teszi a 20% késedelmi kamatot. Ha figyelembe vesszük azt, hogy alperes részéről várható volt CHF árfolyam emelkedése, tudnia kellett, hogy a havi törlesztő részlet meg fogja haladni az azonos nagyságú forint kölcsön részletét, akkor különösen tisztességtelen ilyen extra magas késedelmi kamat kikötése. Ugyanis felperes a banknál nem volt hitelképes 17.000.000 forint kölcsön felvételére magas forint kamatok miatt. Így alperes „biztosra ment” a kirívóan magas késedelmi kamatlábbal, azt ráadásul CHF-ben számolva, hogy azt még az árfolyamkockázat is terhelje.

A túlzott késedelmi kamat azért tisztességtelen, mert arra ösztönzi a bankokat, hogy olyan hitelkonstrukció fejlesztésén dolgozzanak, amelyről már a szerződéskötés pillanatában tudható, hogy a visszafizetése az adós számára csak súlyos nehézségek árán lehetséges, ami nagy számú hitelbedőlést okoz.” (Fellebbezés 39. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 61. oldal

<A késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a Ft késedelmi kamatához igazodik.” (Fellebbezés 39. oldal)
>Felülvizsgálati kérelem 61. oldal

Ezeket az állításokat a Kúria a döntése során egyáltalán nem vette figyelembe. A vizsgálati elv szerint a bíróság feladata az, hogy a felek állításait azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja. A Kúria ezt a feladatát sem végezte el. Nem kért semmilyen módon sem indoklást az Erste Banktól egyik bíróság sem, hogy mi indokolja a kilencszeres (x9) szorzót a veszélyes devizahitel esetén, míg a forintos elszámolásánál elég neki a másfeles (x1,5) szorzó az ügyleti kamatlábbal képest. A Kúria jól láthatóan megelégedett azzal a hamis állítással, hogy a 20%-os kamatlábnak igazából nincs szerepe. Panaszos a saját kölcsönszerződéséből ismeri, hogy igenis van szerepe.

<Az ítélet tábla figyelmen kívül hagyta az EUB döntését is:

„A C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek szerint a spanyol legfelsőbb bíróság tisztességtelenné találta a fogyasztói szerződésekben az olyan késedelmi kamatot, amely 2 százalékpontonál nagyobb mértékben meghaladta az ügyleti kamatot.” (Fellebbezés 40. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 61. oldal

A Kúria a felülvizsgálat során szintén figyelmen kívül hagyta az EUB idézett döntését.

Panaszos a felülvizsgálati kérelmében megmutatta, hogy milyen jelentős összeg a késedelmi kamat:

<Az ítélet tábla figyelmen kívül hagyta, hogy milyen hatalmas terhet jelent felperesre a késedelmi kamat: „138. A felszámított késedelmi kamat összege”

„Jelen esetben alperes értesítései alapján a késedelmi kamatok így alakultak:
késedelmi kamat

	256,47 CHF forintosítási árfolyam	
2014.03.10	1 570,08 CHF	402 678 Ft
2014.04.29	3 412,69 CHF	875 253 Ft
2014.10.28	7 529,38 CHF	1 931 060 Ft
2015.11.16		3 650 330 Ft
2017.11.13		4 211 069 Ft
2020.06.03		8 038 848 Ft

(Az újraszámolás és forintosítás előtt a CHF-ben megadott késedelmi kamatokat a könnyebb összehasonlítás érdekében a forintosítási árfolyammal számolta át forintra felperes).” > Felülvizsgálati kérelem 63. oldal

Több mint 8 millió forint késedelmi kamat, miközben az Erste Bank 17 millió forintot bocsátott panaszos rendelkezésére. A Kúria pedig nem volt hajlandó megvizsgálni, hogy a 9-szeres késedelmi kamat tisztességes mértékű-e. A Kúriát ebben az esetben sem érdekelte a rendelkezési elv, a kérelemhez kötöttség elve. Panaszosnak nem volt tisztességes eljárásban része.

19.

„a szerződés tartalmazza azt a számítási metodikát, ami alapján a kölcsön tárgya és a THM mértéke is meghatározható, így az a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és b) pontjának megfelel. Hangsúlyozta azt is, hogy a kölcsönszerződés III.2. pontja a kamat meghatározásaként a Hirdetményre utal...” - Kúria indoklás [15] – első és másodfokú ítélet

<A felperesi álláspont szerint a Hpt. eredetileg kogens rendelkezéseit a Kúria a jogegységi döntéseivel és eseti ítéleteivel oly mértékben felpuhította, hogy az már kifejezetten contra legem jogértelmezést eredményez, ami alaptörvény-ellenes, és amely, az alsóbb bíróságok joggyakorlatát meghatározó jellege miatt, gyakorlatilag kiüresítette a Hpt. eredetileg fogyasztóvédelmi célú normáit. A „semmis az a lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés” normaszöveg nem értelmezhető úgy, hogy csak részleges a semmisség, ha az a szerződés „jól körülhatárolható részét érinti”, vagy, ha a konkrét szerződésben nem létező, meghatározatlan számítási metódus alapján lehet(ne) eljutni kötelező tartalmi elemek meghatározásáig, amelyek nem szerepelnek a szerződésben, vagy a THM mértékének nem kell, hogy köze legyen a szerződés adataihoz. A Kúria vélelmeket alkotott a pénzügyi intézetek jogsértő szerződéseinek megvédése érdekében (tipikus példa a botrányos körülmények között bankszövetségi megrendelésre készült 1/2016 PJE), így ma már mind a bíróságok, mind a pénzügyi intézeti jogi képviselők furcsállkodva néznek a Hpt-re hivatkozó, „meghaladott” (bár valójában jogszerű) jogi érveléssel előhozakodó adósi érvelésekre.> Felülvizsgálati kérelem 2. oldal

<...A szerződés tárgya, valamint a törlesztőrészletek meghatározottsága szempontjából elegendő, ha a szerződés összességében tartalmazza azokat az adatokat, valamint számítási metódust, amelyből a szerződés tárgya, illetőleg a törlesztőrészlet pontosan kiszámítható és meghatározható. Ennek megfelelően helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a számítási metódusnak kell a szerződésből

kitűnnie, melyből a folyósításkori árfolyam ismeretében a szerződés tárgyaként megállapítható a kölcsön összege forintban. E mellett meghatározható a számítási mód rögzítésével a törlesztőrészletek összege a törlesztés időpontjára is. Ítélet [53]” > Felülvizsgálati kérelem 64. oldal

Az uniós irányelvek egyértelmű tájékoztatást írnak elő a pénzintézetek számára. A hazai jogszabályok évekkel ezelőtt szigorodtak, és megtámadási lehetőség helyett semmisség általi érvénytelenséggel szankcionálják a törvénysértő bankokat. Panaszosok meglátása szerint jogegységi határozatban mentesíti a Kúria a bankokat a felelősségük alól, és megfelelőnek tartják, ha „kiszámítható” a hiányzó adat. Sajnálatos módon akkor is ezt állítják a Kúria nyomására a bankok, ha sem a Kúria bírói, sem a perekben eljáró bírók nem képesek kiszámolni az annuitás képletéből a törlesztő részleteket. Panaszosok kezdeményezik, hogy az Alkotmánybíróság forduljon előzetes döntéshozatali kérdéssel az Európai Unió Bíróságához.

2. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

Az Európai Unió döntéshozó szervei, valamint az EUB a döntéseiben nagy hangsúlyt fektet a fogyasztók fokozott védelmére. Az egyik legfőbb szempont, hogy a fogyasztó részére az ügyleti döntése előtt annyi és olyan információkat kell ellátni, hogy felelős döntés tudjon hozni. Minden kölcsönszerződésnek vannak olyan adatai, melyek ismerete az ügyleti döntés szempontjából elengedhetetlenek. A fogyasztók fokozott védelme érdekében a törvényhozás szigorított a szabályokon és a korábbi „megtámadhatja” lehetőség helyett a „semmisség” követelményét fogalmazta meg. A bíróságok, a Kúria útmutatása alapján azonban figyelmen kívül hagyják ezt a fontos fogyasztóvédelmi jogszabályt. Megfelel-e az uniós irányelvnek, hogy a Kúria által önhatalmúlag készített PJE-k semlegesítik a fogyasztóvédelmi jogszabályi pontokat?

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban panaszos kéri, hogy az Alkotmánybíróság fejtse ki álláspontját:

6. alkotmányjogi kérdés

Az Alaptörvény R cikke szerint a jogszabályok mindenkire kötelezőek. Az Alaptörvény rendelkezéseit összességében vizsgálva felmerül a kérdés, hogy a Kúria hozhat-e olyan jogegységi határozatot, melyben átírja hatályos törvény megállapításait? A Kúriára nem vonatkoznak a törvények?

Míg az régi Hpt. 213. egy magasszintű fogyasztóvédelmet kívánt biztosítani a szolgáltatók rosszhiszemű, fogyasztókat megkárosító, félrevezető szerződéskötési gyakorlatával szemben, addig a PJE-k és a devizahiteles törvények egyrészt a bíróságokat, a jogalkalmazói rendszert kívánja védeni a leterheltséggel szemben, másrészt a bankokat kívánja védeni az esetleges veszteségektől, az esetleges csőd kockázattal szemben.

Panaszosok álláspontja szerint az alábbi pontokat szükséges törölni a PJE-kből az előbbiekből eredően:

„Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a

visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján...” (6/2013 PJE Indoklás III. pont)

„1. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

2. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.” (1/2016 PJE)

„2. A III/2. pont szerinti deviza alapú kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak, ha...

b) Meghatározza a törlesztő részletek összegét a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával. A törlesztő részletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában (pl. a törlesztést megelőző második munkanapon), ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. Nem érvényességi kelléke ugyanakkor a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár a kirovó, akár a lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot. Az irányadó átszámítási időpont ugyanis - a felek eltérő rendelkezése hiányában - ipso iure a törlesztés(ek) napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel.” (1/2016 PJE Indoklás IV.)

3. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

A fogyasztókat fokozott védelemben kell részesíteni. Megfelel-e az irányelv céljának, ha a Kúria a birokra kötelező PJE-kben semlegesíti a fogyasztóvédelmi jogszabályokat, azáltal hogy a hiányzó szerződési adat esetén

- A fogyasztónak kell a kiszámolni a havi törlesztő részletet a számára ismeretlen annuitas képlet alkalmazásával, a kölcsön összegéből, a futamidőből és az üzleti kamatlábból, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

- A fogyasztónak kell az általában 100 oldal terjedelmű Hirdetményből kikeresni a saját szerződésére vonatkozó részt, és ezen belül kikeresni a rá vonatkozó üzleti kamatlábat, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

- A fogyasztónak kell kikeresni a bank honlapján a szerződést napján aktuális, rá vonatkozó deviza árfolyamot, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

- a fogyasztónak kell kiszámolni a forint kölcsönösszeg devizában nyilvántartott értéket, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

- fogyasztónak kell kiszámolni a teljes futamidő alatt fizetendő kamatösszeget, kezelési költséget, és egyéb díjakat, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?
Megfelel az uniós célkitűzésnek, hogy közvetlenül a szerződés előírása előtt, a szerződés el (és vagy) felolvasása alatt tudja meg a fogyasztó, hogy ezeket az adatokat a szerződés nem tartalmazza?
Tekinthes-e visszamenőleges jogalkotásnak a PJE ilyen, a fogyasztó jogait, a fogyasztó védelmét korlátozó tartalma?
Megfelel-e az irányelv céljainak a fogyasztót védő törvényi pontok kiiktatása?

20.

„kölcönszerződés ...kiszámítható módon tartalmazta a törlesztőrészletek összegét [16] – első és másodfokú ítélet meghatározható a számítási mód rögzítésével a törlesztőrészletek összege a törlesztés időpontjára is, ugyanis a deviza alapú szerződés sajátja, hogy a folyósításkor, illetve a törlesztéskor irányadó árfolyam ismeretének hiányában szükségszerűen a szerződés megkötésének időpontjában a tőke és a törlesztőrészletek összegszerűen nem rögzíthetők.” - Kúria indoklás [22] – első és másodfokú ítélet

„Hivatkoztak arra is, hogy a szerződésben semmilyen számítási metódus nincsen a törlesztés, a törlesztőrészlet és az előtörlesztés összegére vonatkozóan. Kiemelték, hogy a szerződéskötés napján lévő árfolyammal pontosan kiszámítható, így a szerződésben rögzíthető lett volna minden törlesztőrészlet, minden törlesztés, még a lakáskasszás előtörlesztés összege is.” - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok teljesen világosan megmutatták a felülvizsgálati kérelmükben, hogy a szerződés napján minden adatot ki tudott volna számolni az Erste Bank:

<...A deviza alapú szerződés sajátja ugyanis, hogy a folyósításkor, illetve a törlesztéskor irányadó árfolyam ismeretének hiányában szükségszerűen a szerződés megkötésének időpontjában a tőke és a törlesztőrészletek összegszerűen nem rögzíthetők. Ítélet tábla [44]

Ez a megállapítás teljes mértékben valótlan, erőteljes csúsztatás.

A szerződéskötés napján lévő árfolyammal minden pontosan számolható így a szerződésben rögzíthető lett volna minden törlesztő részlet, minden törlesztés és még a lakáskasszás előtörlesztés összege is. Azt is ki lehetett volna előre számolni, hogy 10-50-100-250%-os CHF árfolyam emelkedés milyen mértékben növeli felperes terheit. Ez lett volna a „szimulációs” tájékoztatás, melynek szerepe és jelentősége már jelen beadványban ki lett részletesen fejtve.

Másként fogalmazva: a szerződés napján ismert adatokból ki lehet számolni az aznapi induló értékeket. Minden fizetési kötelezettséget, a 20 év alatt összesen fizetendő kamatokat, kezelési költségeket és a szerződés saját THM-jét. Így eleget lehetett volna tenni a törvény által előírt tájékoztatási kötelezettségnek (aminek hiánya a szerződés semmisségét okozza). Ehhez az induló értékhez kellett volna adni tájékoztatást, hogy miként alakul, ha a szerződéskötés és a folyósítás között 15%-al erősödik a forint (ez jelentős költséget okoz az adósoknak), ha a folyósítás után 15%-kal gyengül a forint valamint ha az előtörlesztés napján 15%-kal gyengül a forint. Ez a 15% volt az, ami a szerződéskötés során alperes részéről elhangzott: rövid ideig előfordulhat, ám tartósan nem várható jelentős CHF árfolyam emelkedés. > Felülvizsgálati kérelem 67. oldal

<A törlesztés várhatóan annyi lesz, mintha a forint hitelt választottunk volna, de ugye azt azért nem választottuk, mert tudtuk, hogy nem tudjuk fizetni.

Összesen 17 millió Ft volt a hitelkérelmünk, és az eredeti számításhoz képest (30 millió helyett 50 millió), 20 millióval kellene többet visszafizetnünk.” (19.P.92.533/2011/10 - 8. melléklet) (Felperesi nyilatkozat 7. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 67. oldal

<Mint a felperes már utalt rá, minden adatot ki tudott volna számolni alperes, erre bizonyíték alperes 2007 februárjában készített táblázata. (Felperes 6. – 54. oldal)” > (Felperesi nyilatkozat 113. oldal)

<A 2007 februárjában alperes által készített és átadott táblázat tartalmazza a futamidő alatt befizetésre kerülő összeget:

„Kombival befizetett összeg 29.389.886 Ft

Annuitással befizetett összeg 28.672.647 Ft

Futamidő alatti megtakarítás 717.240 Ft” (Felperes 6. – 13. melléklet)”

(Felperesi nyilatkozat 134. oldal)

„A banki ügyintéző által átadott írásos tájékoztatás tartalmazza a kölcsön adatait.”

„A havonta fizetendő forint összegek a kombinált kölcsön esetében:

Akciós időszak törlesztés +LTP megtakarítás 74.411 Ft

Akciós időszak után törlesztés +LTP megtakarítás 101.101 Ft

LTP előtörlesztés 1.677.950 Ft

Annuitásos törlesztő részlet (6. év) 139.196 Ft

majd csökken évről évre (7. év) 138.197 Ft

(a kezelési költség évről évre csökken, ahogy évente csökken az adósság)

Az annuitásos kölcsön akciós havi törlesztő részlete: 113.234 Ft

törlesztő részlete: 128.959 Ft” (Felperes 6. – 6. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 135. oldal)

„A banki ügyintéző által átadott írásos tájékoztatás tartalmazza a kölcsön adatait.”

„A két kölcsön Teljesdíj Hitel Mutatója (THM):

kombibált kölcsön 6,05 %

annuitásos kölcsön 6,27 %” (Felperes 6. – 6. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 156. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 67. oldal

Minden adatot, összefüggést ismertetett panaszos. Ezekre az Erste Bank semmilyen ellenvetést sem tett. Azért, hogy ne kelljen a Kúriának a bank ellen döntenie, egyáltalán nem foglalkozott ezzel a kérdéssorral. Ezáltal ismételten bizonyította a Kúria, hogy nem pártatlan, elfogult a bank javára. A tisztességes bírói eljárás az lett volna, ha a per folyamán a bíróság felszólította volna az Erste Bankot, hogy fejtse ki az álláspontját. Ha van álláspontja, akkor támassza alá. Így lehetett volna előtárt tényeket, állításokat összevetni, majd egyenként és összességében értékelnie. Majd döntés hozni, kellő mélységű indoklással. Amennyiben az Erste Bank nem fejt ki ellentétes álláspontot, akkor meg kellett volna állapítani, hogy panaszosnak van igaza.

Teljes mértékben tisztességtelen volt ez ügyben is a bírói eljárás.

21.

„mindez előre nem látható többletköltséget jelent mind a tőke, mind a törlesztőrészletek tekintetében - Kúria indoklás [19] – első és másodfokú ítélet

„Az árfolyamkockázati tájékoztatás vonatkozásában előadták, hogy a szükségképpen

bekövetkező forint leértékelődés törvényszerűségeiről az alperesnek őket tájékoztatnia kellett

volna oly módon, hogy átláthassák, hogy az ügyletben rejlő kockázat olyan mértékű, amely akár fizetésképtelenséghez, hitelbedőléshez is vezethet.” - Kúria indoklás [33] – felülvizsgálati anyag

Panaszos egyértelműen kifejtette az álláspontját a felülvizsgálati kérelmében:

<Az ítélet szerint „az előre nem látható, és előre ki nem számítható megfogalmazás egyértelműen a korlátlanságra utal, az másképpen nem értelmezhető csak úgy, hogy annak nincs felső határa.”. Ez nem következik a szövegből, abból csak az következik, hogy az alperes kockázatot említ, ezt a kockázatot a bíróság fokozza – minden alap nélkül - korlátlaná.” (Fellebbezés 7. és 8. oldal)” > Felülvizsgálati kérelem 32. oldal

Adós maradt azzal a Kúria, hogy igazolja döntésének az alapját. A pártatlanságát cáfolja, hogy olyan értelmet magyaráz bele egy hamis állításba, ami nem vezethető le belőle. A veszély mértéke egyértelműen kiszámítható, így látható. Egyáltalán nem igaz, hogy „előre ki nem számítható”. Az nem határozható meg, hogy pontosan mikor következik be. Ebből semmilyen logika, nyelvtani elemzés során nem lehet arra következtetni, hogy korlátlan, nincs felső határa. Ha van mégis ilyen magyarázat, akkor azt a Kúriának az indoklásában ki kellett volna fejtenie. Mivel nincs indoklás, az eljárás nem felel meg a tisztességes bírói eljárás követelményének.

<„Az EUB C-227/18. számú végzése értelmében nem megfelelő az adott tájékoztatás, ha az csupán annyit tartalmaz, hogy az árfolyamváltozás a törlesztés tekintetében növekedést és csökkentést egyaránt okozhat.” (Fellebbezés 10. oldal)

Erre az EUB C-227/18 számú végzésre hivatkozott az Ítélet tábla által hivatkozott BH2021.141. számon közzétett végzés is a [34] pontban:

„Az sem tekinthető az EU Bíróság által felállított követelményrendszernek megfelelő tájékoztatásnak, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban írtak szerint az adós hiteltörlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege "erősen függ" az adott deviza magyar forinttal, illetve "egyéb devizákkal" szembeni árfolyamának alakulásától. Ezt az erős függést (összefüggést) a kockázatfeltáró nyilatkozat csak annyiban világítja meg, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét. Ez a tájékoztatás semmilyen formában nem utal az elvárt módon a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is bekövetkező való lehetőségére és arra, hogy ennek következtében a felperesek helyzete gazdaságilag nehezen viselhetővé is válhat. Éppen az EU Bíróság C-227/18. számú végzése értelmében nem megfelelő az adott tájékoztatás, ha az csupán annyit tartalmaz, hogy az árfolyamváltozás a "hitelszolgálatot" egyaránt növelheti és csökkentheti.” >- Felülvizsgálati kérelem 33. oldal

A Kúria nem vette figyelembe az EUB döntését, és nem vizsgálta meg miként van benne az érintett szerződéses tájékoztatásban „gazdaságilag nehezen viselhető” lehet.

Mint már panaszos jelezte, létezik olyan megfogalmazás, mely eleget tesz az EUB döntésének. Ezt a felülvizsgálati kérelemben így mutatja meg panaszos:

<„A BÉT 2004. október havi , a deviza elszámolású kölcsönök kockázatát elemző tanulmánya bemutatja...a deviza elszámolású kölcsönnek tulajdonított előny, (az, hogy alacsonyabb a havi törlesztő részlet az alacsonyabb kamat miatt) csak látszólagos és időleges előny, amely az ügylet belső sajátossága miatt szükségszerűen eltűnik a futamidő alatt.” (Fellebbezés 2. oldal)

„A felperes ismételten hivatkozik a Budapesti Értéktőzsde 2004. október havi, a deviza elszámolású kölcsönök kockázatát elemző tanulmányára, azt az alábbiakban részletesen elemzi, amire azért van szükség, mert a tanulmány bemutatja, hogy egy átlagos pénzügyi szakember, aki ebben a fajta hitelezésben nem volt érdekelt, hogyan mutatja be, hogy „nincs ingyen ebéd”, azaz a deviza elszámolású kölcsönnek tulajdonított előny, (az, hogy alacsonyabb a havi törlesztő részlet az alacsonyabb kamat miatt) csak látszólagos és időleges előny, amely az ügylet belső sajátossága miatt szükségszerűen eltűnik a futamidő alatt.” (Fellebbezés 24. oldal)

„Ennek a számításnak az eredményeként mutatja ki, hogy a határidős pozíció folyamatos megújításának a kényszere miatt a CHF-elszámolású kölcsön magasabb törlesztési terhekkel jár, mint a hasonló összegű Ft-kölcsön. Azaz a kölcsön teljes futamidejére nem igaz az, hogy kedvezőbb az alacsonyabb kamat miatt, mint a Ft-kölcsön, hisz az árfolyamváltozás elviszi a kamatelőnyt, ez csak a bebetelési időszakra, azaz a szerződéskötés időszakára jellemző különbség.

Éppen ez az, amit a felperes állít: az alperes nem tárta fel előtte az ügylet minden lényeges elemét, amelyből annak gazdasági hatásaira következtetni tudott volna, és ami alapvetően befolyásolta döntését.

Az elemzés is pontosan ezt említi meg a legnagyobb kockázatként: „A legnagyobb kockázatot a devizahitelekkel kapcsolatban az jelenti, ha valaki akkora összegben vesz föl hitelt, aminek havi törlesztőrészeit az adott körülmények között még ki tudja fizetni. Azonban a kamat- és árfolyam változások hatására könnyen előfordulhat, hogy ez az összeg jelentősen megnő, amit az adós pénztárcája már nem bír el. Így igaz, hogy jelenleg jobban megéri deviza alapon lakáscélú hitelt felvenni, de ha valaki nem számol ezen hitelkonstrukciók kockázataival, az a körülmények romlása esetén könnyen fizetéseképtelenné válhat.”

Az alperes éppen erre a kockázatra nem hívta fel a felperes figyelmét.

A BÉT elemzője tehát 16 évvel ezelőtt pontosan átlátta a konstrukció lényegét. Az alperes elemzői sem gyengébbek szakmailag a BÉT elemzőjénél, a BÉT által alkalmazott módszertan és közgazdasági alapok jól ismertek a pénzügyi piacon, ezt nap-mint-nap gyakorolja az alperes treasury részlege. (Fellebbezés 27. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 75. oldal

A Kúria panaszos álláspontját nem vizsgálta, nem hivatkozott rá a döntésében. Az Erste Bank azért nem foglalmazta meg az árfolyamkockázat feltáró tájékoztatójában azt, hogy „könnyen fizetéseképtelenné válhat” a devizahiteles adós, mert akkor a potenciális adóst elijesztette volna és az nem kötött volna szerződést. Márpedig az Erste Bank nagyon-nagyon sok szerződést kívánt kötni a várható hatalmas haszon reményében. Így aztán most a Kúriára maradt az a feladat, hogy belemagyarázza a korlátlan veszélyt a banki tájékoztatásba, mert így kívánja a bank érdeke. Újabb bizonyíték: a Kúria nem pártatlan.

<Arra nézve, hogy a deviza alapúnak mondott hitelezés veszélyei már 2004-ben jól láthatóak voltak a szakemberek számára, bizonyíték, hogy a csatolt BÉT-elemzésből kitűnik, a 9. sz táblázatban az elemző 2012-re már 247,98 CHF/HUF árfolyamot prognosztizált! (Felperes 6. – 12. oldal) Budapesti Értéktőzsde (BÉT) által készített tanulmány 7. oldal 9. táblázatában előjelzést tett a HUF/CHF devizaárfolyam alakulására, ennek során 2004. évben 10 évre előre meglepő pontossággal megbecsülte a 2014.12. hónapban várható elszámoló árakat, vagyis a CHF árfolyamot, ami ma már köztudottan valóban 256 HUF/CHF lett. Fontos megjegyezni, hogy e számítás alapja tőzsdei származtatott termékek, úgynevezett határidős ügyletek voltak, tehát ugyanaz, amit a 1997. évi XXX. Törvény 14. § (5) pontja is meghatároz, valamint ugyanaz, amit terméktájékoztatója tanúsága szerint az alperes is kínál. (Felperes 6. – 13. oldal)

Alperes a kockázatteltáró nyilatkozatban, azonban éppen azt a benyomást keltette felperesben, hogy az árfolyam jövőbeni alakulása nem számítható, így tehát annak gazdasági következményeivel sem lehet számolni, azaz annak kockázata sem számítható. Alperesi kockázatteltáró nyilatkozatban az árfolyam emelkedésből adódóan a fizetéseképtelenné válás lehetősége fel sem merült, mint reális veszély.” (Felperes 6. – 13. oldal) (Felperesi nyilatkozat 121. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 77. oldal

Kúria teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, hogy az Erste Bank is számol határidős árfolyamot (ezt a tényt a bank a per során nem cáfolta). Ez az a számítási mód, amit a BÉT is használt a 2004 októberi elemzése során (a bank ezt sem cáfolta). A Kúria szisztematikusan azokat a tényeket nem vette figyelembe, amelyek az Erste Bank számára hátrányosak lettek volna. Mindezek által panaszos tisztességtelen bírósági eljárásban részesült.

Panaszos felhívta a figyelmet a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a GVH is a „fizetéseképtelenség” kifejezést használta a kockázatteltárással kapcsolatban:

<A GVH 141/2006 VJ határozat 26. pontjában található információk alapján az átlagfogyasztó túréshatárát meghaladta volna a kockázat, ezzel szemben az alperesi kockázatteltárás alapján nem láthatta át a fogyasztó, hogy az ügyletben rejlő kockázat olyan mértékű, amely akár fizetéseképtelenségéhez, a bekövetkezett hitelbedőléshez is vezethet. Ugyanakkor az is fontos, hogy a tartós és jelentős árfolyam emelkedés egy olyan mellékhatása a devizahiteleknek, amely nagyon súlyos a fogyasztókra nézve, és utóbb kiderült, hogy téves/megtévesztő volt az a Bankszövetségtől származó információ, hogy ez kizárható a lehetséges forgatókönyvek közül. A valóság ezzel szemben az, hogy a pénzügyi szakemberek számára (GVH, MNB, BÉT) már a szerződéskötést megelőzően is látható volt, hogy ez biztosan bekövetkező esemény, az alperesi kockázati tájékoztatóban azonban semmi nem utalt erre.” > Felülvizsgálati kérelem 4. oldal

Van tehát egyértelmű, könnyen megérthető kifejezése a veszélynek, a „könnyen fizetéseképtelenné válhat”, melyről mindenképpen tudott az Erste Bank, hiszen a GVH pont az Erste Bankot marasztalta el. Ezt a tényt a bíróságok és a Kúria a C-186/16 döntés sérelme nélkül nem hagyhatta figyelmen kívül. A Kúria súlyosan megsértve a tisztességes bírói eljárás pontjait, figyelmen kívül hagyta a panaszosok által csatolt bizonyítékokat, melyek szükségszerűen emelték volna a tisztességes tájékoztatás mércéjét. Egy átlagos fogyasztóban -és panaszosban- ugyanis a jelentős szó láttán még nem tudatosult, hogy könnyen fizetéseképtelenné válhat a jelentős árfolyamkockázat miatt, ezt ki kellett volna fejtenie alperesnek a kockázat feltárása során. A Kúriának pedig e releváns információval -amiről Erste Bank tudott-, emelnie kellett volna a tisztességes tájékoztatás mércéjét. Ezt a fogyasztók fokozott védelmének uniós követelménye.

A Kúria semmilyen módon sem foglalkozott ezzel a ténnyel sem – az Erste Bank ellen nem kívánt dönteni.

<A bíróság figyelmen kívül hagyta felperesek alábbi hivatkozását is:

„...az alperes mélyebb elemzési képességet várt el kockázatteltáró nyilatkozata szerint a fogyasztótól, mint önmagától, hisz szerinte a jövőbeni árfolyam nem számítható, az a sors különös szeszélye szerint alakul, viszont a fogyasztónak ismernie kellett volna a jövőbeni árfolyam számításának képletét, és még ráadásul azt is meg kellett volna becsülnie, hogy hogyan fog alakulni a jövedelme a szerződés teljes időszaka alatt, lépést tart-e az árfolyamváltozással.

Erre a kötelezettségre utal a C-776/19 és 782/19 számú ítélet is, amely arra is rámutat, hogy nem elvárható a fogyasztótól az, hogy banki szinten legyen képes az árfolyammozgások trendjének megbecsülésére:

90 ... a felek említett szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéznek elő a fogyasztó kárára, mivel egyrészt a szolgáltató a fogyasztóhoz képest megfelelőbb eszközökkel bír az árfolyamkockázat előrejelzéséhez, másrészt pedig az e szolgáltató által viselt kockázat felső határa korlátozva van, míg a fogyasztó nem ilyen kockázatot visel....

96.... a nemzeti bíróság feladata, hogy az alapügy valamennyi körülményére, és különösen az eladónak vagy szolgáltatónak a lehetséges árfolyam ingadozásokkal és a külföldi pénznemben nyilvántartott kölcsön felvételében rejlő kockázatokkal kapcsolatos szakértelmére és ismereteire tekintettel megvizsgálja, hogy először is tiszteletben tartották-e a jóhiszeműség követelményét, és másodsor, hogy fennáll-e a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jelentős egyenlőtlenség (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20.-i Andriuc és társai ítélet, C186/16, EU:C:2017:703, 56.pont). > Felülvizsgálati kérelem 38. oldal

A bíróságok, így a Kúria nem végezte el azt a munkát, amire az idézett EUB ítélet kötelezi őket: „az alapügylet valamennyi körülménye” megvizsgálendő. Panaszos hiába mutatta meg a „körülményeket” a per során, a bíróságok és a Kúria is figyelmen kívül hagyta ezeket. Most pedig panaszos kénytelen mindent a lehető legaprólékosabban leírni ebben a panaszában, mert az Alkotmánybíróság olyan követelményeket támasztott a panasz befogadásával kapcsolatban, mely csak így elégíthető ki. Panaszos kénytelen folytatni a tisztességtelen bírói eljárás tételes és alapos ismertetését.

Panaszos az „árfolyamkockázat működési mechanizmusáról” is kifejtette az álláspontját a felülvizsgálati kérelmében:

<„A külön íven szövegezett kockázatteljesítő tájékoztatás a jelentős árfolyamkockázat működési mechanizmusát fejt ki Mindez előre nem látható többletköltséget jelent mind a tőke, mind a törlesztőrészletek tekintetében.” Ítélet [45]

Az „előre nem látható” kifejezés valójában a kölcsönszerződésben „előre nem látható és előre ki nem számítható” formában jelenik meg.

Ezzel kapcsolatban felperes kifejtette az álláspontját:

„Alperes nem tett eleget igazmondási kötelezettségének, hiszen egyértelműen valótlanosságot állított: „egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat” – ezzel szemben kiszámolható, hogy egy törlesztő részlet miként változik, ha pl. a CHF árfolyam 150 forintról 300 forintra (duplájára) emelkedik. Ennek a számításnak az ismertetése az, amit „árfolyamkockázat ismertetésnek” neveznek. Az már egy összetettebb számítást igényel, hogy türelmi időszak, lakáskassza kombinált kölcsön esetén, az előtörlesztést követően miként alakul a törlesztő részlet, ha duplájára emelkedne a forint árfolyama. Ez lett volna a „mechanizmus konkrét működésének” ismertetése, hogy felperes „értékelhesse a számára eredő gazdasági következményeket”.

A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alaposítással nem vizsgálta meg. A bíróság tisztességtelen módon ebben a kérdésben nem objektíven döntött, a döntésének alapja nem átlátható, mivel nincs mögötte részletes indoklás.” (Felperesi nyilatkozat 38. oldal)

„Felperes álláspontja az, hogy az árfolyamváltozás várható alakulására vonatkozó olyan tájékoztatás, mely téves, valótlan, tisztességtelenné teszi a felperesre telepített árfolyamkockázatot.

Mint azt már felperes következetesen állítja évek óta jelen perben, teljesen megtévesztő alperes alábbi állítása: „egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés az adósnak előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”

Alperes, mint Európa egyik legjelentősebb pénzintézete, teljes mértékben ismeretében volt annak, hogy a szerződés napján (2007.04.26) a CHF Erste vételi árfolyama 146,38 forint volt. Az árfolyam és a 17 millió forint kölcsön összegből ki lehet számolni a deviza nyilvántartási összeget, mely 116.136,08 CHF.

Ismert az ügyleti kamatláb és ismert a kezelési költség százalékos értéke is, ezen adatok felhasználásával alperesnek ki kell tudnia számolni a havi törlesztés összegét és a havi törlesztő részletet CHF-ben. Ezek felperes fizetési kötelezettségei, melyeket forintban kell teljesítenie éven keresztül. Az mindenképpen számolható, hogy amennyiben a CHF árfolyama 146,38 forintról emelkedik 180, 200, 256, 305 forintra akkor a havi forint fizetési kötelezettség miként emelkedik. Mivel jelen szerződés kapcsán 60 hónap türelmi időt követően van egy lakáskasszás előtörlesztés, a számítás bonyolultabb, mint egy sima annuitásos kölcsön esetében. Azonban felperes meglátása szerint ilyen számítás elvégzéséhez alperesnek megvan minden számítástechnikai eszköze és szakmai tudása.” > Felülvizsgálati kérelem 41. oldal

A Kúria egyáltalán nem vette figyelembe az „árfolyamkockázat működési mechanizmusáról” elmondottakat. Nem kérte ki az Erste Bank álláspontját. Nem volt cél az igazság megismerése és kimondása. Így maradt a kúriai döntésben a valótlan állítás: „előre nem látható és előre ki nem számítható”. Kiváló példa a bírói elfogultságra.

Panaszos idézte felülvizsgálati kérelmében, hogy miként lehet úgy ismertetni a devizahitel veszélyét, hogy mindenki megértse:

<Felperes nem tartja szükségesnek, hogy hosszú oldalakon idézze azt, ami már a peranyag része évek óta. Azonban a devizahitel tulajdonságával kapcsolatban az alábbi, teljesen közérthetően megfogalmazott állításokra felhívja a Kúria figyelmét:

„Kovács Levente 2013-ban a Parlament Fogyasztóvédelmi bizottságában 2013. február 25-én egyértelműen kifejtette, hogy a devizahiteles adósoknak devizaárfolyam növekedéssel kell számolniuk. Részlet a jegyzőkönyvből:

„Dr. Kovács Levente főtitkár (Magyar Bankszövetség):

... Korondi képviselő úr felé szeretném jelezni, hogy hibás termék felvetés kapcsán, nyilvánvalóan a devizahitelnek más a törlesztési karakterisztikája, mint a forinthitelnek, hiszen a roppant alacsony kamatokért cserébe normál esetben egy árfolyam-növekedés bekövetkeztével kell számolni”. >

Felülvizsgálati kérelem 78. oldal

„A roppant alacsony kamatokért cserébe normál esetben egy árfolyam-növekedés bekövetkeztével kell számolni” kifejezést használta bő tíz éve a Magyar Bankszövetség legismertebb vezetője. Hol? Fogyasztóvédelmi parlamenti bizottságban. Mindez azonban kevés ahhoz, hogy a Kúria a munkája során figyelembe vegye. Értékelje, elemezze a mondat súlyát és jelentőségét. Igen-igen, el lehet mondani egyszerű szavakkal is úgy a devizahitel veszélyét, hogy utólagos belemagyarázás nélkül is érzékelhető legyen a veszély. A szerződéskötések éveiben nem volt célja a bankszektornak, hogy megismerjék a családok a devizahitel veszélyét, most meg az a céljuk, hogy rábizonyítsák a bíróságok által, hogy minden veszélyről tudtak a családok, a fogyasztók. Ebben játszik fontos szerepet a Kúria. A cél elérése érdekében mellőzni kell a tisztességes bírói eljárás szempontjait. A Kúriának ez nem jelent problémát. A kérdés, hogy mindehhez mit szól az Alkotmánybíróság?

22.

„Nem tartotta szükségesnek ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerinti részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást.” - Kúria indoklás [19] – első és másodfokú ítélet

„A másodfokú bíróság ítélete indokolásában azt is rögzítette, hogy a felperesek által hivatkozott Budapesti Értéktőzsde (BÉT) értékelés, az egyéb szakmai állásfoglalások és tanulmányok nem a felperesek álláspontját támasztják alá, miszerint az alperes család módon elhallgatott számára egyértelműen rendelkezésre álló, és a CHF jövőbeni árfolyamát prognosztizálható adatokat.” - Kúria indoklás [24] – első és másodfokú ítélet

„...az eljárt bíróságok figyelmen kívül hagyták és nem cáfolták az általuk idézett közgazdászok, politikai és gazdasági szereplők állásfoglalásait, megsértve ezzel indokolási kötelezettségüket.” - Kúria indoklás [28] – felülvizsgálati anyag

„Érvelésük szerint az alperes valójában nem kockázatot telepített, hanem egy bizonyosan bekövetkező esemény, a forint leértékelődése gazdasági következményeit hárította a fogyasztókra.” - Kúria indoklás [34] – felülvizsgálati anyag

„A Kúria már arra is rámutatott korábbi döntésében, hogy a devizaalapú fogyasztói szerződés hitelezőjének nem tudományos ismereteket kell közölnie az árfolyamkockázati tájékoztató keretében, hanem laikus számára érthetően kell tájékoztatnia az adóst az árfolyamváltozás működéséről, a törlesztőrészekre gyakorolt lehetséges hatásáról, arról, hogy ilyen változás a futamidő alatt bármikor bekövetkezhet és következményei teljes egészében őt terhelik (Kúria Pfv.I.20.977/2022/7). Nem az egyes kifejezések használatának, hanem a nyújtott információk összességéből következő világos és érthető tartalomnak van jelentősége, ahogy ez egyértelműen kitűnik a C-227/18. számú végzés rendelkező részéből, vagy a C-51/17. számú ítélet 74. és 75. pontjából is.” - Kúria indoklás [56] – Kúria döntése

<A felperesi bizonyítékokra való hivatkozást a másodfokú ítélet ennyivel intézi el: „A felperesek álláspontjuk alátámasztására számos tanulmányra és interjúra hivatkoztak. (27)”, de arra már nem tér ki az indoklás, hogy e tanulmányok és interjúk lényege, azok állításai miért nem valóságok, miért nem voltak alkalmasak a felperesi tényállítások bizonyítására, miért kellett ezeket figyelmen kívül hagyni. A másodfokú ítélet arra hivatkozik, hogy „nem szükséges a fél szubjektív elvárását kielégítő mélységű érvrendszer szerint indokolni az ítéletet”, azonban nem minősíthető szubjektív elvárásnak a felperes által állított, és bizonyítékkal alátámasztott tény figyelmen kívül hagyásának az indoklása, így pl. a kamatparitás elvéből következő, szükségképpen bekövetkező Ft-leértékelődés törvényszerűségének a figyelmen kívül hagyása, amelyet az alperes a saját MIFID-tájékoztatója létezéséből eredően okirattal bizonyítottan ismert a szerződéskötéskor, és amely megkérdőjelezi az alperes jóhiszeműségét a szerződéskötés folyamatában, hiszen nem tájékoztatta a felperest ennek a törvényszerűségnek a felperesi fizetési kötelezettségre gyakorolt, majdani hatásáról, és arról sem, hogy lehetőség van jövőbeni árfolyam számítására, amely hatékony előrejelzést tesz lehetővé az árfolyamváltozás trendjei, iránya, nagyságrendje tekintetében. Nem tájékoztatta arról sem az alperes a felperest, hogy a szerződéskötést megelőző évtizedekben – egészen az árfolyamsáv 2002-ben történt bevezetéséig- a CHF minden évben átlag 8%-kal erősödött a Ft-hoz képest, amiből igenis lehetett volna következtetéseket levonni a jövőbeni gazdasági folyamatokra, árfolyamokra nézve. Nem tájékoztatta arról sem, hogy a szerződéskötéskori, a Ft-kölcsönkhöz viszonyított kamatelőny csak időleges, a Ft CHF-hez képest a szerződéskötéskor meglévő felülértékeltetésének végéig (ami 2008. októberében következett be) állhat fenn, ezért a kezdeti, a Ft-kölcsönhöz képest alacsonyabb törlesztőrészek szükségképpen jóval magasabbá válhatnak, meg is többszöröződhetnek, azaz egészen más a deviza

elszámolású kölcsönszerződés törlesztési karakterisztikája, mint a Ft-kölcsöné, amiből következően fogalmilag kizárt a teljes futamidő alatt, hogy a deviza elszámolású kölcsön olcsóbb legyen, mint a Ft-kölcsön, pedig éppen ez volt az a fő indíték, amiért a felperes ezt a szerződés megkötötte. Mindezeket a tényeket a felperes a perben bizonyította, ami viszont egyik bíróságot sem érdekelt, érdemi vizsgálat és érvelés helyett elegendőnek tartották, ha a Kúria hibás közgazdasági alapokon álló, így hibásan megválaszolt közgazdasági kérdést kvázi jogi normává transzformáló jogegységi döntéseire hivatkoznak, megtagadva ezzel a valóság vizsgálatát. > Felülvizsgálati kérelem 3. oldal

Itt jelentkezik a per során előbukkanó legnagyobb alkotmányjogi ellentmondás.

A Kúria által megalkotott 6/2013 PJE szerint az adós „vállalja az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható”, valamint „a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére”, továbbá „az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja, különösen hosszú időintervallum esetén”. A közgazdászok, pénzügyi szakemberek számára több mint száz éve ismert két olyan gazdasági törvényszerűség, amely pontosan azt állítja, hogy az árfolyamváltozás várható iránya meghatározható és a változás mértéke számolható. Az elmúlt évek alatt ismételtelen bebizonyosodott, hogy ezen elméletek valóságok. Az igazság tehát az, hogy annak az országnak a pénze előbb-utóbb leértékelődik, amelyikben magasabb az infláció, illetve magasabb a kamatszint. Az Alaptörvény szerint közös célunk az igazság elérése. Ez azonban nem érhető el a bankikárosult magyar állampolgárok, a fogyasztók számára, mert a bíróságokra kötelező PJE megállapítása ellentétes a beigazolódott közgazdasági tételekkel, az igazsággal.

7. alkotmányjogi kérdés

Polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése (Nemzeti hitvallás), az igazság elérése érdekében a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz (25. cikk). Teljesen logikus, hogy ha egy adott kérdésben eltérő bírói ítélezési gyakorlat alakul ki az ország különböző pontjai (bíróságai) között, akkor az egyik helyen győz az igazság, a másik helyen pedig elbukik az igazság. Vagyis az igazság elérése érdekében a jogalkalmazást egységesíteni kell, mivel csak így biztosítható a cél elérése, az igazság. Ezt a gondolatmenetet elfogadva, olyan nem fordulhat elő, hogy pont a jogegységi határozat gátolja meg az igazság elérését. Jelen esetben sajnálatos módon pont ez fordul elő, bíróságok nem vizsgálják a banki károsult fogyasztók állításait, rá sem pillantanak a benyújtott bizonyítékokra, mert van egy jogegységi határozat, mely döntött ebben a kérdésben. Úgy döntött évekkorábban, hogy a tényeket és az összefüggéseket meg sem vizsgálta. Az Alkotmánybíróságnak azt kell meghatároznia, hogy ilyen esetben mit tehet, és mit nem tehet a bíróság? Mi a kötelessége a Kúriának?

Mehet-e tovább évekig, évtizedekig hogy mást tanítanak az egyetemeken, mint amit a Kúria jogegységi határozatban megállapított? Az egyetemeknek kell alkalmazkodni a Kúriához azért, hogy ne tanítsanak igaztalan tanokat, vagy a Kúriának kell alkalmazkodnia az egyetemeken tanítottokhoz, mert mégiscsak az egyetemeken értenek jobban az adott gazdasági, pénzügyi kérdéshez és nem a Kúria bírói. Lehet egy időben egyszerre jelentős eltérés a Kúria igazsága és az egyetem, a tudomány igazsága között? Ha két igazság van, akkor melyik illeti a pereskedő fogyasztót?

<Az EUB C-186/16. számú ítélete szerint a tájékoztatásnak ki kell terjednie mindarra, amiről a szolgáltató a szerződés megkötése időpontjában tudhatott, és amely a fogyasztó fizetési kötelezettségét a későbbiekben befolyásolhatja. Tehát érdemes összehasonlítani azt az ismeretanyagot, amelyet alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően, és azt, amelyet átadott a fogyasztó részére szem előtt tartva azt, hogy a hitelezőnek nem tudományos ismereteket kell közölnie az árfolyamkockázati tájékoztató keretében, hanem laikus számára érthetően kell tájékoztatnia az adóst a lehetséges következményekről, hogy az alapján el tudja dönteni, vállalható-e a kockázat a számára, vagy nem."

Négy elemet kell összehasonlítani:

1. a termék, a devizahitel tulajdonsága, mely jelentős részt az elmúlt 15 év árfolyamváltozásából megismerhető
2. "amiről az alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően" vagyis a több száz éve felismert gazdasági törvényszerűségek
3. a fogyasztó részére a szerződéskötés során átadott információ: mit akart közölni az alperes, azt megfelelő, egyértelmű, felismerhető formában tette-e meg?
4. a tömegkommunikációs eszközök révén a fogyasztó számára továbbított információ .> Felülvizsgálati kérelem 6. oldal

<A bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperes jogi képviselője által megfogalmazott és elvárt bankszakmai és közgazdasági ismeretek átadása hiányának. Ezzel a bírói negligenciával szemben a C-186/16 számú ítélet viszont a szolgáltató feladatává teszi azt, hogy minden, a szerződéskötéskor rendelkezésére álló információt megosszon a fogyasztóval, hogy az gazdasági következményekre tekintettel, alapos döntést hozhasson. A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit, és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt a tényelőadást a bíróság köteles megvizsgálni, és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelme- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem.

Ezt a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni, így nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról. (Fellebbezés 24. oldal) - Felülvizsgálati kérelem 75. oldal

< Alperes tehát nem kockázatot telepített, hanem a felperest -annak tudta nélkül- eleve vesztes helyzetbe kényszerítette, mert a bizonyosan bekövetkező esemény, a Ft leértékelődése gazdasági következményeit telepítette rá. Ez az a felperesi tényállítás, amelyet az eljáró bíróságok nem voltak hajlandóak érdemben elbírálni, amely bizonyítékait nem vették figyelembe, mint „a fél szubjektív elvárását kielégítő mélységű érvrendszerének” bizonyítékait, ami az ügy alapkérdése: a valóság, vagy a bíróság által ettől függetlenül felállított virtuális valóság-e az erősebb?

Az EUB C-609/19 számú ítélet szerint a valóságnak kellene nagyobb súllyal latba esnie, mert kifejezetten kiemeli, hogy a nemzeti bíróságnak a körülmények összességének figyelembevételkor meg kell vizsgálnia, hogy a konkrét ügyben tájékoztatták-e a fogyasztót a kötelezettségvállalásának terjedelmét esetlegesen befolyásoló valamennyi olyan tényezőről, amely révén felmérheti az általa felvett kölcsön teljes költségét. Releváns minden olyan tájékoztatás, amely a fogyasztónak az árfolyam

mechanizmus működéséről, és az ahhoz kapcsolódó kockázatról szól. > Felülvizsgálati kérelem 13. oldal

A Kúria elutasította, hogy az EUB hivatkozott rendelkezései szerint megvizsgálja az „ismeretanyagot”, a „körülmények összességét”. Azt amit az Erste Banknak tudnia kellett és azt amit a panaszosoknak átadott. Sérült ez esetben is a közrehatási kötelezettség és a vizsgálati elv! Az eljáró bíróság feladata az, hogy a felek állításait összegyűjtse és azoknak igazságtartalmát közvetlenül is megvizsgálja. A perbe vitt dologról a bíróságnak érdemben kell döntenie. A döntés során az EUB szempontjai szerint kell eljárnia. Mindez elmaradt, a Kúria tisztességtelen bírói gyakorlatot folytatott.

<A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit, és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt a tényelőadást a bíróság köteles megvizsgálni, és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelme- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem. Ezt a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni, így nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról.” > Felülvizsgálati kérelem 15. oldal

A Kúria megsértette a rendelkezési elvet is. Ez is mutatja, hogy panaszosoknak tisztességtelen eljárásban volt részük.

Azonban az eljáró bíróságok nem volt végig passzívok. Példa arra, miként forgatta ki az Ítélet tábla a panaszos állításait – a Kúria pedig egyáltalán nem foglalkozott ezzel a tisztességtelen eljárással:

<Nem szükséges ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerint az árfolyamkockázati tájékoztatónak részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást tartalmaznia.” Ítélet tábla [46]

Felpereseknek egyáltalán nem volt ilyen hivatkozása!

Éppen ellenkezőleg!!!

Felperes kimondottan hiányolt ilyen jellegű tájékoztatást:

„Az alperesnek ismertetnie kellett volna, hogy a felperes olyan árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat forint felértékelődés és későbbi forint gyengülés esetén. Az alperes nem készített számszerűsített szimulációt sem, mely által a felperes egyértelműen megérthette volna a vállalt kockázatot.” (Fővárosi Törvényszék 18-I – 10. oldal), (Felperesi nyilatkozat 65. oldal)

Felperes hivatkozott az EUB alábbi döntésére:

„C-609/19 ügyben 2021. június 10.-én született ítélet...”

„52 Ennek keretében le kell szögezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott számszerűsített szimulációk hasznos információknak minősülhetnek, ha kellő mennyiségű és pontos adatokon alapulnak, továbbá objektív értékeléseket tartalmaznak, amelyeket világosan és érthetően közöltek a fogyasztóval. Az ilyen szimulációk csak e körülmények között tehetik lehetővé a szolgáltató számára, hogy felhívja e fogyasztó figyelmét a szóban forgó szerződési feltételek esetlegesen jelentős negatív gazdasági következményeinek kockázatára. Márpedig, amint bármely más, a fogyasztó

kötelezettségvállalásának terjedelmére vonatkozó, a szolgáltató által közölt információknak, a számszerűsített szimulációknak is hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a fogyasztó megértse a lehetséges árfolyamváltozásokhoz kapcsolódó, hosszú távú kockázat, és így a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés megkötésével járó kockázatok valódi mértékét.”

(Felperes 6. – 29. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 66-67. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 42. oldal

Már korábban előkerült ez a „számszerűsített szimuláció”. Azonban most itt arról van szó, hogy az Ítéltábla kiforgatta panaszos állításait, majd ezt a Kúria nem vizsgálta meg. Az ítéletében mindenben megerősítette az Ítéltábla döntését, érvelését. Egy független, egy pártatlan Kúria megvizsgálta volna ezt a kérdést – majd a hivatkozott EUB döntés szerint járt volna el.

<Nem szükséges ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerint az árfolyamkockázati tájékoztatónak részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást tartalmaznia.” Ítéltábla [46]

.....

„Felperes szeretné felhívni a Tisztelt Ítéltábla figyelmét Járai Zsigmond megállapításaira. Az MNB volt elnöke 2011-ben a Parlamentben nyilatkozott (jegyzőkönyv az Országgyűlés Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága 2002-2010 közötti lakossági devizaeladósodás okainak feltárását, valamint az esetleges kormányzati felelősséget vizsgáló albizottságának 2011. november 3-án, csütörtökön 8 óra 3 perckor az Országház főemelet 58. számú tanácstermében megtartott üléséről): „Az, hogy a magyar lakosság különösen érzéketlen volt erre a kockázatra, annak részben az is oka, hogy az elmúlt évtizedekben ugye nem is volt lehetősége egy kötött devizagazdálkodásban árfolyamkockázatról egyáltalán tanulni, vagy értekezni, vagy megtapasztalni...”

Emlékszem, hogy 2006 körül a Nemzeti Bankban megnéztük, hogy más országok mit tesznek a pénzügyi kultúra javítása érdekében; úgy emlékszem, hogy például Ausztriában odatettek mindenki elé egy táblázatot, hogy a svájci frank árfolyama az elmúlt 15 vagy 20 évben hogyan alakult, és amikor felvette a hitelt, akkor ezt a táblázatot is tanulmányozhatta. Ha ezt Magyarországon odatették volna, ugye ezt a felügyeletnek kellett volna előírnia, akkor azért ebből látszott volna, hogy 1988-ban, emlékeim szerint 20-30 forint körül lehetett egy svájci frank, 2006-ban, amikor felvették ezt a hitelt, 18 év múlva meg 140-160, tehát mondjuk ötszöröse vagy hatszorosa volt, és ha ezt kivetítik a jövőre, akkor arra lehetne számítani, hogy az elkövetkező húsz évben, ha ugyanígy fog alakulni az árfolyam, akkor a százezer forintos törlesztőrészlet ötszázezer forintra nőhet az elkövetkező 15 vagy 20 esztendőben.”

(Felperesi nyilatkozat 30. oldal)

Ugyan 2006-hoz képest még nem telt el 20 év, ám már a CHF árfolyama tartósan 400 forint felett van... A fenti tények ismeretében megállapítható, hogy teljesen alaptalan az Ítéltábla megállapítása mely így kezdődik: „Nem szükséges ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerint...” > Felülvizsgálati kérelem 42. és 44. oldal

Az MNB volt elnökének a Parlamentben kifejtett véleménye megerősíti a panaszosok álláspontját, és kedvezőtlen az Erste Bankra (is) nézve. Így aztán a Kúria nem foglalkozott vele. Nem volt megvizsgálva az állítás igazságtartalma. Nem lett felkérve az Erste Bank, hogy fejtse ki az álláspontját: mi az oka annak, hogy 150-es szintről 400-ra erősödött a CHF árfolyama? Nem lettek ütköztetve a nézetek, nem volt semmi törekvés az igazság felkutatása érdekében. Sérült a közrehatási és a kimerítési kötelezettség ez esetben is.

<... „az ítéltábla a felperesek tárgyaláson felvetett érvei tekintetében rögzíti, hogy a felperes által az elsőfokú eljárás során is hivatkozott BÉT értékelés, az egyéb szakmai állásfoglalások és tanulmányok

nem a felperesek álláspontját támasztják alá, miszerint az alperes csalárd módon elhallgatott számára egyértelműen rendelkezésre álló, és a CHF jövőbeni árfolyamát prognosztizálható adatokat. A felperesi hivatkozással szemben a 2006-os bankszövetségi nyilatkozat a CHF állandó és stabil valutaként történő bemutatását rögzíti azzal, hogy nem kell a CHF-ben nyilvántartott devizahitelektől az adósoknak tartania. ... Mindez arra utal, hogy nincs a bankoknak olyan ismerete, amivel a hosszú távú hiteleknel az egyes devizaárfolyamok jövőbeni alakulását számítani lehetett volna.” Ítélet [57]

Az ítélet összefüggéstelenül, értelmetlenül helyez állításokat egymás mellé, majd ezekből teljesen téves következtetést von le. A tárgyaláson a bíróságnak lehetősége lett volna kérdéseket feltenni felperes vagy alperes részére, azonban nem jelezte semmilyen módon, hogy nem látja és nem érti az ítélet az összefüggéseket.

Felperes nagyon tömören és érthetően bemutatta az összefüggéseket (valamint minden állítását alaposan alátámasztotta):

„Az alperes az árfolyamkockázat feltárás körében ezért a tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes információs hátrányban, a döntése hosszú távú gazdasági következményeinek ismerete nélkül kötötte meg a szerződést, ami nem eshet terhére. A felperes e tényállításait részletesen kifejtette, bizonyítékokkal alátámasztotta a per során. A bíróság ezeket az érveket nem cáfolta, azokat egyszerűen figyelmen kívül hagyta, anélkül, hogy ennek okát adta volna.

Az ítélet nem vette figyelembe a felperesi tényállításokat:

- azt, hogy az alperes számol határidős árfolyamot, mely a kamatparitás több, mint 100 éve ismert elméletén alapszik,
- azt, hogy a határidős árfolyam az elmúlt évtizedekben azt mutatja, hogy a forint gyengülni fog
- azt, hogy a devizahitelezés időszakában (2000-2008) a forint nem gyengült olyan mértékben, amire számítani lehetett, a forint felülértékeltté vált (ez tartalmazza pl. a Bankszövetség 2006. januári anyaga, a BÉT 2004 őszi tanulmánya, amely 2014 végére 100 forint CHF erősödést jelzett előre
- azt, hogy az árfolyam gyengülésére kell számítani, ami az azt jelenti, hogy a devizahitel törlesztő részlete folyamatosan emelkedni fog
- azt, hogy másként alakul a devizás és a forintos kölcsön törlesztő részlete, a forintos fizetése egyre könnyebb, mert az infláció megeszi a törlesztő részlet egy részét, míg a devizásé nehezebb, mert egyre nő a törlesztő részlet (eltérő a törlesztési karakterisztika)
- azaz a devizás kölcsön csak a futamidő elején kedvezőbb, mint a forintos kölcsön
- azt, hogy a banki ügyintéző azt mondta, amit a Bankszövetség állított 2006 januárjában: nem kell félni a devizahiteltől... (Fellebbezés 23. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 74. oldal

A panaszos csak ismételni tudja magát. A Kúria olyan állításokkal, ezeket igazoló szakmai anyagokkal, gazdasági összefüggésekkel nem foglalkozott, amik az Erste Bank számára kedvezőtlen döntéshez vezettek volna. Helyette a Kúria szó nélkül hagyta, hogy az ítélet ellenkezőjére fordítsa át panaszos állításait és éveléseit. Ez az egy példa is már önmagában bőven elegendő lett volna arra, hogy a Kúria visszaküldje az alsóbb rendű bíróságra az egész ügyet, mert teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy tisztességtelen volt a bírói eljárás.

<Hihető és valósnak tűnő volt az a banki ügyintézői tájékoztatás (hivatkozva a Bankszövetség elemzésére), hogy nem kell félni a devizahiteltől, mert a hosszú futamidő alatt, ha lesz is árfolyammozgás, azok kiegyenlítik egymást?

Ennek a (második) területnek két, egymással teljesen ellentétes álláspontja ismert.

a) álláspont

A deviza árfolyamváltozás várható iránya nem határozható meg. Nem lehet előre tudni, hogy az árfolyam lefelé vagy felfelé fog elmozdulni, és azt sem, hogy az elmozdulás milyen mértékű, milyen

nagyságú lesz. Főleg nem lehet hosszútávon, hosszabb időszakra meghatározni ezeket. Mivel sem a változás várható irányát, sem a változás várható mértékét nem lehet meghatározni, ilyenről értelemszerűen nem kellett és nem lehetett a bankoknak az ügyfeleiket tájékoztatni. Ez az a) álláspont az úgynevezett véletlen bolyongás elméletén alapszik.

b) álláspont

Pénzügyi-gazdasági törvényszerűségek határozzák meg, hogy egy deviza árfolyam milyen irányban és milyen mértékben fog változni. Ez meghatároz egy trendvonalat, egy irányvonalat. Azonban a tényleges árfolyam ettől kisebb-nagyobb mértékben és időtartamban eltérhet. Ezt az eltérést, ez a kitérést nevezik volatilitásnak. Azt is lehet vizsgálni, és vizsgálják is, hogy egy adott időpontban, korábbi előrejelzéshez képest a deviza milyen helyzetben van. Így beszélhetünk pl. felülértékeltségről, mely akkor következik be, ha az adott pénznem nem gyengül olyan mértékben, mint arra a pénzügyi-gazdasági törvényszerűségek alapján számítani lehetett. Ez a b) álláspont a kamatparitás, illetve a vásárlóerő paritás elméletén alapszik.” (Felperesi nyilatkozat 49. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 95. oldal

Panaszos nagyon érthetően összefoglalta a két nézetet. Összevetve a felek állításait, igazolásait esetleg külső szakértőket bevonva lehetett volna a versengő álláspontokat értékelni, majd racionális döntést hozni a Kúrián. Azonban panaszosnak ez a kezdeményezése sem járt sikerrel, a Kúria teljesen figyelmen kívül hagyta a felülvizsgálati eljárás során. A „megfelelő döntést” már meghozta az Ítéltábla, a Kúria pedig nem kívánta „megbolygatni” a történeteket. Ez semmiképpen sem tisztességes bírói eljárás.

23.

„A másodfokú bíróság nem tekintette a felperesek által hivatkozott egyedi ítéleteket precedensképes határozatoknak, mivel azok nem a perbelivel azonos tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot vizsgáltak.
- Kúria indoklás [19] – első és másodfokú ítélet

„A felperesek által hivatkozott egyedi ítéleteket ugyanakkor az ítéltábla nem tekintette precedensképes határozatoknak, mivel azok nem a perbelivel azonos tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot vizsgáltak.” – Fővárosi Ítéltábla indoklás [48]

Bírói megállapítás, mindenféle indoklás, alátámasztás nélkül. Miben volt azonos és miben volt más? Ami más volt, az mennyiben volt olyan súlyú, ami miatt nem lehet figyelembe venni? Egyáltalán milyen ítéletekről van szó? A 12 évig tartó eljárás során folyamatosan volt ilyen „kinyilatkoztató” döntése a bíróságoknak. Panaszos azonban jelen panasz során csak a Kúria döntését, döntési folyamatát ismerteti az Alkotmánybírósággal. Ami így önmagában is elég terjedelmes anyagot eredményez. Egy megismételt bírói eljárásban azonban, figyelembe véve majd az Alkotmánybíróság döntéseit, lehetőség lesz a korábbi bírói „csorbákat kiköszörölni”.

24.

„A kezelési költség évi 1,5%-ban történő meghatározása mértékét tekintve nem túl magas, nem jelent aránytalan terhet az ügyleti kamat mértékét is figyelembe véve a fogyasztó számára. - Kúria indoklás [20] – első és másodfokú ítélet

<A felperesek kezelési költséggel kapcsolatos hivatkozását sem osztotta az ítéltábla. A kezelési költség évi 1,5%-ban történő meghatározása mértékét tekintve nem túl magas, nem jelent aránytalan terhet az ügyleti kamat mértékét is figyelembe véve a fogyasztó számára....” Ítéltábla [50]

Ismertette felperes a per során, hogy milliós tételről van szó, ami számára kimondottan magas. Nagyon jelentős összegről van szó.

„A kezelési költség összege nem csekély, 2013-ban 1.607 CHF volt, ami több mint 380.000 Ft. A felperes több mint 1.000.000 Ft-t fizetett ki ezen a jogcímen az elmúlt években.” (Fellebbezés 38. oldal)

Felperes perbeli észrevétele:

„Alperes által a perhez csatolt Hirdetmény alapján

„7.4 CHF Piaci kamatozású lakáscélú hitelek (...) 6 hónapos kamatperiódussal

Kezelési költség havi 0,125%”

Ez a havi 0,125% éves szinten 1,50%-nak felel meg.

Alperes megállapítja (Ellenkérelem 26. oldal)...:

„A kezelési költség mértékét a szerződés évi 1 százalékban határozza meg. A kezelési költség mértékéről általában elmondható, hogy a fent részletezett szolgáltatásokkal arányban áll, hiszen olyan csekély mértékben kell a fogyasztónak viselnie a hosszú lejáratú hitelszerződések teljes futamideje alatt felmerült adminisztrációs költségeket, hogy az nem tekinthető eltúlzottnak.”

Első ránézésre a szerződésben és a Hirdetményben valóban csekélynek tűnik a kezelési költség, mivel 4,1% mellett 0,125% szerepel. Azonban míg a 4,1% ügyleti kamat egy évre vonatkozik, a 0,125% kezelési költség egy hónapra vonatkozik. Alperes valamilyen úgy gondolta, az a tisztességes és korrekt ügyfél tájékoztatás, ha egymás mellé helyez évre és hónapra vonatkozó költség- %-okat.” (Felperesi nyilatkozat 144. oldal)

„Az első öt évben, amikor a türelmi idő alatt nincs tőkecsökkenés, 1.275.000 forintot fizettek volna be felperesek, ha nem lett volna CHF árfolyam emelkedés. Ezt az összeget tartja alperes „csekély mértékűnek”!”

(Felperesi nyilatkozat 145. oldal)

Felperes és alperes álláspontja szerint is egy szolgáltatás díját a nyújtott szolgáltatáshoz kell mérni nem egy teljesen más szolgáltatás díjához. Jelen esetben nem ügyleti kamatlábhoz kell viszonyítani az esetleges aránytalanságát, hanem a nyújtott szolgáltatással kell összevetni. > Felülvizsgálati kérelem 50. oldal

Kinyilatkoztatta az Ítéltábla, hogy „nem túl magas” – mindenféle indoklás nélkül. Miközben panaszos tényadatokkal ismertette, hogy számára nagyon jelentős tételről van szó. Arra is rámutatott panaszos, hogy mi alapján gondolhatta a bíróság hogy nem jelentős, ha csak felületesen nézi a számokat: 4,1% és 0,125%. Hát persze, az egyik éves kamatláb, a másik meg havi!

Mindezen tények azonban a Kúriát nem zavarták. Érdemben ezzel a kérdéssel nem foglalkozott, miként korábban az Ítéltábla sem. A tisztességes bírói eljárás ismérve, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg. Ez jól láthatóan elmaradt.

25.

„Kifejtette, hogy a számítási módszernek kell a szerződésből kitűnnie, amelyből a folyósításkori árfolyam ismeretében a szerződés tárgyaként megállapítható forintban a kölcsön összege.” - Kúria indoklás [22] – első és másodfokú ítélet

„a kölcsön összege sem forintban, sem devizalapban nem volt meghatározva, az pusztán a hitelfelvevő finanszírozási igényét és az ahhoz képest százalékban növelt és így nyilvántartásba vett hitelkeretet

tartalmazza, ezért a szerződést valójában bankhitelszerződésnek minősül. - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

Utaltak arra is, hogy a másodfokú bíróság indokolása szerint a kölcsönösszeg nem a szerződésben, hanem a folyósításkor meghatározott összeg. Ebből azt a következtetést vonták le, hogy a kölcsön devizában meghatározott összegét a szerződés nem tartalmazza és az ki sem volt számítható. - Kúria indoklás [30] – felülvizsgálati anyag

Ezeket a reveláns kérdéseket a Kúria nem vizsgálta meg:

a, kölcsönszerződés, vagy hitelkeretszerződés?

b, a rendelkezésre bocsátott 17.000.000 forint összegből a kölcsön tárgya, vagy egy nyilvántartási összeg számolható ki?

A perekben az ügy gazdája a felperes, ő dönt arról, hogy miről szóljon a per. Ez a rendelkezési elv és a kérelemhez kötöttség elve. A Kúria ezeken az elveken könnyedén átlép. A panaszos pedig nem jut tisztességes bírói eljáráshoz.

26.

„a THM mértékét a kölcsönszerződés nem vitásan tartalmazza a III.1. pontjában” - Kúria indoklás [23] – első és másodfokú ítélet

„Hangsúlyozták, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a szerződés adataiból, a szerződés napján érvényes árfolyamokkal a THM-et, ezt állításuk szerint az alperes nem számolta ki.” - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

Két világos, egyértelműen ismertetett álláspont. Az egyik szerint a kölcsönszerződés adataiból, a kölcsönszerződés THM-je, a hatályos rendelet alapján ki van számolva. A másik álláspont szerint nem történt ilyen számolás.

Minta példa lehetett volna arra, hogy bizonyítsa az eljáró bíró, az eljáró bírói tanács, hogy tud precízen, korrektül, tisztességesen eljárni. Tudja vizsgálni és értékelni a tényeket és az állításokat. Fel tudja ismerni az igaz állítást és a hamis, félrevezető állítást. Azonban panaszos álláspontja nem került megvitatásra, elbírálásra.

<A THM mértékét a kölcsönszerződés nem vitásan tartalmazza a III.1. pontjában, valamint a szerződés melléklete tartalmazza a THM számítása során figyelembe nem vett költségek meghatározását és összegét, így a szerződés eleget tesz az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában előírt követelménynek, ezért a semmissége ezen oknál fogva nem volt megállapítható. A THM esetleges téves feltüntetése pedig az időközben megszületett, a Kúria 6/2021. számú Polgári jogegységi határozata értelmében a szerződés semmisségét nem eredményezheti. Ítélet [55]” > Felülvizsgálati kérelem 68. oldal

<Külön-külön, egymástól teljesen függetlenül az alábbi négy alperesi állítás mind azt mutatja, hogy nem a szerződés THM-jét számolta ki alperes (Felperes 6. – 48. oldal)

„Nem arról van tehát szó, hogy alperes hibásan számolt volna valamit, teljesen helyes bemenő adatokból (értve ez alatt a szerződés adatait), vagy elgépelte volna egy számot a szerződésben. Arról van szó, hogy alperes nem számolta ki a kölcsönszerződés THM értékét, hanem egy teljesen más típusú, szerződési feltételekkel rendelkező szerződés THM-jét számolta ki.

A kölcsönszerződés nem tartalmazza a szerződés adataiból, a szerződés napján érvényes árfolyamokkal a THM-et. A fogyasztóvédelmi rendelkezés következményeként a teljes szerződés semmis. (Felperes 6. – 49. oldal)

A bíróság tisztességtelen módon ezeket a tényeket, állításokat a döntése során nem vette figyelembe, annak ellenére, hogy felperes állítását alperes elfogadta, hiszen nem tett ellenkező állítást beadványaiban.” > Felülvizsgálati kérelem 68. oldal

<...ez a THM olyan szerződésnek a THM-je mely során az adós 19,5 millió forintot kapott. A felperes szerződése, pedig olyan szerződés, melyben a folyósított összeg a fenténél lényegesen kevesebb, 17 millió forint.

Mivel a havonta fizetendő összegeket is a fenti 133.666 CHF „ténylegesen folyósított összegből” számolta ki alperes, a havi törlesztő összegek sem a szerződés adatai.

Alperes tehát nem a szerződés THM-jét számolta ki.” (Felperes 6. – 48. oldal)

A bíróság tisztességtelen módon ezeket a tényeket, állításokat a döntése során nem vette figyelembe, annak ellenére, hogy felperes az állítását az alperes által közölt adatközlésre alapozta. > Felülvizsgálati kérelem 69. oldal

<A kiszámolt THM ... olyan kölcsönszerződésé, melyben az akciós kamat 60 hónapig tart. A felperes szerződése, pedig olyan szerződés, melyben csupán 6 hónapig tart az akciós kamat. Utána 54 hónapig 4,1% az ügyleti kamatláb. Teljesen nyilvánvaló, hogy magasabb kamatláb magasabb törlesztési összeget eredményez.

Alperes nem a szerződés THM-jét számolta ki. (Felperes 6. – 48. oldal)

A bíróság tisztességtelen módon ezeket a tényeket, állításokat a döntése során nem vette figyelembe, annak ellenére, hogy felperes az állítását az alperes által közölt adatközlésre alapozta. >

Felülvizsgálati kérelem 69. oldal

< A kiszámolt THM tehát olyan kölcsönszerződésé, melyben nincs előtörlesztés. A felperes szerződése, pedig olyan szerződés, melyben van jelentős összegű LTP előtörlesztés, mely után a törlesztő részlet értelemszerűen csökken.

Az LTP-s kombinált szerződésnek vannak olyan költségtételei, melyeket alperes a számítás során nem vett figyelembe.

Alperes nem a szerződés THM-jét számolta ki.” (Felperes 6. – 48. oldal)

A bíróság tisztességtelen módon ezeket a tényeket, állításokat a döntése során nem vette figyelembe, annak ellenére, hogy felperes az állítását az alperes által közölt adatközlésre alapozta. > Felülvizsgálati kérelem 70. oldal

< A kiszámolt THM tehát olyan kölcsönszerződésé, melyben végig, tehát 20 évig az első évben lévő adósság után (jelen számolásban 133.666 CHF) után kell a kezelési költséget számolni. A felperes szerződése, pedig olyan szerződés, melyben mindig a soron következő ügyleti év első napján fennálló adósság a kezelési költség számításának alapja. Ebből adódik, hogy a türelmi idő után évről évre csökken a szerződés szerint a kezelési költség összege. Ha pedig csökken a kezelési költség, akkor csökken a havonta fizetendő díj is.

Alperes nem a szerződés THM-jét számolta ki.” (Felperes 6. – 49. oldal) (Felperesi nyilatkozat 160-161. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 70. oldal

Ebben az egészen egyszerű kérdés megvitatásában sem volt tisztességes bírói eljárásban része panaszosnak. A kérdés reveláns, hiszen ha a szerződés THM-je nincs feltüntetve a szerződésben, a szerződés semmisség által érvénytelen. A jogszabály alapján a bíróságnak a semmisséget észlelnie kell. Azonban, ha le van írva és bizonyítva is van a banktól kapott adatokkal, akkor sem „észleli a bíróság”.

27.

„az ügyleti kamat éves %-os mértékét tájékoztató jelleggel rögzíti” - Kúria indoklás [23] – első és másodfokú ítélet

„Előadták azt is, hogy az alperes a szerződésben nem rögzítette az alkalmazandó kamatmértéket, csak tájékoztató adatot közölt, amely ellentétes a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjával.” - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

A szerződéskötés napja és folyósítás napja között nem volt kamatkockázat. Az ügyleti kamatláb nem változhatott ez idő alatt. Minden ezzel eleltétes állítás, hamis, valótlan. Az Erste Banknak nem választható lehetőség (egyfajta opció) volt, hogy beleírja-e a szerződésbe az ügyleti kamatlábat, vagy sem, hanem törvényi előírás.

Mivel az adatot nem írta bele az Erste Bank a szerződésbe, tévesen számolta a szerződés adatait:

< Alperes képtelen arra, hogy megadja a szerződés alapadatait, melyek egy kölcsönszerződésnek kötelező elemei. A törlesztő részletet a szerződésben végig (20 évig) akciós kamattal számolta, miközben csak 6 hónapig volt akciós kamat.” (Felperes 6. – 20. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 66. oldal

< A szerződés III.3. pontja az ügyleti kamat éves százalékos mértékét tájékoztató jelleggel rögzíti, a szerződés hatálya alatt pedig a szerződés részévé tett Hirdetményben megállapított kamatláb az irányadó arra is figyelemmel, hogy a valós kamatfizetési kötelezettség nem a szerződéskötéshez, hanem a folyósításkor rögzül. Egyetértett tehát az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal azzal, hogy a Hirdetmény és a szerződés rendelkezései együttesen a kamatot megfelelően határozzák meg, ami összhangban van az 1/2016. PJE határozatban kifejtett jogértelmezéssel. Ítéltábla [56] > Felülvizsgálati kérelem 72. oldal

< Az egyoldalúan az alperes javára előnyös szerződési feltételek kialakításának igénye itt is jól tetten érhető: mi szükség arra, hogy még a szerződéskötés napján is nyitva hagyják a kamat mértékének kérdését, hogy lehetővé tegyék az alperes számára annak egyoldalú módosítását azáltal, hogy a Hirdetményre bízzák a valós érték meghatározását? A kamatot nem tájékoztató jelleggel kell a szerződésnek tartalmaznia, mert az tényleg a főszolgáltatás része. Alperes tehát a szerződésben nem rögzítette az alkalmazandó kamatmértéket, csak tájékoztató adatot közölt, és kijelentette, hogy a kamatlábat majd később, a folyósítás időpontjában egyoldalúan fogja meghatározni. > Felülvizsgálati kérelem 72. oldal

< A „tájékoztató adatok” lényege bizonytalanságukban van, valamint abban, hogy a tájékoztató adatot rendelkezésre bocsátó fél az ilyen adatért nem vállal felelősséget, azt nem tekinti kötelezettséget keletkeztetőnek. A Szerződésben tájékoztató adatként feltüntetett kamatmérték a szerződéskötést követően még változhatott, így felperes szerződési akarata a fizetendő kamat mértékére nem terjedhetett ki. A biztosan alkalmazandó, tényleges induló kamat rögzítésének hiányában a Szerződés semmis. ” (Felperes 6. – 49. oldal) (Felperesi nyilatkozat 128-129. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 72. oldal

< Felperes alaptalannak tartja az alperes indoklását (Ellenkérelem 33. oldal):

„Mivel a kölcsön változó kamatozású volt, a kölcsönszerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, ezért rögzítette a kölcsön kamatának mértékét a szerződéskötés napjára vonatkozóan csupán tájékoztató jelleggel.”

A Hpt 213.§. (1) bek. c) pontja alapján a kölcsönszerződésnek tartalmazni kell az ügyleti kamatot. Ezen előírás alól nem ad felmentést az, hogy a kamat nem fix, hanem változó. Erre az esetre is a jogszabály ad előírást, meg kell adni, hogy milyen esetben változhat meg az ügyleti kamatláb. Ezt hívják a kölcsönszerződés kamatkockázatának.

Mint köztudott, a pénzügyintézetek nem tettek eleget a tájékoztatási kötelezettségüknek és önkényesen emelték a kamatlábat az ügyfelek kárára, ezért a DH törvények alapján a szerződéseket újra kellett számolni. (Felperesi nyilatkozat 152-153. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 73. oldal

„A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem” című indoklás rész megállapításaiból

28.

„A devizahiteles jogegységi határozatok általuk szükségesnek ítélt felülvizsgálata kérdésében a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását indítványozták.” - Kúria indoklás [26] – felülvizsgálati anyag

„Miután az eljáró tanács jogkérdésben – a későbbiekben részletezett indokok alapján – nem kíván eltérni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, ezért a jogegységi eljárás kezdeményezésének feltételei sem állnak fenn. A felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján jogegységi eljárás kezdeményezésének joga pedig az eljáró tanácsot nem illeti meg.” - Kúria indoklás [43] - Kúria döntése

„A felperesek sem a keresetükben, sem a felülvizsgálati kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést.” - Kúria indoklás [59] - Kúria döntése

„Kúria érdemben nem vizsgálta a fenti követelményeknek meg nem felelő, pontos jogszabályhelyet nem tartalmazó, illetve adekvát indokolással el nem látott felülvizsgálati hivatkozásokat.” - Kúria indoklás [44] – Kúria döntése

Ezt a kérését panaszos a felülvizsgálati kérelemben így foglalta össze:

<Felperes kéri a Kúriát, hogy az alperesi kockázatfeltárás megfelelősége kérdésében 2011. évi CLXI. tv. 33.§. (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását szíveskedjék indítványozni, mivel a Kúria a Jogegységi Panasz Tanácsának JPE.I.60.015/2021/15 számú jogegységi hatályú határozata ellenére továbbra is fenntartja azt a korábbi ítélkezési gyakorlatát, hogy megfelelőnek ítéli alperes konkrét árfolyamkockázati tájékoztatását.> – Felülvizsgálati kérelem 1. oldal

<A felperes éppen ezért indítványozta a per mindkét fokán, hogy az eljáró bíróságot tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a Kúria vizsgálja felül a 6/2013, 2/2014, 1/2016 PJE döntéseit, amelyek a Kúria részére a PSZÁF által adott, félrevezető tájékoztatása alapján születtek meg. Erre a bíróságok nem voltak hajlandóak, így a felperes ezt most maga kéri a Kúriától, csatolva az erre vonatkozó, részletes előadását, amelyet kér a felülvizsgálati kérelem részének tekinteti. > Felülvizsgálati kérelem 4. oldal

< A felperesek tehát a korábbi ítéletekben hivatkozott tényállásokhoz képest mind kereseti kérelmükben, mind a felülvizsgálati kérelmükben több olyan új indokot, szempontot hoztak elő,

amelyet a Kúria hivatkozott ítéleteiben eddig még nem vizsgált, így alapos indok van arra, hogy ebben az esetben a Kúria a kialakult joggyakorlatán e körben változtasson.> Felülvizsgálati kérelem 4. oldal

<Felperes továbbra is szükségesnek tartja, hogy a Kúria átértékelje a devizahiteles jogegységi határozatait.

Felperes kezdeményezéséről az Ítéltábla így számolt be az ítéletében:

[31] A felperesek végezetül indítványozták, hogy az ítéltábla a Kúriánál kezdeményezze a devizahiteles jogegységi határozatok (6/2013., 2/2014., 1/2016. PJE) felülvizsgálatát a PSZÁF megtévesztő tájékoztatására figyelemmel, vagy kezdeményezzen a 6/2013. PJE határozat alaptörvényellenességének megállapítása iránt eljárást az Alkotmánybíróságon.

20.Gf.40.132/2022/3-II.

[37] A felperesek indítványát sem találta megalapozottnak az ítéltábla, ugyanis az elsőfokú bíróság döntését a hazai jogszabályok, a 6/2013., 2/2014. és 1/2016. PJE határozat, és az Európai Unió Bíróságának a 93/13/EGK irányelvet értelmező döntései által kialakított szempontrendszer szerint hozta meg. A jogegységi határozatok Kúria általi felülvizsgálatát azért sem találta szükségesnek, mert az elsőfokú bíróság már eljárása során a felperes kezdeményezésének helyt adott, a Fővárosi Ítéltábla elnöke azonban nem látta indokoltnak annak teljesítését. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) egyébként sem teszi lehetővé, hogy a bírói tanácsok közvetlenül kezdeményezzék a Kúriánál a felperes által megjelölt határozatok felülvizsgálatát. A felperesek által megjelölt indokok alapján az r.Pp. 155/B. § (1) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezésére sem látott alapot az ítéltábla a 6/2013. PJE határozat tekintetében. Az Ítéltábla ismertetéséből kimaradt, hogy a Fővárosi Törvényszék határozatának eleget téve felperes írásban (Összegzés) alaposan megindokolta, hogy miért is van szükség a devizahiteles jogegységi határozatok felül- és átvizsgálására. A 20 oldalas összegzés, mely kiegészül 70 oldalnyi melléklettel, a peranyag része.” > Felülvizsgálati kérelem 97. oldal – 25.pont

< Az alperesi banki tájékoztatás nem tartalmazott olyan elemzést, mely a magyar gazdasági folyamatok kapcsán kiemelte volna a várható forintgyengülést, és annak mértékét, amelyet viszont a BÉT 2004 szeptemberi tanulmánya , és a Bankszövetség 2007. évi beszámolója is előre jelzett, ami tehát a bankszakmában közismert volt, és amit elhallgatott a PSZÁF a Kúria előtt a 6/2013 PJE létrehozását megelőző eljárásban, ezért kerülhettek bele a PJE-be közgazdasági szempontból legjobb esetben maximum féligazságnak vagy csúsztatásnak minősülő, hamis állítások. (Fellebbezés 13. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 1. oldal

<Az Ítéltábla ismertetéséből kimaradt, hogy a Fővárosi Törvényszék határozatának eleget téve felperes írásban (Összegzés) alaposan megindokolta, hogy miért is van szükség a devizahiteles jogegységi határozatok felül- és átvizsgálására. A 20 oldalas összegzés, mely kiegészül 70 oldalnyi melléklettel, a peranyag része.

Ismert felperes számára, hogy maga a Kúria vezetése is más állásponton van több lényeges kérdésben már évek óta, mint amit a devizahiteles jogegységi határozatok tartalmaznak.

„.. a Kúria felső vezetése már hivatkozik a kamatparitás elméletére is és a vásárlóerő paritás elméletére is (az árfolyamok valamint az infláció kapcsolata). A hatályos, téves közgazdasági alapvetéseken alapuló polgári jogegységi döntések miatt a felperes nem látja biztosítottak, hogy a Törvényszék tisztességes bírói eljárást tudjon lefolytatni. Azokat a téves közgazdasági állításokat, amelyeken a jogegységi döntések alapulnak, a mellékelt Összegzésben mutatja be a felperes.

Felperes álláspontja, hogy a Tisztelt Ítéltábla kell lépéseket tenni azért, hogy az uniós és hazai fogyasztóvédelmi szabályok maradéktalanul érvényesüljenek ebben a perben.”

(Fellebbezés 47. oldal)> Felülvizsgálati kérelem 97. oldal

< Jogegységi eljárás kezdeményezése

Felperes kéri a Kúriát, hogy az alperesi kockázatfeltárás megfeleltetése kérdésében 2011. évi CLXI. tv. 33.§. (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását szíveskedjék indítványozni, mivel a Kúria a Jogegységi Panasz Tanácsának JPE.I.60.015/2021/15 számú jogegységi hatályú határozata ellenére továbbra is fenntartja azt a korábbi ítélkezési gyakorlatát, hogy megfelelőnek ítéli alperes konkrét árfolyamkockázati tájékoztatását.

A Kúria jelenlegi joggyakorlatát megalapozó Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatának (a továbbiakban: JPE határozat) 34. pontját több szempont miatt vitatjuk.

- álláspontunk szerint a „jelentős” szó önmagában, definíció hiányában nem fejezi ki a fogyasztó számára a súlyos gazdasági következményeket, mint például a fizetéseképtelenség,

- a kockázat értékeléséhez elengedhetetlen a súlyos mellékhatás bekövetkezési valószínűségének az ismerete.

Ezek hiányában a fogyasztó nem tud érdemi döntést hozni, valójában csak kétségeket és kérdéseket ébreszt benne, tehát nem teljesül a C-51/17. 74. pont követelménye.

Mivel a Kúria több, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatában vizsgálta alperesi kockázatfeltárást a JPE határozat óta, és azt a jogszabályi, valamint a hazai és az uniós gyakorlatnak megfelelőnek találta. És mivel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 2022. január 1-jétől hatályos módosítása értelmében [Bsz. 32.§ (1) bekezdés b) pont] a Kúria a 2012. január 1-jét követően a bírósági határozatok gyűjteményében (BHGY)-ban közzétett határozatától jogkérdésben csak jogegységi eljárás kezdeményezését és a kezdeményezést pozitívan elbíráló döntést követően térhet el, ezért, és a fellebbezésben megfogalmazott, az Ítéletáblához intézett indítvány szerinti érvelés alapján kérjük, hogy a Kúria jogegységi eljárás lefolytatását szíveskedjék indítványozni. > Felülvizsgálati kérelem 100. oldal

A Kúriát az érvelés nem hatotta meg, nem kíván semmilyen módon sem változtatni a 10 évvel ezelőtti álláspontján, ami kifejezi a Kúria és a bankszektor szándékát. Sérül panaszos rendelkezési joga, sérül panaszos igazság eléréséhez való joga. A PSZÁF válaszevele ismert, bárki számára hozzáférhető, a Kúria hivatkozik is erre a szakmai anyagra a 6/2013 PJE-ben. A perhez csatolt elemzésében panaszos nagyon részletesen ismerteti, és alaposan alátámasztja állításait, hogy milyen módon vezette félre a PSZÁF a Kúriát. Mint a peranyag tartalmazza, a Kúria korábbi vezető és a Kúria főtanácsnoka is több pontban egyetért panaszos állításaival.

A jogalkotó panaszos ismeretei szerint nem készült fel az ilyen helyzetre, ezért nincs a Bsz-ben nevesített megoldás az ilyen helyzetre: komoly aggály merült fel a jogegységi határozat több megállapításával kapcsolatban. A Kúria által hivatkozott törvényi pont:

10. A jogegység érdekében előterjesztett előzetes döntéshozatali indítvány

32. § (1) Az előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha

a) az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, vagy

b) a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: Kúria közzétett határozata).

Jelen esetben azért egységes a bírói gyakorlat, mert a PJE megállapításaitól a bírók nem térhetnek el, figyelembe vételük számukra kötelező. Ezért lehetetlen, hogy eltérő ítélkezési gyakorlat kialakuljon. A Kúria jelen perben eljáró tanácsa pedig, nem kíván eltérni a gyakorlattól. Panaszos állítja és jelen panaszban részletesen bizonyítja, hogy a Kúria elfogult az Erste Bank javára, nem független,

alkotmányellenesen csorbítja a fogyasztó panaszos jogait. Ezek alapján nyilván nem várható el tőle, hogy kezdeményezze a jogegységi határozatok megváltoztatását.

Panaszos (többedmagával) még 2017 elején kezdeményezte, hogy a Kúria szervezzen szakmai konferenciát, melyen meg tudnák vitatni a jogegységi határozatok kérdéses pontjait.

Sajnos sem panaszos közvetlenül, sem pedig a Magyar Jogász Egylet sem járt sikerrel:

MAGYAR JOGÁSZ EGYLET

Hungarian Lawyers Association

Ungarischer Juristenverein

Association des Juristes Hongrois

SZABÓ JÓZSEF ÚR

a Hiteles Mozgalom ügyvezetője

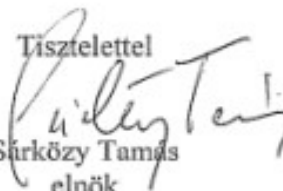
Budapest

Tisztelt Szabó József Úr!

Darák Péter úr, a Kúria elnökének felkérésére megkíséreltem, hogy a Magyar Jogász Egylet - a devizahitelt felvevők érdekképviselőinek bevonásával - szakmai konferenciát rendezzen az u.n. devizahitel-szerződések jogi kérdéseiről.

Mint ahogy ezt Önnel már személyesen közöltem, a témakörben érdekelt jogász körökből minden igyekezetem ellenére nem sikerült kellő színvonalú jogász szakmai előadókat felkérnem a február 17-re tervezett konferenciára. Ezért a Magyar Jogász Egyletnek jelenleg nem áll módjában ezt a szakmai konferenciát megrendezni. Erről a Kúria elnökét értesítettem.

Budapest, 2017. január 18.

Tisztelettel

Sárközy Tamás
elnök

Ez a próbálkozás és a tervezett konferencia anyaga a Magyar Elektronikus könyvtárban megtalálható:
Szabó József: Devizahitel - A Kúria valótlan állításai

ISBN 978-963-12-8045-6

<https://mek.oszk.hu/18300/18356/18356.pdf>

<https://mek.oszk.hu/18300/18356/>

Panaszos „törvényesen” akadályozva van jelenleg abban, hogy tisztességes bírói eljárás során ügyében igazságos ítélet szülessen. Ezen az a helyzeten kizárólag csak az Alkotmánybíróság tud változtatni.

A Kúria ezzel intézte el a kérdést: „A felperesek sem a keresetükben, sem a felülvizsgálati kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontokra.”

Összesen 90 oldalas szakmai értékelő elemzést csatolt (2021.11.08) a perhez panaszos, kiegészítve korábbi 82 oldalas elemzését (2020.11.17.) Iratellenesen állítja a Kúria, hogy nem hivatkozott panaszos „korábban még nem vizsgált szempontokra”.

2019 novemberében jelentős változtatásokat kezdeményezett dr. Varga Judit igazságügyi miniszter többek között a PJE-kel kapcsolatban is. A törvényjavaslat „Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról” címet viselte. Panaszos idézi T/8016. számú törvényjavaslatból az ügy szempontjából fontos részt:

„Az egységes és az Alaptörvénnyel összhangban álló joggyakorlat elsősorban nem igazgatási eszközök, hanem a Kúria döntéseinek kötelező ereje biztosítja, mert így a jogorvoslat során gyorsan elérhető az eredmény. A korlátozott precedens-rendszer, amely eredetileg az angolszász jogban jelent meg, de egyre jobban áthatja a kontinentális jogrendszereket is, a jogegység biztosításának alkotmányos, gyors és hatékony eszköze. A Javaslat értelmében a bíróságok kötelesek a Kúria jogértelmezését követni. (Figyelemmel arra, hogy az Abtv. értelmében az Alkotmánybíróság döntése mindenkire, így a bíróságokra nézve is kötelező, ezt nem szükséges ismételtten rögzíteni.) A rendelkezés ugyanakkor nem sértheti az ítélkező bírók (eljáró tanácsok) személyes függetlenségét. Ennek biztosítása érdekében teszi lehetővé a törvényjavaslat az eltérést a Kúria jogértelmezésétől, ha az az ügy körülményei vagy az Alaptörvénnyel való összhang érdekében szükséges. Az eltérést az eljáró bíró (tanács) köteles külön indokolni. Az eltérés megalapozottságának vitatását lehetővé kell tenni a felek számára, amire elsősorban a büntető, polgári és közigazgatási perrendtartásokról szóló törvényekben biztosított rendes és rendkívüli jogorvoslati eszközök alkalmasak. Arra az esetre, ha a feleknek már nem áll rendelkezésére jogorvoslati eszköz, mert azokat már kimerítette a fél, vagy ilyen eszköz igénybevétele kizárt (ideértve azt az esetet is, ha a Kúria tanácsa tért el a joggyakorlattól) a törvényjavaslat új jogorvoslati eszközként biztosítja a jogegységi panaszt. Mindez a Bszi. jogegységi eljárásra vonatkozó szabályai pontosítását is szükségessé teszi. (149. oldal)

A változtatást a Velencei Bizottság megállapítása miatt volt szükség. Részlet a törvényjavaslatból: „A Velencei Bizottság CDL-AD(2010)004 alap-jelentés kifejezetten poszt-szovjet megoldásnak tekinti az egyes legfelsőbb bíróságok elvi (tehát nem konkrét perekben hozott döntésekből kiolvasható, hanem) jogalkotás-jellegű iránymutatásait, és ehelyett az egyedi ügyekben hozott döntésekkel elért jogegységesítő hatást preferálja (70-71. szakaszok). A Velencei Bizottság bíróságokra és bírákra vonatkozó fontosabb eseti ajánlásai gyűjteménye egyrészt megerősíti, hogy az eseti döntéseken kívüli iránymutatások nem jogállami megoldások, ehelyett a precedens-rendszert ajánlja, és csak a sajátos kollégium létrehozását ellenzi (3.2.1 alcím). Mindezt megismétlik a legújabb eseti döntések is. A CDLAD(2017)019 jelentés Örményországról az eseti jogegységesítő döntéseket ajánlja az absztrakt, jogfejlesztő célú iránymutatások helyett. Fontosnak tartja, hogy a Legfelsőbb Bíróság döntéseinek kötelező ereje ellenére az alsóbb szintű bíróságok eltérhessenek azoktól, mivel a jogorvoslat során ezeket a Legfelsőbb Bíróság felülbíráhatja, és akár el is fogadhatja a saját korábbi gyakorlata helyett (21-32. és 37. szakaszok). Sőt, javasolja a különböző szakági kollégiumok közös döntéshozatalát (ajánlások első pontja). A CDLAD(2018)011 jelentés Szerbiáról újra megerősíti a precedensrendszerre vonatkozó ajánlást

az absztrakt iránymutatások helyett (28. és 34. szakaszok).” (169. oldal)

Ez alapján lehetőség lett volna az eljáró bíróságoknak (illetve magának a Kúriának is) „az eltérni a Kúria jogértelmezésétől, mivel az ügy körülményei és az Alaptörvénnyel való összhang érdekében szükségessé vált”. A szükséges lépés helyett a Kúria inkább iratellenesen azt vette figyelembe, hogy panaszosok „kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontokra”.

29.

„a felperesek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 155/A. § (1) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is kérték az Európai Parlament és a Tanács 2005/29 irányelv 6. és 7. cikke értelmezésére, továbbá a devizahitel – általuk interpretált – alapvető tulajdonságait érintő kérdésekben. - Kúria indoklás [26] – felülvizsgálati anyag

„A Kúria először a felperesek által indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét vizsgálta. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

267. cikk (2) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogkérdés vonatkozásában lehet indítványozni. Jelen esetben a felperesek által előterjesztett, kölcsönszerződés érvénytelenségének kimondására és jogkövetkezményeinek levonására irányuló módosított kereseti kérelmeket jogerősen elbíráló másodfokú ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelem szempontjából valamennyi releváns jogkérdésben már rendelkezésre áll az EUB iránymutató jogértelmezése, ahogy arra a felperesek is számos esetben hivatkoztak terjedelmes felülvizsgálati kérelmükben.” - Kúria indoklás [40] – Kúria döntése

teljesen más kérdésben indítványozták panaszosok az előzetes döntéshozatali eljárást, az Európai Unió Bírósága devizahiteles ügyben nem hozott döntést a Tanács 2005/29 irányelve értelmezésével kapcsolatban!

Ezt a kérését panaszos a felülvizsgálati kérelemben így foglalta össze:

<Felperes indítványozza, hogy a részletes indoklás 26. pontjában kifejtett kérdések tekintetében a Tisztelt Kúria kezdeményezzen az Európai Bíróságnál előzetes döntéshozatali eljárást a Pp. 155/A. §.(1) bekezdése alapján az Európai Unió Bíróságánál (EUB). > Felülvizsgálati kérelem 1. oldal

Felperes kezdeményezi, hogy a Kúria jelen ügy kapcsán forduljon gyorsított előzetes döntéshozatali eljárással az Európai Unió Bíróságához a következő kérdésekben:

1. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29 irányelv 6. és 7. cikke a megtévesztő kereskedelmi gyakorlaton belül nevesíti a megtévesztő tevékenységet és a megtévesztő mulasztást. Ahhoz, hogy mihez képest adott pl. hamis információt egy kereskedő, egy pénzintézet, vagy mihez képest hagyott ki lényeges információt, tisztában kell lenni a termék, szolgáltatás minden lényeges jellemzőjével, tulajdonságával. Ezek ismeretében tud a fogyasztó megalapozott szerződéskötési döntést hozni. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek, ha egy nemzeti bíróság önmaga határozza meg – esetleg más országok bíróságaitól eltérő tartalommal- a több uniós országban tömegesen forgalmazott devizahitel alapvető tulajdonságait?

2. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására nem alkalmas a nemzeti bíróság, megfelelő-e az, ha nemzeti állami pénzügyi fogyasztóvédelmi hatóság végzi el ezt a feladatot?

3. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására alkalmas a nemzeti bíróság, akkor megfelelő-e az olyan bírósági eljárás, mely teljesen titkos és a fogyasztók semmilyen módon sem ismerhetik meg, hogy mi alapján határozza meg a nemzeti bíróság a devizahitel tulajdonságait?

4. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az olyan nemzeti bíróság által hozott döntés, mely

korlátozza a fogyasztókat abban, hogy egyedi ügyükben az eljáró bíróságon adott kérdésben pert indítsanak? Megtilthatja-e, hogy konkrét, lényeges kérdésekben nyilvános tárgyaláson vizsgáljanak „kényes kérdéseket” a devizahittel kapcsolatban?

5. A nemzeti jogszabály ismeri a „jó erkölcs” fogalmát és kimondja, hogy a jó erkölcsbe ütköző szerződés semmis. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az, ha a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alapján kötött szerződést jó erkölcsbe ütközőnek minősíti a bíróság, és semmisnek tekinti?

(Felülvizsgálati kérelem 98. oldal 26. pont)

A Kúria nem nevesített meg egyetlen egy olyan EUB döntést, amely a 2005/29 irányelvvel kapcsolatos lenne. Panaszosok ismerete szerint nincs ilyen EUB döntés. A Kúria állítása egyáltalán nem felel meg a valóságnak, így iratellenes

4. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

Panaszosok kérik, hogy az Alkotmánybíróság saját maga forduljon a fenti kérdésszel az Európai Unió bíróságához

Maga az Alkotmánybíróság is ismeri, hogy a Kúria a 6/2013-as jogegységi határozatát olyan MNB szakmai tanulmányra alapozva készítette el, mely gyakorlatilag titkosítva van! Panaszosok hivatkoznak az Alkotmánybíróság IV/1079/2017 számú döntésére:

[4] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó – miután közérdekű adatigénylésének teljesítését elutasították és az adatkezelő a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) felhívásának sem tett eleget – azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze a Kúriát a 6/2013. számú PJE határozat előkészítésével kapcsolatban a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 36. § (1) bekezdése alapján beszerzett véleményekkel kapcsolatban a következő adatok kiadására: „1. a véleményadásra felkért szervezetek, személyek neve; 2. a véleményt adó szervezetek, személyek neve; 3. hány és milyen kérdésekben kért véleményt az alperes; 4. a véleményt adók eredeti rögzített véleményének a másolata; 5. a 6/2013. PJE határozat kapcsán ellen- és különvéleményt megfogalmazó bírók neve”.

[8] ... Megjegyezte a Kúria végezetül azt is, hogy mivel a jogegységi döntés nyilvános, a felperes „közvetve megismerhette a döntést megalapozó álláspontokat is, így a kereset részleges elutasítása jelentős érdeksérelmet számára nem okozhat” (Kúria Pfv.IV.21.749/2016/9. számú ítélet, Indokolás [40]–[42], [46]–[47]).

Panaszosok számára érdeksérellemmel jár, hogy olyan valótlan állítások alapján hozott a Kúria jogegységi határozatot, mely teljesen titkos körülmények között született! Ami ismert, az a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének válasza a Kúria kérdéseire. Az ebben a válasz anyagban lévő állításokat panaszosok a per folyamán vitatták (ezt panaszos korábban ismertette).

Az Alkotmánybíróság kifejtette az álláspontját a jogegységi határozat lényegéről:

[34] A jogegységi határozat tehát a bírói jogértelmezésre kiható erőteljes, direkt és hatékony jogintézmény, amely természeténél fogva végső fokon a törvény előtti egyenlőség

érvényesülésének a szolgálatában áll. A jogegységi határozat Alaptörvényen alapuló, minden bíróságra kiterjedő és kikényszeríthető kötelező jellege – amely egyebekben túlmutat az egyedi bírói döntések Bszi. 6. §-a szerinti kötelező karakterén – teszi a jogegységi határozatot quasi normává, másképpen megfogalmazva „intern normává”. „A jogegységi határozat sajátossága egyebek mellett abból fakad, hogy annak forrása a legfőbb bírósági szerv, a Kúria; másrészt abból, hogy címzettjei a bíróságok, amelyek számára az intern norma a rendelkező részében és az ahhoz tartozó logikai érvrendszerében kötelező” {3114/2017. (V. 22.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az Alkotmánybíróság jogegységi határozatokhoz fűződő viszonyát máig meghatározó 42/2005. (XI. 14.) AB határozatában is kifejezetten a jogegységi határozat normativitására alapította felülvizsgálati jogkörét. Érvelése szerint a jogegységi határozatok feletti alkotmányossági kontroll révén vált teljessé absztrakt utólagos normakontroll hatáskörének tárgyi oldala, amellyel kiteljesedett az Alkotmánybíróság alkotmányos – ma már alaptörvényi – rendeltetése (ABH 2005, 504, 512–514.). Ezt a „kiértelmezett” hatáskört emelte a törvényhozó az Abtv. 37. § (2) bekezdésében sarkalatos törvényi szintre.

Panaszos megismétli korábbi meglátását: a törvényhozás nem készült fel arra az esetre, hogy a Kúria visszaél a hatalmával és önkényesen, a fogyasztók érdekvédelemével szemben, a tisztességtelenül eljáró, az erőfölényével visszaélő bankszektornak kedvező jogegységi határozatokat alkot. Az így mindenképpen ellentétes az alaptörvényben megfogalmazottakkal. Persze, lehet az mondani, hogy tévedett a Kúria, megtévesztették a Kúriát.... Azonban a Kúria nem hajlandó sem peren kívül (lásd 2017 február), sem pedig perben vizsgálatot folytatni. A szándékos alkotmányellenes viselkedés így egyértelmű,

Mint ahogy a perben panaszosok állították és tételesen bizonyították, a PSZÁF félrevezette és megtévesztette a Kúriát illetve volt olyan valós állítás a PSZÁF részéről, melyet a Kúria félreértett (az, hogy tévedésből, vagy szándékosan értette félre, az komoly szakmai vita során derülhet ki, ám a Kúria minden vita elől elzárkózik – így a jelen ügy tárgyát képező perben sem foglalt állást). Nem zárható ki, hogy az MNB is félreérthető, hiányos szakmai anyagot küldött a Kúria részére. Ideje lenne egy alapos vizsgálatnak. Ehhez azonban az Alkotmánybíróság döntése szükséges.

„hipotetikus megfogalmazások (devizahitel alapvető tulajdonságai, jóerkölcs fogalma) és tényszerűen sem igazolt és keresettel nem érintett kérdések szintén nem szolgálhatnak előzetes döntéshozatal kezdeményezésének alapjául” - Kúria indoklás [40] – Kúria döntése

Panaszos megjegyzi, hogy természetesen a felvetett kérdések logikailag egymásra épülnek és szoros összefüggésben vannak jelen per elbírálásával.

„a ... 2005/29/EK irányelv a 3. cikk (2) bekezdésében kifejezetten kizárja a tárgyi hatálya alól a szerződések jogát, és különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat, ezen kérdéseket az irányelv nem érinti. Az EUB értelmező joggyakorlata szerint még a megállapítható – és nem pusztán a fél véleményeként hangoztatott – tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat sem olyan, amely automatikusan és önmagában megalapozza a vitatott feltételek tisztességtelen jellegét, következésképpen még valamely kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása sem gyakorol közvetlen hatást arra, hogy valamely szerződés a fogyasztói irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából érvényes-e (C-453/10. sz. Jana Pereničová és Vladislav Perenič kontra SOS financ spol. s r. o. ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 44-46. pont), ezért a felülvizsgálati kérelem szempontjából releváns és érdemben

elbírálandó jogkérdések megítéléséhez a 2005/29/EK irányelv 6. és 7. cikkének a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat fogalmának és terjedelmének értelmezésére sem szükséges az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. - Kúria indoklás [41] – Kúria döntése

Panaszos a felülvizsgálati kérelmében így ismertette a Kúria által is idézett EUB döntést:

< A C-453/10 a THM kapcsán:

„47 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan – az alapeljárásban szereplőhöz hasonló – kereskedelmi gyakorlatot, amely hitelszerződésben a valószínűleg alacsonyabb mértékű THM megjelöléséből áll, „megtévesztőnek” kell minősíteni a 2005/29 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti az átlagos fogyasztót, hogy olyan üzleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. A nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy ez az eset áll-e fenn az alapeljárásban. Az ilyen kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása többek között az egyik olyan elem, amelyre a hatáskörrel rendelkező bíróság a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a fogyasztó számára nyújtott kölcsön költségeire vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelését alapíthatja. Az ilyen megállapítás azonban nem gyakorol közvetlen hatást a megkötött szerződés érvényességének a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából történő értékelésére.” (Felperes 6. – 28. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 159. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 71. oldal

Egyértelmű az EUB döntése: „a nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia”!

Azonban sem a Kúria, sem pedig a perben eljáró bíróságok nem voltak erre a vizsgálatra hajlandóak.

Még egy rész kapcsolódik ide a felülvizsgálati kérelemből:

„Megtévesztés, félrevezetés vizsgálata uniós irányelv alapján Az Ítélet tábla „a fél szubjektív elvárásának” tekintette felperes félrevezető tájékoztatásra vonatkozó előadását mivel azt egyáltalán nem tárgyalta, és az ítéletben sem említette. Felperes álláspontja szerint az EUB döntése és a 2005/29 irányelv kapcsán „az ügy lényegi részéről” van szó

„A C-453/10 ítélet tartalmaz erre nézve általános elveket:

„40 Végül, amint az a 2005/29 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót az említett 6. cikk (1) bekezdésében felsorolt elemek közül egy vagy több tekintetében...”

„I-125. A két irányelv védelmi irányában meglévő konvergencia – amelyre már utaltam (63) – arról ismerhető fel, hogy a fogyasztó véleményformálásának a vállalkozó általi, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat révén történő nem megengedett befolyásolása nem ritkán egyenlőtlenséget eredményez a szerződéses viszonyokban a fogyasztó terhére. (64) A szerződési feltétel tisztességtelen jellegét elsősorban a 93/13 irányelv – mint a közvetlenül alkalmazandó jog – rendelkezései alapján kell megítélni.”

A bíróság a két irányelvvel kapcsolatban a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.” (Fellebbezés 3. oldal)

„A bíróság ... nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.

A felsoroltak ismeretében

1. elsőként meg kellett volna állapítani a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett nevén devizahitel) alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit.

2. Majd meg kellett volna állapítani, milyen lett volna az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak megfelelő fogyasztói tájékoztatás.
3. Fel kell tární, hogy milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában, illetve a szerződésben alperes?
4. Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e,
5. valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e?” (Fellebbezés 2-3. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 90. oldal

„A Fővárosi Ítéltábla 2020. augusztus 26.-án hozta meg 13.Gf.40.485/2019/18 számú közbenső ítéletét:

„A másodfokú bíróság egyetértett a felperesek által hivatkozottakkal, amelyek szerint a pénzügyi intézmény nem titkolhat el lényeges információt, nem adhat félreértelmezhető információt, lényeges körülményt nem állíthat be lényegtelenként, és nem hangsúlyozhatja a szolgáltatás vagy a pénzügyi eszköz előnyös tulajdonságait anélkül, hogy ezzel egyidejűleg a hátrányos tulajdonságok, illetőleg a kockázatok tárgyilagos és pontos bemutatására ne kerülne sor, és nem használhat az ügyfél számára érthetetlen és értelmezhetetlen kifejezéseket.” (41)”
(Fellebbezés 3. oldal)” – Felülvizsgálati kérelem 91. oldal

Panaszosok megerősítik, hogy az általuk hivatkozott perben is az Erste Bank volt az elmarasztalt alperes. Ebben az idézett perben és a panaszosok perében is Dr. Madari Tibor volt a fogyasztót képviselő ügyvéd, így az ügy részletei számára pontosan ismertek.

Az idézett megállapítások olyan általános jellegűek, annyira magától értetődőek, hogy független és elfogulatlan bíróság kétségbe sem vonhatja ezeket a megállapításokat.

Hová jutna a világ, ha egy bank, vagy bármilyen kereskedő azért hogy a termékét, szolgáltatását eladja, mindenféle következmény nélkül lényeges információt elhallgathatna, csak az előnyeiről adna tájékoztatást, a hátrányairól, a kockázatairól nem, ha mindenféle zagyva, szakmainak tűnő ám értelmezhetetlen tájékoztatással ámíthatná a fogyasztókat.

A Fővárosi Ítéltábla pontosan a tiltott kereskedelmi gyakorlatra hozott példát!

Panaszos úgy véli, ennyi indoklás és hivatkozás elég ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság előzetes döntéshozatali eljárással az EUB-hez forduljon.

Átgondolva a Kúria álláspontját és érvrendszerét a 2005/29 irányelvben megtiltott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak Magyarországon az égvilágon nincs semmilyen jogkövetkezménye. A Kúria döntése szerint végül is megfelel a jóerkölcsnek, ha egy pénzügyi intézmény félrevezeti, megtéveszti a fogyasztókat. A bíróságok tevékenységével kapcsolatban az Alaptörvény elvárását fogalmaz meg: „az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjóknak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” (28. cikk)

A Kúria 10 éve így fogalmazta meg:

„A bírói gyakorlat szerint jóerkölcsbe ütközik az a szerződés, amelyet ugyan a jog nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya, az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, ezért azt

az általános társadalmi megítélés egyértelműen tisztességtelennek minősíti (BH2000.260). A jóerkölcs tehát egy olyan absztrakt fogalom, amely a társadalom általános értékítéletét, általános erkölcsi felfogását fejezi ki.” (6/2013 PJE – Indoklás III.)

„Semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.” (Polgári Törvénykönyv)

Amennyiben egy szerződésből nagyon fontos tájékoztatás hiányzik, a pénzintézet tiltott „megtévesztő mulasztást” követett el, akkor logikus következménye a tiltott kereskedelmi gyakorlatnak, hogy a szerződés hiányos. Nem alkalmas arra, hogy a fogyasztót megalapozott döntés elé állítsa. Így nem csak azt kell vizsgálni, hogy mi van leírva a szerződésben, hanem azt is, hogy mi hiányzik belőle.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot uniós jogszabály tiltja. Ha egy bank ezt a jogszabályt megsérti, akkor a Ptk. szerint a szerződés semmisség által érvénytelen. Panaszosnak ez az álláspontja.

8. alkotmányjogi kérdés

Megfelel-e „a fogyasztó fokozott védelme” névvel ismert uniós cél elérésének az, ha az 2005/29 irányelv megsértése esetén, nincs semmilyen hátrányos jogkövetkezménye a bírósági gyakorlat alapján a tiltott kereskedelmi gyakorlatot elkövető pénzintézettel szemben? Miként lehet védeni úgy a fogyasztót, ha nincs bírósági szankciója a megvalósult tiltott kereskedelmi gyakorlatnak? Elkövetett-e a törvényhozás mulasztást azzal, hogy nem hozott létre konkrét szankciós eszközöket a tiltott kereskedelmi gyakorlatot elkövető pénzintézetekkel szemben? Megfelel a „józan észnek és a közjónak”, ha bíróság a tiltott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot úgy ítéli meg, hogy nem sérti a jóerkölcsöt?

Ha a jó erkölcsbe ütköző szerződés semmis, akkor miként lehet „hipotetikus megfogalmazásnak” minősíteni a jóerkölcs fogalmát?

Megteheti azt egy bíróság, hogy egyáltalán nem vizsgálja, hogy történt-e megtévesztő mulasztás, megtévesztő tevékenység?

Panaszos példát is hozott fel a felülvizsgálati kérelmében:

< A bíróság ... nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.

A felsoroltak ismeretében

1. elsőként meg kellett volna állapítani a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett néven devizahitel) alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit.
2. Majd meg kellett volna állapítani, milyen lett volna az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak megfelelő fogyasztói tájékoztatás.
3. Fel kell tární, hogy milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában, illetve a szerződésben alperes?
4. Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e,
5. valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e?” (Fellebbezés 2-3. oldal)

....

„... Bíróságnak azt kellett volna megvizsgálnia, hogy az alperes:

- folytatott-e tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot (megtévesztő tevékenység, megtévesztő mulasztás)?
- torzította-e felperes döntését?”
- eleget tett-e a szakmai gondosság követelményének? > Felülvizsgálati kérelem 91. oldal

30.

„Hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet a Lisszaboni Szerződéshez csatolt 17. nyilatkozatba ütközik az uniós jog és uniós joggyakorlat tagállamok jogával szembeni elsőbbségét megállapító jogelv figyelmen kívül hagyása miatt...” - Kúria indoklás [27] – felülvizsgálati anyag

„Előadták, hogy az átláthatóság követelményeit kiterjesztő módon kell értelmezni és az EUB által felállított követelményrendszert összességében kell vizsgálni.” - Kúria indoklás [33] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok ezt így fejtették ki felülvizsgálati kérelmükben:

<nemzetközi szerződésbe, a Lisszaboni Szerződéshez csatolt 17. nyilatkozatba ütközik, az uniós jog és az uniós joggyakorlat tagállamok jogával szembeni elsőbbségét megállapító jogelv figyelmen kívül hagyása miatt. > Felülvizsgálati kérelem 2. oldal

< Az Európai Unió Bíróságának szempontjai pedig a Kúria 2021. évi döntéseiben is megjelentek, a fogyasztók érdekében hozott ítéletekben megjelenő uniós követelmények az alábbiak:

...

- átlátható ha a fogyasztó megérti a szerződési feltétel konkrét működését, fel tudja mérni a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatást, és az ebből eredő gazdasági következményeket;
- a szükséges tájékoztatást a pénzügyi intézménynek kell a fogyasztó számára biztosítania;
- e tájékoztatásnak ki kell terjednie a forint súlyos leértékelődésének és a külföldi kamat megemelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására;
- e tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy olyan árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat a forint leértékelődés esetén;
- e tájékoztatásnak ki kell terjednie a lehetséges árfolyamváltozásokra és a vele járó kockázatokra;
- a tájékoztatásnak ki kell terjednie teljes időtartama alatti tényleges kockázatra;
- a tájékoztatás lehet számszerűsített szimuláció is mely által a fogyasztó megérti a lehetséges árfolyamváltozásokhoz kapcsolódó hosszútávú kockázatok valódi mértékét;
- a számszerűsített szimulációnak kellő mennyiségű és pontos adatokon kell alapulni;
- nem szükséges a számszerűsített szimuláció ha ennek hiányában a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei világosan és egyértelműen felismerhető;
- nem felel meg az átláthatóság követelményének az a tájékoztatás hogy a számla pénzneme és a fizetés pénzneme közötti paritás a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad;
- a tájékoztatásnak tartalmaznia kell, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele esetlegesen súlyos következményekkel járhat a pénzügyi helyzetére;
- a tájékoztatásnak tartalmaznia kell az átváltási árfolyam lehetséges változásait, valamint azt, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, azaz nincs korlátozva;
- nem elegendő tájékoztatás ha csupán arról a lehetőségről tájékoztatták fogyasztót hogy a

- devizaárfolyam emelkedhet vagy csökkenhet;
- amennyiben e szerződési feltétel értelme kétséges akkor a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezés az irányadó.

.... (Fővárosi Törvényszék 18-I – 12. oldal), (Felperesi nyilatkozat 77. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 43. oldal

Panaszosok a per során tapasztalták és jelen panaszban ismertetik mélyre hatóan az Alkotmánybírósággal, hogy a EUB döntések által összeállított követelménylistát a Kúria figyelmen kívül hagyja, így az eljárása nem csak tisztességtelen, hanem jogsértő is.

A Kúria nem csak figyelmen kívül hagyja az EUB döntéseit, hanem értelmezi és magyarázza azokat. Erre két példa a Kúria honlapjáról:

A Kúria közleménye az Európai Unió Bíróságának „Dunai-ügyben” hozott határozatáról
„A kölcsönszerződések érvényben tartása ugyanis megfelel a tisztességtelen szerződési feltételek terén az uniós törvényhozó által követett azon célkitűzésnek, mely szerint a felek közötti egyensúly helyreállítására nem a tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmazó szerződés semmissé nyilvánítás útján, hanem a szerződés egésze érvényességének a lehetőség szerinti fenntartásával kell törekedni.

Az Európai Unió Bírósága döntése szerint ugyanakkor az irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé az árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezések tisztességtelensége miatt a szerződés „megsemmisítését”, aminek következtében a fogyasztó mentesülne az árfolyamkockázat viselése alól.” (részlet)

<https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/kuria-kozlemenye-az-europai-unio-birosaganak-dunai-ugyben-hozott-hatarozatarol>

Sajtóközlemény a Gfv.VI.30.206/2023.számú közérdeklődésre számot tartó ügyben

"A Kúria határozatában kiemelte, hogy Európai Unió Bírósága C-705/21. számú ítélete nem terjed ki azokra a fogyasztói kölcsönszerződésekre, amelyekben az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezések átláthatóak, azaz a tájékoztatás tisztességes volt." (részlet)

<https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/sajtokozlemeney-gfvvi302062023szamu-kozerdeklodesre-szamot-tarto-ugyben>

Panaszosban aggály merül fel azzal kapcsolatban, hogy a Kúria ilyen módon kívánja befolyásolni az alsóbbrendű bíróságok munkáját. Felmerülhet a bíróságokban megfelelési vágy, amikor olvassák az EUB döntésekkel kapcsolatos kúriai sajtóközleményeket. Panaszos tisztában van azzal, hogy a „bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak” (Alaptörvény 26. cikk). Panaszos azonban (mint jelen panasz tartalmából is kiderül) 12 év alatt elégtelen sok kedvezőtlen tapasztalatot szerzett.

Panaszos az Alkotmánybíróság 26/2015. (VII. 21.) számú határozata alapján úgy látja, hogy a Kúria nem jogosult értelmezni és magyarázni az EUB döntéseit:

[17] 1.1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint előzetes döntéshozatali eljárást lehet kezdeményezni a Bíróságánál a Szerződések (az Európai Unióról Szóló Szerződés és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés), valamint az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése miatt. Az előzetes döntéshozatali eljárás célja a közösségi jog egységes értelmezésének a biztosítása. Az

EUMSZ erre tekintettel a Bíróságot hatalmazza fel a közösségi jog értelmezésének monopóliumával.

Ugyanakkor a tagállami bíróságok is alkalmazhatják a közösségi jogot és ennek során értelmezési (értvényességi) problémák merülhetnek fel. Amennyiben tehát egy tagállami bíróság előtti ügyben közösségi jogot kell alkalmazni és észszerű kétely merül fel annak érvényességét, értelmezését illetően, a tagállami bír kezdeményezésére a Bíróság egy közbenső eljárás keretében megválaszolja a nemzeti bíró szerint jelentékeny közösségi jogi kérdést. Az EUMSZ tehát az előzetes döntéshozatali eljárás révén megakadályozza, hogy a tagállami bíróságok a közösség jogot eltérően értelmezzék, ugyanakkor szervezeti értelemben nem teremt alá-fölérendeltségi viszonyt a Bíróság és a tagállami bíróságok között.

Panaszos kéri az Alkotmánybíróságot, hogy előzetes döntéshozatali kérdéssel forduljon az EUB-hez.

5. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

Magyarázhatja-e a Kúria az EUB döntéseit bármilyen formában? Vagy a bíróságoknak, ügyelve a függetlenségükre, közvetlenül, saját maguknak kell alkalmazniuk az EUB döntéseit. Amennyiben kérdés, aggály merül fel bennük, akkor az a megfelelő eljárás hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeznek vagy az a megfelelő eljárás, hogy a Kúriától kérnek útmutatást?

Megfelel-e a bírói függetlenségnek, ha az egyedi ügyben eljáró bírók nem használják közvetlenül az uniós jogot, az EUB ítéleteit, hanem a Kúria által átértelmezett útmutatásokat hasznosítják a perekben? Sérül-e ez esetben a bírói függetlenség?

31.

„A régi Pp. 206. § (1) bekezdés megsértését azért állították, mert álláspontjuk szerint a bíróságok a bizonyítékok összességét nem vizsgálták, az általuk becsatolt tanulmányok és interjúk lényegét figyelmen kívül hagyták. A felperesek hivatkoztak továbbá a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének a megsértésére is.” - Kúria indoklás [28] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok az állításukat a kereseti kérelemben így fejtették ki:

< Az Ítélet tábla szerint nem szükséges minden felperesi álláspontot vizsgálnia, nem szükséges a döntéseit indokolnia:

„A bíróságnak a határozatát az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra szoruló körülmények által meghatározott szükséges mértékben köteles megindokolni. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik, hogy a felek által felhozott minden észrevételt, nyilatkozatot, hivatkozást egyenként kell az ítéletben rögzíteni és azt értékelni. Különösen nem szükséges a fél szubjektív elvárását kielégítő mélységű érvrendszer szerint indokolni az ítéletet [30/2014. (IX. 30.) AB határozat Indokolás [89], 3177/2021. (IV. 30.) AB végzés Indokolás [42]]. - Felülvizsgálati kérelem 28. oldal

„A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” 30/2014. (IX. 30.) AB határozat > Felülvizsgálati kérelem 30. oldal

< Az Alkotmánybíróság folyamatosan meghatározza, hogy milyen szempontoknak kell megfelelnie a tisztességes bírósági eljárásoknak. Pl. a 7/2013. (III. 1.) AB határozat kifejti:
„...a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthesse. Önmagában a bírói út igénybevétele formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.”
„a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét.”
„a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be.”
„feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.”
„kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket. > Felülvizsgálati kérelem 30. oldal

Panaszosok álláspontja szerint az Alkotmánybíróság idézett döntéseit össze kell hangolni:

9. alkotmányjogi kérdés

A tisztességes bírói eljárással kapcsolatban két AB döntés között ellentmondás fedezhető fel:

Egyrészt: „ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot” 7/2013. (III. 1.) AB határozat

Másrészt: „A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” 30/2014. (IX. 30.) AB határozat

Felperes álláspontja szerint a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban rögzítettek Alaptörvényben rögzített állampolgári alapjogon alapulnak, így a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban lévő megállapításokat csak akkor lehet figyelembe venni, ha nem sérül az Alaptörvényben biztosított jog. Annak kifejtése, hogy mi számít „az ügy lényegi részének” és mi számít „szubjektív elvárásnak” alkotmánybírósági maghatározásra vár. Ugyanis ha nincs korrekt meghatározás, a bíróságok önkényesen válogathatnak a kereseti kérelmek között és csak „azokkal a kérdésekkel foglalkoznak amikhez kedvük van”.

A bíróság bankok iránti elfogultságát bizonyítja és így a bíróság függetlenségét cáfolja, hogy a legelképezetőbb banki indoklást is mindenféle mérlegelés nélkül átveszi a bíróság. Amikor meg panaszos jogos észrevételt tesz, teljesen figyelmen kívül hagyja az eljáró bíró, bírói tanács. Erre egy példa:

< Az Ítélet tábla azzal indokolja döntését, hogy „nem tekinthető tisztességtelennek, figyelemmel arra, hogy az alperes több ezer hasonló kölcsönjogviszony tekintetében építette fel és működteti rendszerét...”.

Ehhez képest az a közismert tény, hogy alperes (és még több tucat pénzüintézet) tömegesen számolt tisztességtelen módon vételi és eladási deviza árfolyammal, és tömegesen emelte önkényesen és tisztességtelen módon az ügyleti kamatlábakat.

Alperesi bank is tisztességtelenül járt el, erről így adott felperes tájékoztatást korabeli sajtó beszámoló alapján a bíróság részére:

"Az Erste Bank az elszámolás és a forintosítás keretében több mint 400 ezer érintett kölcsön- és lízingszerződéshez kapcsolódóan mintegy 50 féle értesítőlevelet küld ki ügyfeleinek"

"Az Erste Bank Hungary "történelmi hétvégén" van túl, a múlt hétvégén 20 milliárd forintot írtak jóvá közel 100 ezer ügylet alapján - mondta Jelasity Radovan, az Erste Bank elnök-vezérigazgatója az MTI-nek. Ezek már lezárt ügyletek, az érintett ügyfelek mintegy felének már - sajnos - nincs is számlája a banknál – tette hozzá. Akiknek már nincs számlájuk az Ersténél, azokat az elszámolólevélben értesítik arról, hogy készpénzben vagy esetleg egy technikai számlára kapják meg az elszámolásból adódó összeget." (Felperesi nyilatkozat 27. oldal)

Az, hogy egy bank valamit tömegesen alkalmaz, az egyáltalán nem jelenti azt hogy tisztességes! A tömeges alkalmazás nem teszi tisztességesé a tisztességtelent. Egy valamit mindenképpen megmutat: az adott bank figyelmen kívül hagyja a jogszabályokat, hogy tömeges szerződések révén extra profitra tegyen szert. > Felülvizsgálati kérelem 60. oldal

Az Ítéltábla majd a Kúria szerint, nem keveset kell lopni, hanem sokat, nem keveset kell hazudni, hanem sokat, nem kevés embert kell becsapni, hanem rengeteget! – ez lenne az új erkölcsi mérce?

Miként fogalmaz az Alaptörvény Nemzeti hivatása?

„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.”

Az Alkotmánybíróság válaszoljon arra a kérdésre, hogy a nemes eszmékkel miként illeszthető össze az, hogy „nem tekinthető tisztességtelennek, figyelemmel arra, hogy az alperes több ezer hasonló kölcsönjogviszony tekintetében építette fel és működteti rendszerét”

Panaszos téves jogértelmezésre is felhívta a Kúria figyelmét a felülvizsgálati kérelmében:

< Az Ítéltábla által hivatkozott jogegységi határozat pontosan az ellenkezőjét tartalmazza, mint az Ítéltábla állítja:

„A perekben az egész szerződés érvénytelenségét eredményező érvénytelenségi okként szoktak hivatkozni a szerződés jogszabályba ütközésére...”

„Nem maga a szerződéses konstrukció, hanem a konkrét megkötött fogyasztási (2005. január 1-jétől a fogyasztási-, lakossági) kölcsönszerződés ütközik jogszabályba, ha nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-g) pontjai szerinti feltételeknek. (E rendelkezéseket egyébként a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény 2010. június 11. napjától hatályon kívül helyezte. A Hpt. 213. §-ának rendelkezései pénzügyi lízingszerződésekre nem vonatkoznak. A Hpt. 2. számú melléklet III.5. és 13. pontjai alapján egyértelmű, hogy a fogyasztási-, lakossági kölcsönszerződések fogyasztói szerződések.)

A Hpt. 213. § (1) bekezdése értelmében az a)-g) pontoknak nem megfelelő tartalmú szerződés semmis. E felsorolásban vannak olyan pontok, amelyek az egész szerződés érvénytelenségét eredményezhetik, például, ha a szerződés tárgya, a THM mértéke, illetve a törlesztőrészletek nagysága nincs a szerződésben rögzítve. Más pontok, így pl. a d) pont részleges érvénytelenséget eredményez, mivel a

törvényi követelményeknek nem megfelelő tartalmú szerződéses rendelkezések a szerződés jól körülhatárolható részét érintik.”

A 6/2013 PJE nem a THM hiányával kapcsolatban fejti ki a részleges semmisséget:

„A Hpt. 213. § (1) bek. a)-g) pontjai közül a leggyakrabban hivatkozott érvénytelenségi ok a d) pont, amely szerint semmis a szerződés, ha nem tartalmazza azon feltételek, illetve körülmények részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható. A Hpt. 213. § (1) bek. d) pontjában írt semmisségi ok nyilvánvalóan jól körülhatárolható, a többi rendelkezésre kihatással nincs, a szerződés a hiteldíj változtatás figyelmen kívül hagyásával teljesíthető, így csak részleges érvénytelenséget eredményez. Ha az adott rendelkezés jogszabályba ütköző volta megállapítható, nem szükséges tovább vizsgálni, hogy az adott szerződéses rendelkezés egyéb okból tisztességtelen-e.” > Felülvizsgálati kérelem 71. oldal

Az ítéletábra összemosta a semmisség által érvénytelenné válható szerződési pontokat, a Kúria pedig a panaszos jelzésével egyáltalán nem foglalkozott. Így hallgatólagosan elfogadta az ítéletábra csúsztatását. Az Erste Bank előnyére, a fogyasztó hátrányára.

Panaszos hivatkozott EUB döntésre is a felülvizsgálati kérelmében:

< Alperes a 2014. évi előkészítő iratában egy uniós ítéletről ad tájékoztatást:

„...figyelmet érdemel az EUB a C-453/10 számú ... ügyben hozott ítélete (2012. március 15.). melynek 44. pontjában kifejtette: a valóságosnál alacsonyabb THM nem olyan elem, mint amely automatikusan és önmagában megalapozza a vitatott feltétel tisztességtelen jellegét; e kérdésben mindig az adott ügy összes sajátos körülménye alapján kell döntést hozni,” (3. oldal felső harmad) Az „ügy sajátos körülménye”, hogy Szlovákiában a THM hiánya a szerződés kamat- és költségmentességét jelenti, míg a magyar jog szerint a szerződés semmisségét. (Felperes 6. – 47. oldal) „A magyar jog, a 1996. évi CXII. hitelintézeti törvény viszont éppen a semmisséget írja elő jogkövetkezményként.(Felperes 6. – 48. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 71. oldal

„A C-453/10 a THM kapcsán:

„47 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan – az alapeljárásban szereplőhöz hasonló – kereskedelmi gyakorlatot, amely hitelszerződésben a valósánál alacsonyabb mértékű THM megjelöléséből áll, „megtévesztőnek” kell minősíteni a 2005/29 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti az átlagos fogyasztót, hogy olyan üzleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. A nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy ez az eset áll e fenn az alapeljárásban. Az ilyen kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása többek között az egyik olyan elem, amelyre a hatáskörrel rendelkező bíróság a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a fogyasztó számára nyújtott kölcsön költségeire vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelését alapíthatja. Az ilyen megállapítás azonban nem gyakorol közvetlen hatást a megkötött szerződés érvényességének a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából történő értékelésére.” (Felperes 6. – 28. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 159. oldal)

„Jelen esetben azért is van különösen nagy jelentősége annak, hogy mekkora a valós THM-je a CHF elszámolású szerződésnek, mert a THM alapján döntött a számára megfizethetlenné vált CHF és nem az EUR elszámolás mellett, és az alacsonyabb THM miatt döntött a nagy veszteséget jelentő LTP-s türelmi idős kombinált kölcsön mellett.” (Felperes 6. – 49. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 161. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 71. oldal

A Kúria nem vizsgálta meg, hogy panaszos ügyleti döntésében szerepet játszott, hogy mekkora THM volt megadva.

32.

„Utaltak arra is, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a teljes futamidő alatt kifizetendő kamatot sem CHF-ben, sem forintban.” - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok erre nem „csak úgy utaltak”, hanem nagyon pontosan ismertették a felülvizsgálati kérelmükben (is):

< Az Ítélet tábla figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés nem tartalmazza az összesen fizetendő kamatot:

„A szerződésnek teljes futamidőre kiszámított kamatösszeget is tartalmaznia kellene: „Adós a teljes futamidőre kiszámított kamatot megismerte, megértette és tudomásul vette” (12. oldal VIII.12.).

A kölcsönszerződés nem tartalmazza a teljes futamidő alatt kifizetendő kamatot sem CHF-ben, sem forintban. A szerződésnek ez a pontja valótlan, ezáltal tisztességtelen.” (Felperes 6. – 54. oldal)

A 2007 februárjában alperes által készített és átadott táblázat tartalmazza a futamidő alatt befizetésre kerülő összeget:

„Kombival befizetett összeg 29.389.886 Ft

Annuitással befizetett összeg 28.672.647 Ft

Futamidő alatti megtakarítás 717.240 Ft”

(Felperes 6. – 13. melléklet)

A teljes futamidő alatt kifizetendő összeget a szerződés nem tartalmazza. A teljes futamidőre kiszámított kamatösszeg a szerződés adataiból nem számolható ki.” (Felperesi nyilatkozat 134. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 60. oldal

< Felperes 2011-ben készült számolása és a kölcsön kiválasztásának ismertetése:

„Részletek felperes 2012. február 14.-i beadványából:

„Elvi lehetőség volt, hogy forint elszámolású kölcsönt vegyünk fel éves kamatláb 12,5%

kezelési költség mértéke 3,0%

THM 17,29%

törlesztő részlet 238.136 Ft

összesen fizetve a banknak kb. 57.152.549 Ft

A másik lehetőség a CHF elszámolású deviza alapú hitel volt.

éves kamatláb 4,1%

kezelési költség mértéke 1,5%

THM 6,72%

törlesztő részlet 126.416 Ft

összesen fizetve a banknak kb. 30.339.826 Ft

Egy esetleges, nagyon nagy mértékű, 15%-os emelkedést is be tudtunk vállalni. A banki ügyintézők rövid, átmeneti időre, maximum ekkora emelkedés lehetőségéről tájékoztattak.

Nézzük, mennyi lehet a törlesztő részletünk hamarosan?

Mi az a törlesztő részlet, melyet a Bank nem hajlandó hónapok óta közölni velünk?

Árfolyam ma MNB Ft/CHF 241,10

Törlesztő részlet 236.230 Ft

Mindösszesen várható 50.261.484 Ft

A törlesztés várhatóan annyi lesz, mintha a forint hitelt választottunk volna, de ugye azt azért nem választottuk, mert tudtuk, hogy nem tudjuk fizetni.

Összesen 17 millió Ft volt a hitelkérelmünk, és az eredeti számításhoz képest (30 millió helyett 50 millió), 20 millióval kellene többet visszafizetnünk.” (19.P.92.533/2011/10 - 8. melléklet) (Felperesi nyilatkozat 7. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 67. oldal

< Mint a felperes már utalt rá, minden adatot ki tudott volna számolni alperes, erre bizonyíték alperes 2007 februárjában készített táblázata. (Felperes 6. – 54. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 113. oldal)

„A 2007 februárjában alperes által készített és átadott táblázat tartalmazza a futamidő alatt befizetésre kerülő összeget:

„Kombival befizetett összeg 29.389.886 Ft

Annuitással befizetett összeg 28.672.647 Ft

Futamidő alatti megtakarítás 717.240 Ft” (Felperes 6. – 13. melléklet)”

(Felperesi nyilatkozat 134. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 68. oldal

A Kúria egyáltalán nem vizsgálta meg, hogy a törvény által előírt adatot tartalmazza-e a szerződés? A döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, az nyilván nem elegendő, hogy a bíróság megjegyzi, hogy „utaltak arra is...”. Panaszosnak nem tűnik annyira nehéznek, hogy a bíróságnak a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kell vetnie, majd egyenként is és összességében is kell értékelnie ezeket a döntése során. Egyetlen egy adatot kellett volna megnéznie a bíróságnak, hogy benne van-e a szerződésben? Vagy ha nem akarja a bíró megkeresni, akkor kérje meg a bankot, hogy mutassa meg. Ha így történik, akkor nyilván kiderül az igazság, az előírt adatot a szerződés nem tartalmazza, így a szerződés semmisség által érvénytelen. A Kúria ezt a döntést nem kívánta meghozni (ebben a kérdésben sem) így tisztességtelen módon ezzel a kereseti kérelemmel nem foglalkozott.

Panaszos pontosan ismertette, hogy ez miért reveláns kérdés.

Miként a Hitelintézeti törvény előírja: „Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat.”

33.

„Állították, hogy a szerződésben szereplő törlesztés hibás adatok alapján lett kiszámolva. - Kúria indoklás [29] – felülvizsgálati anyag

Hasonlóan az előző ponthoz, most sem „állították hogy...”, hanem kellő részletességgel ismertették a kereseti kérelmükben:

< Felperes ugyan jelezte, hogy a szerződésben szereplő törlesztő részlet hibás adatokból lett kiszámolva, ám ezt a tényt annak ellenére nem vette figyelembe a bíróság, hogy alperes nem cáfolta az állítást, számítással nem igazolta, hogy helyes összeg van a szerződésben:

„Mint már korábban felperes számpéldákkal ismertette 2021.október 17-i beadványban, alperes ezt a 2,29%-os akciós kamatot nem csak a 6 hónapos türelmi időn belül, hanem 240 hónapon belül alkalmazta a törlesztés és a törlesztő részlet kiszámítása során. Ennek az az oka, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza azt az ügyleti kamatot, ami az akciós időszak után alkalmazandó. Ha a kamatot nem tartalmazza a szerződés, az semmis.” (Fellebbezés 42. oldal)

Alperes törlesztő részletnek lényegesen kisebb összeget (1.057,54 CHF) adott meg a szerződésben, mint ami a szerződéskötéskor rendelkezésre álló adatokból kiszámolható (1.162,51 CHF)!

Felperes már évek óta kéri, hogy alperes adja meg a törvény által előírt összes adatot, ügyleti kamatlábakat, törlesztési és törlesztő részlet összegeket. Azonban ezeket a jogos kéréseket alperes figyelmen kívül hagyja, az adatokat nem kívánja megadni.

... Az imént jelzett eltérést az okozhatja, hogy a felperes az akciós időszak utáni törlesztőrészletet 4,1% kamatlábbal számolta. A számolást az akciós 2,29%-os ügyleti kamatlábbal elvégezve már nagyon közeli eredményt kapunk..." (Fellebbezés 46. oldal)

Felperes ugyan jelezte, hogy a szerződésben szereplő törlesztés hibás adatokból lett kiszámolva, ám ezt a tényt annak ellenére nem vette figyelembe az Ítéletábra, hogy alperes nem cáfolta az állítást, számításával nem igazolta, hogy helyes összeg van a szerződésben:

„A IV/3. (a kamat és kezelési költség törlesztés összegére vonatkozóan): „A kamat és a kezelési költség (törlesztés) ... havonta fizetendő együttes összege: 422,06 CHF...”

Alperes helyesen számolt, a nagyon erős 127 Ft/CHF árfolyammal valóban ez a törlesztési összeg jön ki. (Fellebbezés 45. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 64. oldal

< Alperes „Értesítés kölcsönösszeg folyósításáról” című tájékoztatása (2007.09.17.) tartalmazza a kamatlábakat és a fizetendő összegeket:

Kamat mértéke évi 4,1%

Kezelési költség mértéke évi 1,5%

Fizetendő törlesztő részlet havi összege : 374,06 CHF
(folyósítás napjától az első 6 havi kamatperiódusban)

További törlesztő részlet havi összege: 523,06 CHF

Ez az értesítés nem tartalmazza a 60 hónapos türelmi idő utáni törlesztő részlet összegét.

A szerződésben szereplő 1.057,54 CHF két tény miatt sem tekinthető a kölcsönszerződés törlesztő részletének, egyrészt egy 15%-kal megnövelt nyilvántartási összegből van számolva, másrészt nem a megfelelő kamatlábbal van számolva.

A folyósítási értesítő pedig egyáltalán nem tartalmazza a türelmi idő utáni törlesztő részlet összegét. Így az itt nem szereplő adat, nyilván utólag sem lehet a kölcsönszerződés része.” (Fellebbezés 46. oldal)
> Felülvizsgálati kérelem 65. oldal

< Mint a felperes már utalt rá, minden adatot ki tudott volna számolni alperes, erre bizonyíték a 2007 februárjában készített táblázat.

Alperes olyan átláthatatlan, önmagának ellentmondó szerződést készített és íratott alá felperessel, hogy még saját maga sem tudta helyesen értelmezni. Ezáltal hibás összeget írt a szerződésbe.” (Fellebbezés 46. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 65. oldal

< Felperes összesítette a meglévő és a hiányzó adatokat:

„A törlesztés összege devizában az akciós kamatozású 6 hónap alatt (kamatláb 2,29%):

szerződés: 422,16 CHF

folyósítási értesítő: 374,07 CHF

A törlesztés összege devizában az akciós kamatozású 6 hónap után (kamatláb 4,10%):

szerződés: nem tartalmazza

folyósítási értesítő: 523,06 CHF

A törlesztés összege devizában a türelmi idő után (kamatláb 4,10%):

szerződés: 1.057,54 CHF

folyósítási értesítő: nem tartalmazza

Sem a kölcsönszerződés, sem a folyósítási értesítő nem tartalmazza az összes havi törlesztő részletet, valamint egyik sem tartalmazza az LTP előtörlesztés összegét.” (Felperes 6. – 8. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 66. oldal

< A szerződés IV./3. pontjában a türelmi időre rögzített, a kamatot és a kezelési költséget tartalmazó havi 422,16 CHF, illetve azt követően havi 1.057,54 CHF törlesztőrészlet a 133.666 CHF kölcsöntőke figyelembevételével került meghatározásra.” (Felperes 6. – 52. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 135-136. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 66. oldal

Az előző ponthoz hasonlóan most is olyan adatról van szó, melynek hiánya semmisség által a szerződés érvénytelenségét okozza.

Miként a Hitelintézeti törvény előírja „Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét”

Panaszos nem tartja szükségesnek megismételni az előző (33.) pontban kifejtett álláspontját, így most utal rá.

34.

„Kifejtették azt is, hogy a szerződésben meghatározott finanszírozási igény százalékban növelt deviza értéke nem a kölcsönszerződés tárgya, így a szerződés forinthitelnek minősül.” - Kúria indoklás [26]–felülvizsgálati anyag

Panaszosok kellő részletességgel, így fejtették ki álláspontjukat a kereseti kérelmükben:

< A fentieket figyelembe véve Felperes megerősíti, hogy egyetért a Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumának azzal az álláspontjával, hogy jelen szerződés forint kölcsönszerződés:

„A Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiuma 2013. december 9-én, egy héttel a Kúria döntése előtt, tartott szakmai tanácskozást. Álláspontot fogalmaztak meg deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződések elvi kérdéseiről. Az álláspontot Dr. Szabó Klára kollégiumvezető írta alá (részletek):

„A deviza alapú kölcsönöket forintkölcsönnek tartjuk.

Úgy gondoljuk: annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy a deviza alapú kölcsön forint- vagy devizakölcsön-e, a szerződés tartalma irányadó. A szerződés tartalmát a hatályos Ptk. 523. § (1) bekezdése rögzíti, eszerint kölcsönszerződés alapján a hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. Az új Ptk. 6:383. §-a értelmében kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzüsszeg fizetésére, az adós a pénzüsszeg szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles. A jogszabály szerint tehát a hitelező szerződéses kötelezettsége pénzüsszeg rendelkezésre bocsátása, illetve fizetése, míg az adós szerződéses kötelezettsége a visszafizetés és kamatfizetés. Ha ezt összevetjük a deviza alapú hitel fogalmával, azt találjuk, hogy a felek szerződéses kötelezettségeiknek mindig forintban tesznek eleget.

Az a kérdés, hogy mi az ügylet jellegadó tartalma, a szerződés értelmezésével dönthető el. A magánjogi viszonyokra irányadó Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A Ptk. 207. § (2) bekezdése azt is kimondja, hogy amennyiben az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb

értelmezést kell elfogadni. A fogyasztó számára pedig egyértelműen a felvett összeg forinthatelkénti elfogadása a kedvezőbb. > (Felperesi nyilatkozat 11. oldal)

A Kúria teljesen figyelmen kívül hagyta panaszos által idézett bírói állásfoglalás értékelését, és semmi magyarázatot sem adott arra, hogy ettől miért tér el?

Az EUB szerint is forintkölcsonról van szó:

< Az Ítélet tábla nem vette figyelembe felperes EUB döntésre hivatkozó érvelését:

„C-609/19 ügyben 2021. június 10.-én született ítélet

35 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a hitelező a hitelszerződéssel arra vállalt alapvetően kötelezettséget, hogy bizonyos pénzösszeget bocsát a hitelfelvevő rendelkezésére, míg az utóbbi a maga részéről alapvetően azt a kötelezettséget vállalja, hogy általában kamatokkal növelten, előre meghatározott részletekben visszafizeti ezt a pénzösszeget. Egy ilyen szerződés alapvető szolgáltatásai tehát egy pénzösszeghez kapcsolódnak, amelyet a folyósítás és a visszafizetés pénznemének a hitelszerződésben történő rögzítésével kell meghatározni. Ennélfogva a hitel meghatározott pénznemben történő visszafizetésének kötelezettsége főszabály szerint az adós kötelezettségének természetével függ össze, nem pedig a fizetés módját érintő járulékos elemre vonatkozik, ezért a hitelszerződés lényeges elemének minősül (2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 38. pont).” (Felperes 6. – 28. oldal)

Felperes megjegyzi. Az „adós kötelezettségének természete” a „rendelkezésre bocsátott összeg”, visszafizetése „előre meghatározott részletekben” történik. Jelen szerződésben nem szerepel a „rendelkezésre bocsátott összeg” sem és a „meghatározott részletek” sem.

„Mivel az adósok forint összeget kaptak a folyószámlájukra, ezt az összeget a bank a forrásoldalon forintban tartja nyilván, az adósoknak a bank forint összeget bocsátott a rendelkezésükre. Mind a hazai, mind az uniós jog szerint az adós a rendelkezésére bocsátott összeget köteles kamatostul visszafizetni. > Felülvizsgálati kérelem 84. oldal

< Az Európai Unió Bírósága a 2021. június 10.-i döntésében, a C-609/19 számú ügyben kifejtette:

„35 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a hitelező a hitelszerződéssel arra vállalt alapvetően kötelezettséget, hogy bizonyos pénzösszeget bocsát a hitelfelvevő rendelkezésére, míg az utóbbi a maga részéről alapvetően azt a kötelezettséget vállalja, hogy általában kamatokkal növelten, előre meghatározott részletekben visszafizeti ezt a pénzösszeget.”

Mit kell tehát visszafizetnie az adósnak? A rendelkezésére bocsátott pénzösszeget.

Ez a kölcsön meghatározása a magyar jogban (a devizahitelezés idején érvényben lévő Polgári Törvénykönyv szerint) is:

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).” > Felülvizsgálati kérelem 85. oldal

A Kúria a hazai jogszabálynak és az EUB döntésnek ellentétes, tehát jogszabályellenes döntést hozott. Ezt a jogellenes állapotot az Alkotmánybíróságnak kell orvosolnia azzal, hogy a panasz tárgyát képező Kúriai ítéletet megsemmisíti.

35.

„Sérelmezték, hogy az alperes nem bocsátott rendelkezésükre devizaösszeget.” - Kúria indoklás [30] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok nem sérelmezték! Nem volt olyan követelésük, hogy a bank CHF összeget utaljon a bankszámlájukra. Iratellenesen állít olyat a Kúria, ami egész egyszerűen nem igaz!

Panaszos nem tudja idézettel igazolni, hogy nem volt ilyen sérelmük, mivel nincs ilyen a peranyagban. A Kúriának kell igazolni legalább egy idézettel, hogy panaszos sérelmezte a deviza rendelkezésre bocsátásának hiányát.

Pontosan fordított a helyzet ugyanis: panaszosok éppen azt állítják, hogy a szerződésük 17.000.000 forint kölcsön adására vonatkozik, ezt a kölcsönszerződés tárgya, és pontosan ekkora összeget, 17.000.000 forintot bocsátott számukra rendelkezésre az Erste Bank.

(Majd ebből az összegből számolta ki a deviza nyilvántartási összeget)

36.

„megszegte a régi Ptk. 205. § (3) bekezdésében előírt együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét, valamint a régi Ptk. 4. és 5. §-ban meghatározott kötelezettségeit, mivel nem jóhiszeműen és az adóssal együttműködve járt el, hanem arra törekedett, hogy tisztességtelen előnyhöz jusson a kölcsönszerződés megkötése kapcsán.” Kúria indoklás [31] – felülvizsgálati anyag

„Ahogy arra a Kúria már több esetben rámutatott: a régi Ptk. 205.§ (3) bekezdése a feleket a szerződéskötés során terhelő általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget rögzíti. A fogyasztóval kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén ehhez képest a régi Hpt. szerződések megkötésekor hatályos 203.§-a speciális tájékoztatási kötelezettséget telepített a pénzügyi intézményre, amikor előírta, hogy fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot...” - Kúria indoklás [63] – Kúria döntése

„... nem a szerződés érvénytelensége körében van jelentősége, mert azt pedig, hogy a régi Hpt. ezen rendelkezései alapján kötelezően nyújtandó árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő-e, a régi Ptk. 209. §-a és ezen magyar jogi szabályozás alapjául szolgáló, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló fogyasztói irányelvnek, az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége vonatkozásában kialakult értelmezése tárgyában meghozott EUB ítéletek, továbbá az azokat figyelembe vevő 6/2013 és 2/2014 PJE határozatok alapján kell megítélni.” Kúria indoklás [63] – Kúria döntése

Panaszos így fogalmazta meg a felülvizsgálati kérelemben a szempontjait:

< Ha alperes nem tájékoztatta a vele szerződő felperest a deviza alapú elszámolás mibenlétéről, eredményéről, kockázatairól, akkor megszegte a Ptk. 205.§. (3) bekezdésében előírt együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét, és a 4.§. és az 5. §-ban meghatározott kötelezettségeit, mivel nem jóhiszeműen, és az adóssal együttműködve járt el, hanem arra törekedett, hogy tisztességtelen előnyhöz (a saját szakmai körébe tartozó kockázat korlátlan áthárításával, a kamatelőnyt hosszú távon eltüntető kamatparitás közgazdasági szabálya árfolyamra való hatásának ismeretében, hosszú távon a forint elszámolású szerződésekhez képest bizonyosan magasabb jövedelmezőség biztosítása révén) jusson a kölcsönszerződés megkötése kapcsán. A szerződés ezen, az adós számára kedvezőtlen jellemzőinek elhallgatása révén a pénzintézet a maga számára kedvezőbb helyzetet alakított ki, magatartása tehát rosszhiszemű volt, nem felelt meg a rendeltetésszerű joggyakorlás

követelményének, így az visszaélésszerű, az adós részére ártó célzatú magatartás volt, így joggal való visszaélést valósított meg, ami viszont tiltott magatartás a Ptk. 5.§. (1) bekezdése alapján, ennek megfelelően viszont a Ptk. 200.§. (2) bekezdése alapján a kölcsönszerződés ezért is semmis. > Felülvizsgálati kérelem 17. oldal

Közismert tény, hogy az Erste Bank is tisztességtelen előnyhöz jutott a szerződéseivel: az árfolyamrész által és a kamatemelés által. Kúria tehát tisztességtelen módon lecsökkenti a 205.§ (3) hatályát.

„Természetese” a devizaárfolyam emelkedés szintén extra bevételt jelentett, valamint az extra magas késedelmi kamat is. Ezt azonban a Kúria egyáltalán nem kívánta vizsgálni, annak ellenére hogy panaszos több módon is indokolta a perben elzáró kérelmét. A Ptk. és a Hpt. fogyasztóvédelmi rendelkezéseit játssza ki egymás ellen a Kúria, hogy ne kelljen egyáltalán foglalkozni a kereseti kérelemben leírtakkal. A Kúria így visszaél a joggal.

Panaszos álláspontja szerint a különböző törvényekben lévő fogyasztóvédelmi rendelkezések erősítik egymást, nem pedig kioltják, mivel csak így lehet elérni a fogyasztók fokozott védelmét.

10. alkotmányjogi kérdés

Megfelel-e az uniós irányelv által kitűzött célnak, a fogyasztó fokozott védelmének, ha a Kúria (és nyomására a többi alsóbbrendű bíróság) a Hpt. és a Ptk. fogyasztóvédelmi rendelkezéseit egymással szemben játssza ki, hogy az erőfölénnyel visszaélő pénzintézet tisztességtelen viselkedését ne kelljen vizsgálnia. Panaszos álláspontja szerint a fogyasztóvédelmi rendelkezéseknek erősíteniük kell egymást, mert csak így érhető el az Alaptörvényben is megfogalmazott cél.

37.

„Nem megalapozott a felperesek azon hivatkozása, hogy a per folyamán az alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláírta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot és erről szóban sem kaptak előzetesen információt.” - Kúria indoklás [32] – felülvizsgálati anyag

„A bíróság a bizonyítékok (különösen a felek közötti szerződés és a kockázatfeltáró nyilatkozat szövege, a pénzügyi intézmény részéről egyéb úton nyújtott tájékoztatás) helyes mérlegelése alapján állapította meg, hogy a felperesek a kölcsönszerződésben aláírásukkal is igazolt tájékoztatást megkapták, amit saját perbeli nyilatkozataik és felülvizsgálati hivatkozásuk is alátámasztott, amely szerint már hónapokkal a perbeli ügylet megkötését megelőzően tájékoztódtak a devizaalapú kölcsönökről.” - Kúria indoklás [36] – Kúria döntése

„Nem megalapozott a felperesek azon hivatkozása, hogy a per folyamán az alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláírta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot. Nem vitásan a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot, amelyben az alperes felhívta a felperesek mint adósok figyelmét arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával élvezhetik a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viselik annak kockázatait is. Kiemeli a Kúria: nem a kockázatfeltáró nyilatkozat címének, elnevezésének van jelentősége, hanem annak, hogy miről és milyen tartalommal kaptak tájékoztatást az adósok.” - Kúria indoklás [52] – Kúria döntése

Panaszosok nagyon pontosan ismertették a tényeket a felülvizsgálati kérelmükben:

< Az ítélet tábla figyelmen kívül hagyta felperes azon állítását, hogy nem kapták meg a „külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot”:

„Felperes a 2022. január 20.-i nyilvános tárgyaláson:

Az eddigi nyilatkozataimat változatlanul fenntartom, kiemelném, hogy az alperes a december 2-i jegyzőkönyvbe foglalt felhívásoknak nem tett eleget, amit pedig csatolt a december 30-i beadványához az egy külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól elnevezésű tájékoztatás, ezt a felperesek megkapták az azon szereplő aláírást sem vitatják, azonban kockázatfeltáró nyilatkozatot, ahogy hivatkozta, nem csatolt, és a felperesek ilyet nem is kaptak...

..továbbá a szerződés 4. oldalának alulról a 4. francia bekezdése említi a folyósítási feltételek közt, hogy annak feltétele, hogy a deviza finanszírozás kockázata aláírásra és benyújtásra került, de ilyen dokumentum nem volt, elképzelhető, hogy ez egy olyan speciális a konkrét szerződéshez fűződő tájékoztatás lett volna amire csak az alperes tudna nyilatkozni, hogy volt-e ilyen tájékoztatás, tehát az általános tájékoztatáson túlmenően egy konkrét tájékoztatás. (Tárgyalási jegyzőkönyv 18. – felperes - 2. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 30. oldal)

Egyértelmű tény, hogy a per folyamán alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette volna és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devzafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot. Az írásbeli nyilatkozat törvényi előírás:

„A Hpt. 203. § (6) bekezdés a hitelnyújtót kötelezi kockázatfeltárásra (második árfolyamkockázat), a (7) bekezdés pedig meghatározza, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak mit kell tartalmaznia. A kölcsönszerződéshez kapcsolt minden konkrétumot nélkülöző „tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak, hiszen csupán általánosságokat tartalmaz. Tényszerű a gazdasági hatásokat bemutató az uniós elveknek megfelelő tájékoztatás helyett félrevezető információt tartalmaz, a tájékoztató azt sem tartalmazza egyértelműen, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyam romlásával nem csupán a törlesztőrészek növekednek, hanem a bank által nyilvántartott adósság összege is. A nem fizetett törlesztés következményei is hiányoznak a kockázat ismertetéséből. Az alperes a tájékoztatásra nem felel meg az átláthatóság követelményének sem, mert abból csak arra lehet következtetni, hogy a CHF árfolyam a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. (Főv.Töv. 18-I – 10. oldal).” (Felperesi nyilatkozat 36. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 31. oldal

< A Fővárosi Törvényszék jelen ügy elsőfokú eljárásában a döntését így indokolta:

„A felperes által aláírt külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat elkészítését jogszabály kifejezetten nem írja elő, elmaradásához nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét. Ha a felperes kellően körültekintő és érdeklődő, akkor már a szerződéskötést megelőzően is tisztába kerülhetett volna a deviza alapú hitel kockázataival. (Fővárosi Törvényszék 18-I – 24. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 41. oldal)

Ez az indoklás egyrészt teljes mértékben figyelmen kívül hagyja azt a tényt (amit alperes sem cáfol), hogy felperes „már a szerződéskötést megelőzően is körültekintő és érdeklődő” volt, csak épp valótlan, hamis tájékoztatást kapott.

Másképp az indoklás teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a Kúria 2/2014 PJÉ-ben rögzített megállapítását:

„A 2/2014 PJÉ jogszabályra hivatkozva megerősíti a tájékoztatási kötelezettséget:

„A Ptk. 205. §-ának (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén - ide nem értve a pénzügyi

lízingszerződést - a jelenleg már nem hatályos 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. §-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződés ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.”

„a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket”

A 2/2014 PJE megállapítja, hogy előfordulhatott, hogy „a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlanak bizonyult tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi.” (Felperesi nyilatkozat 48. oldal)

A szerződéskötés során viszont alperesnek a már idézett törvényi szabályozás érdekében ismertetni kellett felperessel az árfolyamkockázatot. Vagyis azt, hogy az árfolyam romlás pénzügyi veszteséget okoz. Amennyiben ez az árfolyamkockázat tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak, miként a már idézett 2/2014 számú PJE is megfogalmazza, az egész szerződés semmissé válik.

Tehát a szerződés tisztessége, semmissége teljes mértékben független attól, hogy jelen esetben 2007 áprilisa és 2021 novembere között milyen mértékben és milyen tartósan gyengült a forint, azt kell a Tisztelt Bíróságnak megállapítani, hogy a szerződéskötés előtti szóbeli és írásbeli alperesi tájékoztatás, valamint a szerződésben rögzített árfolyamkockázat tájékoztatás megfelelő volt-e?

(Felperesi nyilatkozat 57-58. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 47. oldal

< Felperes ismételten megerősíti, hogy azt a kockázatfeltáró nyilatkozatot melyre a szerződés hivatkozik és a 2/2014 PJE utal nem látta, nem ismeri és nem írta alá. > Felülvizsgálati kérelem 48. oldal

A Kúria tisztességtelenül és iratellenesen teljesen félremagyarázza a tényeket!

Nem arról van szó, hogy egy dokumentumnak más neve van, mint amit a törvény megnevesít. Arról van szó, hogy összesen 3 tájékoztató anyagot készített a bank.

1. termékismertető – a devizahitel árfolyamkockázatáról egyáltalán semmilyen információt sem tartalmaz
2. Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól – a szerződés része, a címének megfelelően általános információkat tartalmaz
3. A „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot a szerződés említi, a 17 millió forint kölcsönösszeg folyósításának a feltétele, hogy a leendő adósok ezt aláírják.

Azt hogy valaki valamit nem ír alá azt nem lehet bizonyítani. Azt lehet bizonyítani, ha valaki aláír valamit és rendelkezik az aláírt dokumentummal. Azonban a per során alperes bank nem állította, hogy ismertette volna a „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot panaszosokkal, akik a tájékoztatást az aláírásukkal igazolták volna.

Egyértelmű tény, hogy létezik a „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot, hiszen maga a kölcsönszerződés hivatkozik rá, és egyértelmű tény, hogy alperes bank nem mutatta be ezt sem biankó, sem pedig aláírt formában.

A Kúria nagyon pontosan megállapítja, hogy „a régi Hpt. kötelezettséget telepített a pénzügyi intézményre”. A kötelezettség pedig: „fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot.” Vagyis nem az adósnek kell valamilyen módon felismernie, hanem egyértelműen meg kell

mutatni, és nem csak úgy általánosságban, hanem a szerződéses ügylet kapcsán. Ez a követelményt a szerződésben nevesített „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozat teljesítette volna, ha panaszosok megkapják az előírt tájékoztatást és nyilatkoznak az aláírásukkal. Jogsabálysértő a megalapozatlan, az iratellenes döntés. A Kúria megalapozatlan, iratellenes döntést hozott ez ügyben is.

38.

„Kiemelték, hogy a szerződéskötést megelőző 9 hónapban olyan információkat kaptak, amely azt erősítette bennük, hogy az árfolyam középparitása stabil marad. Állításuk szerint a tájékoztatások alapján joggal feltételezhették, hogy az árfolyamkockázat nem valós. Álláspontjuk szerint az alperes által nyújtott információk alapján az egyértelmű volt, hogy létezik árfolyamkockázat, ebből következően lehetséges árfolyamváltozás, de ennek valószínűsége kicsi, a változás nagysága 5% körüli lehet.” - Kúria indoklás [33] – felülvizsgálati anyag

Panaszok kellő részletességgel ismertették az információ átadást, a banki tájékoztatást a felülvizsgálati kérelmükben:

< A felperesek szerződéskötést megelőző 9 hónapban folyamatosan olyan információkat kaptak, amelyek azt a benyomást erősítették bennük, hogy az árfolyam középparitása stabil marad (bankszövetségi, weboldalon elérhető árfolyam adatok, hitel igényléskor kapott törlesztési terv, TV reklámok, szóbeli tájékoztatás, hitelközvetítő, hiteltanácsadó, a köztudatban is az volt, hogy a devizahitel olcsóbb, kedvezőbb, stb, stb). > Felülvizsgálati kérelem 5. oldal

< Az alperestől, és a sajtón keresztül a deviza elszámolású kölcsönöket forgalmazó bankoktól, Bankszövetségtől kapott tájékoztatás azonban a középparitás változatlanságán alapult, tehát azt a képet alakította ki a felperesekben, hogy a devizahitel olcsóbb, mint a forint hitel, valamint, hogy a forint tartós gyengülése hosszú távon kizárható. A felperesek által vállalt kockázat e tájékoztatások fényében mindössze arra korlátozódik, hogy az árfolyam időlegesen ingadozhat, mely ingadozás nem jelent tartós teher növekedést, ezért a hitel összköltségére nincs érdemi hatással. Tehát felperesek, e hitelt érdemlőnek tűnő tájékoztatások alapján joggal feltételezhették, hogy az árfolyamkockázat nem valós. > Felülvizsgálati kérelem 6. oldal

< Az alperes a klauzulában magának újabb biztosítékot kötött ki - amelyben az árfolyam „nagymértékű változása miatt /legalább 5%-os változás/” pótfedezet nyújtását írja elő az adós számára, és még az ingatlanpiaci mozgások kockázatát is az adósra terhelte.

A nyújtott, fentiekben részletezett információk alapján a felperes számára az egyértelmű volt, hogy létezik az árfolyamkockázat, ebből következően lehetséges az árfolyamváltozás, az árfolyam csökkenhet növekedhet, de ennek valószínűsége kicsi, a változás nagysága 5% körüli lehet. Az azonban a tájékoztatásból nem derült ki, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, illetve az sem, hogy az árfolyamkockázatot a felperes korlátlan mértékben köteles viselni. Tehát a hivatkozott rendelkezések nem hívták fel a felperes fogyasztó figyelmét az azzal járó kockázatok korlátlanságára, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, hogy a forint 2008-ban már 20-30%-os felülértékeltsége, és a CHF 25 éves árfolyamtrendje okán kizárólag MEREDEKEN növekvő árfolyammal kell számolnia-, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészeket sokszorosára növelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja, gazdaságilag ellehetetlenítheti, akár pár hónap alatt ! > Felülvizsgálati kérelem 7. oldal

A Kúria (a bank által nem kifogásolt) tájékoztatást figyelmen kívül hagyta. Az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából kulcsfontosságú, az egymással ellentétes álláspontok (állítások, vélemények) ütköztetése. Azonban ebben a kérdésben nem volt „ütközés”. A Kúria a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Azonban a Kúria „eloldotta magát” ezektől, hogy az Erste Bank számára kedvező döntést tudjon hozni.

39.

„Hivatkoztak arra, hogy a szerződésüknek háromféle árfolyamkockázata volt, amelyet a másodfokú bíróság nem tárt fel.” - Kúria indoklás [33] – felülvizsgálati anyag

„Állították azt is, hogy az árfolyamváltozásra esetlegesen kiható gazdasági háttérrel való tájékoztatás hiánya miatt a fogyasztó a valós, a fennálló teljes futamidő alatti kockázatot, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelensége miatt a fizetési kötelezettségére jelentősen kiható kötelezettségeit felmérni nem tudta, ami a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi.” - Kúria indoklás [34] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok nagyon precízen és közérthetően ismertették a devizahitelük három eltérő tulajdonságú árfolyamkockázatát a felülvizsgálati kérelmükben:

< „Csak később vált ismertté hogy a szerződésnek háromféle árfolyamkockázata is van, egyrészt az amit említettem, hogy a szerződés aláírása és a folyósítás között lehetséges egy árfolyamváltozás, és ez fogja meghatározni a deviza nyilvántartási összeget, amely végig a futamidő alatt a felpereseket, minket fog terhelni ez a kockázat, másrészt arról sem esett szó, hogy volt egy lakáskasszás előtörlesztésünk, és hogy ennek is van egy árfolyamkockázata, mivel mi öt éven keresztül forintban tettük félre ezt a megtakarítást, és az előtörlesztés összegében történt és az előtörlesztéskor, mivel a forint gyengébb volt tehát itt volt egy átszámítás a forintról a svájci frankra, és kevesebb összeg lett emiatt átszámítva, ennek a kockázatát is nekünk kellett viselni. Harmadrészt pedig arról sem tájékoztattak, hogy a törlesztőrészletek összege is változhat, illetve hogy a törlesztőrészletek összege hogy változhat-e erről tájékoztattak, csak azt mondták, hogy ez a változás nem várható hogy tartós és jelentős emelkedés fog bekövetkezni a futamidő alatt.

2011-ben amikor lejárt a szerződéskötéshez képest az öt éves türelmi idő, akkor próbáltunk az alperestől írásban is információt kérni, hogy mennyi lesz a havi törlesztőrészletek összege, erre az alperestől nem kaptunk választ az írásbeli kérdéseink ellenére, illetve arról tájékoztattak, hogy nem tudják, hogy mennyi lesz az árfolyam, illetve nincs ilyen törvényi kötelezettségük, hogy választ adjanak. Amikor pontosan arra kérdeztünk rá, hogy egy adott svájci frank árfolyam mellett mennyi lenne a tartozásunk összege és a törlesztőrészletek összege, erre sem kaptunk választ a banktól, ezzel kapcsolatos iratokat csatoltuk a peranyaghoz.

Már hónapokkal korábban elkezdtünk érdeklődni 2011-ben hogy majd 2012-ben mennyi lesz az esedékes törlesztőrészlet.”

„Azonban arról sem tájékoztattak az árfolyamkockázat körében, tehát arra sem tért ki a tájékoztatás, hogy az árfolyamkockázat más az euro, illetve a svájci frank alapú kölcsönöknél. Korábban forint kölcsönünk volt, arról, hogy egy devizaalapú kölcsön az pontosan, hogy néz ki ezt a banktól kapott tájékoztatásból tudtuk, illetve a sajtóból értesültünk róla, de már 2004-től figyeltük az árfolyamokat és a svájci frank- forint árfolyam eléggé stabilnak tűnt ebben a viszonylag hosszú időben.” (Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 3. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 35-36. oldal)

Az ítéletábra az eljárása során egyáltalán nem foglalkozott a három, eltérő hatású és jellegű árfolyamkockázattal! > Felülvizsgálati kérelem 45. oldal

< Az Ítéltábla ... nem vizsgálta meg felperes kérése ellenére sem, hogy a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó három különböző árfolyamkockázat tisztességes volt-e?

„Csak később vált ismertté hogy a szerződésnek háromféle árfolyamkockázata is van, egyrészt az amit említettem, hogy a szerződés aláírása és a folyósítás között lehetséges egy árfolyamváltozás, és ez fogja meghatározni a deviza nyilvántartási összeget, amely végig a futamidő alatt a felpereseket, minket fog terhelni ez a kockázat, másrészt arról sem esett szó, hogy volt egy lakáskasszás előtörlesztésünk, és hogy ennek is van egy árfolyamkockázata, mivel mi öt éven keresztül forintban tettük félre ezt a megtakarítást, és az előtörlesztés összegében történt és az előtörlesztéskor, mivel a forint gyengébb volt tehát itt volt egy átszámítás a forintról a svájci frankra, és kevesebb összeg lett emiatt átszámítva, ennek a kockázatát is nekünk kellett viselni. Harmadrészt pedig arról sem tájékoztattak, hogy a törlesztőrészletek összege is változhat, illetve hogy a törlesztőrészletek összege hogy változhat-e erről tájékoztattak, csak azt mondták, hogy ez a változás nem várható hogy tartós és jelentős emelkedés fog bekövetkezni a futamidő alatt.

2011-ben amikor lejárt a szerződéskötéshez képest az öt éves türelmi idő, akkor próbáltunk az alperestől írásban is információt kérni, hogy mennyi lesz a havi törlesztőrészletek összege, erre az alperestől nem kaptunk választ az írásbeli kérdéseink ellenére, illetve arról tájékoztattak, hogy nem tudják, hogy mennyi lesz az árfolyam, illetve nincs ilyen törvényi kötelezettségük, hogy választ adjanak.” (Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 3. oldal) (Felperesi nyilatkozat 35-36. oldal)

„Felperesnek a következő tájékoztatást mindenképpen át kellett volna adnia:”

„A lakáskasszás kombinált kölcsönnek magas, speciális kockázata van, arra kell számolni, hogy az elért állami támogatást teljesen elviszi a forintgyengülés hatása” (Felperes 6. – 11. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni.”

„Az alperesek nem közölték semmilyen módon a felperesekkel, hogy a Lakáskasszával kombinált kölcsönterméknek nagyon jelentős árfolyamkockázata van. A kockázat ismertetést az alperes elmulasztotta...” (Felperes 6. – 15. oldal)

„Alperesnek ismertetnie kellett volna, hogy most olyan árfolyamkockázatot vállal a lakástakarékpénztári konstrukcióval, amely nagyon jelentős, akár egy millió forintot is okozhat forint gyengülés esetén.” (Felperes 6. – 15. oldal) (Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni, hogy olyan árfolyamkockázatot vállal a lakás takarékpénztári konstrukcióval, amely nagyon jelentős akár egymillió forintot is okozhat e forintgyengülés esetén, továbbá az előtörlesztést a folyósítási árfolyammal kell átszámolni. (Fővárosi Törvényszék 18-I – 10. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

Az Ítéltábla úgy hozott döntést, hogy nem tárta fel mindhárom árfolyamkockázatot, azt hogy van amikor a forintgyengülés, van amikor a forint erősödés okoz veszteséget a felperesnek. Nem vizsgálta meg, hogy az alperes tájékoztatása mindenre kiterjedt-e?

Korrekt és teljeskörű tájékoztatás hiányában felperes nem volt tisztában a szerződés rá nézve hátrányos gazdasági hatásaival. > Felülvizsgálati kérelem 81. oldal

A Kúria azzal a ténnyel, hogy nem egy, hanem három, egymástól különböző árfolyamkockázat van, egyáltalán nem foglalkozott (mint ahogyan korábban az ítéltábla sem). Elvárás a tisztességes bírói eljárás keretében, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossggal vizsgálja meg. Ez egyáltalán nem történt meg. Az anyagi igazság, a perre nézve döntő körülmény valós tényállásának a

megállapítása nem történt meg. Nem lett volna olyan nagyon nehéz, csupán fel kellett volna szólítani az Erste Bankot, hogy mutassa meg a szerződésben a kért részeket.

Nem zárható ki, hogy az át nem adott, alá nem íratott kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazta ezen tájékoztatásokat, hiszen annak kellett a szerződéssel kapcsolatban pontos árfolyamkockázat tájékoztatást adni. Azonban a bíróságok elmulasztották annak a vizsgálatát is, hogy egy másik, hasonló felépítésű szerződés anyagát bekérjék az Erste Banktól, vagy belső szabályzat alapján ennek a nyilatkozatnak a belső jóváhagyási folyamatát bekérjék. Sok megoldás lehetett volna arra, hogy az igazságra fény derüljön. A bíróságok elfogultságát jelzi, hogy egyáltalán nem törekedtek az igazság, a valóság megismerésére.

40.

„Kifogásolták, hogy a jogerős ítéletből nem derül ki a „jelentős” szó értelmezési tartománya. Az „akár jelentős mértékben is” kifejezést viszonyítási alap és levezetés hiányában nem tartották világosnak és érthetőnek.” - Kúria indoklás [35] – felülvizsgálati anyag

„Akkor megfelelő tartalmú a deviza alapú kölcsönszerződés esetén az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékoztatott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékesség váló fizetési kötelezettségének a mértéke jelentősen megemelkedhet.” - Kúria indoklás [68] – a döntés elvi tartalma

Panaszosok ez esetben is részletesen kifejtették álláspontjukat:

< Az alperes tájékoztatójában vitathatatlanul benne volt a jelentős árfolyam emelkedésre való figyelmeztetés, azonban egyrészt a jelentős szó definíciója, másrészt az esetleges mellékhatás gyakorisága/valószínűsége bemutatása hiányzik, melyek nélkül a kockázat mértéke nem meghatározható. >- Felülvizsgálati kérelem 4. oldal

< Az ítéletből azonban nem derül ki a „jelentős” szó értelmezési tartománya, ami meglehetősen szubjektív, hisz más a jelentős a bank, és más-más minden egyes fogyasztó számára. Az ítéletből nem derül ki, hogy ez a veszély pontosan mi módon jelentkezik, azaz milyen mértékű leértékelődés milyen mértékű terhet jelent a fogyasztó részére. Mivel a jelentős mérték fogalma nincs meghatározva, az „akár jelentős mérték” ugyanígy értelmezhetetlen. Hogyan tehetett volna a fogyasztó megfontolás tárgyává az árfolyamváltozásból eredő lehetséges hatásokat, ha azokról (legalábbis bizonyítottan!) semmilyen tájékoztatást nem kapott ? > Felülvizsgálati kérelem 18. oldal

< Az Ítéletábrá annak ellenére nem vette figyelembe felperes álláspontját, hivatkozását, hogy arra a tárgyaláson is felhívta a figyelmet:

„Utal a 20.Gf.40.361/2019/5-I. számú közbenső ítéletre, amelyben az ítéletábrá a jelentős mérték fogalmát értelmezte, ami más és más a bank, illetve a fogyasztó tekintetében, szubjektív megítélésű fogalom.” (Tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal)

Részlet a fellebbezésből:

„A Fővárosi Ítéletábrá is a 20.Gf.40.361/2019/5-I. számú közbenső ítéletében...:

Nyilvánvalóan minden kontextusban, minden szereplő, minden termék esetén más- és más a jelentős mértékű emelkedés értelmezése, még ha matematikailag a %-os mérték azonos is.

Egy 10.000.000 forintos termék esetén a 10%-os emelkedés jelentős, míg a 100 forintos termék esetében ugyanez elhanyagolhatónak tekinthető. A korábbi 1%-os inflációhoz képest a 10%-os infláció szintén jelentős mértékű, s függ az adott személy egzisztenciális helyzetétől is annak megítélése, hogy mit tekint jelentős változásnak, ily módon az mindig relatív. Ennek függvényében ezért egyedileg kell minden szerződés esetében vizsgálni azt, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelő volt-e, kitűnt-e abból, hogy az valós, annak felső határa nincs, azaz az korlátlan és hogy azt teljes egészében a fogyasztó tartozik viselni. E mellett egyértelműen ki kell derülnie annak is, hogy az árfolyamváltozásnak nem csak a törlesztőrészletekre, hanem a tőkeösszegre is kihatása van, sőt az kizárólag attól függ.” (Fellebbezés 30. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 35. oldal

< A szerződés VII.2. alpontjában megfogalmazott nyilatkozatban használt „jelentős” jelző, valamint fölötte 7 sorral a nagy mértékűnek minősített „legalább 5%-os” kitétel a VII.1. alpontban, együttesen azt érzékeltették felperesekkel, hogy az árfolyamváltozás reálisan 5% körül várható. Ennél nagyobb mértéket, azt, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa a szerződés részévé vált TÁJÉKOZTATÁS a külföldi devizában történő finanszírozás kockázatairól szóló irat sem tartalmaz.”

... a hivatkozott rendelkezések nem hívták fel a felperes fogyasztó figyelmét az azzal járó kockázatok korlátlanóságára, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, hogy a forint 2008-ban már 20-30%-os felülértékeltisége, és a CHF 25 éves árfolyamtrendje okán kizárólag MEREDÉKEN növekvő árfolyammal kell számolnia-, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészleteket sokszorosára növelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja, gazdaságilag ellehetetlenítheti, akár pár hónap alatt!

(Fellebbezés 6. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 38. oldal

< Felperes álláspontja szerint a jelentős szónak az ellentéte a jelentéktelen szó. Árfolyamváltozás okozta törlesztő részlet emelkedés esetén mi lehet jelentéktelen, és mi lehet jelentős az adós szempontjából?

Egészen nyilvánvaló hogy olyan mértékű emelkedés, mely a havi kiadásokra nincs hatással, akkor az jelentéktelen. Ha gondot okoz, pl. a gáz számlát fizesse-e a család, vagy a banki törlesztő részletet, akkor az jelentős változás.

100.000 forint törlesztő részlet esetén 5% mértékű emelkedés 5.000 Ft plusz kiadást jelent. Felperes a szerződéskötés idején úgy gondolta, hogy ez nem okozhat gondot akkor sem, ha több hónapon keresztül jelentkezik. 15%-os emelkedés már viszont 15.000 Ft plusz kiadás, ez már olyan tétel, ami egykét hónapon belül még elviselhető, azonban már ezt követően át kell tervezni a család „kötségvetését”.

Az értelmező szótár szerint:

jelentéktelen

1. Olyan <jelenség, esemény>, amelynek lefolyása, megtörténte vmin v. vmiben csupán igen kis, lényegtelen változást, eltérést, különbséget okoz. Jelentéktelen csökkenés, ingadozás, növekedés, súlygyarapodás.
2. Elhanyagolhatóan csekély, nem nagy. Jelentéktelen összeg; jelentéktelen mennyiség, vagyon.
3. Figyelemre nem méltó, tekintetbe is alig vehető <dolog

jelentős

1. Olyan <dolog, tett>, amelynek fontos következménye, hatása van v. várható; nagyon fontos, nagy jelentőségű. Jelentős esemény, győzelem, haladás, lépés, szerep. || a. Az átlagos mértéket meghaladó,

tekintélyes, számottevő, jelentékeny. Jelentős eredmény, siker; jelentős írásmű.

2. Fontos szerepet játszó; hatása, eredményei következtében számottevő, tekintélyes. Jelentős író, költő, művész, zeneszerző; jelentős folyóirat, újság; jelentős üzem, város.

3. Számottevően, figyelemre méltóan nagy; nagyon nagy. Jelentős mennyiség, összeg, ráfizetés, veszteség; jelentős készletek; jelentős mértékben: figyelemre méltó mértékben. Jelentős mértékben javult a helyzet. A létszámot jelentős mértékben emelték. > - Felülvizsgálati kérelem 39. oldal

Az EUB következetes ítélkezési gyakorlata, hogy a „jelentős” szó nem azt jelenti, hogy korlátlan, hanem azt, hogy "kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztó helyzete".

A C-229/19 és C-289/19 egyesített ügyekben az EUB kifejti:

„49 Ami a „jelentős egyenlőtlenség” esetleges fennállásának vizsgálatát illeti, az nem korlátozódhat olyan mennyiségi jellegű gazdasági értékelésre, amely egyrészt a szerződés tárgyát képező ügylet teljes költségének, másrészt az említett feltétellel a fogyasztóra hárított költségeknek az összevetésén alapul. A Bíróság ugyanis már megállapította, hogy a jelentős egyenlőtlenség eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződéses félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti helyzete, akár úgy, hogy szűkebbé válik azon jogok tartalma, amelyek e rendelkezések alapján a szerződésből fakadóan megilletik, akár úgy, hogy korlátozzák e jogok gyakorlását, akár úgy, hogy olyan további kötelezettséggel terhelik, amelyet a nemzeti szabályok nem írnak elő (2019. október 3-i Kiss és CIB Bank ítélet, C-621/17, EU:C:2019:820, 51. pont).”

A hivatkozott C-621/17 ügyben hasonlóképpen:

„51 Ami a jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállásának vizsgálatát illeti, az nem korlátozódhat olyan mennyiségi jellegű gazdasági értékelésre, amely egyrészt a szerződés tárgyát képező ügylet teljes költségének, másrészt az említett feltétellel a fogyasztóra hárított költségeknek az összevetésén alapul. A jelentős egyenlőtlenség ugyanis eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződéses félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti helyzete, akár úgy, hogy szűkebbé válik azon jogok tartalma, amelyek e rendelkezések alapján a szerződésből fakadóan megilletik, akár úgy, hogy korlátozzák e jogok gyakorlását, akár úgy, hogy olyan további kötelezettséggel terhelik, amelyet a nemzeti szabályok nem írnak elő (2014. január 16-i Constructora Principado ítélet, C-226/12, EU:C:2014:10, 22. és 23. pont).”

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.021/2021/17. számú határozata „kőbe véste”, hogy ha a kockázatfeltáró nyilatkozatban szerepel a „jelentős” szó, akkor már a tájékoztatás megfelelő. Ettől „ellentétes értelmezést” az eljáró bíróságok nem alakíthatnak ki:

[9] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa egy másik ügyben az árfolyamkockázati tájékoztatást már vizsgálat tárgyává tette a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján. A Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában annak elvi tartalmaként rögzítette: „A 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest a számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.”

[10] ... A tisztességes tájékoztatás mércéjéről mint a jelen jogegységi panasz eljárásban jelentőséggel bíró jogkérdésről a Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában már döntött. Ebben kimondta, hogy a Kúria bármely határozatának a rögzített elvi tartalomhoz képest ellentétes értelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható. Így a jogegységi panaszban hivatkozott Gfv.VII.30.270/2019/6. számú határozat sem.

A Kúria a „130. I. Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban...” címmel ismertette a honlapján a Gfv.VI.30.098/2021/6. ügyben hozott döntését.

Panaszos ebből kiemeli:

[73] A felek közti kölcsönszerződés vizsgált pontja és a szerződéskötést megelőző kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen meghatározott tartalma alapján megállapítható: a felperesek – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehették számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerjék annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségükre gyakorolt hatását, továbbá azt is, hogy kockázatviselésüknek nincs felső határa, az korlátlan. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatból kitűnik, hogy a felek közti ügyletnek kapcsolódik árfolyamkockázat, illetve hogy azt kizárólag a fogyasztó viseli, és figyelemfelhívó az árfolyamkockázatnak a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt lehetséges gazdasági hatását érintő részében is: megfelelően értékelteti az irat az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő mechanizmus konkrét működésén keresztül, egyúttal az árfolyamváltozás lehetséges mértékének, illetve azzal összefüggésben a fogyasztó fizetési kötelezettsége jelentős változásának és elnehezülésének szöveges és táblázatos szemléltetésével is, hogy a forint leértékelődésével a kockázat a fogyasztó számára gazdaságilag akár nehezen elviselhetővé is válhat. A vizsgált kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak alapján a fogyasztó megfelelően értékelni tudta az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, amelyet a 11. szerződéses pont is egyértelműsített.

A Kúria indoklása nyilvánvaló: a „fogyasztó fizetési kötelezettsége jelentős változása” azt jelenti, hogy „kockázatviselésüknek nincs felső határa, az korlátlan”. A Kúria önkényesen értelmezi úgy a „jelentős” szót, hogy a bankok (így az Erste Bank) számára kedvező döntést tudjon hozni. Sem az értelemző szótár, sem az EUB megfogalmazása nincs rá hatással.

11. alkotmányjogi kérdés

Az EUB következetes ítélkezési gyakorlata, hogy a „jelentős” szó azt jelenti, hogy hogy "kérdőre méltó mértékben sérül a fogyasztó helyzete". A Kúria önkényes meghatározása szerint a „jelentős szót úgy kell érteni, hogy „korlátlan”. Eltérhet-e a Kúria ilyen nagy mértékben az EUB szó értelmezésétől? Egyáltalán szó értelmezéssel kapcsolatban jogában van-e a Kúriának bíróságokra nézve kötelező érvényű döntést hozni, lehetetlenné téve, hogy a bíróságok az adott ügy minden lényeges körülményét megismerve döntsön? Egy kötelező szóértelmezés panaszos szerint azt jelenti, hogy a Kúria az ítélkezési tevékenységükben utasítja a bírókat. A bírók viszont az Alaptörvény szerint nem utasíthatóak az ítélkezési tevékenységükben. Megfelel-e a fogyasztók fokozott védelmének, ha egyetlen egy szónak ilyen hatalmas nagy jelentőséget tulajdonítanak és ezáltal a károsult fogyasztó elveszti a perét az erőfölényével visszaélő bankkal szemben?

Természetesen a jelentős fizetésemelés nem jelent korlátlan fizetés emelést, ha holnap jelentős mennyiségű csapadék eshet, nem azt jelenti, hogy korlátlan eső fog esni (lásd: özönvíz). Ezért aztán külön jelenik meg a mindennapi életben: „olyan jelentős fizetésemelést kaptam”, hogy befizettünk egy tengerparti nyaralásra, „olyan sok csapadék várható” amit a csatornák nem tudnak várhatóan elvezetni. Jelen esetben: „olyan jelentős mértékben emelkedhet a havi törlesztő részlet összege, hogy súlyos megélhetési problémákat okozhat”...

Egy teljesen biztos: amennyiben azt kívánta volna közölni az Erste bank, hogy veszélyes a devizahitel, mert „fizetésképtelenséghez vezethet”, akkor azt kellett volna közölnie szó szerint, hogy „veszélyes a devizahitel, mert fizetésképtelenséghez vezethet”. Ez esetben ez nem lenne vita tárgya ez ebben a perben. Azonban a Kúria mindenképpen felmentést akar adni az Erste Banknak. Azonban ezzel bizonyítja elfogultságát, bizonyítja, hogy nem független.

Panaszos jelen panaszban több példát is mutat arra, hogy mennyi lehetőség lett volna megfelelő szavakkal ismertetni a devizahitel valós veszélyét. Ez a vizsgálat igazából az eljáró bíróságok feladata lett volna. Miről is van szó? Az anyagi igazság feltárásáról! A perre nézve döntő körülmények valós tényállásainak a megállapításáról. Nos ezt kívánja minden módon elkerülni a Kúria.

41.

„Hivatkoztak arra, hogy úgy kötöttek szerződést: nem ismerték a devizahitelnek azt a tulajdonságát, hogy a kamatelőnyt fokozatosan eltünteti a várható forint árfolyam gyengülés, amely pénzügyi-gazdasági törvényszerűség.” - Kúria indoklás [35] – felülvizsgálati anyag

Panaszosok ezzel kapcsolatban is részletesen kifejtették az álláspontjukat a kereseti kérelmükben: < Az árfolyamkockázatot egészen bizonyosan nem egyenlítette ki az az előny, amely az alacsonyabb kamatokban és a törlesztőrészekben mutatkozott, mivel ez az előny a kamatparitás elvéből következően szükségszerűen csak időleges, amint az árfolyamváltozás miatt a fizetendő törlesztő részek mértéke meghaladja a hasonló Ft-kölcsön törlesztő részletét – ami 2008 őszén, amikor a 30%-kal túlértékelt Ft-árfolyam beállt a piaci várakozásoknak megfelelő szintre- be is következett- a rövid távú előny átadja a helyét a hosszú távon bizonyosan érvényesülő, a szerződésbe az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítésével beépített, garantált veszteségnek, így a szerződési egyensúly fel kell, hogy boruljon, ebből eredően az árfolyamkockázat felperesre terhelése nyilvánvalóan tisztességtelen. > Felülvizsgálati kérelem 15. oldal

< Ugyanebben az évben Kovács Levente:

„A devizahitel kapcsán érdemes elméletileg összehasonlítani a törlesztési karakterisztikákat: eszerint az alacsonyabb kamatozású (pl. CHF) hitelek esetében jelentősen mérsékeltebb a kamattörlesztési terhelés is. Ezt a mérsékeltebb kamatfizetési terhet viszont ellensúlyozhatja a fennálló tőketartozás folyamatosan változó árfolyama.

Végeredményben a teljes futamidőt tekintve reálértéken a forint és a svájcifrank-alapú hitelek törlesztési terhe hozzávetőleg megegyezik .

A különbség az, hogy amíg a forint hitel törlesztési terhe (a magasabb kamatszint miatt) az első időszakban relatíve magasabb, a végső időszakban (a fixált forint törlesztőrészlet elinflálódása miatt) viszont alacsonyabb.”

Kovács Levente: A devizahitelek háttere – Hitelintézeti Szemle 2013. 3. szám

> Felülvizsgálati kérelem 78. oldal

< Felperes úgy kötött szerződést, hogy nem ismerte a devizahitelnek azt a tulajdonságát, hogy a kamatelőnyt fokozatosan eltünteti a várható forint árfolyam gyengülés. Ez nem „utólagos egyensúly eltolódás”, ez nem „később jelentkező egyenlőtlenség”! A szerződéskötés időpontjában felperes nem volt tisztában azzal, hogy milyen kockázatot vállal ezzel a CHF elszámolású kölcsönnel, mert alperes hiányos és megtévesztő árfolyamkockázat tájékoztatást nyújtott. > Felülvizsgálati kérelem 79. oldal

A „kamatelőnyt fokozatosan eltünteti a várható forint árfolyam gyengülés” egy olyan pont lehetett volna a per során, amit a bíróságok, és végül a Kúria kifejtethetett volna. Ez a kifejezés magában hordozza a devizahitel legalapvetőbb, jellegadó tulajdonságát. Több politikus úgy fogalmazta meg, hogy nem lehet vele jobban járni, mint a forinthittel. Éppen ezért mellőzték a bíróságok és végül a Kúria is ezt a vizsgálatot – majd a devizahitel megértését. Ellentétes lett volna a jól felépített koncepció perrel. Az, hogy nem volt vizsgálat, önmagában bizonyítja ismét, hogy a Kúria elfogult a tisztességtelen, erőfölényével visszaélő bankok javára.

42.

„Sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta annak tényét, hogy a kezelési költség a szerződés felmondása után is növekszik. - [37] - Kúria indoklás – felülvizsgálati anyag

Panaszos számadatokkal alátámasztva, precízen ismertette a peranyag tartalmára hivatkozva ezt a kérdést a felülvizsgálati kérelmükben:

< Az ítélet tábla teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a kezelési költség a szerződés felmondása után is növekszik!

„Alperes értesítő levelei alapján a kezelési költség összege a szerződés felmondását követően is nőtt. Felperes nem tud olyan szolgáltatásról, melyet alperes a szerződés felmondása után is nyújtana számára, és ezért költséget kellene fizetnie.” (Fellebbezés 38. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 51. oldal

< Szerződés felmondása után növekvő kezelési költség

lejárt kezelési költség

256,47 CHF forintosítási árfolyam

2014.03.10	3 130,18 CHF	802 797 Ft
2014.04.29	3 204,76 CHF	821 925 Ft
2014.10.28	3 320,74 CHF	851 670 Ft
2015.11.16		1 000 418 Ft
2017.11.13		1 078 422 Ft
2020.06.03		1 178 396 Ft

(Az újraszámolás és forintosítás előtt a CHF-ben megadott lejárt kezelési költséget a könnyebb összehasonlítás érdekében a forintosítási árfolyammal számolta át forintra felperes).

Felperes nem tud olyan szolgáltatásról, melyet alperes a szerződés felmondása után is nyújtana számára, és ezért költséget kellene fizetnie.” (Felperes 6. – 20. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 150-151. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 52. oldal

A tisztességes bírói eljárás keretében az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából kulcsfontosságú az egymással ellentétes álláspontok (állítások, adatok, vélemények) ütköztetése. Az eljáró bíróságoknak fel kellett volna kérni az Erste Bankot, hogy erősítse meg, vagy adatokkal cáfolja panaszos állítását és adatait. A Kúriának észlelnie kellett volna, hogy az első és másodfokon eljáró

bíróság „hiányos” munkát végzett. Mivel elmaradt az adatok, a vélemények bekérése, a bíróságok mellőzték a vizsgálati elv szerint feladatukat is, a felek állításainak igazságtartalmát semmiképpen sem vizsgálták meg. A Kúriának ezt is észlelnie kellett volna. A bíróságok mellőzték a közrehatási kötelezettségüket is ezáltal. Elmaradt a felek perfelvételi nyilatkozatai ellentmondásosságának, hiányosságának vagy következetlenségének bírói észlelése, és ennek tisztázására irányuló bírói cselekvés. Mindezen hiányosságok eredményeként a bíróságok nem tudták a felek által előtárt tényeket, állításokat összevetni, nem tudták a döntésük során egyenként és összességében értékelni ezeket. A perbe vitt dologról a bíróság érdemben nem döntött. Mivel nem döntött, indoklással sem támasztotta alá a döntését. A bíróságok illetve a Kúria azt sem indokolta meg, hogy miért nem döntött ebben a kérdésben. A kereseti kérelem kimerítésének kötelezettsége (az ítélet teljességének elve) azt a követelményt támasztja a bírói ítélettel szemben, hogy rendelkezzen valamennyi kereseti és viszontkereseti kérelemről az ítélet rendelkező részében kell pontosan megjelölnie, hogy a keresetnek és viszontkeresetnek mennyiben ad helyt és azoknak mely részét utasítja el. Az első és másodfokon eljáró bíróság és Kúria nem tett eleget ennek a kötelezettségének sem. Így sérül a tisztességes bírói eljárás szempontjainak, követeléseinek láncolata egy konkrét esetben. Egy olyan esetben, mely nem elvont jogi kérdés, mely nem teoretikus. Hiszen, emelte-e az Erste Bank a szerződés felmondása után a kezelési költséget, vagy sem? Ha emelte, akkor annak mi a jogi alapja? Nagyon egyszerűen és gyorsan tisztázható lett volna. Viszont ebben az esetben az Erste Bankot elmarasztaló döntést kellett volna hoznia a bíróságoknak. Azonban panaszosnak koncepció eljárásban volt része, melynek lényege, hogy egyetlen egy pontban sem nyerhet. Mindenben a banknak kell igazának lennie. Így olyan kérdést (mint a most részletezett), amiben a bank nem győzhetett, a bíróságok egyáltalán nem vizsgáltak. Ez és az ehhez hasonló több tucat kereseti kérelmi pont igazolja, hogy a Kúria elfogult volt, mivel a felülvizsgálati eljárás során pontosan neki kellett volna megvizsgálni, hogy előírás szerint járt-e el az első és másodfokú bíróság?

Panaszos nem ismerteti minden egyes panaszos pont alapján, hogy ez a (korábban részletesen ismertetett) láncolat miként sérült és így milyen módon volt tisztességtelen bírói eljárásban része. Ez az egyszerűen tisztázható kérdés azonban jó alapul szolgáltatott a részletes jogi kifejtéshez számára. Mint panaszos már kifejtette több alkalommal is, az Alkotmánybíróságnak nem a vitatott kérdésben kell döntenie, abban hogy nőtt-e a kezelési költség a szerződés felmondása miatt, és ha nőtt, akkor milyen jogi alapon, hanem abban kell állást foglalnia az ismertetett eset kapcsán, hogy sérült-e panaszos tisztességes bírói eljáráshoz való alkotmányos alapjoga vagy sem? Sérült-e panaszos rendelkezési elvben meghatározott alkotmányos alapjoga vagy sem?

Amennyiben a válasz igen, az Alkotmánybíróságnak a Kúria ítéletét meg kell semmisítenie.

„A Kúria döntése és jogi indokai” című indoklás rész megállapításaiból

43.

„A felülvizsgálati eljárás szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat.” - Kúria indoklás [44] – Kúria döntése

„A fenti követelményeknek nem felel meg az a hivatkozás, amely az üggyel való kapcsolódás kimutatása nélkül, pusztán idézeteket tartalmaz.nem elégíti ki a jogszabályi követelményeket, ha a fél felülvizsgálati kérelmében lényegében a per során és a fellebbezésében kifejtett álláspontot ismétli

meg és nem veszi figyelembe a jogerős ítéletben kifejtett érveket, jogi álláspontot.” - Kúria indoklás [45] – Kúria döntése

„...csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt.” - Kúria indoklás [46] – Kúria döntése

„... felülvizsgálati kérelmet ugyanis a felülvizsgálati határidő elteltét követően a régi Pp. 273. § (5) bekezdése értelmében nem lehet megváltoztatni vagy kiegészíteni, és utóbb – amint arra a Kúria az 1/2016. PK vélemény 7. pontjában rámutatott – a beadvány tartalmi hiányainak pótlására sem kerülhet sor (Kúria Gfv.VII.30.387/2020/6.).” - Kúria indoklás [47] – Kúria döntése

Mindezek alapján a Kúria a jogszabályi követelményeknek meg nem felelő hivatkozásokat és a felperesek által az alperes ellenkérelmére benyújtott észrevételben foglaltakat nem vehette figyelembe. - Kúria indoklás [48] – Kúria döntése

Ez utóbbi jogszabályi pontra hivatkozva a Kúria teljesen figyelmen kívül hagyta panaszos észrevételeit az Erste Bank felülvizsgálati ellenkérelmére.

5) A felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni; a kérelem mindaddig visszavonható, amíg a Kúria a határozatát meg nem hozta, illetve – tárgyalás tartása esetén – a határozathozatal céljából vissza nem vonult. Az ezzel kapcsolatban felmerült költségek viseléséről a Kúria határoz.

(6) A csatlakozó felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem előterjesztésére a 244. § és a 257. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. Csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a fél csak akkor terjeszthet elő, ha maga is jogosult lett volna felülvizsgálatot kérni.

Fellebbezési ellenkérelem, csatlakozó fellebbezés

244. § (1) A fellebbező fél ellenfelét a fellebbezési tárgyalásra szóló idézésben arra is figyelmeztetni kell, hogy a fellebbezésre vonatkozóan ellenkérelmet terjeszthet elő, ha pedig a fellebbezéssel megtámadott ítélet megváltoztatását is kívánja – annyiban, amennyiben az ítélet ellen fellebbezésnek helye van – csatlakozó fellebbezést nyújthat be. Ha a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, a per főtárgyára vonatkozóan csatlakozó fellebbezésnek nincs helye. A 235. § (1) bekezdése a fellebbezési ellenkérelemre, valamint a csatlakozó fellebbezésre is irányadó.

(2) A fellebbezési ellenkérelmet legkésőbb a tárgyaláson, a csatlakozó fellebbezést pedig a fellebbezés kézbesítésétől számított nyolc napon belül kell a másodfokú bíróságnál előterjeszteni [93. §, 94. § (1)–(3) bekezdése]. A másodfokú bíróság a fellebbezési ellenkérelem, illetőleg a csatlakozó fellebbezés másodpéldányát haladéktalanul kézbesíti a fellebbező félnek.

(3) A kizárt vagy elkésett csatlakozó fellebbezést a másodfokú bíróság elutasítja, a fellebbezés hivatalból való elutasítása, úgyszintén a 241. § (2) bekezdése és a 242. § (2) bekezdése esetében pedig a fellebbezéssel szemben előterjesztett fellebbezési ellenkérelem, illetőleg csatlakozó fellebbezés hatálytalanná válik.

(4) A fél részére nyitva álló fellebbezési határidő alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezést önálló fellebbezésnek kell tekinteni.

Fellebbezés végzés ellen

257. § (1) * Ha az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott végzéséhez nincs kötve (227. §), a fellebbezésnek maga is eleget tehet. Egyébként a végzés ellen beadott fellebbezés tárgyában a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül határoz. A fellebbezés másodpéldányát az

elsőfokú bíróság azzal a figyelmeztetéssel kézbesíti a fellebbező fél ellenfelének, hogy a fellebbezés kézhezvételétől számított nyolc nap alatt az elsőfokú bíróságnál észrevételeket terjeszthet elő. Csatlakozó fellebbezés előterjesztésének nincs helye. A határidő indokolt esetben megrövidíthető. A határidő eltelte után az elsőfokú bíróság az iratokat – az esetleg benyújtott észrevételekkel együtt – felterjeszti. A másodfokú bíróság a feleket a szükséghez képest meghallgatja (113. §).

(2) * A beavatkozást elutasító vagy a beavatkozót a perből kizáró határozat ellen előterjesztett fellebbezést, ha a fellebbezési, illetve észrevételezési határidő valamennyi féllel szemben lejárt, illetve ha a fellebbezést, észrevételt valamennyi fél hiánytalanul benyújtotta, az elsőfokú bíróság a szükséges periratokkal együtt legkésőbb nyolc napon belül felterjeszti a másodfokú bírósághoz, és arról a másodfokú tanács annak érkezésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartása nélkül határoz.

„Alperes teljes mértékben kihagyta a másodfokú eljárást. Nem készített ellenkérelmet, a kitűzött tárgyaláson nem jelet meg. Most pedig azt szeretné, ha a Kúria újra tárgyalja a per több pontját. Felperes teljes mértékben tisztában van azzal, hogy a felülvizsgálati eljárás nem lehet egy harmadfokú eljárás. Ezzel természetesen alperesnek is tisztában kell lennie:

„A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt. A Kúria a jogerős határozat jogszabálysértő voltát csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatja felül, kivéve, ha az eljárást hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn. A felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.”

<https://kuria-birosag.hu/hu/rendkivuli-jogorvoslati-eljarasok-polgari-ugyekben>

Felperes azért reagál az ellenkérelem több pontjára, hogy megmutassa, alperes milyen valótlan állításokkal, csúsztatásokkal kívánja félrevezetni a Kúriát.

Felperes meglátása, hogy az alperes ezáltal rosszhiszemű pervitelt valósít meg.

Amennyiben erre a bíróság függetlenségét sértő befolyásolási kísérletre nem reagálna felperes, saját magát hozná kedvezőtlen helyzetbe.” (észrevételek a felülvizsgálati ellenkérelemre – 3. oldal)

Panaszos álláspontja szerint, a Kúriának észlelnie kellett volna, hogy a másodfokú eljárás formális volt. Így panaszos perorvoslati joga sérült. Az Erste Banknak volt véleménye a per több, nagyon lényeges pontjával kapcsolatban is, melyet tisztességes bírói eljárás során kellett volna az első- vagy a másodfokú eljárás során tisztázni. Azonban az Erste Bank megsértette a jóhiszeműség elvét, az igazmondás elvét. Mindezekre panaszos hiába hívta fel a bíróságok, majd a Kúria figyelmét – azok teljesen figyelmen kívül hagyták.

Tudta az Erste Bank, hogy a felülvizsgálati ellenkérelmében írt hamis állításokra, hazugságokra panaszos jogszerűen nem hivatkozhat. Azonban amit leírt, egyértelmű jelzés volt a Kúria számára, hogy milyen döntés meghozatala szükséges: semmiben sem lehet panaszosnak igaza.

A jogalkotók a hivatkozott régi Pp. 273. § (5) meghozatalakor feltehetőleg nem számítottak arra az esetre, amiben panaszosnak végül is része lett.

Teljesen nyilvánvalóan alperes állításaira a másodfokú eljárásban nem tudott panaszos reagálni, mert azt az Erste Bank „kihagyta”. Akkor lett volna a Kúria tisztességes, ha visszaküldi az ügyet az ítélőtáblára, hogy meg tudja a bíróság mindkét fél álláspontját ismerni. Ellenőrizni tudja a felek igazmondási kötelezettségét. Panaszos 25 pontban rögzítette, hogy nem tett eleget igazmondási kötelezettségének a bank.

44.

„...álláspontjuk szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékok összességét nem vizsgálták, az általuk becsatolt tanulmányok és interjúk lényegét figyelmen kívül hagyták és azokat nem cáfolták. A jogerős ítélet azonban – a felperesek állításával ellentétben – tartalmazza a tényállást, annak bizonyítékait, a bizonyítékok mérlegelésénél figyelembe vett szempontokat (egyebek mellett a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott körülményeket is), valamint az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat, eseti és EUB döntéseket; abból a döntés jogi indokai egyértelműen azonosíthatók.

A 7/2013. (III.1.) AB határozat indokolásában [31] kifejtettekre is figyelemmel nem jelenti a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének sérelmét, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, ám a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját rögzíti. Nem jogszabálysértő az sem, ha a jogerős ítélet csak az elsőfokú bíróság helyes indokaira utal vissza (Kúria Pfv.VIII.21.139/2021/4.) és az indokolt döntéshez való jog nem jelenti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné - Kúria indoklás [50] – Kúria döntése

A Kúria által hivatkozott alkotmánybíróági döntés:

„[31] 2.2. Az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. A Bíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. E jog pontos tartalma a Bíróság elmúlt évtizedek során számos döntésében kimunkált, széleskörű gyakorlatából olvasható ki. E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrésztől erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét. (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.)

A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. (Suominen kontra Finnország, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: Vojtěchová kontra Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.)

A Bíróság olvasatában az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni. (Tatishvili kontra Oroszország, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; Grădinar kontra Moldova, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.) Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás

viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság az indokolások fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során a Bíróság elvi élel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 27.; Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 29.; García Ruiz kontra Spanyolország, 30544/96.; 1999. január 21.; § 26.; Hirvisaari kontra Finnország, 49684/99.; 2001. december 25.; § 30.; legutóbb megerősítve: Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.) A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben. (Helle v. Finnország, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; Karakasis v. Görögország, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; Boldea v. Románia, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; Tacquet v. Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: Vojtěchová v. Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.) A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: Ilyadi kontra Oroszország, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.)”

Panaszos azért hoz fel ilyen sok példát a panaszában, hogy az Alkotmánybíróság pontosan megtudja állapítani, hogy az évtizedek alatt formálódó szempontok alapján, most miként kellett volna a Kúriának eljárnia.

A szempontok tehát:

1. az indokolt bírói döntéshez való jogot (Egyezmény 6. cikk)
2. elejét kell venni az önkényes bírósági döntéshozatalnak (2010 Belgium, 2012 Norvégia)
3. a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (2003 Finnország, 2012 Szlovákia)
4. egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettséget (2007 Olaszország)
5. bíróságnak kell kijelölni azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól - az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné (Spanyolország 1994, Örményország és Moldova 2012)
6. a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg (Finnország 1997, Szlovákia 2012)

Panaszos úgy véli, a jelen panasz vizsgálata után hozandó döntése az Alkotmánybíróságnak meghatározó lesz a következő évekre, évtizedekre nézve. Pont tíz éve hozta meg az Alkotmánybíróság

a 7/2013. (III. 1.) AB határozatát, most a rengeteg fogyasztóvédelmi per tapasztalatait érdemes hasznosítani.

Panaszosok álláspontja szerint a most ismertetett több tucatnyi pont alapján az Alkotmánybíróság el tudja dönteni, hogy a Kúria eleget tett-e a feltétlen elvárásoknak:

„a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot”

„A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e”

Sajnos az alapos feltárás azzal jár, hogy ez az alkotmányjogi panasz a szokottnál jelentősen tartalmasabb, mélyebben belemerül a részletekbe.

45.

„A felperesek állításával ellentétben a vizsgált kölcsönszerződés érvénytelensége a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) b), c) és e) pontjaiban meghatározott semmisségi okok egyike miatt sem volt megállapítható... az ügynek olyan egyedi eleme nem volt megállapítható, amely indokolta volna ettől a joggyakorlattól való eltérést. - Kúria indoklás [54] – Kúria döntése

Panaszosok a per folyamán folyamatosan jelezték, hogy miben más ez a szerződés, miben más a jogállapot, mint ami általában a perekben szerepel és ami alapján a Kúria formálta és formálja a joggyakorlatát. Panaszos két konkrét perre is hivatkozik a felülvizsgálati kérelemben:

< „A Kúria több határozatában is vizsgálta a perbelihez hasonló, azzal megegyező árfolyamkockázati tájékoztatót és azt megfelelőnek találta (pl.: Gfv.VI.30.149/2021/7., Gfv.VI.30.229/2021/6.)” Ítélet tábla [43] Részletek a Gfv.VI.30.149/2021/7 számú ítéletből:

„[7] Megítélése szerint a kölcsönszerződés részét képező kockázatfeltáró nyilatkozatból az észszerűen figyelmes, körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül a felperes felismerhette, hogy az árfolyamváltozás kockázatát neki kell viselnie, annak hatására a törlesztőrészletek összege korlátozások nélkül megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa, továbbá az árfolyamváltozás lehetősége valós, vagyis az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.”

„[10] ...Utalt a 6/2013. PJÉ határozatában írtakra is, mely szerint a deviza alapú kölcsönszerződésnél a fogyasztó a kedvezőbb kamat ellenében köteles az árfolyamkockázatot viselni. A deviza alapú kölcsönszerződés célja tehát ez, amelyet a hitelező a szerződés során mindvégig köteles biztosítani.” Jelen ügy jelentősen eltér a hivatkozott kúriai esettől:

- egyrészt felperes nem hivatkozott arra, hogy a kedvezőbb díjat alperes „a szerződés során mindvégig köteles biztosítani”;
- másrészt felperes nem írt alá kockázatfeltáró nyilatkozatot;
- harmadrészt felperes hivatkozik a bankfiókban történt szóbeli tájékoztatásra, ám a hivatkozott perben nem volt előzetes szóbeli árfolyamkockázat tájékoztatás;
- negyedrészt nem vitatták a perben a jogegységi határozat megállapításait, pl: „az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg”
- ötödrészt nem volt vizsgálat tárgya a banki megtévesztés a devizahitel tulajdonságával kapcsolatban.

> Felülvizsgálati kérelem 35. oldal

< Részletek a Gfv.VI.30.229/2021/6 számú ítéletből:

„[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[8] Megítélése szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés VII.2. pontja alapján egy átlagosan figyelmes és körültekintő fogyasztó számára érthetőnek és világosnak kellett lennie annak a ténynek [10] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.”

Jelen ügy ez esetben is jelentősen eltér a hivatkozott kúriai esettől:

- egyrészt felperes nem írt alá kockázatfeltáró nyilatkozatot
- másrészt felperes hivatkozik a bankfiókban történt szóbeli tájékoztatásra, ám a hivatkozott perben nem volt előzetes szóbeli árfolyamkockázat tájékoztatás,
- harmadrészt nem vitatták a perben a jogegységi határozat megállapításait
- negyedrészt nem volt vizsgálat tárgya a banki megtévesztés a devizahitel tulajdonságával kapcsolatban. > Felülvizsgálati kérelem 36. oldal

Panaszos szerint sérül a fegyveregyenlőség elve, ha nincs lehetősége a nem jóhiszemű pervitelt folytató Erste Bank hamis, félrevezető állításaira felhívni a Kúria figyelmét a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban.

Az Erste Bank felülvizsgálat ellenkérelmére adott észrevételében panaszos megismételte, hogy miben merül ki az eltérés:

„Előzetesen felperes fel kívánja hívni a Kúria figyelmét arra, hogy jelen ügy nagyon sok mindenben eltér azoktól a perektől, melyekre alperes hivatkozott, melyekben valóban kialakult az elmúlt években a bírói gyakorlat.

Ezek az eltérések:

E1 - felperesek nem a szerződéskötés napján hozták meg üzleti döntésüket, a szerződéskötés napján az merülhetett fel esetleg, hogy megváltoztatják-e korábbi döntésüket

E2 - jelen szerződéssel kapcsolatban 3 teljesen különböző árfolyamkockázat áll fenn

E3 - jelen szerződés megkötésével kapcsolatban 3 kockázatismertetési szakasz volt

E4 – felperesek nem írtak alá kockázatfeltáró nyilatkozatot

E5 - előre számolható a törlesztő részlet emelkedése, a felperest érő költségnövekedés

E6 - van hosszú távú trendje az árfolyammozgásnak és van rövid távú ingadozása (mely lehet a trenddel ellentétes irányú)

E7 - van jellegadó tulajdonsága a devizahitelnek

E8 – vizsgálandó, hogy történt-e alperesi megtévesztés a szerződéskötés során

E9 – a devizahiteles PJE-k valótlanságokat tartalmaznak, a PSZÁF félrevezette a Kúriát

E10 – nem pénzáramlás történik a hitelezés során, hanem pénzteremtés” (észrevételek a felülvizsgálati ellenkérelemre – 36. oldal)

46.

„Az alperes tájékoztatója megfelel a szerződéskötés időpontjában irányadó magyar és európai uniós jogszabályi rendelkezéseknek, a Kúria polgári jogegységi határozatainak és az EUB joggyakorlatának is. A szerződésbe foglalt és külön okiratban átadott tájékoztatásból kitűnik, hogy a kockázat reális és bármilyen mértékű lehet, továbbá figyelmeztetést tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mindez a fizetési terhek jelentős növekedésével járhat, amit az alperes nem vállal át.” - Kúria indoklás [59] – Kúria döntése

2011-ben azért hoztak törvényt a kedvezményes árfolyamú végtörlesztés lehetőségére mert a banki tájékoztatás nem volt megfelelő. Tehát semmiképpen sem lehet azt állítani, hogy megfelelt az előírásoknak, a jogszabályoknak az alperes kockázatteltérő ismertetése, tájékoztatója.

Az Alkotmánybíróság a 8/2014. (III. 20.) határozatában így ismertette:

[3] Utal arra, hogy a devizaárfolyamok váratlan, nagymértékű változása és a devizaalapú kölcsönök törlesztő-részleteinek – részben ebből, részben más tényezőkből eredő – növekedése a társadalom széles rétegei számára okoz nehézséget, ami elengedhetetlenné teszi a devizahitelezésből adódó problémák végleges rendezését. A helyzetet bonyolítja, hogy a devizahitelezés, illetve a devizahitel-szerződések bíróságok általi megítélése sem egységes a Kormány szerint.

[4] Ezért a Kormány két, az Alaptörvény értelmezésére irányuló kérdést tett fel az indítványban.

[5] 1.1. Az első kérdés szerint az Alkotmánybíróság értelmezze „az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdését, abból a szempontból, hogy abból közvetlenül levezethető-e valamely tömegesen alkalmazott, a fogyasztók számára egyoldalúan és jelentős hátrányt okozó módon meghatározott – így különösen az ún. devizahitel szerződések esetében az árfolyamkockázatnak kizárólag az adósra hárítását rögzítő, a hitelező számára az egyoldalú kamatemelés lehetőségét viszonylag szabad mérlegelés alapján és széles körben biztosító, valamint az árfolyamrés alkalmazását előíró – szerződési feltétel, illetve az ezt megerősítő bírósági ítélet, valamint az ezek alapján szolgáló jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége”.

[10] A Kormány szerint a kérdés az, hogy a fogyasztói jogok jelentős – így „különösen az árfolyamkockázatnak kizárólag az adósra hárításából, az egyoldalú kamatemelésnek a hitelező által meglehetősen szabad mérlegelés alapján és széles körben történő alkalmazásából, valamint az árfolyamrés hitelező általi kihasználásából eredő – megsértése elérheti-e azt a szintet, amely alapján az ilyen típusú szerződések, illetve az azokat megerősítő bírósági ítéletek alaptörvény-ellenessége lesz megállapítható”.

Panaszos kiemeli: „tömegesen alkalmazott, a fogyasztók számára egyoldalúan és jelentős hátrányt okozó módon meghatározott árfolyamkockázat”

2014-ben olyan törvényt hoztak, mely minden szerződés árfolyamkockázatát megszüntette azzal, hogy az adósságokat, tartozásokat átszámolta forintra.

Az Alkotmánybíróság 3048/2013. (II. 28.) AB határozatban:

[2] A megtámadott rendelkezések – az általuk rögzített árfolyamon és meghatározott előfeltételek teljesülése esetén – lehetővé tették, hogy az adós az eredeti kölcsönszerződésben foglaltakhoz képest ún. végtörlesztéssel rendezze szerződéses kötelezettségeit. A végtörlesztési törvény és a Hpt. támadott rendelkezése a végtörlesztéses ügyletek rendezésére nyitva álló időszak végéig, 2012 április 1-jéig, illetve március 31-ig volt hatályban.

[33] Az indítvány által is elismerten a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) lehetővé teszi a szerződési szabadság jogszabályi korlátozását. A Ptk. 226. § (1) bekezdése szerint „Jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.” A Ptk. 226. § (2) bekezdése ezt a lehetőséget a jogszabály hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmának megváltoztatására nézve kivételessé teszi. A kivételes jogalkotói intervenció alkotmányossági feltételeit – a Ptk. 241. §-ából kiindulva a „*clausula rebus sic stantibus*” elvére építve – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata fejlesztette ki a tartós jogviszonyok jogszabályi átalakíthatósága céljából. A 66/1995. (XI. 24.) AB határozat szerint ez a feltétel akkor áll fenn, ha „a szerződéskötést követően beállott valamely körülmény folytán a szerződés

változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegy a normális változás kockázatán. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a lényeges körülményváltozás társadalmi méretű legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse. A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotási követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.” (ABH 1995, 333, 339.)

[34] Az Alkotmánybíróság a hosszú távra szóló szerződésekkel kapcsolatban a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában a következőket állapította meg. „Minden olyan szerződés, amelyet a szerződés megkötését követően nem rögtön teljesítenek, bizonyos fokú kockázatot jelent a felek számára. A szerződéskötést követően ugyanis olyan változások állhatnak be, amelyek eredményeként a szerződés gazdasági egyensúlya teljesen felborulhat, de legalábbis jelentős aránytalanságok következhetnek be. Ha ezeket a szerződő felek megállapodásukkal, szerződésmódosításukkal nem tudják rendezni, ezek kiküszöbölése ugyancsak a szerződésekbe történő beavatkozást teheti szükségessé. A beavatkozás történhet bírói úton és történhet törvényi vagy rendeleti úton is. A bíróság feladata egy-egy konkrét szerződés megbomlott egyensúlyát helyreállítani. A társadalmi méretű változásoknak a szerződések nagy tömegét azonosan érintő következményeit azonban az egyes peres eljárások keretei között nem lehet célszerűen megoldani, itt már indokolt, hogy a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást.” (ABH 1991, 146, 152–153.)

[35] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a törvényalkotói beavatkozás alkotmányos feltételei a támadott jogszabály tekintetében teljesültek. Az állam a körülményeknek az ésszerűen előre nem látható és a normális változás kockázatán túlmenő alakulása, az általa csak korlátozottan befolyásolható forint árfolyam gyengülése és ehhez kapcsolódóan a devizahitelek jelentős számának nehéz helyzetbe kerülése, valamint az ország általános deviza-eladósodottsága miatt kényszerült gyors beavatkozásra egyes intézkedésekkel – köztük a végtörlesztési törvénnyel – az adósok érdekében, az országot fenyegető jelentős anyagi és szociális károk elkerülése céljából.

[40] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a devizaárfolyamoknak az állami intervenciót kiváltó mértékű változása olyan előre nem látható körülmény volt, melynek bekövetkezésére megalapozottan számítani nem lehetett,

Panaszos kiemeli a lényegét: „nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegy a normális változás kockázatán!!!” valamint „bekövetkezésére megalapozottan számítani nem lehetett”. Az Alkotmánybíróság megállapításával ellentétes döntést hozott a Kúria! Mivel szerinte panaszosnak ésszerűen előre kellett volna látnia az árfolyamkockázat korlátlanosságát! Panaszosnak a Kúria döntése szerint számítani kellett volna arra, amire az Alkotmánybíróság szerint nem lehetett számítani. Pedig nem korlátlan növekedés volt, hanem CHF árfolyam esetén kevesebb mint kétszeres: 150-ről 260-ra (kedvezményes árfolyamú végtörlesztés). Ami nemrég 400-re emelkedett (2023 eleje).

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, a magyar devizahitel kihelyezése után jóval, 2014. február 4.-én született. Az irány készítése során áttekintették a devizahitelezés elterjedését:

„Az Unió jelzálogpiacain számos olyan problémát azonosítottak, amelyek a felelőtlen hitelnyújtással és hitelfelvétellel, valamint azzal kapcsolatosak, hogy a piaci szereplőknek, többek között a hitelközvetítőknek és a hitelintézetnek nem minősülő hitelezőknek potenciálisan milyen mértékben adódik lehetősége a felelőtlen magatartás tanúsítására. A problémák egy része a devizaalapú hiteleket érintette, amelyeket a fogyasztók azért vettek fel az adott pénznemben, hogy kihasználják a kínált hitelkamatláb előnyeit, anélkül azonban, hogy megfelelő információval rendelkeztek volna a kapcsolódó árfolyamkockázatról, illetve pontosan megértették volna azt.” (4)

Mit is állapítottak meg? Miért is terjedt el ilyen hatalmas mértékben a devizahitel?

„Felelőtlen hitelnyújtás” a bankok részéről, mely ahhoz vezetett hogy a fogyasztók „nem rendelkeztek megfelelő információval az árfolyamkockázatról” valamint azt „nem értették meg”.

A Kúria mindezt a megállapítást félredobja és azzal jön, hogy „fel kellett ismerni”.

12. alkotmányjogi kérdés

Az árfolyamváltozás lehetőségével, az árfolyamkockázattal kapcsolatban az Európai Parlament és a Tanács valamint az AB döntései és a Kúria döntése között súlyos ellentmondás fedezhető fel. Európai Parlament és a Tanács szerint a fogyasztók „nem rendelkeztek megfelelő információval az árfolyamkockázatról” valamint azt „nem értették meg”. A bekövetkezett árfolyamváltozásra az Alkotmánybíróság szerint „bekövetkezésére megalapozottan számítani nem lehetett”. Míg a Kúria szerint a fogyasztóknak „fel kellett ismerniük”, azt „észlelniük kellett volna”. Tehát két, összeegyeztethetetlen „anyagi igazság” jött létre. A Kúria évek óta tartó ítélkezési gyakorlata felmenti az erőfölényével visszaélő pénzügyi szektort és elmarasztalja a fogyasztókat, míg az az Európai Parlament és a Tanács valamint az Alkotmánybíróság elmarasztalja az erőfölényével visszaélő pénzügyi szektort és felmenti a fogyasztókat. Mi erről az eltérésről az Alkotmánybíróság álláspontja? Hirdethet-e ki a Kúria mást igazságnak, mint az az Európai Parlament és a Tanács illetve az Alkotmánybíróság?

Az Alkotmánybíróság a 3147/2015. (VII. 24.) határozatában így ismertette:

[11] A Tv. elsődleges tartalma az, hogy a fogyasztókat terhelő árfolyamkockázat megszüntetése érdekében elrendeli a hatálya (I. Tv. 1. §) alá tartozó deviza és deviza alapú fogyasztói jelzálogkölcson-szerződések alapján fennálló tartozások (illetve a már felmondott szerződésből eredő, késedelmes követelésként nyilvántartott tartozások) összegének forintra történő átváltását...

[35] ... A végtörlesztés és a forintosítás részletszabályainak alapján a forintosítás nem jelenti sem a végtörlesztés – korábban is korlátozott időszakra biztosított – lehetőségének újbóli megnyitását, sem pedig az azzal érintett személyi kör utólagos kiterjesztését. A két konstrukció célja azonos ugyan – a fogyasztókat terhelő árfolyamkockázat megszüntetése

A 8/2014. (III. 20.) AB határozatban szintén:

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét az M) cikk (2) bekezdése második mondatával összefüggésben értelmezve megállapítja, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg

alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli.

[12] 2.2.1. Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány szabályain alapuló gyakorlata szerint a szerződési szabadság önálló alkotmányos jog, amely nem minősül alapjognak, de az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében szabályozott piacgazdaság lényeges elemeként alkotmányos védelem alatt áll [13/1990. (VI. 18.) AB határozat, 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, 6/1999. (IV. 21.) AB határozat, 109/2009. (XI. 18.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is elismerte, hogy a szerződési szabadság nem korlátozhatatlan, a piacgazdaságban is szükséges, hogy az állam beavatkozzon a felek magánjogi kapcsolataiba, és meghatározza egyes szerződési típusok formáját vagy kötelező tartalmi elemeit. Az Alkotmánybíróság a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatban megállapította, hogy kivételes esetben az állam már megkötött szerződések tartalmát is meghatározhatja. Erre különösen a hosszú távra kötött szerződések esetén kerülhet sor, e hosszú távú magánjogi jogviszonyok esetén ugyanis fennáll annak a veszélye, hogy a szerződéskötéskor nem látott olyan gazdasági és társadalmi változások zajlanak le, amelyek a felek valamelyikének érdekét lényegesen sértik, és amelyeknek tudatában a felek nem vagy más tartalommal kötöttek volna szerződést. Ha ezek a változások társadalmi méretet öltenek, és így a szerződések nagy számát érintik, a körülmények megváltozása az állam beavatkozását teheti szükségessé. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a fennálló szerződések tartalmának megállapítása a Ptk. 241. §-ában rögzített feltételekkel történhet, tehát az állam jogszabály útján olyan esetben változtathatja meg a megkötött szerződések tartalmát, amilyen esetben a Ptk. a megállapodás bíróság általi módosítását lehetővé teszi. Az Alkotmánybíróság a fennálló szerződésekbe történő állami beavatkozás feltételeit az Alkotmánynak a szerződési szabadságot integráló 9. § (1) bekezdéséből vezette le. Az Alaptörvény azonban az Alkotmány 9. § (1) bekezdéséhez hasonló rendelkezést nem tartalmaz. Az Alaptörvény hatálybalépése óta már foglalkozott az Alkotmánybíróság a *clausula rebus sic stantibus* elvének határaival, korlátaival, például éppen a 3048/2013. (II. 28.) AB határozatban is.

[90] 2.2.1. Az Alkotmánybíróság a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában (ABH 1991, 146, 166., a továbbiakban: Abh.) rámutatott arra, hogy különösen a hosszú évekig fennálló szerződési jogviszonyokra a jelentős gazdasági – esetleg politikai –, pénzügyi és egyéb társadalmi változások nyilvánvalóan számottevő hatást, lényegi befolyást gyakorolnak. A szerződéskötéskor előre nem látott körülmények ugyanis lényegesen megváltoztathatják a szerződő felek helyzetét, a jogok és kötelezettségek arányát, és valamelyikük számára rendkívül terhessé vagy egyenesen lehetetlenné tehetik a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartását, illetőleg a szerződés teljesítését. Ezekben a rendkívüli változást előidéző esetekben a törvények lehetővé teszik, hogy az egyes egyedi jogviszonyokba a bíróság beavatkozzék és módosítsa, a megváltozott körülményekhez igazítsa a tartós, hosszú lejáratú szerződések eredeti tartalmát. Kimondta az Alkotmánybíróság továbbá azt is, hogy ha a társadalmi méretű változások a szerződések nagy tömegét érintik, indokolt – és alkotmányosan nem kifogásolható –, hogy a jogviszonyok megváltoztatására, módosítására a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást. Az állam azonban jogszabállyal a fennálló szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja, változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás megkövetel. Vagyis a tartós jogviszonyok jogszabállyal történő alakítására a *clausula rebus sic stantibus* tételének alkalmazásával kerülhet sor. Eszerint a jogalkotó – akárcsak a bíróság – akkor jogosult a fennálló és tartós szerződési jogviszonyokat módosítani, ha a szerződéskötést követően beállott valamely

körülmény folytán a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegegy a normális változás kockázatán. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a lényeges körülményváltozás társadalmi méretű legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse. A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotási követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.

Azonban:

[38] 1.3.1. Az árfolyamkockázat megítéléséről általánosságban a 6/2013. számú PJE határozat döntött, a Kormány alkotmányértelmezési indítványának benyújtását követően, 2013. december 16-án, és polgári jogi szempontból nem észlelt jogellenességet. A határozat nem tartalmaz alkotmányjogi megfontolásokat.

A törvényhozás úgy ítélte meg, hogy nem kaptak a fogyasztók olyan tájékoztatást, melyből számíthattak olyan árfolyammozgásra, ami bekövetkezett. Ezért volt indokolt volt törvény általi beavatkozás.

Panaszos kiemeli:

„...fennáll annak a veszélye, hogy a szerződéskötéskor nem látott olyan gazdasági és társadalmi változások zajlanak le, amelyek a felek valamelyikének érdekét lényegesen sértik, és amelyeknek tudatában a felek nem vagy más tartalommal kötöttek volna szerződést.”

Most meg évek óta azt állítja a Kúria (és kényszer hatására minden bíróság), hogy a korlátlan törlesztőrészlet emelkedést a fogyasztóknak „fel kellett volna ismerniük”. 10 évvel ezelőtt tehát nem várt, előre nem számítható volt, most meg a fogyasztó a hibás!
Miként lehet beszélni az igazság eléréséről a perekben:

47.

Az Alkotmánybíróság a 3147/2015. (VII. 24.) határozatában kifejtette
[19] Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy gyakorlata szerint a szerződésekbe való állami beavatkozás alkotmányosan nem kizárt, „jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli” [8/2014. (III. 20.) AB határozat, rendelkező rész II. pont].

A 8/2014. (III. 20.) AB határozatban szintén:

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét az M) cikk (2) bekezdése második mondatával összefüggésben értelmezve megállapítja, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a

szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli.

[12] 2.2.1. Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány szabályain alapuló gyakorlata szerint a szerződési szabadság önálló alkotmányos jog, amely nem minősül alapjognak, de az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében szabályozott piacgazdaság lényeges elemeként alkotmányos védelem alatt áll [13/1990. (VI. 18.) AB határozat, 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, 6/1999. (IV. 21.) AB határozat, 109/2009. (XI. 18.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is elismerte, hogy a szerződési szabadság nem korlátozhatatlan, a piacgazdaságban is szükséges, hogy az állam beavatkozzon a felek magánjogi kapcsolataiba, és meghatározza egyes szerződési típusok formáját vagy kötelező tartalmi elemeit. Az Alkotmánybíróság a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatban megállapította, hogy kivételes esetben az állam már megkötött szerződések tartalmát is meghatározhatja. Erre különösen a hosszú távra kötött szerződések esetén kerülhet sor, e hosszú távú magánjogi jogviszonyok esetén ugyanis fennáll annak a veszélye, hogy a szerződéskötéskor nem látott olyan gazdasági és társadalmi változások zajlanak le, amelyek a felek valamelyikének érdekét lényegesen sértik, és amelyeknek tudatában a felek nem vagy más tartalommal kötöttek volna szerződést. Ha ezek a változások társadalmi méretet öltenek, és így a szerződések nagy számát érintik, a körülmények megváltozása az állam beavatkozását teheti szükségessé. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a fennálló szerződések tartalmának megállapítása a Ptk. 241. §-ában rögzített feltételekkel történhet, tehát az állam jogszabály útján olyan esetben változtathatja meg a megkötött szerződések tartalmát, amilyen esetben a Ptk. a megállapodás bíróság általi módosítását lehetővé teszi. Az Alkotmánybíróság a fennálló szerződésekbe történő állami beavatkozás feltételeit az Alkotmánynak a szerződési szabadságot integráló 9. § (1) bekezdéséből vezette le. Az Alaptörvény azonban az Alkotmány 9. § (1) bekezdéséhez hasonló rendelkezést nem tartalmaz. Az Alaptörvény hatálybalépése óta már foglalkozott az Alkotmánybíróság a *clausula rebus sic stantibus* elvének határaival, korlátaival, például éppen a 3048/2013. (II. 28.) AB határozatban is.

Mi ez az elv?

A *clausula rebus sic stantibus* elv értelmében, ha a felek tartós jogviszonyában a szerződés megkötését követően egy olyan körülmény állt be, mely valamelyik fél lényeges és jogos érdekét sérti, a szerződés módosítható, vagy a fél elállásával megszüntethető. A régi Polgári Törvénykönyv (1959. évi IV. törvény) 241. szakasza alapján a bírói szerződésmódosítás ugyanebből az okból kifolyólag kezdeményezhető. <https://arsboni.hu/clausula-rebus-sic-stantibus-gazdasagi-lehetetlenules-es-biroi-szerzodesmodositas-egy-ketezer-eves-elv-ujjaeledese-a-ptk-ban/>

Panaszos kiemeli:

Szükséges feltétel, hogy „a szerződés megkötését követően egy olyan körülmény álljon be”... Azonban vételi és eladási árfolyam alkalmazása a szerződésekben (árfolyamrés) nem „később beállt körülmény”!

Az árfolyamrés már eleve a szerződéskötés pillanatában tisztességtelen volt. Az AB által idézett elv szerint ilyen esetben nem lehet sem bírói, sem törvényi úton a szerződést, módosítani.

Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy nem lehet olyan törvényi megoldás, amit bíróság nem csinálhat.

A tisztességtelenség miatt kieső vételi és eladási árfolyam helyett az MNB árfolyammal történő behelyettesítés a legújabb EDE-k szerint nem lehet kényszer azon adósok számára, akik nem akarják (ezt korábban panaszosok már kifejtették).

13. alkotmányjogi kérdés

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy abban az esetben lehet egy szerződést bírói úton, illetve erre a jogi útra hivatkozva, törvénnyel megváltoztatni, ha „a szerződés megkötését követően egy olyan körülmény állt be”, mely nem volt előre látható és az egyik szerződő fél számára súlyosan hátrányos. Azonban vételi és eladási árfolyam alkalmazása a szerződésekben (árfolyamrés) nem „később beállt körülmény”! Az árfolyamrés már eleve a szerződéskötés pillanatában tisztességtelen volt. Az AB által idézett elv szerint ilyen esetben nem lehet sem bírói, sem törvényi úton a szerződést, módosítani. Mi erről a törvényi megoldásról az Alkotmánybíróság álláspontja? Indokolt-e a DH törvény ezen pontjának a megsemmisítése?

48.

„Az árfolyamkockázati tájékoztatóval összefüggésben a felperesek hivatkoztak arra is, hogy nem volt kellő idejük az árfolyamkockázat következményeinek megértésére és felmérésére. Deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázata tisztességtelenségének vizsgálata azt is megköveteli, hogy a tájékoztatásra olyan időpontban került-e sor, amely a fogyasztó számára lehetővé tette a tájékoztatásban foglaltak kellő megfontolását Jelen esetben a másodfokú bíróság ebben a körben helyesen állapította meg, hogy ennek követelménye megvalósult, határozata indokolásával ([49]) a Kúria egyetértett, arra visszautal, de azt megismételni nem kívánja.” - Kúria indoklás [56] – Kúria döntése

A hivatkozott ítéletábrái indoklás:

[49] A felperesek hivatkoztak fellebbezésükben arra is, hogy az alperes nem biztosított kellő időt a szerződés feltételeinek, ezen belül pedig a kockázatteltáró nyilatkozatban foglaltaknak a megismerésére, figyelemmel arra, hogy a szerződéskötéssel egy időben történt a kockázat feltárása. A Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9. számú közbenső ítéletének [19] pontja adja meg azokat a szempontokat, amelyek vizsgálata és mérlegelése során szükséges, hogy a [17] pontban rögzítettek szerint a szerződéssel egyidőben nyújtott tájékoztatás is kellő időben adott tájékoztatásnak minősüljön. Itt jelentősége van a felpereseknek az eljárás során tett nyilatkozatainak is. E körben az ítéletábra kiemeli, hogy a felperesek a 15. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatukban nem hivatkoztak olyan körülményre, hogy az alperes nem biztosított számukra elegendő időt a szerződés feltételeinek megismerésére. Ezzel szemben elmondták, hogy többször jártak a bankban, tudakozódtak, 2004 és 2007 között követték az árfolyamok mozgását. Az eljárás során nem merült fel semmilyen adat vagy körülmény, amely azt támasztotta volna alá, hogy a felperesek nem voltak abban a helyzetben, hogy a szerződés feltételeit, a konstrukció devizakockázatával kapcsolatos feltételrendszert megismerjék, arról kellő tájékoztatást kapjanak, szükség esetén kérdéseiket feltegyék. Mindezekre figyelemmel a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatás a megfelelő és kellő idő hiányában nem értékelhető az árfolyamkockázat megítélése során.

Sem az Ítéletábra, sem a Kúria nem ismertette a tényeket, a panaszos álláspontját, melyet a felülvizsgálati kérelemben (is) kifejtett:

< Az ügyleti döntés kapcsán kiemelendő, hogy az ügyleti döntés elválhat a szerződés megkötésének aktusától. Egy fogyasztói döntési folyamat során több ügyleti döntés meghozatalára is sor kerülhet. Az ügyleti döntés torzítása a szolgáltató részéről bekövetkezhet a fogyasztói döntéshozatali folyamat bármely szakaszában, így már jóval a szerződéskötés előtt is.

Sajnos a bírói gyakorlat beszűkült annak a vizsgálatára, hogy mi van leírva a szerződés szövegében, feltételezve azt, hogy a szerződés napján, a bankfiókban dönti el az adós, hogy köt-e szerződést vagy sem, ott méri fel az ügylet teljesíthetőségét, kockázatát. > Felülvizsgálati kérelem 5. oldal

< Az alperes által nyújtott releváns tájékoztatás, a Felperesek által csak a szerződéskötés napján először látott Kölcsönszerződés VII.2.pontjában (a felperesek szerződéstervezetet ezt megelőzően nem kaptak!), valamint a "TÁJÉKOZTATÁS A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól" elnevezésű iratban volt. A VII.2. pont (CHF klauzula) mindössze három mondatból áll, az árfolyamkockázattal összefüggésben csak annyit állít, hogy emiatt a fogyasztónak jelentős árfolyamkockázata keletkezhet. A TÁJÉKOZTATÁS-ból Felperes egyetlen példányt sem kapott, azt csak az aláírásánál, és a perben látta. Az alperes a klauzulában magának újabb biztosítékot kötött ki - amelyben az árfolyam „nagyértékű változása miatt /legalább 5%-os változás/” pótfedezet nyújtását írja elő az adós számára, és még az ingatlanpiaci mozgások kockázatát is az adósra terhelte. > Felülvizsgálati kérelem 7. oldal

< A per folyamán felperes részletesen kifejtette álláspontját:

„Alperes próbálja utólag korrigálni a szerződés szövegét (Ellenkérelem 19. oldal):

„A szerződés VII.1. pontja, mely a felperes pótfedezet biztosítási kötelezettségét írja elő a CHF/HUF árfolyamának nagymértékű, legalább 5%-os változása esetén... az alperes megítélése szerint nem bír semmilyen információval az árfolyam hosszú távú alakulásának vonatkozásában.”...

Felperes ezt a tájékoztatást sem tudta megfelelően átgondolni, és arra rákérdezni, mivel csak a szerződés aláírásakor kapta meg a szerződés szövegét. Az 5%-os árfolyam változás pedig nem volt feltűnő, mert szóban azt az információt kapta a banki ügyintézőtől, hogy a hosszú futamidő alatt jelentős és tartós árfolyam változás nem várható, a változások kiegyenlítik egymást. Meg sem fordult alperes fejében, hogy az 5% forintgyengülés tartós lehet akár éveken át és újabb és újabb ingatlanokat kell fedezetként felajánlania.

Az alperes által közölt „biztonságos finanszírozással” kapcsolatban említett 15%-os árfolyamváltozás felperes számára azt jelentette, hogy lehetnek pillanatnyi kiugró árfolyam értékek, azonban a 20 éves futamidő alatt nem várható 5%-nál nagyobb tartós árfolyamváltozás, mert akkor újabb ingatlant kellene bevonni a fedezetek közé, ilyen ingatlannal pedig alperes nem rendelkezik.”

„Az Ellenkérelem megállapítása a tény-árfolyamok ismeretében megdöbbenő:

„az alperes megítélése szerint nem bír semmilyen információval az árfolyam hosszú távú alakulásának vonatkozásában.”

Teljesen helyénvaló és valós tájékoztatás lett volna, amennyiben alperes évi 5% forintgyengülést állít valószínűnek. Azonban alperes a futamidő egészére vonatkozóan tartotta nagymértékűnek az 5%-os változást. (Felperes 14 - 14. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 46-47. oldal”) > Felülvizsgálati kérelem 37. oldal

< Nyilvánvaló, hogy alperes teljes mértékben tisztában volt a devizahitel összes tulajdonságával. A szerződéskötés idején tele voltak az újságok és TV reklámok alperes devizahitel hirdetéseivel. Készített termékismertetőt, amit az érdeklődőknek átadtak. Kézbe adták a hiteligénylés

dokumentumainak a listáját. Egyedül egy irat maradt ki mindezekből, az árfolyamkockázat ismertetése. Teljesen megfelelt alperes céljainak, hogy a banki ügyintézők szóban nyugtatgatták a fogyasztókat, hogy nem kell félni, nem várható jelentős és tartós árfolyamgyengülés, ha lesz is némi változás akkor az a hosszú futamidő alatt ki fog egyenlítődni.

Mivel felperes nem kapott az árfolyamkockázatról előzetesen semmilyen írásos anyagot, nem tudott kérdéseket feltenni arról, hogy mi is számít „jelentős árfolyamváltozásnak” vagy mit kell érteni „nagyértékű árfolyamváltozáson”?

Nem most, 14,5 évvel a szerződéskötés után kellene bíróságon elemezgetni ezen szavakat, hogy mit akart ezzel közölni alperes, miként kell értelmezni a szavakat, mondatokat egy „általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztónak”. (Felperes 14 - 12. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 40. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 39. oldal

< ...az ítéltábla kiemeli, hogy a felperesek a 15. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatukban nem hivatkoztak olyan körülményre, hogy az alperes nem biztosított számukra elegendő időt a szerződés feltételeinek megismerésére. Ezzel szemben elmondták, hogy többször jártak a bankban, tudakozódtak, 2004 és 2007 között követték az árfolyamok mozgását. Az eljárás során nem merült fel semmilyen adat vagy körülmény, amely azt támasztotta volna alá, hogy a felperesek nem voltak abban a helyzetben, hogy a szerződés feltételeit, a konstrukció devizakockázatával kapcsolatos feltételrendszert megismerjék, arról kellő tájékoztatást kapjanak, szükség esetén kérdéseiket feltegyék. Mindezekre figyelemmel a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatás a megfelelő és kellő idő hiányában nem értékelhető az árfolyamkockázat megítélése során. Ítéltábla [49]

Az Ítéltábla teljesen félreértelmezte felperes állításait, egyáltalán nem látja át a szerződéskötés folyamatát.

A szerződéskötés és előkészület több évet vett igénybe felperes részéről. Volt azonos tartalmú, folyamatosan elhangzó alperesi szóbeli tájékoztatás, mely a perben több alkalommal is ismertetésre került felperes által. Alperes ezt egyetlen egy alkalommal sem kifogásolta. Sem szóban, sem írásban nem tett ellenkező állítást, és értelemszerűen semmi módon sem támasztotta alá bizonyítékokkal (nem létező) ellenvéleményét.

A szerződés aláírásakor ismerték meg felperesek az általános tájékoztatót.

Az írásos tájékoztatónak olyan erős hatásúnak kellett volna lennie, hogy a szerződéskötés során a vészcsengő megszólaljon felperesekben: más ez a tájékoztatás, mint a korábbi szóbeli volt!

Nagyobb a veszély, nagyobb kár érhet, mint amiről eddig szó esett!!! Könnyen lehet szerződés felmondás, hatalmas késedelmi kamat, végrehajtás, ingatlan árverezés, kilakoltatás, milliós összegű végrehajtási díjak!

Azonban az írásos szerződés nem cáfolta, hanem egyértelműen megerősítette a korábbi, hónapokkal, évekkel azelőtti banki szóbeli tájékoztatást.

Amennyiben több idejük van, akkor talán felperesek „felismerik” azt, amit most a bíróságok „kiolvasnak” (inkább beleértene) a szerződés, nyilatkozat szövegéből.

„Az Erste Banknál is érdeklődtünk, és az árfolyamkockázat kapcsán azt a tájékoztatást kaptuk, hogy nem kell ettől félni, illetve abban a hitben voltunk, hogy jóváhagyták ezt a konstrukciót, tehát valamilyen állami hatóság a PSZÁF, azonban később kiderült, hogy nincs is ilyen vizsgálat, nem volt semmiféle hatósági jóváhagyás. Aláírtuk ezt a szerződést, a szerződéskötés napján megismertük a szerződést, a közjegyző felolvasta annak teljes szövegét, és akkor mi nem találtunk semmi olyat, ami aggályossá tenné ezt a konstrukciót számunkra. A szerződés tartalmazott egy 5 %-os árfolyam emelkedésre való lehetőséget, ezt az 5 %-os forintgyengülést ezt nagy mértékűként rögzítette a szerződés, mi ezt úgy gondoltuk, hogy belefér abba a kategóriába, hogy nem várható tartós változás a

futamidő alatt. Tartalmazott a szerződés még egy 15 %-os árfolyam eltérésre való utalást is, és ezt mi úgy értékeltük akkor, hogy pillanatnyilag lehet ilyen változás egy-egy hónapban, de hogy nem lesz ez a változás tartós az egész futamidőre vonatkozóan.”

(Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 2. oldal)” > Felülvizsgálati kérelem 44. oldal

A Kúria figyelmen kívül hagyott több EUB döntést is:

< Azt, hogy a kockázatfeltárásnak kellő időben kell megtörténnie, a C-126/17 számú végzés fogalmazza meg:

„34 E tekintetben még azt is hangsúlyozni kell, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztassák őt a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között e tájékoztatás alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

A C-609/19 ítélet is hasonlóan fogalmaz:

(41) Az átláthatóság követelményére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapjon a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között ezen információk alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladóval vagy szolgáltatóval – az általuk előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva – szerződéses kapcsolatba lép-e (2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C-125/18, EU:C:2020:138, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

(Fellebbezés 4-5. oldal)

A „szerződéskötést megelőzően” az nem azt jelenti, hogy a „szerződéskötés során”. Amennyiben ez utóbbit elegendőnek tartották volna az Európai Unió Bíróságának bírói, akkor a „szerződéskötést megelőzően” helyett a „szerződéskötés során” kifejezést alkalmazták volna.

„A Kúria Gfv. VI. 30.467/2020/9/I számú ítéletében hasonlóképp kimondta, hogy amennyiben a szerződéskötés és az árfolyamkockázati tájékoztatás aláírásának napja azonos volt, akkor nem állt kellő idő rendelkezésre a fogyasztó részére annak felméréséhez, hogy milyen gazdasági hatásai lehetnek a döntésének, így a kockázatfeltárás tisztességtelen. > Felülvizsgálati kérelem 46. oldal

< Arra is hivatkozom, hogy a Kúria Gfv. VI. 30.467/2020/9/I számú ítéletében kimondta, hogy amennyiben a szerződéskötés és az árfolyamkockázati tájékoztatás aláírásának napja azonos akkor nem volt kellő idő biztosítva a fogyasztó részére... (Fővárosi Törvényszék 18 – 2. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 30. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 47. oldal

A Kúria (és a korábban eljáró bíróságok) megsértették a tisztességes eljárás szabályait. Alapvető feladata a bíróságnak, hogy a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kell vetnie. Mivel Erste Bank nem tett semmilyen ellentétes nyilatkozatot, tényként kellett volna tartalmazni a nem vitatott tájékoztatási és szerződéskötési folyamatot a bíróságnak. Annak a megállapítása is elmaradt, hogy panaszos mikor hozott üzleti döntést. Egy ingatlan vásárlással kapcsolatos jelzálogkölcsön igénylés, mint elég részletesen ismertette panaszos a per folyamán, több lépcsőből álló folyamat. Több alkalommal kell üzleti döntést hoznia a fogyasztónak, közben egyre inkább elkötelezi magát (pl. ingatlan adásvételi szerződéseket köt, egyrészt értékesíti a saját ingatlanát, másrészt ingatlant vásárol és foglalót fizet), a szerződés aláírása gyakorlatilag a korábbi üzleti döntések írásba foglalása.

Panaszosok kérik, hogy az Alkotmánybíróság forduljon előzetes döntéshozatali kérdéssel az EUB-hez.

6. Előzetes döntéshozatali kezdeményezés

Az EUB C-126/17 döntése szerint „a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztassák őt a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között e tájékoztatás alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát.” A magyarországi bírói gyakorlat kizárólag úgy értelmezi a „szerződéskötést megelőzően” feltételt, hogy a szerződés aláírását megelőző egy-két perc is megfelelő. Elegendő, ha közvetlenül aláírás előtt felolvassa a szerződést a közjegyző, elolvashatja a fogyasztó. Egy ingatlan vásárlással kapcsolatos jelzálogkölcsön igénylés, több lépcsőből álló folyamat. Ezen folyamat alatt az ügyfelek nem kapták meg a szerződés szövegét írásban, nem kaptak a devizahitel veszélyéről írásos tájékoztatást. Bízva a pénzintézetek becsületében és tisztességében, szóbeli tájékoztatás alapján hoztak üzleti döntéseket, pl: ingatlan adásvételi szerződéseket köt, egyrészt értékesíti a saját ingatlanát, másrészt új ingatlant vásárol és foglalt fizet az eladónak, kifizeti az eljáró ügyvédek költségeit, stb. A szerződés aláírása gyakorlatilag a korábbi üzleti döntések írásba foglalása. Megfelel az uniós célkitűzésnek, hogy a bírói kar leszűkíti a tájékoztatást a szerződés aláírásának a pillanatára?

„Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat” című indoklás rész megállapításaiból

49.

„Régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, 205/A. § 205/B. §, régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjai, 2/2014. PJE határozat, 6/2013. PJE határozat, Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozat - Kúria indoklás [67] – Kúria döntése

A Kúria döntésében szerepet játszott a panaszok által évekkel ezelőtt támadott 6/2013. PJE határozat és a 2/2014. PJE határozat.

Panaszos kéri az alábbi panaszok alkotmánybírósági vizsgálatát és kéri az ezekben leírt jogi lépések meghozatalát.

Panaszosok az Alkotmánybíróságon 2014. július 23-án támadták meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításait.

Ügyszám: IV/1328-1/2014.

Részletek:

Mivel a keresetet tárgyaló bíróságnak kötelező figyelembe venni a jogegységi határozat pontjait, bármilyen okfejtést adunk elő, bármilyen számpéldát tartalmaz is a keresetünk, az eljáró bírónak figyelmen kívül kell hagynia és még fellebbezésre sincs lehetőségünk.

Amennyiben a keresetünket tárgyaló bíróság a keresetünk pontjainak mérlegelése nélkül ki kell mondja a Kúria jogegységi határozatának pontjait, az számunkra akadályozza az igazság megismerését. Megfoszt minket az Alaptörvényben szereplő igazság kiteljesítésétől.

Állam és polgár közös célja az igazság kiteljesítésére való törekvés. A Kúria az állam egyik hatalmi ága. Kúria a valótlan állítás jogegységi határozatban való rögzítésével szembe megy az Alaptörvénnyel.

A Kúria döntése megfoszt bennünket attól az Alaptörvényben meghatározott jogunktól, hogy a bíróság tisztességes nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn bírálja el keresetünket.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé a Ptk. 231. § (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív törvényi rendelkezésre tekintettel, mindaddig, amíg kógens törvényi rendelkezés nem lépett azok helyébe.”

A kúria jogegységi határozatából:

„A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezését a Ptk. 231. § (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.”

A hivatkozott jogszabály a tartozásról szól az idézet ráadásul hiányos. A jogszabály teljes környezetben:

„A pénztartozás. A kamat

231. § (1) Pénztartozást - ellenkező kikötés hiányában - a teljesítés helyén érvényben levő pénznemben kell megfizetni.

(2) Más pénznemben vagy aranyban meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével kell átszámítani.

232. § (1) A szerződéses kapcsolatokban - ha jogszabály kivételt nem tesz - kamat jár. Magánszemélyek egymás közti szerződési viszonyában kamat csak kikötés esetében jár.

(2) A kamat mértéke - ha jogszabály kivételt nem tesz - megegyezik a jegybanki alapkamattal. A fizetendő kamat számításakor az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat irányadó az adott naptári félév teljes idejére.

(3) A felek által túlzott mértékben megállapított kamatot a bíróság mérsékelheti.”

Kizárólag a tartozásról szól ez a jogszabály és nem szól a fizetési kötelezettségről. Csak a tartozást lehet más pénznemben vagy aranyban meghatározni, mást nem.

Ha az adós mindig határidőre fizeti a bankkölcsön törlesztő részleteit, akkor a Ptk.-ban leírtak szerint nincs soha pénztartozása.

Az adós a Ptk. alapján azt köteles visszafizetni, amit a rendelkezésére bocsátott a bank és köteles kamatot fizetni a pénz használatáért.

„1. A hitel- és a kölcsönszerződés

522. § (1) Bankhitelszerződéssel a pénzügyintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére - a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén - kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.

(2) A bankhitelszerződés érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön)."

A meghatározott pénzüsszeg forint kölcsön esetében forint. Például a mi esetünkben 17.000.000 forint. A meghatározott pénzüsszeg CHF kölcsön esetében pedig CHF. Például lehet 115.000 CHF.

A törvény a rendelkezésre bocsátott pénzüsszegekről ír. Ettől a kölcsön folyósítása eltérhet, ahogy ... részletesen ismertettük. CHF kölcsönösszeg folyósítása történhet konvertálás után forintban, és a CHF törlesztő részlet megfizetése is történhet forint folyószámláról, ez esetben is a bank konvertál.

Olyat nem tesz lehetővé a törvény, hogy forintkölcsönt „mintha devizahitellé” változtatja, mivel ebben az esetben az adós nem a kölcsön összegét fizeti vissza, hanem egy számára teljesen ismeretlen, meghatározhatatlan összeget.

Különbség van tehát a pénztartozás között és pénzkölcsön visszafizetésének kötelezettsége között. Az ismertett jogszabály szerint aranyban vagy devizában csak a pénztartozást lehet meghatározni.

Azt az ellenszolgáltatás részösszeget, illetve bérlet vagy kölcsön esetén, azt az összeget, amit nem fizet meg határidőre a kötelezett. Ez esetben sem a teljes ellenszolgáltatás aranyban vagy devizában történő meghatározásáról van szó, hanem csak arról az összegről, melynek megfizetésével késedelembe esett a kötelezett. A Ptk. megállapítása szerint tartozás a határidőre meg nem fizetett fizetési kötelezettség.

Előfordulhat, hogy a hétköznapi életben tartozásnak hívják a fizetési kötelezettséget, azonban ez nem teszi még tartozássá azt. Mivel a Ptk. szerint lehet aranyban vagy más pénznemben tartozást meghatározni, ezért a tartozás szó meghatározását is a Ptk. szerint kell meghatározni és nem a hétköznapi szóhasználat alapján.

Bankkölcsön esetén nem azért van kamatfizetés, mert pénztartozás áll fenn, azért van kamatfizetés, mert kamat a szolgáltatás után járó ellenszolgáltatás. Gyakran hívják ezt a kamatot ügyleti kamatnak. A pénztartozás miatti, a késedelmes fizetés miatti kamatot pedig gyakran hívják késedelmi kamatnak vagy büntető kamatnak.

A Ptk.-ban elég jól le vannak írva ezek a lényeges pontok, hogy ne lehessen összekeverni őket. Ezek nyilvánvaló tények, melyeket el kell fogadni.

Mi 17.000.000 forintot igényeltünk, a bank 17.000.000 forintot utalt a forint számlánkra. A devizának a CHF-nek kizárólag csak a törlesztő részlet kiszámolásánál lehet szerepe, a CHF árfolyam változása a kölcsönünk összegét nem növelheti meg.

CHF kizárólag csak CHF kölcsön esetében főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés.

Annak eldöntése, hogy milyen kölcsönszerződésünk van, csak bíróság jogosult a bizonyítékok és érvelések, jogszabályi rendelkezések alapján.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„1. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.”

A mondatban „korlátozás nélküli árfolyamkockázatot” áll szemben „kedvezőbb kamatmértékkel”.

A kedvezőbb kamatmérték (csökkenjen akár nullára a kamatláb) okozta törlesztő részlet csökkenés nem tudja ellensúlyozni a korlátozás nélküli árfolyam emelkedés okozta törlesztő részlet növekedést. Egy bizonyos pont után, amikor már a kamatlábat nullára csökkentette a bank, és egyensúlyi helyzet áll elő, pont olyan mértékben csökkentette a törlesztő részletet, mint amilyen mértékben az árfolyam emelkedés növelte, az árfolyam még mindig tovább nőhet. Nőhet, mert növekedése korlátozás nélküli.

Valóban, ha esetünkben az Erste akkor, amikor a CHF irányadó bankközi kamatlába 0,02-0,04%-ra csökkent, csökkentette volna a kölcsönszerződésünkhöz kapcsolódó kamatlábat, akkor jelentősen ellensúlyozta volna azt a törlesztő részlet emelkedést, amit az okozott, hogy a CHF árfolyama 150 Ft-ról 210 Ft-ra emelkedett. Azonban a bankunk nem csökkentette a kamatlábat, hanem nagyon jelentős mértékben emelte.

Bíróság dolga lenne annak megítélése, hogy pillanatnyi kamatelőny biztosítása ellenében korlátlan kockázat továbbadása tisztességes-e és jó erkölcsbe ütközik-e.

Ez a jogegységi határozati pont gátolja az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunkat.

Ezzel a jogegységi határozattal a Kúria az igazság kiteljesedése, megismerése ellen hat; az állam egyik legjelentősebb, legmagasabb szinten lévő hatalmi ágaként nem a polgárokat szolgálja, hanem részrehajló; védi az erőfölénnyel vissza élő pénzintézeteket és korlátozza a fogyasztók jogait; akadályozza, hogy a bíróságok a fogyasztók által indított perekben tisztességes eljárásban vegyenek részt.

2014. szeptember 23.-án dr. Kiss László alkotmánybíró megállapította, hogy a panasz nem befogadható (részlet):

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz indítvány benyújtásának lehetősége azonban még nem áll fenn az indítványozók számára, mert a bíróság az indítványozók által indított peres eljárást jogerősen befejező döntést – melyben alkalmazná a 2/2014. Polgári jogegységi határozatot – még nem hozott.

Fentiek értelmében az indítványozók beadványa nem felel meg az Abtv.-ben meghatározott tartalmi feltételeknek, tehát az indítványozók beadványa nem tekinthető indítványnak [Abtv. 55. § (4) bekezdés d) pont].

Mivel a jogerős döntés megszületett és a Kúria hivatkozott a 2/2014 PJE-re, nincs akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság a IV/1328-6/2014. panaszt megvizsgálja.

Panaszosok az Alkotmánybíróságon 2014. szeptember 4-én támadták meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi XXXVIII. devizahiteles törvényt.

Ügyszám: IV/1566-1/2014.

Részletek:

A kölcsönszerződésünk változó kamatozása, 6 hónapos kamatperiódussal. A folyamatban lévő perben kifogásoljuk, hogy az Erste Bank nem csökkentette a kamatlábakat, akkor, amikor a „kiválasztott deviza elszámolási ára” csökkent.

„A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámolási árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként – a megállapodott

kamatperiódusoknak megfelelően – változik és a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni.” „A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet”.

Ez a törvényi rendelkezés egyrészt fix kamatozásúvá változtatja a kölcsönszerződésünket, másrészt lehetetlenné teszi, hogy a perben követeljük a kamatláb csökkentését a kölcsönszerződésben leírtaknak megfelelően. A Törvény gátolja az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunkat bírói eljárás által.

Sérül a tisztességes, ésszerű határidőn belüli bírósági eljáráshoz való jogunk.

A Törvény jelen pontja nem a mi (fogyasztók) érdekeit védi, hanem az erőfölénnyel visszaélőnek kedvez.

Törvény ellen nincs semmilyen más jogorvoslati eljárás, lehetőség, mint alkotmányjogi panasszal Alkotmánybírósághoz fordulni. Ezzel a hazai lehetőségek is kimerülnek, ezek után már csak a nemzetközi, uniós lehetőségek maradnak.

Az Alaptörvényből egy mondatrész: „valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése”.

Az igazság vizsgálatakor két alapelvet kell szem előtt tartanunk:

1. Minden állítás igaz vagy hamis – ez a kizárt közép törvénye
2. Egy állítás nem lehet egyszerre igaz és hamis – ez az ellentmondás-mentesség törvénye.

Amennyiben valamiről kiderül, hogy nem igaz, akkor két eset lehetséges.

tudatlanság

hazugság

A fenti megállapításokat a devizakölcsönök és deviza elszámolású kölcsönök vizsgálatának során is figyelembe kell venni.

A mai napig nem történtek meg a legalapvetőbb tárgyi meghatározások.

Nincs meghatározva a hitel és a kölcsön közti különbség, a deviza kölcsön és a forint kölcsön közti különbség, a finanszírozási összeg és a kölcsön tárgya közti különbség, a kölcsön összeg folyósítása és a kölcsön rendelkezésre bocsátása közti különbség, az adósság és a tartozás közti különbség, a tájékoztatás és a megtárgyalás közti különbség.

A Kúria, a Kormány és az Országgyűlés úgy akar megoldani egy hatalmas társadalmi problémát, hogy a probléma megismerésére, az okok feltárására nem törekszik. Sőt, nemhogy nem törekszik, egyenesen akadályozza, mindent elkövet, hogy az igazság ne kerüljön felszínre.

Egy kölcsönszerződés vagy forintkölcsön vagy devizakölcsön. A kettő közül csak az egyik lehet igaz és valamelyiknek igaznak kell lennie. Az egyik esetben az árfolyamrés teljes mértékben jogos, pénzügyi szolgáltatásért fizetett díj. A pénzügyi intézetek nem finanszírozzák az otthonteremtésünket, hanem bankkölcsönt nyújtanak. Ezeket és a többi probléma elemet fel meg kell ismerni. „Polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése”.

Sérül az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunk. Újabb és újabb szavak kifejezések merülnek fel, miközben még a Hpt. és a Ptk. jogszabály pontokban szereplő kifejezések sincsenek meghatározva. Az általunk indított peres eljárás erre is irányul, a tények megismerésére, az igazság feltárására. Sérül a tisztességes bírói eljáráshoz való alkotmányos jogunk. Nem mondhatjuk el az álláspontunkat, az észrevételeinket, sérül a méltányos eljáráshoz való jogunk. A Kúria, a Kormány, az Igazságügy

minisztérium kizárólag csak a bankok lobbizervezetével, a Bankszövetséggel tárgyal, sérül a részrehajlás nélküli bírósági eljáráshoz való jogunk. A törvények alapján a kölcsönszerződésünk teljes egészében semmis. Ez a törvény az erőfölénnyel visszaélő pénzintézetnek kedvez, a fogyasztónak (nekünk) hátrányos. Minden kiderülhetett volna a már 3,5 éve tartó perünkben a különböző bíróságokon, ahol járt már a keresetünk, (sérült az alkotmányos előírás: „ésszerű határidőn belül bírálja el”), azonban ez a törvény megfoszt bennünket attól, hogy ezekben a vitatott pontokban bíróság „részrehajlás nélkül, tisztességes módon” döntsön.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XXXVIII. törvényben szereplő pontot:

4. § (1) Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével-tekintettel arra, hogy az nem felel meg: (a-g pontok felsorolása).

A törvényalkotó akkor járt volna el helyesen, ha a támadott rendelkezés helyett az alábbi tartalmú rendelkezést hozza:

4. § (1) Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével-tekintettel arra, hogy az nem felel meg: (a-g pontok felsorolása). A pénzintézetnek a kamatláb változtatással kapcsolatban a 2011. évi CXLVIII. törvény rendelkezései alapján fel kell ajánlani a fogyasztóknak, hogy válasszon a törvény által biztosított lehetőségek közül:

„a) forint hitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi BUBOR, vagy a lakáscélú állami támogatásokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint az Államadósság Kezelő Központ Zrt. által havi rendszerességgel közzétett 3 éves vagy 5 éves állampapír átlaghozam,
b) euró hitelnél és euró alapú hitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi EURIBOR,
c) svájci frank hitelnél és svájci frank alapú hitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi CHF LIBOR.”

A kölcsönszerződésben szereplő kamatláb a kiválasztott referencia érték változásának megfelelően módosul a kamatperiódusoknak megfelelően.

2014. december 16.-án dr. Szalay Péter alkotmánybíró megállapította, hogy a panasz nem befogadható (részlet):

Az indítványozók kifejtették, hogy nézetük szerint a Törvény 3. § (1) bekezdése igazságtalan, azonban sem az első beadványukban, sem a főttkári hiánypótlási felhívásra közölt kiegészítésben nem terjesztettek elő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott kellő indokolást arra vonatkozóan, hogy a Törvény 3. § (1) bekezdése miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény általuk megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panaszban előadott indokolásnak alkotmányjogi érvekkel alátámasztottnak kell lennie, amennyiben az indokolás alapjogi érvekkel nem alátámasztott, a kérelem nem felel meg az Abtv. 52. § (1)-(1b) bekezdése szerinti határozottság követelményének [lásd pl.: 3064/2014. (III.26.) AB határozat, 3078/2014. (III. 26.) AB végzés].

Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz indítvány nem felel meg a törvényi követelményeknek, így annak érdemi vizsgálatára nincs lehetőség.

Panaszosok jelen beadványukban kényszerben állnak arra, hogy minden állításukat kellően megindokolják, és annak ellenére, hogy nem jogvégeztek, törekednek megfelelő számú alkotmányjogi érvet is felsorolni.

Panaszosok az Alkotmánybíróságon támadták meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi XL. devizahiteles törvényt.

Ügyszám: IV/1985-1/2014.

Ezt hozzászította az Alkotmánybíróság a IV/1963-170/2014. ügyszámhoz.

Részletek:

Idézet a III/1522/2014. Alkotmánybírósági határozatból (45):

„Köztudomású, hogy a 2008–2009-es globális pénzügyi válságot követően az ilyen szerződések több százszázalékos nagyságrendben tartósan és súlyosan elnehezültek.

Háztartások tömege került nehéz élethelyzetbe, családok tízezreit fenyegette a kilakoltatás stb. A probléma negatív következményeit a társadalom, a nemzetgazdaság egésze viseli, ezek kezelése, orvoslása bírói úton (az individuális jogvédelem keretében) nem volt lehetséges. A Kúria 6/2013-as PJE határozatában nyíltan így foglalt állást és a jogalkotói beavatkozást sürgette. Kifejtette, hogy a bírói szerződésmódosítás nem alkalmas jogi eszköz arra, hogy „társadalmi méretű gazdasági változásoknak azonos típusú szerződések nagy tömegét hasonlóan – csak az egyik fél számára hátrányosan – érintő következményeit orvosolja. Ha ezeket a hátrányos következményeket a jogalkotó bizonyos körben jogszabállyal rendezte, a jogalkotói beavatkozás e körben az egyedi bírói mérlegelést kizárja. A probléma kezelése mindhárom hatalmi ágban, a pénzügyi intézményrendszernek, az adósoknak és az egész társadalomnak is egyre sürgetőbb elemi érdeke.”

A Törvény téves megállapításait, alkotmányellenes rendelkezéseit kizárólag csak az Alkotmánybíróságon tudjuk bemutatni. Semmilyen más mód nem maradt számunkra. A 2011. szeptembere óta tartó perünk anyagából mindent ki kell húznunk, melyet a „jogalkotó jogszabállyal rendezett”, mivel ezekben a kérdésekben „az egyedi bírói mérlegelés kizárt”.

A kölcsönszerződésünk pontjaival és a bank szerződésteljesítésével kapcsolatban 2011. szeptember 19.-én nyújtottunk be keresetet. A PKKB több alkalommal kérte a kereset pontosítását, kiegészítését, majd miután ezeknek maradéktalanul eleget tettünk, 2012. február 2.-án tartott tárgyalást. Ez volt perünkben az első tárgyalás.

A beadott és többször módosított keresetünk több alkalommal megjárta a Fővárosi Törvényszéket, a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, és egy alkalommal járt a Fővárosi Ítéltáblán is. A keresetünket jelenleg Csepelen (nem) tárgyalja a Fővárosi Törvényszék.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. június 17.-i tárgyalást elhalasztotta és kérte a felpereseket, hogy a Kúria előző napi, 2014. június 16.-i döntését figyelembe véve pontosítsák a keresetüket. Következő tárgyalási napnak a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 29.-t tűzte ki.

Azonban nem volt szeptemberben tárgyalás. A Fővárosi Törvényszék a 2014. július 27.-én a pert felfüggesztette a 2014. évi XXXVIII. törvényre hivatkozva. Mellékelteként csatoljuk ezt a határozatot.

A perünk majd egy külön törvényben meghatározott időpontban, várhatóan valamikor 2016. január 1.-után folytatódhat. A folytatódó perben azonban a bíróságnak majd a 2014. évi XL (és XXXVIII.) törvény pontjaiban lévő állításokat, mint megkérdőjelezhetetlen tény figyelembe kell vennie. Azon problémák

esetében ugyanis, melyeket „jogalkotó jogszabállyal rendezett”, kizárt „az egyedi bírói mérlegelés”. A 2011 szeptemberében indított perünket a Fővárosi Törvényszék 2014. augusztus elején már felfüggesztette 2014. december 31.-ig. Ez összesen négyhónapos csúszás. A Törvény most további egy évvel eltolja a perünk folytatását.

(Megjegyzés: ez a 2011. szeptember 11.-én indult per zárult le 2023. június 21.-én a Kúrián.)

Úgy ítéljük meg, hogy egy bankkölcson szerződés bírósági vizsgálata tisztességtelenség és jogszabályba ütközés tekintetében normál esetben sem tarthat évekig. Olyan kölcsönszerződésről van szó, melyből több százezret kötöttek meg a bankok, tehát semmiképpen sem beszélhetünk speciális szerződésről. Jogos társadalmi igény, hogy gyors és korrekt, mindenre kiterjedő alapos döntés szülessen a folyamatban lévő perekben. Független, felkészült és pártatlan bíróságok tisztességes és nyilvános tárgyalásokon hozott döntése hatással van minden devizakölcsönrel és deviza elszámolású forintkölcsonnel rendelkező magyar állampolgár számára. A bírósági döntések ismeretében fordulhatnak saját bankjukhoz, hogy bírósági eljárás nélkül egyezzenek meg, számoljanak el egymással. Az évekig értelmetlenül elhúzódó perek eddig is feszegették az ésszerű határidőn belüli bírósági elbírálás alkotmányos jogát, melyhez mindenkinek joga van így nekünk is jogunk van.

A jogalkotó által ránk kényszerített másfél éves perfelfüggesztés teljesen lehetetlenné teszi, hogy bíróság esetünkben ésszerű határidőn belül döntést hozzon. Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XL. törvényben szereplő pontot:

„38. § (1) A 2014. évi XXXVIII. törvény 16. § (1) bekezdése alapján külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig felfüggesztett eljárásokat a bíróság 2014. december 31. napjától külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig ismételten hivatalból felfüggeszti.

(2) E rendelkezés hatálybalépését követően a 2014. évi XXXVIII. törvény 16. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az eljárásokat a bíróság a külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig függeszti fel hivatalból.”

Kérjük az Alkotmánybíróságot, határozza meg, egy bankkölcson szerződés bírósági tárgyalása esetén mi tekinthető ésszerű határidőnek? A Törvény a kölcsönszerződésünkkel kapcsolatban két probléma területtel foglalkozik: árfolyamrés és egyoldalú kamatemelés. Mindkettő benne van a 2011. szeptemberében benyújtott bírósági keresetünkben.

A bírósági eljárásunk költségei közül kiemelhető (mint két legnagyobb) a peres eljárás illetéke és az ügyvédünk díja.

Fel kell tenni a kérdést: miért indítottuk el 2011 szeptemberében a perünket? Legfőbb indok, hogy a bankkölcson nyújtó bankunk nem válaszolt a felvetett problémáinkra, nem adott választ alapvető kérdésekre. Nem a szerződés szövegének megfelelően változtatta a kamatlábat és jogtalanul számított fel az árfolyamrés révén jelentős költséget (valamint nem közölte a törlesztő részlet összegét, nem adta meg a tényleges THM-t stb. stb.). Másodlagos ok, hogy a beadványaink után sem a PSZÁF, sem GVH, sem az Ügyészség nem folytatott semmilyen vizsgálatot. Nem maradt más lehetőségünk, mint hogy bírósághoz forduljunk. Bízunk a felkészült, független pártatlan magyar bíróságban és bízunk abban, hogy 2-3 év alatt (számunkra ennyi tűnik ésszerű határidőnek) jogerős ítélet lesz a kezünkben.

Teljesen természetes volt számunkra, hogy ha a bíróság nekünk ad igazat, akkor a bankunk fizeti a perlésünk költségét, a perilletéket is és az ügyvédi költségünket is. Ha a bank tisztességtelen és törvénytelen szerződése és a bank tisztességtelen szerződés teljesítése miatt kénytelenek vagyunk

bírósághoz fordulni, akkor számunkra az igazságos, hogy ennek a költségét végül teljes egészében a bank állja.

Ezt nem csak mi tartjuk így igazságosnak, hanem a törvény is:

„Részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincsen számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.”

81. § (1) - 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról

Azok, akik a Törvény végrehajtását követő elszámolás után megszüntetik a pert, „maguk viseli a saját költségeit”. Tehát a pénzügyi intézet nem téríti meg a mi ügyvédi költségeinket.

Ki vesztette el a pert az árfolyamrés és a kamatláb emelés tekintetében? A pénzügyi intézetünk! Miért mentesíti a Törvény a pénzügyi intézetet a költségeink megfizetése alól? Miért okoz nekünk anyagi hátrányt és miért ad kedvezményt a banknak? Ez a döntés nem igazságos!

Ha összehasonlítunk két családot, melyek ugyanakkora kölcsönt vettek fel ugyan attól a banktól, ugyanolyan feltételek között, majd ugyanúgy fizették hónapról hónapra pontosan, késedelem nélkül az egyre emelkedő törlesztő részleteket, akkor azt várjuk, azt tartjuk igazságosnak, hogy mindkét családnak a Törvény egyforma túlfizetést határozzon meg, és egyforma mértékben csökkenjen az adósságuk összege.

Amennyiben a két család közül az egyik beperelte a bankját, akkor az a család sokkal rosszabbul jár, mivel nála jelentkezik az ügyvédi költség. Azért jelentkezik, mert a Törvény úgy határoz, hogy „mindegyik fél maga viseli a saját költségeit”. A Törvény bünteti azt az öntudatos magyar állampolgárt, aki vette a fáradságot, végig olvasta és értelmezte (nem egyszer, több alkalommal) a kölcsönszerződésének minden sorát, megismerte a Ptk. és a Hpt., valamint még több tucat jogszabály, rendelet tartalmát, ügyvédet választott magának, bíróságra járt, a sajátjára és másokéra. Elvégezte azt a munkát, melyet a PSZÁF-nek, GVH-nak és az Ügyészségnek már évekkel ezelőtt a feladata lett volna. A Törvény őket bünteti azért, mert be merték perelni a bankjukat. Igazságos ez?

Ha tovább perelnek azokban a kérdésekben melyeket törvény nem rendez, akkor is hátrányos helyzetbe kerülhetnek, mivel „részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának figyelembevételével határoz.” Két pernyertes pont kiesik, az árfolyamrés és a kamatláb emelés. Elképzelhető, hogy ezek figyelembevételével 80%-20% arányban megnyerik a perüket, míg ezen két pont nélkül 20%-80% arányban elveszítik. A Törvény ebből a szempontból is hátrányos, mert nagyobb költséggel jár a pereskedés a becsapott és megtévesztett adósnak, mint a Törvény rendelkezése nélkül.

A Törvény rendelkezik arról is, hogy „a peres eljárás illetékét az állam viseli”. Miért vállalja át a pénzügyi intézetektől az állam az illeték megfizetését? Miért ad a Törvény jelentős kedvezményt a pénzügyi intézeteknek? Kik fogalmaztak meg és íratnak alá fogyasztók százezreivel törvénytelen és tisztességtelen szerződéseket? A pénzügyi intézetek! Kik éltek vissza erőfölényükkel? A pénzügyi intézetek! Ez a döntés teljes mértékben igazságtalan!

A Törvény jelen pontja nem a mi (fogyasztók) érdekeit védi, hanem az erőfölénnyel visszaélő bankoknak kedvez. Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XL. törvényben szereplő pontot:

„40. § (1) Ha a peres felek – a 39. § szerinti per kivételével – legkésőbb az eljárás felfüggesztésének megszűnését követő első tárgyalási napon

a) egyezséget kötnek,

b) a per megszüntetését közösen kérik,

a peres eljárás illetékét az állam viseli, ezen túlmenően mindegyik fél maga viseli a saját költségeit, a bíróság e kérdésekről hivatalból határoz.

(2) Akkor is az állam viseli a peres eljárás illetékét – a 39. § szerinti per kivételével –, ha a felperes legkésőbb az eljárás felfüggesztésének megszűnését követő első tárgyalási napon eláll a keresetétől és ennek folytán a per megszüntetésére kerül sor. Ez esetben a Pp. 160. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a felperes az érdemi tárgyalás megkezdését követően is jogosult az alperes hozzájárulása nélkül elállni, valamint mindegyik fél maga viseli a saját költségeit.

(3) A per 39. § szerinti megszüntetése esetén a peres eljárás illetékét az állam viseli, ezen túlmenően mindegyik fél maga viseli a saját költségeit.

(4) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdése szerint kell eljárni az (1) – (3) bekezdésben meghatározott esetben is, akként, hogy a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetve a megfizetett illeték visszatérítésének hivatalból van helye.”

A devizahitelezés már sok országban pusztított. Pl. a 80-as években Ausztráliában, az akkor szerzett tapasztalatok minden bank számára ismertek.

Még ha igaz lenne is, hogy tapasztalatlanság és nem szándékosság van a háttérben, ez akkor sem mentené a bankokat. Nézzük meg alaposan, mit tettek, amikor kiderültek a kölcsönszerződések tisztességtelenségei, törvénytelenégei? Azt mondták, hogy bocsánat, tapasztalatlanok voltunk, nem akartunk azonban senkinek sem ártani, elnézést, korrigáljuk önként a szerződéseket és az okozott kárt megtérítjük? Ez történt? Nem! A bankok a bírósági perekben, a tárgyaló termekben ahogy csak tudták félre vezették a bíróságot. Erősen kételkedünk abban, hogy az Alkotmánybírósághoz ezek az információk ne jutottak volna el.

„Polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése” – áll az Alaptörvény legelején a Hitvallásban. Kiteljesedhet az igazság, ha a problémák eredetét, a gyökerét meg sem vizsgáljuk?

Közismert tény, több száz felfüggesztett perben szerepel (tényekkel alaposan alátámasztva), hogy a pénzintézetek úgy kötöttek meg többszázezer deviza elszámolású kölcsönszerződést, hogy tisztában voltak azzal, hogy a forint nagyarányú és tartós gyengülése várható. Kérjük az Alkotmánybíróságot, vizsgálja meg most elvi szinten: jó erkölcsbe ütközik-e az olyan kölcsönszerződés, amelyben nem hívják fel arra a szerződő fél figyelmét a forint nagymértékű felülértékelttségére, arra, hogy az elmúlt években a forint nem romlott annyira, mint amennyire gazdaságilag indokolt lett volna, miközben az árfolyamkockázatot teljes mértékben és korlátlanul áthárítják a gyanútlan fogyasztóra.

2014. november 11.-én hozta meg az Alkotmánybíróság a III/1522/2014 számú határozatát.

„[48] A PJE határozat tartalma három kérdés köré csoportosítható. Az első pont a deviza alapú szerződések esetében annak a szerződési rendelkezésnek a tisztességtelenségét vizsgálta, mely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli. A PJE határozat második rendelkező részi pontja az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét vizsgálta. A... harmadik problémakör a folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztéskor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazásának tisztességtelenségét rendezte.”

Egy nagyon-nagyon fontos megállapítás hiányzik a PJE pontjainak a felsorolásából: „Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.”

Miként lehet úgy létrehozni egy megoldás-csomagot több millió ember érintő, több ezer milliárd forint nagyságú problémahalmazban, hogy a leglényegesebb kérdésről nem is beszélünk? Születhet így igazságos megoldás? „Polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése” – áll az Alaptörvény legelején a Hitvallásban. Kiteljesedhet az igazság, ha a problémák eredetét, a gyökerét meg sem vizsgáljuk? Az Alkotmánybíróság az ilyen megoldáshoz az áldását adja? Lehet úgy tisztességes, igazságos megoldást találni, hogy a Kúria és a Kormány válogat és csemegéz a problémák közül, néhányat kiemel, önkényesen kitalál valami megoldás félét. Ehhez alaptalan megállapításokat tesz, törvényi szintre emeli a valótlanosságokat, majd az Alkotmánybírósággal is megpróbálja „szentesíteni”. Miért kíván ebben partner lenni az Alkotmánybíróság? [80] Az európai civilizáció egyik pilléreként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a *contra bonos mores* elve, mely szerint a jóerkölcsbe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződhet.

„[102] A fogyasztót tehát a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, az szerződéskötést követően esetlegesen bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettségeket, azok keletkezésének indokait, a kötelezettségváltozás várható mechanizmusát és annak lehetséges mértékét.”

Ezzel a ponttal (és még sok megállapítással) teljes egészében egyet tudunk érteni.

„[130] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az igazságügyi miniszter tájékoztatása szerint mintegy 1,8 millió polgári peres eljárás megindításával kellett volna számolnia a jogalkalmazónak (és a jogalkotónak), ami – az évente átlagosan 160.000 megindult polgári peres eljáráshoz viszonyítva – olyan ügyteher növekedést eredményezett volna, mely hosszú időre megbénította volna az igazságszolgáltatást. Az a törvényhozói beavatkozás tehát, mellyel igen nagy számú egyedi per néhány *sui generis* eljárás lefolytatásával kiváltható, úgy hogy a pénzügyi intézményeknek is lehetőségük van a vélelem megdöntésére és ezzel párhuzamosan a bíróságok működése sem lehetetlenül el, nem tekinthető a jogbiztonság követelményét sértő állami beavatkozásnak.”

Teljesen alaptalan feltételezés az, hogy 1,8 millió per indításával lehet számolni. Egyrészt tény, hogy az állampolgárok túlnyomó része irtózik még a pernek a gondolatától is. Vannak sajnos, akik elkeseredésükben inkább vonat elé vetik magukat, inkább felgyújtják magukat, inkább kiugranak az ablakon, mint hogy bepereljék a bankjukat. Inkább itt hagyják örökre hazájukat és családjukkal együtt külföldre távoznak, csupa keserű emléket őriznek a szívükben korábban szeretett és tisztelt hazájukról. Már ezért sem képzelhető el, hogy mindenki pert indít, aki érintett.

Van azonban egy sokkal prózaibb, hétköznapiabb szempont is.

Tételezzük fel, hogy a Kúria jogegységi határozata után folytatódnak és lezárulnak a perek. A folyamatban lévő (jelenleg felfüggesztett 12.000) perből jogerősen lezárul az első 1.000 per.

Várhatóan bank költségei egy vesztett per esetén:

Saját ügyvédi költség: 500.000 Ft

Adós ügyvédi költség: 500.000 Ft

Illeték: 1.000.000 Ft

Összesen: 2 millió forint.

Ezer per esetén ez összesen 2 milliárd forint költség a banknak.

Ezen kívül a banknak vissza kell térítenie a jogtalanul elszedett összegeket is, természetesen kamatostól. Ez további 1-2 milliárd forint... Ez nem költség, ez a jogtalanul elszedett összeg visszaadása. Ezer elvesztett per után, amikor már esélye sincs arra a bankoknak, hogy akár egyetlen egy pert is megnyerjen a folyamatban lévő, még le nem zárt 11.000 perből, milyen lehetősége van a bankoknak? Ekkor nem érdeke a banknak, hogy peren kívüli megoldást kössön a perlekedő adósokkal? Nem érdeke a banknak, hogy a többi 1,8 millió becsapott adós ne is gondoljon a pereskedésre? Nem saját maga jön elő egy visszautasíthatatlan, fogyasztó számára kedvező ajánlattal: „tapasztalatlan voltam, szándékom ellenére hibát követtem el...”.

Nem lett volna igazságosabb segíteni a bíróságokat már 2011-ben, már 2010-ben, hogy maximum 2 éven belül jogerős bírósági ítéletek szülessenek? Már rég túl lennénk az egészen! Úgy lennénk túl, ahogy az Alaptörvényünk tartalmazza: „perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

Az Alkotmánybíróság 2015. május 11.-én dr. Lenkovics Barnabás, az alkotmánybíróság elnökének a vezetésével 14 fős tanácsban hozott döntést. A tanács tagja volt Dr. Varga Zs. András, a Kúria jelenlegi elnöke. Fontosabb megállapítások (részletek):

A panaszra tehát a jogszabály alkalmazása vagy hatályosulása ad okot, azonban úgy, hogy konkrét (bírósági) eljárás nem folyt/folyik az ügyben.” {3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [42]} Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panasz feltétele tehát az, hogy a jogsérelem hatósági vagy bírói jogalkalmazás nélkül közvetlenül következzen be. Ez a feltétel azonban az alábbiakban kifejtettek szerint panaszokkal érintett jogszabályi rendelkezések egy része vonatkozásában nem teljesül.

Az Elszámolási törvény 37. §-a és 39. §-a szintén a bíróságok számára írja elő a keresetlevél idézés kibocsátás nélküli elutasítását, illetve a per megszüntetését abban az esetben, ha a fél a szerződés érvénytelensége vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményének levonását nem kéri, vagy nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri. A 40. § (3) bekezdése pedig a perköltségviselés speciális szabályát tartalmazza.

Mivel mindegyik említett rendelkezés alkalmazására kifejezett bírói döntés által kerül sor (a per felfüggesztése, valamint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása/az eljárás megszüntetése, illetve a perköltség viselése), ezen előírások tehát nem minősülnek olyan, közvetlenül hatályosuló (alkalmazandó) normának, mely az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panasszal támadható lenne.

Tekintettel tehát a jogegységi határozat jogi jellegére – arra, hogy az csak a bíróságokra kötelező –, az indítványozó jogait érintő közvetlen hatályosulás, illetve közvetlen indítványozói érintettség a jelen indítvánnyal támadott PJE határozat vonatkozásában nem állapítható meg {hasonlóan döntött az Alkotmánybíróság a 3023/2012. (VI. 21.) AB végzésben és a 7/2015. (III. 19.) AB határozatban is}. Mindezek miatt tehát a Tv. 2014. október 14. napjáig hatályos 16. §-át, illetve a 2014. október 15. napjától hatályos 16. § (1) bekezdését, továbbá az Elszámolási törvény 37.

§-át, 39. §-át és 40. § (3) bekezdését, valamint a PJE határozatot támadó – az Abtv. 26.

§ (2) bekezdésére alapított – alkotmányjogi panasz nem felel meg a törvényi követelményeknek, tehát nem befogadható.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]-[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés,

Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]} – lehet alapítani. Ennek megfelelően az azonos szintű jogszabályok (Tv. és Hpt.) közötti normakollíziót állító – a B) cikk (1) bekezdésére alapított – alkotmányjogi panasz vizsgálatára az Abtv. 26-27. §-a szerinti eljárásban nincs mód.

A panaszosok által megjelölt M) cikk (2) bekezdése (a fogyasztók jogainak a védelme) szintén nem minősül olyan, Alaptörvényben biztosított jognak, melynek sérelmére alkotmányjogi panasz alapítható lenne {ld. pl. 3267/2014. (XI. 4.) AB végzés, Indokolás [13], 7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [29]-[30]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis „alkotmányjogi panasz – a jogbiztonság egyes elemeinek kivételével – csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható, valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjából is következik, hogy alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi szakaszok címzettje nem az indítványozó, nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre az előírásokra alapítani” {7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [29]}.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Tv. 3. § (1)-(2) bekezdését támadó – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére és M) cikk (2) bekezdésére alapított kérelmeket – mivel azok nem felelnek meg az Abtv. 26. § (2) bekezdésében írt feltételeknek – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

A perindítással összefüggésben az alkotmányosan védett önrendelkezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint alapvetően azt jelenti, hogy az egyén maga dönthet arról, kívánja-e az igény állapotába került alanyi jogait bíróság előtt érvényesíteni vagy sem, s a törvény keretei között értelemszerűen azt is eldöntheti, hogy milyen jogkövetkezmény megállapítását kéri a bíróságtól. A vizsgált ügyre vetítve mindez azt jelenti, hogy egyrészt a fogyasztót magát nem lehet perindításra kötelezni egy adott szerződési feltétel érvénytelensége miatt, másrészt perindítás esetében a jogalkotó nem írhatja elő a keresetlevél tartalmát.

Panaszosok az Alkotmánybíróságon támadták meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi LXXVII. devizahiteles törvényt.

Ügyszám: IV/810-O/2015.

Részletek:

A devizaszerződések érvénytelenségének megállapítására az elmúlt években több mint 10.000 peres eljárás indult a különböző bírói fórumok előtt, elsősorban azért, mivel nem volt megfelelő árfolyamkockázat ismertetése a bankok részéről, nem tartalmazta a kölcsönszerződés a jelentős költséget jelentő árfolyamrés értékét, vagy mert tisztességtelen volt a kamatláb és szerződés módosítás lehetősége (stb.). Az árfolyamemelkedés és kisebb mértékben a kamatláb-emelés (esetlegesen a kamatlábcsökkentés elmaradása) hatására a törlesztő részletek megfizethetetlen mértékig, az eredeti összeg többszörösére emelkedtek. Az Indítványozók álláspontja szerint a panasz abban a tekintetben alapvetően alkotmányjogi jelentőségű, hogy a Törvény megsemmisíteni kért rendelkezései csorbítják a

peres eljárásban résztvevők és peres eljárást kezdeményezők tisztességes eljáráshoz való jogát (ezen belül különösen az önrendelkezéshez való jogot).

A folyamatban lévő perek esetében a kölcsönszerződés semmisségét okozó hiányok törvényi úton történő pótlása (a szerződéses kamat fogalmának és mértékének meghatározása), illetőleg a szolgáltatás ellenértékének törvényi úton történő utólagos rendezése a bírói út kizárásával azt eredményezi, hogy a jogvita bírói döntés nélkül tulajdonképpen tárgytalanná válik, és a bíróság hatáskörében nem dönthet a szerződés semmissége kérdésében.

Az Alkotmánybíróság 2015. május 11.-én dr. Szalay Péter elnökének a vezetésével 5 fős tanácsban, több panasszal összevontan hozott 3147/2015. (VII. 24.) számon elutasító döntést. Fontosabb megállapítások (részletek):

A panaszosok szerint a Tv. 2. § (1) bekezdés f) pontja beavatkozást jelent a deviza és deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekbe, az eredeti induló kamat fogalmának törvénybe foglalásával a jogalkotó lényegében e szerződéseket módosítja utólag.

Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy gyakorlata szerint a szerződésekbe való állami beavatkozás alkotmányosan nem kizárt, „jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a clausula rebus sic stantibus elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli” [8/2014. (III. 20.) AB határozat, rendelkező rész II. pont].

Szükségesnek tartja az Alkotmánybíróság, hogy rámutasson emellett arra is, hogy a jogalkotói aktussal történő szerződésmódosítást mint normát az Alkotmánybíróság nem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított bírósághoz fordulás mint alapjog összefüggésében vizsgálja. Az egyes szerződések tartalmának módosítására irányuló jogszabályok alkotmányossága elsősorban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és a II. cikkének történő megfelelés szempontjából vizsgálható [vö. 8/2014. (III. 20.) AB határozat]. Ennek megfelelően tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában alkotmányossági összefüggés akkor sem lenne megállapítható, ha a Tv. 2. § (1) bekezdés f) pontja magánjogi szerződésekbe történő beavatkozást valósítana meg.

Panaszosok 2016. október 19-én Alkotmánybíróságon támadták meg a Kúria 1/2016 PJE megállapításait

Ügyszám: IV/1764-1/2016.

Részletek:

I. A megsemmisíteni kívánt rendelkezések

1.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

2.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.

3.

Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közölt egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.

4.

A fogyasztó szándéka kifejezetten arra irányult, hogy forintban jusson kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ennek az elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, amelynek jogszabályi alapját a szerződésekre alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 231. §-a jelentette.

5.

Az egyik szokásos meghatározási mód az, hogy a felek a szerződésben a kölcsönt devizában határozzák meg, és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon kell átszámítani forintra. Ezt a forintösszeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsönadott devizának megfelelő, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon átszámított forintösszeget és annak járulékait kell visszafizetnie az egyes törlesztési időpontokban.

6.

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, nyilvántartásra és elszámolásra a szerződésben meghatározott időpontban, az ott meghatározott devizaárfolyam figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor (az egyes törlesztő részletek esedékességekor) irányadó devizaárfolyamon számítva. Egyik meghatározási mód sem sérti a Ptk. 523. §-ában foglaltakat.

7.

A DH1 és DH2 tv. ismertetett rendelkezései alapján megállapítható, hogy a jogalkotó – utólag – kiküszöbölte és orvosolta a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztő részletek összegében jelentkező tisztességtelen különmű devizaárfolyamokat és a tisztességtelen egyoldalú kamat-, költséges díjemelést lehetővé tevő, egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltételeket. Ezzel a jogalkotó nem csak a múltra, hanem a jövőre nézve, a deviza alapú fogyasztói

kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, valamint a kamatok, a költségek és a díjak mértékét.

8.

A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés 6/2013. PJE határozatban kifejtett és az előzőekben ismertetett konstrukciója a teljesítés – ideértve mind a folyósítást, mind a törlesztést – körében szükségessé teszi a kirovó pénznemben meghatározott összeg lerovó pénznemre, illetve a lerovó pénznemben kifejezett összegek kirovó pénznemben kifejezett összegre történő átszámítását.

9.

Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetettek szerint utóbb a jogalkotó rendezte, ezért ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége már nem állapítható meg.

10.

A deviza alapú kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak, ha:

b) Meghatározza a törlesztő részletek összegét a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával. A törlesztő részletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában (pl. a törlesztést megelőző második munkanapon), ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. Nem érvényességi kelléke ugyanakkor a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár a kirovó, akár a lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot. Az irányadó átszámítási időpont ugyanis – a felek eltérő rendelkezése hiányában – ipso iure a törlesztés(ek) napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel.

12.

Ha a költségek, a díjak vagy azok egy része a szerződésben nincs egyértelműen meghatározva, emiatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. Ebből csupán az következik, hogy a pénzügyi intézmény e költségeket és díjakat, illetve azok meghatározott részét a törlesztő részlet összegében jogszerűen nem számíthatja fel.

13.

A jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetett jogszabályok a deviza alapú kölcsönszerződések különmemű árfolyamai, továbbá egyoldalú kamat-, költség-, és díjemelései tisztességtelenségét mind a múltra, mind a jövőre nézve kiküszöbölték. Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jogalkotó rendezte, ezért arra vonatkozóan a felek külön szerződéses rendelkezése nem szükséges, ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

14.

Ha a III/2. pont szerinti kölcsönszerződés legalább a IV/1. és a IV/2. pontban részletezetteket tartalmazza, a pénzügyi intézmény szerződéskötést követő értesítője mint egyoldalú jognyilatkozat – függetlenül annak elnevezésétől (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) – a teljesítést elősegítő tájékoztatásnak tekintendő. Ez a tájékoztatás nem minősül joghatás kiváltását célzó egyoldalú akaratnyilatkozatnak, tehát nem értékelhető sem a szerződés létrejöttét, sem annak módosítását vagy megszüntetését eredményező alakító jogként. Ezért az értesítő elküldésének elmaradása vagy annak a szerződésben írtakkal ellentétes tartalma a szerződés létrejöttét, érvényességét nem érinti.

2003 novemberében került T/6236 ügyszámmal a Parlament elé a Kormány előterjesztésében az a törvényjavaslat, mely által az imént idézett szabályok pontosításra kerültek a Hitelintézeti Törvényben. Részletek „A befektetők és a betétesek fokozott védelmével kapcsolatos egyes törvények módosításáról” című törvényjavaslatból:

Általános indokolás

A közelmúltban a pénzügyi piacokon több olyan esemény történt, ami a befektetők, betétesek és ügyfelek érdekeinek sérelmét okozta. A problémák vizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy a pénzügyi rendszer biztonságos működése, az ügyfelek érdekeinek védelme több ponton megköveteli a hatályos jogszabályok felülvizsgálatát, pontosítását, illetve a felügyeleti hatáskör erősítését.

Az 5-6. §-hoz

A javaslat a fogyasztási kölcsönszerződéseknél kötelezően előírt teljes hiteldíjmutató számítását a lakossági kölcsönszerződésekre is kiterjeszti.

5. §

A Hpt. 212. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százaléokban kifejezett teljes hiteldíjmutatót.”

6. §

A Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

Részletek a törvényjavaslat parlamenti benyújtásakor elmondott expozéból (2003.11.18. – 108. ülésnap – 504. felszólalás):

DR. VERES JÁNOS pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Természetes folyamat, hogy a jogalkotó követni igyekszik a szabályozandó területen bekövetkező változásokat, különösen akkor, ha egy olyannyira dinamikus fejlődést mutató szegmensről beszélünk, amilyen a hazai pénzügyi piac. A robbanásszerű fejlődés egyértelműen az ügyfelek érdekeit szolgálja ugyan, ám botorság volna megfeledezni azokról az újonnan fölmerülő kockázati tényezőkről, amelyek következtében az ügyfeleket, a tulajdonosokat és a többi érdekeltet esetleg kár érheti. Ugyancsak az ügyfelek védelmét szolgálja a teljes hiteldíjmutató kiterjesztése. Fogyasztási és személyi kölcsönöknél már ma is kötelező ennek közzététele a kondíciók pontos összevethetősége végett. A mostani javaslat arra irányul, hogy legyen kötelező a használata a lakáshitelezési piacon is annak érdekében, hogy az ügyfelek a különböző jogcímenek felszámított költségek mellett is eligazodjanak, és választani tudjanak a konstrukciók közül.

A most ismertetett törvényi pontok 1996-ban, a Hitelintézeti törvény elfogadásakor, így néztek ki (közlöny állapot -1996.XII.12.):

Fogyasztási kölcsön

212. § (1) A fogyasztási kölcsönszerződésben egyértelműen meg kell állapítani az éves százaléokban kifejezett teljes - induló - hiteldíjat.

(2) A hiteldíj a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelésnek a nyújtott fogyasztási kölcsön éves összegének százalékában kifejezett része. A fogyasztási kölcsönért fizetendő terhelés tartalmazza a

kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb - a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő - költséget.

(3) A teljes hiteldíj megállapításánál figyelembe kell venni a tőke visszafizetése során csökkenő kölcsönösszeget.

213. § A hitelfelvevő a szerződést megtámadhatja, ha a fogyasztási kölcsönszerződés nem tartalmazza:

- a) a hiteldíj százalékos értékét,
- b) azoknak a feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható,
- c) a hiteldíj számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- d) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
- e) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

214. § (1) Fogyasztási kölcsön esetében az ügyfél - a szerződés megszüntetése érdekében - minden esetben élhet a határidő (lejárat) előtti teljesítés (törlesztés) jogával.

(2) Ha a fogyasztó él az (1) bekezdésben meghatározott jogával, a hitelező köteles a hiteldíjat arányosan csökkenteni.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett a „szerződést megtámadhatja” megfogalmazásból „semmis az a kölcsönszerződés” kötelező érvényű előírás. Egy jogi végzettséggel nem rendelkező személy is látja, érzékeli, hogy óriási a különbség. Sokkal erőteljesebb, markánsabb lett a fogyasztóvédelmi előírás.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett félreérthetetlen, pontos a bankok számára előírt követelmény. Az alábbiakat kötelezően tartalmaznia kell minden banki kölcsönszerződésnek kivétel nélkül:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,
- d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
- e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,
- f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
- g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

A hazai szabályzás mindenképpen az európai irányelveknek megfelelően történt.

A /2001/193/EK/ című ajánlás többek között az alábbi előírásokat tartalmazza (részletek):

A lakáshitelekre vonatkozó előzetes információnak tartalmaznia kell – vagy ahhoz mellékelni kell – a következő információkat, az előzetes információéval megegyező formában:

A hitelösszeg nagysága és pénzneme

Az állandó törlesztő részletű lakáshitel (annuitás) esetében az egyes részletfizetések nagysága

Ismertetni kell az ügyfél által a lakáshitel felvétele esetén kifizetendő elsődleges, nem ismétlődő költségek jegyzékét.

A hitelezőnek biztosítania kell egy szemléltető és összefoglalt törlesztési táblázatot, mely legalább tartalmazza:

- a havi, illetve negyedéves kifizetéseket (amennyiben ez az eset áll fenn) az első évre vonatkozóan; - továbbá a kölcsön teljes lejáratá alatti évenkénti összegeket.

A táblázatnak tartalmaznia kell a következőkre vonatkozó adatokat:

- visszafizetett törzstőke;
- a kamat összege;
- a fennmaradó tőke összege;
- az egyes részletfizetések összege;
- a tőke és a kamatok összege.

Egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a táblázat csak szemléltetésre szolgál, továbbá amennyiben a felajánlott lakáshitelnek változó kamata van, erre fel kell hívni a figyelmet.

Bankkölcsön felvételénél nagy szerepe van a hitelbírálatnak. A végső döntést ugyanis a bank hozza meg! Az Ügyfél ugyanis a bankban hitelkérelmet nyújt be elsőként és csupán kedvező banki elbírálás esetén kerül sor szerződéskötésre (hasonlóan, mint a korábban ismertetett befektetéseknél – ott is a bank dönt, hogy elfogadja-e pl. a kockázatos befektetést).

Részletek Gál Erzsébet – Hitelkérelem, banki ismeretek című könyvéből – Budapesti Gazdasági Főiskola (tankonyvtar.hu):

„A hitelkérelem érdemi vizsgálata – amelynél az ügyfél már nincs jelen – a minősítést, azaz a hiteligénylő vállalkozás előre meghatározott paraméterek szerinti besorolását foglalja magában. A minősítés pontos szempontjai, valamint a minősítési értékek nem publikusak, azokról a bankok nem adnak felvilágosítást. Azokból az adatokból azonban, amelyeket az ügyfeleknek meg kell adniuk, egyértelmű, hogy mit vizsgálnak a bankok az ügyfél minősítése körében. A banki minősítés folyamatát, azt, hogy adott hitelkérelem vonatkozásában mit vizsgál a bank, alapvetően a hitelnújtás célja és a hitel összege befolyásolja, és határozza meg.”

„A vizsgálat alapvetően objektív jellegű, hiszen az a bankhoz benyújtott adatok feldolgozását jelenti, amelyet a bankok kiegészítenek a más forrásból rendelkezésükre álló adatokkal, információkkal, valamint természetesen érvényesülhetnek bizonyos szubjektív elemek is. Ez utóbbi kör arra utal, hogy a referens, illetve az ügyféltanácsadó véleménye, megítélése is részét képezheti a minősítésnek, bár nyilvánvalóan csak relatíve kis súllyal.”

A jelen alkotmányjogi panaszban vizsgált 1/2016 PJE hatással van a folyamatban lévő több tízezer devizahiteles perre, oly módon, hogy a PJE megállapításait, utasításait a bíróságoknak kötelezően figyelembe kell vennie. Az 1/2016. számú polgári jogegységi határozat (a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről) főbb megállapításai pontokba szedve:

1. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha a kölcsön összege forintban van meghatározva, feltéve, hogy a devizában meghatározott kölcsönösszeg

- kiszámítható a szerződésben rögzített későbbi időpontban
- kiszámítható a folyósításkori árfolyammal

2. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha nem tartalmazza a törlesztő részletek számát és összegét, azonban a szerződés rögzíti azt, hogy miként kell ezeket kiszámítani (adat és számítási mód).
3. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy tartalmazza tételesen a törlesztő részlet összegét, elmaradhat ennek a megadása forintban is és devizában is.
4. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) csupán utólagos tájékoztatásnak minősülnek, így ezeket nem kell figyelembe venni, amikor a bíróság vizsgálja a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.
5. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) tartalma ellentétes lehet a szerződésben foglaltakkal.
6. A fogyasztó szándéka az volt, hogy forintban jusson kölcsönhöz és a tartozását is forintban fizesse vissza, a kamatfizetési kötelezettség eközben forintkölcsönökénél alacsonyabb legyen (utalás a 6/2013 PJE-re)
7. A deviza alapú kölcsön konstrukció alapját a Ptk. 231.§-a jelenti.
8. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét devizában határozzák meg. Forintban kell fizetni folyósításkor is és törlesztéskor is. A forintösszeget devizaárfolyammal devizaösszegeből számolják ki.
9. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét forintban határozzák meg a kölcsönszerződésben és a szerződésből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra (valamilyen későbbi időpontban árfolyammal számolva).
10. (Ptk. 523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.)
11. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.
12. Az irányadó átszámítási árfolyamot törvény rendezte, így ennek hiánya a szerződésben nem okoz érvénytelenséget.
13. Megdönthetetlen törvényi vélelem, hogy az egyoldalú kamat-, költség és díjmelés tisztességtelen (feltéve, hogy a bank nem nyert az állam ellen ez ügyben indított perben).
14. A jogalkotó utólag kiküszöbölte és orvosolta az árfolyamrész és a kamat (és költség stb.) emelés hatását, így ezek a továbbiakban már jogszabályba ütközőnek nem minősülhetnek a bíróságokon.
15. A deviza alapú kölcsönöket törvénnyel forintra váltották.
16. Amennyiben a kölcsönösszeget a szerződéskötés napján mindkét pénznemben megadták, az egyik összeg csak tájékoztató jellegű, az dönt, hogy a bank a hitelígényt forintban vagy devizában rögzítette-e.
17. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.
18. Ha a szerződésben nincs meghatározva egy vagy több költség, akkor az nem jelenti a szerződés érvénytelenségét. A következmény az, hogy e költség, költségeket a bank nem számolhatja fel.

Minden kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a THM-et, a Teljes Hiteldíj Mutatót. Tény, hogy a THM képletben az alábbi forintösszegek szerepelnek a deviza alapú kölcsönök esetében:

A kölcsön összege.

A kölcsön felvételekor jelentkező költségek.

A két fenti összeg különbsége a H érték.

A havi törlesztő részletek összege, az A érték(ek).

Tény, ha nincsenek a fenti tételek forintban meghatározva, akkor a THM értékét a bank nem tudja

kiszámolni a kölcsönszerződés megkötésekor. Tény, hogy mind a kölcsön összege, mind a törlesztő részlet független a forint árfolyamától, tehát minden egyes kölcsönszerződésbe be tudta volna ezeket az elengedhetetlen adatokat írni a bank, ha eleget kívánt volna tenni a Hpt. előírásainak.

Számítással bizonyított tény, hogy a szerződéskötéskor a bankok meg tudták volna adni a törlesztő részlet összegét forintban, ha eleget kívántak volna tenni a törvény előírásának:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza
e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

A 6/2013 számú PJE így fogalmaz:

Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.

A „folyósított forintösszeg” és a „forintban visszafizetendő törlesztő részlet”, mint kiszámoltuk és bebizonyítottuk, minden esetben független az árfolyamtól, teljesen mindegy, hogy a szerződéskötés és a kölcsön folyósítása között miként változik a deviza árfolyama.

Semmiképpen sem beszélhetünk arról, hogy elég, ha ezek „egyértelműen kiszámíthatóak”. A Ptk. 213.§ elég egyértelmű követelést támaszt a bankokkal szemben: a felsorolt adatokat bele kell írni a szerződésbe!

Idézet a 6/2013 számú PJE-ből:

„Nem maga a szerződéses konstrukció, hanem a konkrét megkötött fogyasztási (2005. január 1-jétől a fogyasztási-, lakossági) kölcsönszerződés ütközik jogszabályba, ha nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-g) pontjai szerinti feltételeknek.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése értelmében az a)-g) pontoknak nem megfelelő tartalmú szerződés semmis. E felsorolásban vannak olyan pontok, amelyek az egész szerződés érvénytelenségét eredményezhetik, például, ha a szerződés tárgya, a THM mértéke, illetve a törlesztőrészek nagysága nincs a szerződésben rögzítve.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése a szerződés semmisségének a jogkövetkezményét írja elő olyan fogyasztói és lakossági kölcsönszerződésekre, amelyek nem tartalmazzák az a)-g) pontokban előírtakat.”

Szükségesnek tartom kiemelni: az egész szerződés érvénytelen, ha hiányzik a szerződésből a szerződés tárgya!

Az 1/2016 PJE átírja a korábbi 6/2013 azon pontját, mely megegyezik a törvényi előírással!

Tény, hogy a kölcsönszerződések továbbra is semmisek, érvénytelenek abban az esetben, ha a bank nem tüntette fel a szerződésekben a törlesztő részletek összegét forintban, mivel ez az adat szükséges ahhoz, hogy a THM kiszámolható legyen.

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza
b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

Tény, hogy a törvények nem arról rendelkeznek, hogy az adósnak „devizában kifejezett ellenértéket”

kellene visszafizetniük a kölcsönszerződésük kapcsán.

A hitelintézeti törvény előírása:

*213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza
a) a szerződés tárgyát,*

Tény, hogy a törvények nem rendelkeznek arról, hogy az adósnak tartozása keletkezne akkor, amikor kölcsönszerződést köt, vagy azt követően, amikor a kölcsönösszeget folyósítják számára. Az adósnak fizetési kötelezettsége keletkezik, fizetnie kell a kamatokat, a kölcsön díjait és vissza kell fizetni részletekben a bank által számára rendelkezésre bocsátott összeget. A szerződő felek nem pénztartozásról állapodtak meg, hanem bankkölcsön szerződésről. A kölcsönszerződésre a Hpt.523.§ vonatkozik és nem a Hpt. 231.§.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a törvény szerint a kölcsönszerződésben a kölcsön összegét meg kell határozni.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a Ptk. és a Hpt. különböző szavakat használ a kölcsönszerződéssel kapcsolatban.

Fogyasztóvédelmi szempontból egyértelmű, hogy a:

„meghatározott pénzösszeg” = „rendelkezésre bocsátott összeg” = „a kölcsön összege” = „a kölcsön tárgya”.

Tény, hogy a Ptk. tartalmazza azokat az elveket, melyeket mind fajta szerződésnek be kell tartania.

Ezeket az elveket nem írta át a Hpt. mint speciális jogszabály.

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

(4) Ha a szerződéskötési kötelezettség esetében a szerződési nyilatkozatok eltérnek egymástól, a felek kötelesek álláspontjaik egyeztetését megkísérelni.

Ha a Hpt. előírja, hogy írásba kell a bankkölcsönszerződést foglalni, akkor „minden lényeges elemet” mindenképpen tartalmazni kell a felek által aláírt szerződésnek. Főként akkor, ha úgy fogalmaz, hogy „semmis az a”.

Alapvető jelentősége van az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletben kifejtett azon követelménynek, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a

szerződés összes feltételének megismerésére (67. pont), és a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére (70. pont). A fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az „általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó” (74. pont). Ebben az ítéletben szerepel az is, hogy a bíróságoknak nem célszerű a tisztességtelen szerződési pontokat megváltoztatni (79. pont).

Minden szerződés így a bankkölcsön szerződés is a felek egybehangzó kifejezésével jön létre a Polgári Törvénykönyv szerint:

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

A jogegységi határozat szerint akkor, ha a kölcsönszerződés forint összeget is és deviza összeget is tartalmaz, akkor nem állapítható meg, hogy mi kölcsön tárgya, akkor a hiteligénylés bank általi nyilvántartása a mérvadó. Az ügyfél, a fogyasztó szándéka azonban az általa aláírt hiteligénylő lapból deríthető ki, nem pedig abból, hogy a bank mit kívánt belegondolni az adós akaratába. Egyes egyesül a fogyasztó által aláírt hiteligénylő lap tekinthető szerződési akaratnak.

A három évvel ezelőtt született 6/2013 számú PJE megállapítja:

„A deviza alapú kölcsön mögött devizaforrás áll.”

Ez azt jelenti, hogy a bank beszerezte a devizát (forrás) és azt a meglévő devizát adja oda az adósnak. Ebben az esetben azonban a devizát át kell váltani forintra, mert deviza összeget nem lehet forint folyószámlára utalni. A helyes megfogalmazás a „váltás”, a „pénzváltás”. Azonban az 1/2016 PJE több helyen is „átszámolást” ír. Átszámolással nem lesz deviza összegből forint összeg!

Átszámolással azt tudjuk meg, hogy pl. 1000 CHF a mai nap forintban mennyit ér, azonban ahhoz, hogy ténylegesen forintunk legyen, a CHF-et át kell váltani forintra.

A fenti példákból látható, hogy a Kúria már nem jog értelmezést végzett, hanem a fogyasztóvédelmi jogalkotói szándékot változtatja meg a fogyasztók kárára.

A jogalkotó szándéka egyértelmű volt, keményen szabályozni kívánta a pénzintézeteket és védeni kívánta a fogyasztókat, ezért lett a „bírósághoz fordulhat”-ból „semmis az a szerződés”. A Kúria az 1/2016 számú PJE határozata ezt a jogalkotói szándékot törli!

Ez egyértelműen a meglévő jog átírása. Erre nincs joga a Kúriának!

Sőt, visszamenőleges hatállyal még az Országgyűlés sem tudja törölni a fogyasztóvédelmi jogszabályt. Az eljáró bíróknak lehetővé kell tenni, hogy a hatályos törvények figyelembevételével hozzanak döntést, mindenféle Kúriai ráhatás nélkül.

Amennyiben a bíróságok nem tudnak a törvény alapján dönteni, mert köti őket a PJE, akkor csorbul az Alaptörvényben biztosított jog a tisztességes perhez és a jogállamisághoz. Az Alkotmánybíróságnak most kell lépnie, és nem megvárni azt, hogy bíróságok, illetve peresztes adósok forduljanak egyesével éveken keresztül az Alkotmánybírósághoz.

Az Alkotmánybíróság korábban már kimondta, a Kúria a PJE határozatával nem alkothat új jogot: „Mindezekből az következik, hogy a Kúria a támadott PJE határozatban a bírói kezdeményezéssel ellentétben nem alkotott új jogot, hanem az Európai Bíróság Kásler-ügyben hozott ítéletében foglaltak alkalmazását tette a bíróságok számára egyértelművé és kötelezően követendővé. A PJE határozatnak ezek a rendelkezései tehát az Alkotmánybíróság megítélése szerint szintén nem tekinthetők jogalkotásnak. Az a tény, hogy a jogegységi határozat a bíróság részére a bizonyítás lehetőségeit tágítja, a bizonyítékok szélesebb körét vonja be a bírói mérlegelésbe, nem tekinthető jogalkotásnak, és nem ellentétes a Ptk. 209/A. §-ával sem.

Valójában tehát a „világosság” és „érthetőség” fogalmakat értelmezi a PJE határozat akképp, hogy kimondja: ezek tartalmát az is befolyásolja, hogy a pénzügyi intézmény milyen tájékoztatást adott a szerződés egyes kérdéseiről. A PJE határozat nem alkotott a magánjogban érvényesülő általános jogelvekhez képest új normát, hanem a polgári jogi alapelvekkel és követelményekkel, valamint a közösségi joggal összhangban azt juttatja kifejezésre, hogy egy szerződéses rendelkezés (tisztességessége) akkor is vizsgálható, ha az a kikötés – a szerződéskötéskor fennálló körülmények széles körének mérlegelése eredményeképpen – a másik szerződő fél számára nem volt világos, vagy nem volt érthető.” 11/2015. (V. 14.) AB határozat [49]

Az Alkotmánybíróság az 1287/2015 számú ügy kapcsán kifejtette véleményét, hogy nem sérülhet a „tisztességes bírósági eljáráshoz” való jog csak akkor, ha van szélesebb társadalmi érdek:

„Az Alkotmánybíróság végezetül megvizsgálta az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikke sérelmére vonatkozó érveit is. Megállapította azonban, hogy a támadott rendelkezések és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog között érdemi alkotmányossági összefüggés nincs. A folyamatban lévő bírósági eljárásokat (amelyeket a panaszosok jellemzően a szerződés érvénytelensége megállapítása érdekében indítottak) a Tv. rendelkezései – amelyek a jövőre nézve rendelkeznek a kötelező forintosításról – nem szüntetik meg, és nem is befolyásolják.

Ezért az Alkotmánybíróság a panaszokat ebben a vonatkozásban megalapozatlannak tartotta és elutasította.” 33/2015. (XII. 3.) AB határozat [57]

Mint közzismert, az elszámolás és a forintosítás nem oldotta meg a „devizahitelesek” problémáit. Az adósok túlnyomó többsége nagyobb adóssággal rendelkezik, mint amekkora összeget a bankok a rendelkezésére bocsátottak, még azok közül is sokan, akik folyamatosan és pontosan fizették az elmúlt években a törlesztő részleteket. Több mint százezer család hamarosan elveszíti otthonát egyedi kényszerértékesítés és a hitelcsomagok értékesítése miatt. A „súlyos szociális katasztrófahelyzet” nem szűnt meg!

A „megtévesztett és becsapott” fogyasztóknak nincs más lehetőségük, mint hogy bírósághoz forduljanak. A tisztességes bírói eljárást azonban alapvetően lehetetlenné teszi a most támadott jogegységi határozat

Nagyon pontosan megmutattuk panaszunkban, hogy a jogegységi határozat kifogásolt pontjai miképpen ellentétesek az Alaptörvénnyel, miképpen semlegesítik az uniós pénzügyi fogyasztóvédelmi irányelveit.

Önkéntelenül is felötlik minden érintett devizaadósban, minden jogérzékkel rendelkezőben a kérdés, milyen visszatartó erőről beszélhetünk Magyarországon, mikor már a harmadik jogegységi határozatot hozta a Kúria azért, hogy a bankokat semlegesítse a jogsértés súlyának következménye alól! Milyen visszatartó erőről beszélhetünk így Magyarországon?

Bíróági tárgyalótermekből származó tapasztatunk az, hogy a bírók szó szerint idézik a jogegységi határozatok pontjait, mindenféle értelmezés és mérlegelés nélkül.

Több mint ötvenezer devizahiteles per van folyamatban hazánkban. Életszerű-e az Alkotmánybíróság azon elképzelése, hogy az adósok a 4-6-8 évig tartó perek végeztével forduljanak egyesével az Alkotmánybírósághoz panasszal? Otthonuk elvesztése után, a teljes anyagi összeomlás időpontjában, kilátástalan jövőkép tudatában és véglegesen elkeseredett érzelmi állapotban lesz nekik erre energiájuk? Lesz nekik jogi tudásuk, hogy önállóan olyan tartalmú panaszt benyújtsanak, melyre nem fogja azt mondani a Főtitkár úr, hogy nem tartalmaz kellő számú alkotmányjogi érvet? Ezek a családok meg tudnak majd fizetni ügyvédeknek, hogy a panaszt megírják és beadják?

Mi történik akkor, ha páran beadják az alkotmányjogi panaszukat és az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jogegységi határozat valóban ellent mond az Alaptörvénynek és ellentétes az uniós fogyasztóvédelmi elvekkel? Újra tárgyalják majd mind az 50.000 pert? Lehetséges lesz ez? Ki fogja majd kárpótolni a tönkrement embereket?

Nem lenne célszerű mindezt megelőzni? Pár év alatt jelentősen változtak a körülmények! Eddig még nem volt olyan a tudtunkkal, hogy a Kúria sorra hozza egy ügyben a jogegységi határozatokat (melyek egymásnak is ellentmondanak, lényeges valótlanságokat tartalmaznak), melyekre alapozva ráadásul még törvényeket is építenek.

2017. március 2.-án Dr. Szalay Péter alkotmánybíró megállapította, hogy a panasz nem befogadható (részlet):

Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria 1/2016. PJE határozata alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól arra hivatkozással, hogy jogsérelmük közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be.

Az Alkotmánybíróság azonban megállapította, hogy indítványozók esetében a Fővárosi Törvényszék előtt 28.G.42.877/2013. szám alatt bírósági eljárás van folyamatban, ebből kifolyólag indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket nem merítették ki, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt követelmények egyikének sem felel meg, annak érdemi elbírálására nincs lehetőség.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozóknak az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a törvényben előírt határidő betartásával alkotmányjogi panasz benyújtására van lehetőségük, ha a bírósági eljárás lezárult, az eljárásban az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán sérült az Alaptörvényben biztosított joguk, és a jogorvoslati lehetőségeiket már kimerítették, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számukra biztosítva.

Panaszosok kérik, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg ezt a panaszukat is, hiszen a Kúria döntése által 2023. június 21.-én a bírósági eljárás lezárult.

50.

„Megállapította, hogy a külön íven szövegezett kockázatfeltáró tájékoztatás a jelentős árfolyamkockázat működési mechanizmusát érthető módon fejti ki, utalva arra, hogy ha nő az árfolyam, az növeli a finanszírozás ellenértékét, amely a tőke és a törlesztőrészletek

növekedését is jelenti. Hangsúlyozta, hogy mindez előre nem látható többletköltséget jelent mind a tőke, mind a törlesztőrészek tekintetében, kitérve arra is, hogy a kamatváltozás a nemzetközi piaci viszonyok és a forint kamatszint változásától eltérhet, bemutatva a különféle tényezők kumulatív hatását is. Mindebből a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy a kellően figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó számára – gondos eljárás mellett – egyértelműnek kellett lennie, hogy a konstrukció árfolyamkockázatot jelent, amelyet teljes egészében a fogyasztó visel.” - Kúria indoklás [19] - Az első- és másodfokú ítélet

Panaszos nem értett azzal egyet, hogy az Erste Bank felhívta volna a figyelmét arra, hogy a kölcsön összege is növekszik, ha emelkedik a CHF árfolyama, ezt igazolta a felülvizsgálati kérelmében:

< Az Ítélet tábla tévesen ismerteti ezt a tájékoztatást, mely valójában szó szerint kizárólag csak a törlesztő részlet összegére vonatkozik:

„Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól”

„... ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás „ellenértéke”: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztő részleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb Ft összeg szükséges – tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell – a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia.”

...

Az Ítélet tábla megállapítása ellentétes az irat tartalmával, mivel nem „a tőke és a törlesztőrészek növekedését jelenti” hanem „a törlesztőrészek növekedését jelenti” a CHF árfolyamának a növekedése.

Felperes nem kapott olyan tájékoztatást, hogy a banki követelésre (pillanatnyi adósság mértéke) a CHF árfolyam hatással van.

Felperes így szemléltette az a problémát:

„Arra sem hívta fel a felperes a figyelmét, hogy olyan esetben, amikor forintgyengülés miatt oly mértékben megemelkedik a havi törlesztő részlet, hogy megfizetése nehézséget jelent, nem tud az ingatlan értékesítése által megszabadulni (teljes mértékű előtörlesztéssel) a deviza elszámolású kölcsöntől, mert a bank követelése a 17 millió folyósított kölcsönnel szemben lehet akár 20 -25 millió forint vagy még ennél is több. A felperes egyáltalán nem ismertette a kedvezőtlen árfolyamváltozás felperest érintő gazdasági hatásait. (Felperes 14 - 4. oldal)” (Felperesi nyilatkozat 107. oldal)” > Felülvizsgálati kérelem 40. oldal

Ez a kérdés sem volt olyan bonyolult, hogy ne lehetett volna egyszerűen tisztázni. Tisztességes bíróság kérte volna az Erste Bankot, hogy mutassa meg az a szerződési pontot, vagy igazoltan átadott tájékoztató anyagot, vagy a Hirdetmény megfelelő részét, mely ezt a kockázatot világosan tartalmazza. A bíróságok és a Kúria sem próbált a közrehatási kötelezettségének eleget tenni. A vizsgálati elv is mellőzésre került, azt sem vizsgálat meg a bíróság, hogy panaszos állítása megfelel-e a valóságnak? Tényleg ez a szöveg van szó szerint a szerződésben? Az anyagi igazság érvényre juttatása szempontjából kulcsfontosságú, az egymással ellentétes álláspontok (állítások, vélemények) ütköztetésre kerüljenek. Ám a bíróságok nem akartak álláspont ütközést, mert akkor panaszosnak kellett volna igazat adniuk. Ezt az ismertetett eljárást nem tartja tisztességes bírói eljárásnak panaszos.

51.

A Wikipédia szerint „a koncepció per (vagy kirakatper) olyan per, melyet egy előre megtervezett (általában politikai) koncepció szerint folytatnak le.” ... „Másik fajtája a tendenciózus per. Ez esetben

jogszabály- vagy törvénysértés történik, de általában a jogszabály vagy törvény kiforgatásával (az 1950-es években Magyarországon gyakran...)”

Bő hetven év elteltével panaszos szerint szükséges megvizsgálni, hogy a devizahiteles perek esetén beszélhetünk-e koncepciók illetve tendenciózus perekről.

Mint panaszos kifejtette a devizahiteles PJE-k és a devizahiteles törvények által minden banki károsultnak sérül a rendelkezési joga. Ugyan a bírósághoz fordulás joga, a kereset indítási jog megmarad, azonban a PJE-k és a devizahiteles törvények egyrészt korlátozzák azt, hogy egyáltalán mit lehet perelni, másrészt meghatározzák, hogy milyen döntést hozhat a bíróság. Sok kérdésben egyáltalán nincs tere a bírói mérlegelésnek, így sérül a jog. Jelen panasz tartalmából megállapítható, hogy eltűnt az objektivitás és az átláthatóság, ami által önkényes bírósági döntések születtek.

Panaszos attól tart, hogy az esete nem egyedi, nem csak esetében fordult elő, hogy az eljáró bíróságok szándékosan mellőzték a tisztességes bírói eljárás szempontjait és alkalmazták a PJE-k és a devizahiteles törvények azon pontjait, amik ellen panaszos tiltakozott.

14. alkotmányjogi kérdés

Panaszos kéri, hogy az Alkotmánybíróság fogalmazza meg a koncepciók illetve a tendenciózus perek fogalmát, figyelembe véve, milyen mértékben korlátozzák a devizahiteles PJE-k és a devizahiteles törvények a banki károsultak rendelkezési jogát. Amennyiben jelen panasz tartalma az Alkotmánybíróság szerint nem elegendő indok még a kérdés felvetéséhez sem, akkor panaszos vállalja hogy bőven kifejti, hogy miért tartja a devizahiteles pereket koncepciók illetve a tendenciózus pereknek.

A panaszban felsoroltak szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az érdekütközés során az ügyfél jogos érdekeit, így ezeket nem tárták fel a tényállásban, nem gyűjtött tényeket erről, nem használta fel az indokolásban. Nem volt tekintettel az alapjogi és emberi jogi (Emberi Jogok Európai Egyezménye, 6.cikk) követelményekre, és ennek során hagyta figyelmen kívül a 28.cikket, az M) cikket és R) cikket. A bíróságnak több jogág több jogszabályát kell egyszerre figyelembe vennie, és ha valamely elemét nem alkalmazza, azt meg kell indokolnia, tényekkel kell alátámasztania, miért járt el úgy, miért döntött valamely jog és jogos érdek ellenében.

52.

„Fizessenek meg az alperes részére 447.675 (négy száznegyvenhét ezer-hatszázhetvenöt) forint felülvizsgálati eljárási költséget.” - Kúria rendelkező rész

Alperes teljes mértékben kihagyta a másodfokú eljárást. Nem jelent meg a tárgyaláson, nem készített ellenkérelmet. Ezt a hiányosságát kívánta pótolni a felülvizsgálati eljárásában. Készített egy 43 oldalas ellenkérelmet. Ez kerül közel félmillió forintba?

Alperes kúriai ellenkérelme rengeteg csúsztatást, valótlanítást tartalmaz. Alkalmas a Kúria megtévesztésére. Ez kerül közel félmillió forintjába felpereseknek?

Panaszos hiába ellenőrizte az Erste Bank állításait, hiába készített észrevételeket a Kúria részére, hiába figyelmeztette arra a Kúriát hogy az Erste bank félrevezeti, tisztességtelen pervitelt folytat. A Kúria mindezt figyelmen kívül hagyta. Nem az Erste Bankot súlytotta bírsággal, még csak nem is figyelmeztette. Ellenben panaszosnak kell fizetnie közel félmillió forintot.

„A Kúria kötelezi az I. rendű és II. rendű felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 1.518.988 forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.” - Kúria rendelkező rész

„...fizessenek meg az államnak 1.384.670 forint le nem rótt fellebbezési illetéket” – Ítéltő tábla rendelkező rész

„A bíróság kötelezi a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 100.000 Ft perköltséget.” -Törvényszék rendelkező rész

„A bíróság kötelezi a felpereseket, hogy az Állam külön felhívására fizessenek meg egyetemlegesen 36.000 Ft eljárási illetéket. -Törvényszék rendelkező rész

A bíróságok azokat sújtják keményen, akik fellépnek a tisztességtelen bankokkal szemben!

Összesen mindez közel 3,5 millió Ft, a bank által rendelkezésre bocsátott 17 millió Ft-nak a 20%-a.

A fogyasztó, a panaszos fizet, pedig az Erste Bank volt a tisztességtelen! A 12 év pereskedés alatt kiestek azok a kereseti pontok a szerződésből, melyeket a „törvényhozás rendezett”, így aztán panaszos 100%-ban pernyertes lett.

Ezt lehet nevezni mindennek, csak nem igazságos döntésnek.

Valamint jelentkezik panaszosnál ezen felül közel 12 év pereskedés ügyvédi díja és a már kifizetett eljárási illetékek terhe.

Panaszos időben jelezte az Alkotmánybíróságnak ezt az igazságtalan eljárást a IV/1985-1/2014 számú alkotmányjogi panaszában. Részlet:

„Amennyiben a két család közül az egyik beperelte a bankját, akkor az a család sokkal rosszabbul jár, mivel nála jelentkezik az ügyvédi költség. Azért jelentkezik, mert a Törvény úgy határoz, hogy „mindegyik fél maga viseli a saját költségeit”. A Törvény bünteti azt az öntudatos magyar állampolgárt, aki vette a fáradságot, végig olvasta és értelmezte (nem egyszer, több alkalommal) a kölcsönszerződésének minden sorát, megismerte a Ptk. és a Hpt., valamint még több tucat jogszabály, rendelet tartalmát, ügyvédet választott magának, bíróságra járt, a sajátjára és másokéra. Elvégezte azt a munkát, melyet a PSZÁF-nek, GVH-nak és az Ügyészségnek már évekkel ezelőtt a feladata lett volna. A Törvény őket bünteti azért, mert be merték perelni a bankjukat. Igazságos ez?

Ha tovább perelnek azokban a kérdésekben melyeket törvény nem rendez, akkor is hátrányos helyzetbe kerülhetnek, mivel „részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának figyelembevételével határoz.” Két pernyertes pont kiesik, az árfolyamrés és a kamatláb emelés. Elképzelhető, hogy ezek figyelembevételével 80%-20% arányban megnyerik a perüket, míg ezen két pont nélkül 20%-80% arányban elveszítik. A Törvény ebből a szempontból is hátrányos, mert nagyobb költséggel jár a pereskedés a becsapott és megtévesztett adósnak, mint a Törvény rendelkezése nélkül.

A Törvény rendelkezik arról is, hogy „a peres eljárás illetékét az állam viseli”. Miért vállalja át a pénzintézetektől az állam az illeték megfizetését? Miért ad a Törvény jelentős kedvezményt a pénzintézeteknek? Kik fogalmaztak meg és íratlak alá fogyasztók százezreivel törvénytelen és tisztességtelen szerződéseket? A pénzintézetek! Kik éltek vissza erőfölényükkel? A pénzintézetek! Ez a döntés teljes mértékben igazságtalan!”

Sajnos az „élet” brutális módon igazolta panaszos 9 évvel ezelőtti aggodalmait. Az Alkotmánybíróságban azonban az aggodalom csiráit sem sikerült (ebben a kérdésben sem) feléleszteni közel tíz évvel ezelőtt. Panaszos bízik benne, hogy most amikor nem teoriákról, hanem valós tényekről van szó, az Alkotmánybíróság is alaposan megvizsgál mindent és az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelően dönt.

Pedig az Alaptörvény milyen szépen rögzíti a Nemzeti Hitvallásban:
„Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.”

Valóban, ez a méltányos eljárás? Így szolgálja az állam a polgárait?

Hogyan jutottak el idáig panaszosok?

A történetben a legnagyobb felelőssége egyértelműen a magyar államnak van. Úgy jelent meg a piacon agresszív reklámkampány közepette egy rendkívül veszélyes termék, a devizahitel, hogy amikor megjelent, az állami fogyasztóvédelem nem vizsgálta meg a terméket. Annak ellenére maradt passzív, hogy száz évvel ezelőtt már volt hazánkban deviza alapú elszámolású kölcsön, és akkor is a törvényhozásnak kellett beavatkoznia.

A fogyasztóvédelem nem vizsgálta a devizahitel veszélyeit, nem készített saját maga termékismertetőt a potenciális adósok, a fogyasztók számára. Elmaradt az is, hogy termékismertető készítésére kötelezze a terméket forgalmazó bankokat és más pénzügyi vállalkozásokat.

Jelenleg ahelyett, hogy a magyar állam elismerné a felelősségét, nyomást gyakorol a bírói karra, hogy megmentse a bankok nyereségét, felmentsék ezeket a súlyos felelősségük alól. Így születtek a polgári jogegységi határozatok. Az első 2013-ban, akkor amikor Ausztriában a legfelsőbb bíróság arról alkotott véleményt, miszerint kártérítéssel tartoznak a hiteleseiknek azok a kereskedelmi bankok, amelyek nem tájékoztatták megfelelően az ügyfeleiket a devizakölcsön kockázatairól.

Mi Magyarországon, ettől a szemlélettől nagyon messze tartunk. Pedig az osztrák fogyasztót ugyanúgy védik az uniós fogyasztóvédelmi jogok, mint a magyart.

IV. Nyilatkozatok

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

NEMZETI HITVALLÁS

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja
a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.
Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait,
ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

M) cikk

(2) Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben,
és védi a fogyasztók jogait.

R) cikk

- (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
- (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenre kötelezőek.
- (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával,
a benne foglalt Nemzeti hitvallással
és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

XXVIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

25. cikk

- (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el.
A legfőbb bírósági szerv a Kúria.
- (2) A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.
- (3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.

Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

b) A Jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek, felülvizsgálatnak nincs helye

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Nyilatkozunk, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartásra került. Az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló határozatot 2023.06.22.-én vettük át. Az innét számított 60 nap 2023.08.21.-én-én fog lejárni.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Kúria a saját ügyünkben járt el, ez igazolja érintettségünket.

e) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozunk, hogy nem kezdeményeztük a bírósági döntés felfüggesztését.

f) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Nyilatkozunk, hogy hozzá járulunk nevünk közzé tételéhez.

g) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Az Alkotmánybíróságtól kapott telefonos tájékoztatás alapján nem szükséges bírósági ítéletet és más peranyagot mellékletként csatolni, mivel ezeket az elsőfokon eljáró bíróságnak kötelessége továbbítani, illetve szüksége esetén ezeket az Alkotmánybíróság hivatalból is bekérheti a bíróságtól.

h, Az Alkotmánybíróság hatáskörének igazolása

Hivatkozunk az Alaptörvény alkotmányjogi panaszra vonatkozó rendelkezése:

Az Alkotmánybíróság

24. cikk

(2) Az Alkotmánybíróság

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

3) Az Alkotmánybíróság

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést

Amennyiben az indítványunk a törvényben meghatározott formai és tartalmi feltételeknek nem felel meg, kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy szólítson fel minket hiánypótlásra. Nem vagyunk jogilag képzettek, az elhúzódó és rendkívül költséges peres eljárásaink után már nincs pénzünk arra, hogy az alkotmányjogi panasz megírására, beadására és ügyvitelére ügyvédet bízunk meg. Úgy véljük, ez miatt nem érhet bennünket hátrány az Alkotmánybíróság eljárása során. Kérjük, az esetleges pontatlan megfogalmazásaink során legyenek megértőek, segítőkészek – ez ne legyen akadálya a panaszunk elbírálásának.

Budapest, 2023. augusztus 15.

(aláírások)

Zárszó és ajánló

Mint a korábbi panaszaimra adott válaszokból kiderül, az Alkotmánybíróság mindent elkövet, hogy ne kelljen „kényes kérdésekkel” foglalkoznia.

A Dr. Lázár Dénes vezette Pénzügyi Ismeretterjesztő és Érdek-képviselési Egyesület jelenleg is azért küzd, hogy az Alkotmánybíróság a panaszát befogadja (részlet):

„Az Alkotmánybíróság a beadványokat formai hiányosságokra hivatkozva utasítja el. Ugyanis ha az Alkotmánybíróság egy beadványt formai okból utasít el, akkor nem szükséges a beadvány tartalmát is megvizsgálnia.”

„A hiánypótlási felhívás úgy van megfogalmazva, hogy elrettentse a jogkereső állampolgárokat az ügyük képviselésétől, mert olyan kifejezések szerepelnek benne, amelyeket a törvény nem tartalmaz.”

<https://pitee.wordpress.com/2023/07/03/ab-panasz-a-devizahiteles-torvenyek-ellen-hianypotlas/>

Bízom benne, hogy a saját panaszomat elég kielégítőnek fogja találni az Alkotmánybíróság illetékese, aki egyedülként dönteni szokott.

A „bepanaszolt” kúriai ítéletem már letölthető a bíróságok hivatalos honlapjáról:

The screenshot shows the search results on the Hungarian Constitutional Court's official website. At the top, there is a search bar with the text "Határozatkereső" and a red arrow pointing to the input field containing "30.462". Below the search bar are buttons for "Keresés" and "Több szűrő". The results are displayed in a table with columns: "Határozat sorszáma", "Bíróság", "Kollégium", "Jogterület", "Év", and "Művelet". The table shows three results, with the third one highlighted in blue.

Határozat sorszáma	Bíróság	Kollégium	Jogterület	Év	Művelet
Kfv.35543/2009/8	Kúria	közigazgatási	közigazgatási jog	2010	... Részletek ▾
Kfv.35090/2014/5	Kúria	közigazgatási	közigazgatási jog	2015	... Részletek ▾
Gf.VI.30.462/2022/8	Kúria	gazdasági	gazdasági jog	2023	... Részletek ▾

Már letölthető a bírósági honlapról a kúriai ítéletem

The screenshot shows the text of the decision for case Gf.VI.30.462/2022/8. The text is in Hungarian and discusses the legal aspects of the case, including the role of the Constitutional Court and the impact of the decision on the legal system. The text is presented in a clean, professional layout with a light blue background.

Szöveggörnyezet

A Kúria mint felülvizsgáló bíróság ítélete Az ügy száma: Gf.VI.30.462/2022/8.

A határozat elvi tartalma

Akkor megfelelő tartalmú a deviza alapú kölcsönszerződés esetén az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékoztatott, és szerzői figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének a mértéke jelentősen megemelkedhet. A kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű beazonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben.

Cáfoltam a felülvizsgálati eljárásban az Erste Bank állításait, bizonyítékait

Cáfolatok és kezdeményezések a Kúrián

<https://mek.oszk.hu/24700/24715/24715.pdf>

A per folyamán már korábban készítettem egy összesítést, a Fővárosi Ítéltábla döntése után:

A bíró szóbeli indoklása és a valóság

<https://mek.oszk.hu/23200/23220/23220.pdf>

Javasoltam két éve a Kúriának, hogy az észlelt PSZÁF megtévesztések miatt értékelje át a jogegységi határozatok megállapításait, a Magyar Nemzeti Banknál, majd a Legfőbb Ügyészségnél kértem, hogy kezdeményezzék a Kúriánál a jogegységi határozatok felülvizsgálatát. A kezdeményezés tartalmi része átkerült a perembe.

A PSZÁF alaposan félrevezette 2013-ban a Kúriát - értékelés 2021-ben

<https://mek.oszk.hu/22300/22368/>

A devizahiteles jogegységi határozatok és a DH törvények kapcsán az Alkotmánybírósághoz fordultam (és még rengetegen rajtam kívül)... több esetben is.

Alkotmányjogi panaszaim, 2014-2016

<https://mek.oszk.hu/24600/24631/>

Parlamenti bizottságokat és a Magyar Nemzeti Bankot szerettem volna bevonni a devizahitelezés megismerésébe és a megoldás kidolgozásába. Mindenhonnan kemény elutasítást kaptam. Az utókor majd megítéli a politikusok és a pénzügyi vezetők szerepét... Ebben segíthet majd ez a három dokumentum kötet.

El nem mondhatott hozzászólás az Igazságügyi bizottságban

<https://mek.oszk.hu/24500/24509/>

Probléma ismertetés és megoldási út az Igazságügyi bizottságnak

<https://mek.oszk.hu/22700/22795/>

A Felügyelet felelőssége és közönye

<https://mek.oszk.hu/24600/24603/>

Az MNB-nél és a GVH-nál kezdeményeztem hivatalos eljárást, hogy vizsgálják ki, milyen módon tévesztették meg a devizahitelezés során a fogyasztókat. Nem vizsgáltak semmit, így bepereltem mindkét hivatalt. Ezeket a pereket természetesen elvesztettem.

DEVIZAHITEL – A megtévesztés esetei

<https://mek.oszk.hu/19100/19109/>

DEVIZAHITEL – A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) felelőssége

<https://mek.oszk.hu/21900/21936/>

Az Ügyészségnél 2016-ban (is) kezdeményeztem vizsgálatokat:

DEVIZAHITEL – Tisztelt Ügyészség...

<https://mek.oszk.hu/18300/18357/>

A Kúria figyelmét felhívtam a jogegységi határozatok valótlan állításaira:

DEVIZAHITEL – A Kúria valótlan állításai

<https://mek.oszk.hu/18300/18356/>

Öt éve (a parlamenti választások előtt) készítettem összesítést a parlamenti képviselőjelöltek számára:

DEVIZAHITEL – Kézikönyv képviselőknek

<https://mek.oszk.hu/18300/18360/>

Összegeztem a parlamenti pártok devizahiteles álláspontjait, megoldási javaslatait:

DEVIZAHITEL – A Parlamenti pártok tervei 2022 előtt

<https://mek.oszk.hu/22600/22658/22658.pdf>

Az észlelt devizahiteles jogállamisági hiányosságok miatt az Európai Parlamenthez fordultam:

DEVIZAHITEL – Petíció az Európai Parlamenthez

<https://mek.oszk.hu/22000/22032/>

DEVIZAHITEL – Újabb két petíció az Európai Parlamenthez

<https://mek.oszk.hu/22100/22122/>

Additions to the (non-) enforcement of EU consumer protection directives in cases of "foreign currency denominated borrowings" related procedures in Hungary

<https://mek.oszk.hu/22100/22145/>

Összegeztem az Adóskamara első évének a dokumentumait:

DEVIZAHITEL – Adóskamara dokumentumok 2018.Q1-Q2

<https://mek.oszk.hu/18500/18504/>

Társszerzője vagyok egy nemzetközi devizahiteles kötetnek:

Devizahitel? Tanulmányok, esszék vitairatok a „speciális banki termékről”

Devizahitel – adós és érdekvédő civil szemszögéből

A 105 oldaltól a 129. oldalig

<https://mek.oszk.hu/19100/19119/>

A devizahiteles törvények keletkezésekor készítettem az első elemzésem:

DEVIZAHITEL – Hol az (i)gazság?

<https://mek.oszk.hu/18300/18355/>

Készítettem tavaly egy általánosabb társadalmi összeállítást-gyűjtést is:

VESZÉLY ismertetés és felhívás cselekvésre

<https://mek.oszk.hu/23000/23005/23005.pdf>